

Raport o stanie miasta

Olsztyn

2025

Opracowanie zbiorowe
na podstawie materiałów komórek
organizacyjnych Urzędu Miasta Olsztyna,
jednostek organizacyjnych Miasta oraz
spółek miejskich.

Raport jest dostępny na stronie:
bip.olsztyn.eu

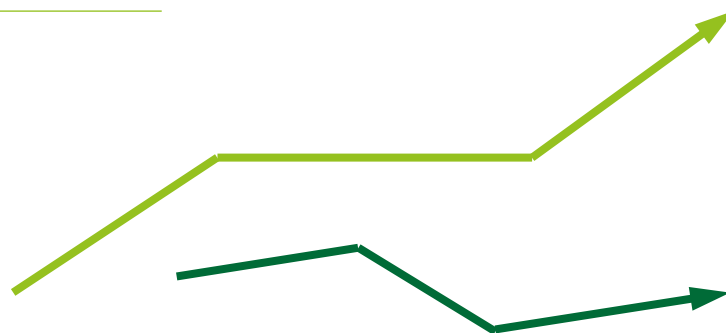

ROZDZIAŁ I. WSTĘP	8
1. Charakterystyka ogólna	10
1.1 Demografia	10
1.2 Stopa bezrobocia rejestrowanego	14
2. Budżet Olsztyna	15
2.1 Dochody budżetu Olsztyna	15
2.2 Wydatki budżetu Olsztyna	15
2.3 Zbiorcze zestawienie projektów finansowanych ze źródeł zewnętrznych	17
ROZDZIAŁ II. ZADANIA I KOMPETENCJE PREZYDENTA OLSZTYNA	19
1. Gospodarka komunalna.....	20
1.1 Wstęp	20
1.2 Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy	20
1.3 Gospodarowanie nieruchomościami	27
1.4 Targowiska	29
1.5 Cmentarze	31
1.6 Zaopatrzenie w energię ciepłą	35
1.7 Gospodarowanie wodami opadowymi	39
1.8 Zaopatrzenie w wodę, odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	39
1.9 Gospodarowanie odpadami komunalnymi	48
1.10 Projekty rewitalizacyjne	52

2. Planowanie przestrzenne i budownictwo.....	56
2.1 Wstęp	56
2.2 Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego	56
2.3 Decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego	56
2.4 Pozwolenia na budowę i zezwolenia na realizację inwestycji drogowych	56
3. Transport publiczny i mobilność miejska	57
3.1 Wstęp	57
3.2 Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego	58
3.3 Strefa Płatnego Parkowania	59
3.4 Utrzymanie dróg i drogowych obiektów inżynierskich, w tym infrastruktury rowerowej (statystyka transportu indywidualnego)	60
4. Środowisko.....	61
4.1 Wstęp	61
4.2 Program Ochrony Środowiska	61
4.3 Program ochrony środowiska przed hałasem	62
4.4 Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Olsztyna	62
4.5 Plan gospodarki niskoemisyjnej	63
4.6 Program Ograniczania Niskiej Emisji dla Miasta Olsztyna	63
4.7 Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe Miasta Olsztyna	65
4.8-9 Program ochrony powietrza dla strefy miasto Olsztyn ze względu na przekroczenie poziomu dopuszczalnego pyłu PM10 oraz Program ochrony powietrza ze względu na przekroczenie poziomu docelowego benzo(a)pirenu dla strefy miasto Olsztyn	66
4.10 Plan Adaptacji Miasta Olsztyna do zmian klimatu	67
4.11 Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt w Olsztynie	68
4.12 Zarządzanie i utrzymanie terenów zieleni	69
5. Stymulowanie przedsiębiorczości, turystyka i promocja Miasta	72
5.1 Wstęp	72
5.2 Promocja gospodarcza i obsługa inwestora	72
5.3 Promocja miasta na arenie krajowej i międzynarodowej	74
5.4 Promocja turystyki	75
5.5 Współpraca międzynarodowa	77
5.6 Wspieranie i rozwój przedsiębiorczości	78
5.7 Rozwój usług publicznych	80

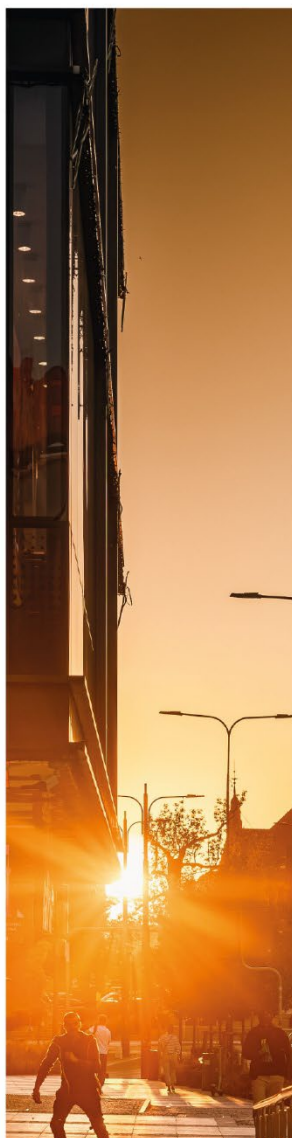
6. Zdrowie i pomoc społeczna.....	82
6.1 Wstęp	82
6.2 Strategia rozwiązywania problemów społecznych Miasta Olsztyna	85
6.2.1 Obszar I: Rozwój lokalnego systemu wsparcia dziecka i rodziny	85
6.2.2 Obszar II: Satysfakcjonująca jakość życia osób z niepełnosprawnościami	90
6.2.3 Obszar III. Efektywna polityka senioralna	95
6.2.4 Obszar IV. Aktywność zawodowa mieszkańców	97
6.2.5 Obszar V. Profilaktyka oraz przeciwdziałanie problemom uzależnień i przemocy w rodzinach	98
6.2.6 Obszar VI. Aktywizacja i integracja grup zagrożonych oraz dotkniętych wykluczeniem społecznym	100
6.2.7 Obszar VII. Spójny system polityki społecznej	102
6.3 Inne działania pomocy społecznej w zakresie wsparcia mieszkańców Olsztyna i obywateli Ukrainy	103
6.4 Rządowe programy dofinansowania wynagrodzeń pracowników sektora społecznego w postaci dodatku motywacyjnego na lata 2024-2027	106
7. Edukacja	107
7.1 Działalność przedszkoli i szkół prowadzonych przez Miasto Olsztyn	109
7.2 Działalność placówek oświatowo-wychowawczych prowadzonych przez Miasto Olsztyn	116
7.3 Działalność jednostek oświatowych prowadzonych przez inne podmioty niż Miasto Olsztyn	118
8. Sport i rekreacja.....	120
8.1 Wstęp	120
8.2 Działania na rzecz rozwoju sportu i rekreacji	120
8.3 Wspieranie i upowszechnianie sportu wśród mieszkańców Olsztyna	120
8.4 Współorganizacja imprez sportowych i sportowo-rekreacyjnych, udział sportowców reprezentujących Miasto w imprezach i zawodach sportowych	122
8.5 Nagrody i stypendia dla zawodników za osiągnięte wyniki sportowe oraz dla trenerów i innych osób wyróżniających się osiągnięciami w działalności sportowej	124
8.6 Działalność Ośrodka Sportu i Rekreacji	125
8.7 Działania na rzecz rozwoju infrastruktury sportowej oraz sportowo-rekreacyjnej Miasta	126

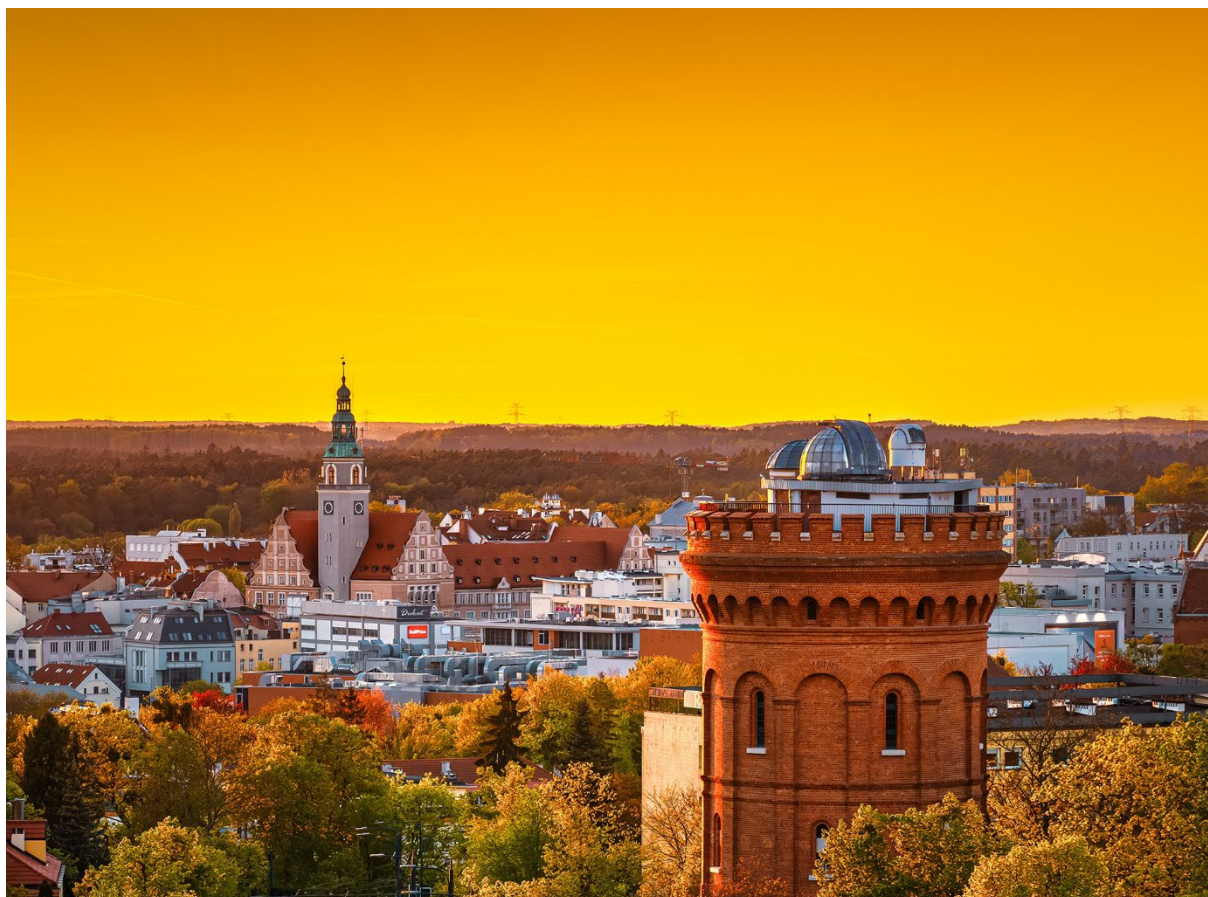
9. Kultura, ochrona zabytków i opieka nad zabytkami	127
9.1 Działalność miejskich instytucji kultury	127
9.2 Współpraca miejskich instytucji kultury i Wydziału Kultury w ramach Olsztyńskiego Budżetu Obywatelskiego i innych programów	141
9.3 Mecenat Miasta Olsztyna	143
9.4 Pozostała działalność w zakresie kultury	144
10. Komunikacja społeczna i aktywność obywatelska	147
10.1 Wstęp	147
10.2 Konsultacje społeczne	148
10.3 Kampanie społeczno-informacyjne	151
10.4 Olsztyński Budżet Obywatelski	153
10.5 Inicjatywa lokalna	153
10.6 Współpraca z organizacjami pozarządowymi (w tym m.in. zestawienie udzielonych dotacji w podziale na działy wyszczególnione w Raporcie)	154
10.7 Wolontariat, w tym wolontariat szkolny	156
11. Bezpieczeństwo.....	156
11.1 Wstęp	156
11.2 Bezpieczeństwo i porządek publiczny	157
11.3 Zarządzanie kryzysowe	163
11.4 Ochrona ludności i obrona cywilna	163
11.5 Sprawy obronne i wojskowe	164
11.6 Konkluzje i wnioski	165
12. Miejski Obszar Funkcjonalny Olsztyna	165
12.1 Główne założenia Strategii MOF	165
12.2 Wdrażanie Strategii MOF	166
12.3 Aktualizacja Strategii MOF	168

ROZDZIAŁ III. SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU MIASTA OLSZTYNA	169
ROZDZIAŁ IV. SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI OLSZTYŃSKIEGO BUDŻETU OBYWATELSKIEGO	186
1. Wstęp	187
2. Stan realizacji projektów Olsztyńskiego Budżetu Obywatelskiego wyłonionych w roku poprzedzającym rok sprawozdawczy (wraz z poniesionymi wydatkami).....	189
3. Raport ewaluacyjny z przebiegu konsultacji społecznych projektów Olsztyńskiego Budżetu Obywatelskiego przeprowadzonych w roku, który obejmuje Raport	195
ROZDZIAŁ V. SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI UCHWAŁ RADY MIASTA OLSZTYNA	196
1. Wstęp	197
2. Realizacja uchwał Rady Miasta Olsztyna	197
ROZDZIAŁ VI. PODSUMOWANIE I WNIOSKI	205
ZAŁĄCZNIK I. RAPORT Z EWALUACJI XI EDYCJI OLSZTYŃSKIEGO BUDŻETU OBYWATELSKIEGO	210

WSTĘP

Raport o stanie Miasta za 2025 r. przedstawia szeroki obraz funkcjonowania Olsztyna w kluczowych obszarach jego rozwoju. Dokument opracowano na podstawie danych i analiz przygotowanych przez wydziały Urzędu Miasta Olsztyna oraz miejskie jednostki organizacyjne. Obejmuje zagadnienia związane z demografią, rynkiem pracy, finansami publicznymi, realizacją projektów ze źródeł zewnętrznych, gospodarką komunalną, a także działaniami w obszarach edukacji, zdrowia i polityki społecznej.

Zebrane dane pokazują Miasto, które funkcjonuje w dynamicznie zmieniających się warunkach społeczno-gospodarczych. Olsztyn konsekwentnie rozwija swoje usługi publiczne, inwestuje w infrastrukturę oraz realizuje projekty wzmacniające jakość życia mieszkańców. Istotnym elementem tych działań jest skuteczne pozyskiwanie środków zewnętrznych, które umożliwiają prowadzenie przedsięwzięć w obszarach transportu, edukacji, środowiska czy wsparcia społecznego.

Widoczne w danych zmiany demograficzne stanowią ważny kontekst dla prowadzonych działań i kierunków rozwoju Miasta. Wymagają one elastycznego podejścia do planowania usług publicznych oraz dostosowywania polityk miejskich do zmieniających się potrzeb mieszkańców.

Raport porządkuje najważniejsze informacje dotyczące funkcjonowania Miasta i stanowi podstawę do dalszego planowania działań oraz prowadzenia świadomej polityki rozwojowej Olsztyna.

1. Charakterystyka ogólna

1.1 Demografia

150 047

Liczba zameldowanych mieszkańców Olsztyna

W 2025 r. w ewidencji prowadzonej przez Urząd Miasta w Olsztynie figurowało 150 047 osób zameldowanych, w tym 68 572 mężczyzn oraz 81 475 kobiet.

Zmiany demograficzne nie są dla Olsztyna korzystne - rośnie udział ludności w wieku nieprodukcyjnym w przeliczeniu na 100 osób w wieku produkcyjnym. Odnotowano także ujemny przyrost naturalny.

W 2025 r. liczba zameldowanych spadła o 1,2% (1 819 osób) w stosunku do 2024 r.

W analizowanych latach 2020-2025 największy wzrost liczby osób zameldowanych odnotowano w grupie 70-79-latków. W tej grupie w 2025 r. zameldowanych było 18 562 osoby (o 5,87% więcej niż w 2024 r., tj. o 1 029 osób). Tendencję wzrostową zaobserwowano także wśród 50-59-latków (więcej o 1,99%, 364 osoby) oraz 40-49-latków (więcej o 1,33%, 335 osób).

W tym samym okresie największy spadek liczby zameldowanych odnotowano w grupie 30-39-latków - w 2024 r. grupa ta liczyła 20 340 osób, natomiast w 2025 r. - 19 101 osób (różnica 6,09%, 1 239 osób). Tendencję spadkową stwierdzono również wśród dzieci w wieku 0-9 lat (mniej o 6,64%, 858 osób) oraz wśród osób w wieku 20-29 lat (mniej o 2,14%, 286 osób).

**Mieszkańcy zameldowani w Olsztynie na pobyt stały i czasowy w latach 2020-2025
(wg stanu na 31.12)**

Wiek	2020	2021	2022	2023	2024	2025
0-9	16 175	15 404	14 663	13 845	12 915	12 057
10-19	15 928	16 035	16 133	16 360	16 417	16 342
20-29	15 465	14 822	14 246	13 662	13 357	13 071
30-39	25 737	24 497	23 192	21 635	20 340	19 101
40-49	24 245	24 673	25 128	25 617	25 138	25 473
50-59	18 234	17 943	17 882	18 022	18 296	18 660
60-69	23 318	22 593	21 910	21 134	20 295	19 248
70-79	13 786	14 651	15 499	16 541	17 533	18 562
80 i więcej	7 852	7 718	7 687	7 589	7 575	7 533
RAZEM:	160 740	158 336	156 340	154 405	151 866	150 047

Powyższe dane wskazują, że po silnym pogłębieniu w 2024 r spadku liczby osób zameldowanych w Olsztynie (o 1,64%), 2025 r. przyniósł wyhamowanie tempa spadku (1,20%). Szczególnie niekorzystnym zjawiskiem jest duży spadek liczby mieszkańców w wieku 30-39 lat, czyli grupy kluczowej dla rynku pracy, zakładania rodzin i liczby urodzeń. Wyraźny spadek liczby dzieci w wieku 0-9 lat nie pozostanie bez wpływu na planowanie usług edukacyjnych, opiekuńczych i społecznych.

Struktura mieszkańców Olsztyna ze względu na płeć nie różniła się znacząco od obserwowanej w innych miastach podobnej wielkości. Była także porównywalna do danych zarejestrowanych w Olsztynie w latach 2020-2025. Kobiety stanowiły większość społeczeństwa naszego miasta - 54,3%.

Mieszkańcy zameldowani w Olsztynie (pobyt stały i czasowy) według płci i wieku w 2025 r.

Wiek	mężczyźni	kobiety	ogółem
	68 572	81 475	150 047
0-9	6 233	5 824	12 057
10-19	8 475	7 867	16 342
20-29	6 476	6 595	13 071
30-39	9 214	9 887	19 101
40-49	12 052	13 421	25 473
50-59	8 488	10 172	18 660
60-69	8 171	11 077	19 248
70-79	7 138	11 424	18 562
80+	2 325	5 208	7 533

W 2025 r. mieszkańcy Olsztyna w wieku produkcyjnym stanowili 55,5% ogółu społeczeństwa (83 239 osób), 41 629 osób to mężczyźni, a 41 610 to kobiety. 27,7% olsztynian stanowiły osoby w wieku poprodukcyjnym (41 547 osób), zaś 16,8% (25 261 osób) w wieku przedprodukcyjnym.

Mieszkańcy zameldowani w Olsztynie według ekonomicznych grup wieku w 2025 r.

Ekonomiczna grupa wieku	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem
Wiek przedprodukcyjny	13 105	12 156	25 261
Wiek produkcyjny	41 629	41 610	83 239
Wiek poprodukcyjny	13 838	27 709	41 547
Razem:	68 572	81 475	150 047

Współczynnik obciążenia demograficznego w Olsztynie w latach 2020-2025 (%)

Miarą określającą relacje między poszczególnymi ekonomicznymi grupami wieku ludności jest wskaźnik obciążenia demograficznego, obrazujący liczbę osób w wieku nieprodukcyjnym przypadającą na 100 osób w wieku produkcyjnym. W okresie 2020-2025 widoczne są znaczne wahania poziomu obciążenia demograficznego. W latach 2020-2021 nastąpił jego wzrost, w 2022 r. spadek, a następnie ponowny wzrost w latach 2023-2024. W 2025 r. ponownie odnotowano spadek. Oznacza to, że sytuacja demograficzna nie jest stabilna.

Najbardziej zauważalnym zjawiskiem jest wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym. W większości analizowanych lat liczba seniorów przypadających na osoby w wieku produkcyjnym rosta, co świadczy o postępującym starzeniu się społeczeństwa i coraz większym obciążeniu osób pracujących. Ludność w wieku przedprodukcyjnym, czyli dzieci i młodzież, charakteryzuje się nieregularnymi zmianami. Po okresach wzrostu pojawiają się spadki, co wskazuje na brak trwałej tendencji wzrostowej w tej grupie wiekowej.

Poziom współczynnika obciążenia demograficznego przedstawiono w tabeli poniżej.

Współczynnik obciążenia demograficznego (os.)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	↑ 75,25	↑ 76,93	↓ 74,48	↑ 79,63	↑ 87,37	↓ 81,10
Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	↑ 43,59	↑ 45,01	↑ 43,19	↓ 47,83	↑ 51,18	↑ 49,93
Ludność w wieku przedprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	↑ 31,65	↑ 31,92	↑ 31,29	↓ 31,80	↑ 36,18	↑ 31,17

Ruch naturalny ludności w latach 2020-2025

Liczba urodzeń w Olsztynie systematycznie spada. W poddanych analizie latach 2020-2025 obserwowano ujemny przyrost naturalny. W 2025 r. urodziło się o 110 dzieci mniej niż w roku 2023 i mniej o 42 w stosunku do 2024 r. Tendencja ta ma charakter trwały i nie występuje żaden rok, w którym nastąpiłoby odwrócenie trendu.

Liczba zgonów w analizowanym okresie utrzymuje się na wysokim poziomie, z wyraźnym wzrostem w 2021 r. (2 074 zgony), co można wiązać z konsekwencjami pandemii COVID-19. W kolejnych latach można zaobserwować pewien spadek, jednak liczba zgonów nadal przekracza 1700 rocznie. W 2025 r. nieznacznie zmalała liczba zgonów - o 45 osób w porównaniu do danych za 2024 r.

We wszystkich analizowanych latach liczba zgonów przewyższa liczbę urodzeń. Oznacza to ujemny przyrost naturalny (-916 w 2025 r.). Zjawisko to potwierdza postępujący proces depopulacji oraz starzenia się społeczeństwa.

Wskaźniki prezentujące ruch naturalny zaobserwowany w Olsztynie w latach 2020-2025 przedstawiono szczegółowo w tabeli poniżej.

Ruch naturalny ludności w latach 2020-2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Urodzenia żywe (os.)	1 391	1 232	1 140	920	852	810
Urodzenia żywe na 1000 ludności (os.)	8,65	7,78	7,29	5,96	5,61	5,4
Zgony (os.)	1 812	2 074	1 833	1 734	1 771	1 726
Zgony na 1000 ludności (os.)	11,27	13,1	11,72	11,23	11,66	11,5
Współczynnik przyrostu naturalnego	- 2,62	- 5,32	- 4,43	- 5,27	- 6,05	- 6,1

Sytuacja demograficzna jest jednym z kluczowych obszarów zainteresowania polityki społecznej, ponieważ bezpośrednio wpływa na rynek pracy, system emerytalny, system edukacji, opieki, ochronę zdrowia oraz funkcjonowanie rodziny.

Podsumowując, dane pokazują, że głównym problemem demograficznym jest rosnący udział osób starszych, przy jednoczesnym braku stabilnego wzrostu liczby osób młodych. Może to w przyszłości prowadzić do zwiększenia obciążenia systemu emerytalnego oraz rynku pracy.

Analiza danych z lat 2020-2025 wskazuje na utrwalający się niekorzystny trend demograficzny, choć część wskaźników wykazuje w poszczególnych latach wahania. Utrzymujący się spadek urodzeń oraz wysoka liczba zgonów prowadzą do pogłębiającego się ujemnego przyrostu naturalnego. Zjawiska te wymagają kompleksowych i długofalowych działań w ramach polityki społecznej, ukierunkowanych zarówno na wsparcie rodzin i wzrost dzietności, jak i na zabezpieczenie potrzeb starzejącego się społeczeństwa.

W 2025 r. w Urzędzie Stanu Cywilnego w Olsztynie zarejestrowano 634 akty zawarcia związku małżeńskiego. Z tej liczby 452 dotyczą małżeństw zawartych na terenie miasta Olsztyna, natomiast 182 to akty osób, które zawarły związek małżeński poza granicami Polski, a których akt ślubu wpisano w 2025 r. do ksiąg stanu cywilnego w Olsztynie.

1.2 Stopa bezrobocia rejestrowanego

Stopa bezrobocia rejestrowanego wyliczona przez Główny Urząd Statystyczny dla Olsztyna na dzień 31.12.2025 r. wynosiła 2,7% i był to poziom o 0,7 punktu procentowego wyższy niż w 2024 r.

2,7%

**Wskaźnik stopy bezrobocia rejestrowanego
w Olsztynie**

2. Budżet Olsztyna

2.1 Dochody budżetu Olsztyna

W 2025 r. dochody budżetu Miasta Olsztyna wyniosły:

 1 846 369 730,97 zł

Wybrane źródła dochodów budżetu Miasta Olsztyna w 2025 r.

Udziały w podatkach dochodowych PIT i CIT	866 197 834 zł
Subwencje i dotacje z budżetu państwa	429 907 875 zł
Dofinansowanie z Unii Europejskiej	33 759 436 zł
Podatek od nieruchomości	164 917 407 zł
Opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi	61 742 679 zł
Sprzedaż biletów komunikacji miejskiej	35 870 547 zł
Podatek od czynności cywilnoprawnych	21 431 480 zł

2.2 Wydatki budżetu Olsztyna

W 2025 r. wydatki budżetu Miasta Olsztyna wyniosły:

 1 925 452 870,73 zł

w tym **5,86%** stanowiły wydatki
na działalność inwestycyjną
(112 736 398,55 zł)

Podział wydatków budżetu Miasta Olsztyna w 2025 r. według działów klasyfikacji budżetowej

Rolnictwo i łowiectwo	110 807 zł
Górnictwo i kopalnictwo	1 400 zł
Przetwórstwo przemysłowe	4 947 089 zł
Transport i łączność	207 303 894 zł
Turystyka	257 289 zł
Gospodarka mieszkaniowa	18 901 814 zł
Działalność usługowa	4 267 862 zł
Administracja publiczna	143 248 094 zł
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	1 462 666 zł
Obrona narodowa	6 167 658 zł
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	41 631 218 zł
Wymiar sprawiedliwości	509 111 zł
Obsługa długu publicznego	21 397 432 zł
Różne rozliczenia	3 569 343 zł
Oświata i wychowanie	912 226 124 zł
Ochrona zdrowia	14 139 962 zł
Pomoc społeczna	145 267 905 zł
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	11 675 585 zł
Edukacyjna opieka wychowawcza	58 369 518 zł
Rodzina	125 929 786 zł
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	129 420 791 zł
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	35 676 010 zł
Kultura fizyczna	38 971 511 zł

2.3 Zbiorcze zestawienie projektów finansowanych ze źródeł zewnętrznych

W 2025 r. realizowano 216 projektów finansowanych ze źródeł zewnętrznych, z programów zarówno unijnych, jak i krajowych. Całościowa kwota dofinansowania wyniosła 620 940 040,52 zł. Projekty realizowano w następujących ośmiu obszarach działania:

Obszar projektu	Liczba projektów/ działań	Wartość dofinansowania
transport publiczny i mobilność miejska	5 projektów	265 426 825,36 zł
bezpieczeństwo	10 projektów	8 980 229,12 zł
środowisko	10 projektów	26 191 921,65 zł
edukacja	98 projektów	72 754 883,79 zł
zdrowie i pomoc społeczna	46 działań	74 454 011,32 zł
stymulowanie przedsiębiorczości	osiem działań	92 161 154,77 zł
kultura, ochrona zabytków i opieka nad zabytkami	27 projektów	48 382 530,07 zł
sport i rekreacja	12 projektów	32 588 484,44 zł

Zestawienie projektów dofinansowanych z podstawowych programów operacyjnych:

Nazwa Programu	Obszar działania	Liczba projektów	Wartość dofinansowania
Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur 2021-2027	Projekty FEWiM ogółem	50	268 622 112,75 zł
	kultura, ochrona zabytków i opieka nad zabytkami	3	46 889 936,75 zł
	edukacja	32	25 721 780,20 zł
	stymulowanie przedsiębiorczości	4	17 139 071,77 zł
	transport publiczny i mobilność miejska	1	167 855 654,21 zł
	zdrowie i pomoc społeczna	9	10 144 319,52 zł
	środowisko	1	871 350,30 zł
Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027	Projekty FEPW ogółem	1	89 583 725,22 zł
	transport publiczny i mobilność miejska	1	89 583 725,22 zł
Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027	Projekty FENIKS ogółem	1	25 249 081,35 zł
	środowisko	1	25 249 081,35 zł

Ponadto dofinansowanie uzyskano na realizację projektów z niżej wymienionych programów:

Nazwa Programu	Obszar działania	Liczba projektów	Wartość dofinansowania
Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego	Projekty FERS ogółem	1	331 579,23 zł
	edukacja	1	331 579,23 zł
Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy 2021-2027	Projekty FERC ogółem	1	849 999,97 zł
	bezpieczeństwo	1	849 999,97 zł
Krajowy Plan Odbudowy	Projekty KPO	6	56 390 970,88 zł
	kultura, ochrona zabytków i opieka nad zabytkami	1	345 840,00 zł
	zdrowie i pomoc społeczna	2	15 049 202,61 zł
	edukacja	3	41 309 264,27 zł
Polski Ład	Projekty Polskiego Ładu ogółem	4	106 212 840,00 zł
	sport i rekreacja	1	30 000 000,00 zł
	stymulowanie przedsiębiorczości	2	74 212 840,00 zł
	edukacja	1	2 000 000,00 zł
Fundusz Rozwoju Dróg	Projekty z FRD ogółem	1	6 529 358,93 zł
	transport publiczny i mobilność miejska	1	6 529 358,93 zł
Fundusz Dopłat Banku Gospodarstwa Krajowego	Projekty Funduszu Dopłat BGK ogółem	1	140 521,48 zł
	zdrowie i pomoc społeczna	1	140 521,48 zł
Budżet państwa	Projekty z budżetu państwa ogółem:	111	59 291 584,84 zł
	stymulowanie przedsiębiorczości	2	809 243,00 zł
	sport i rekreacja	8	2 139 056,80 zł
	kultura, ochrona zabytków i opieka nad zabytkami	17	1 119 889,32 zł
	zdrowie i pomoc społeczna	33	49 111 057,71 zł
	bezpieczeństwo	8	2 423 326,75 zł
	edukacja	43	2 325 634,26 zł
	transport publiczny i mobilność miejska	1	1 363 377,00zł
Erasmus+	Projekty Erasmus plus ogółem	5	1 003 226,75 zł
	edukacja	5	1 003 226,75 zł
Dotacja celowa Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego	Projekty z budżetu Samorządu WiM ogółem	8	633 293,32 zł
	sport i rekreacja	2	447 353,32 zł
	środowisko	2	35 940,00 zł
	kultura, ochrona zabytków i opieka nad zabytkami	4	150 000,00 zł
Środki Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie	Projekty WFOŚiGW ogółem:	10	71 999,08 zł
	edukacja	7	47 999,08 zł
	środowisko	3	24 000,00 zł
Program Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej na rok 2025	Projekty POLiOC ogółem:	1	71 999,08 zł
	bezpieczeństwo	1	5 706 902,40 zł
Inne	Projekty inne ogółem:	14	322 844,32 zł
	transport publiczny i mobilność miejska	1	94 710,00 zł
	edukacja	6	15 400,00 zł
	kultura, ochrona zabytków i opieka nad zabytkami	2	190 200,00 zł
	zdrowie i pomoc społeczna	1	8 910,00 zł
	środowisko	3	11 550,00 zł
	sport i rekreacja	1	2 074,32 zł

Rozdział II

ZADANIA I KOMPETENCJE PREZYDENTA OLSZTYNA

1. Gospodarka komunalna

1.1 Wstęp

Podstawą działalności gospodarczej jednostek samorządu terytorialnego, określanej jako gospodarka komunalna, jest ustawa z dnia 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej. Ustawa ta określa zasady i formy gospodarki komunalnej jednostek samorządu terytorialnego, polegające na wykonywaniu przez te jednostki zadań własnych, o charakterze użyteczności publicznej, w celu bieżącego i nieprzerwanego zaspokajania zbiorowych potrzeb wspólnoty samorządowej.

Gmina realizuje zadania w zakresie: ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska, przyrody oraz gospodarki wodnej, gminnych dróg, ulic, mostów, placów oraz organizacji ruchu drogowego, wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych, wysypisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepłą oraz gaz, działalności w zakresie telekomunikacji, lokalnego transportu zbiorowego, ochrony zdrowia, pomocy społecznej, w tym ośrodków i zakładów opiekuńczych, wspierania rodziny, gminnego budownictwa społecznego, edukacji publicznej, kultury, kultury fizycznej i turystyki, targowisk i hal targowych, cmentarzy gminnych. Gospodarka komunalna finansowana jest z mienia komunalnego, podatków lokalnych, opłat (np. za śmieci) oraz dotacji.

Priorytetem władz Olsztyna pozostaje tworzenie warunków dla zrównoważonego rozwoju miasta oraz zapewnienie wysokiej jakości życia jego mieszkańców. Dynamicznie zmieniające się uwarunkowania społeczno-gospodarcze - w tym procesy demograficzne, transformacja rynku pracy związana z cyfryzacją i automatyzacją, rosnące znaczenie polityki klimatycznej i bezpieczeństwa energetycznego, a także skutki niestabilnej sytuacji geopolitycznej w Europie - wpływają na funkcjonowanie miasta i codzienne życie mieszkańców. Wyzwania te uzasadniają potrzebę weryfikacji dotychczasowych celów oraz kierunków rozwoju Olsztyna.

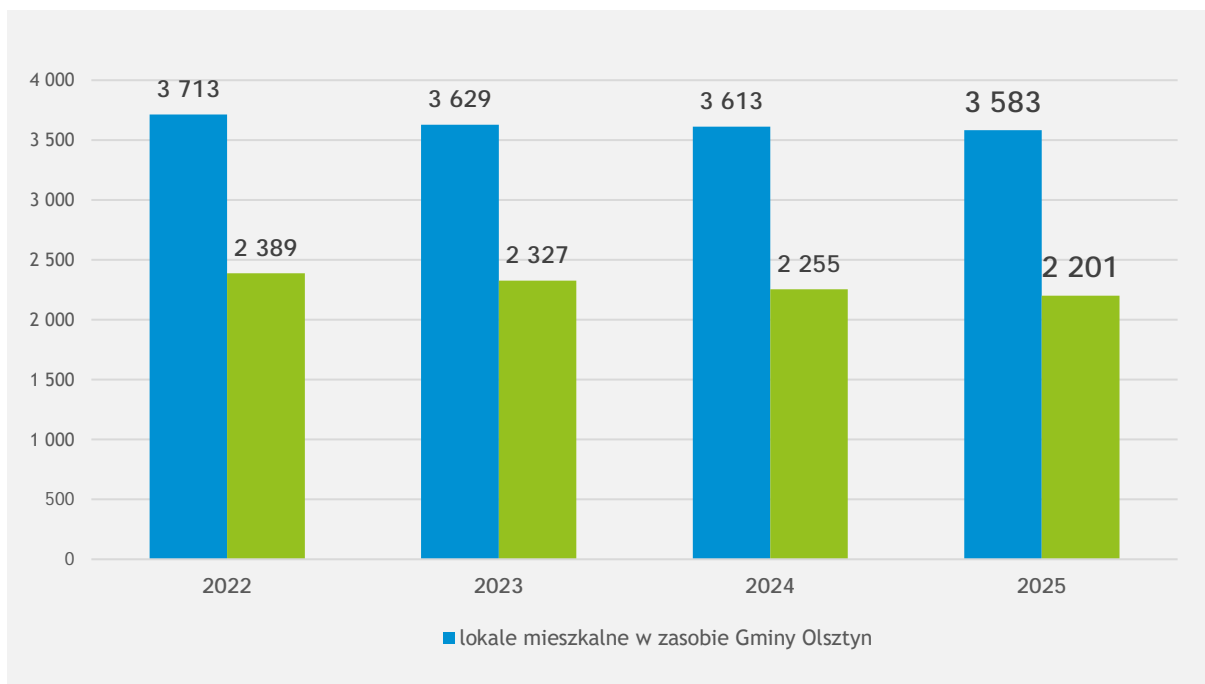
Poniżej przedstawiono działania Prezydenta Olsztyna dotyczące szeroko rozumianej gospodarki komunalnej, obejmujące takie kwestie, jak m.in. gospodarowanie nieruchomościami oraz wodami opadowymi, zaopatrzenie w energię ciepłą oraz w wodę, odprowadzanie i oczyszczanie ścieków.

1.2 Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy

Działania Miasta Olsztyna w zakresie zaspokajania potrzeb mieszkaniowych mieszkańców w 2025 r. wynikały z *Wieloletniego Programu Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Olsztyn na lata 2022-2026*, przyjętego Uchwałą Nr XXXIX/647/21 z dnia 24 listopada 2021 r. Rady Miasta Olsztyna. Program określa podstawowe kierunki związane z prawidłową i racjonalną gospodarką mieszkaniową.

W zasobie mieszkaniowym Gminy Olsztyn, według stanu na dzień 31 grudnia 2025 r., pozostawały 3 583 lokale mieszkalne, w tym: 2 201 lokali usytuowanych w budynkach wspólnot mieszkaniowych, 1 331 w budynkach stanowiących w 100% własność Gminy Olsztyn. 10 lokali mieszkalnych znajdowało się w budynkach spółdzielni mieszkaniowych, 27 lokali pozostawało w administracji tymczasowej, 14 lokali gmina nabyła w drodze spadku. Według stanu na dzień 31 grudnia 2025 r. w zasobie gminy pozostawało 217 lokali z aktualną umową najmu socjalnego, a liczba lokali zajmowanych bez tytułu prawnego przez osoby, wobec których sąd orzekł eksmisję z prawem do lokalu, wynosiła 257. Liczba lokali wykorzystywanych na pomieszczenia tymczasowe - dwa pomieszczenia z aktualnymi umowami. W 2025 r. w porównaniu z poprzednim rokiem nastąpił spadek liczby lokali wykorzystywanych na pomieszczenia tymczasowe o osiem, a na najem socjalny pozostał na tym samym poziomie. Liczba budynków mieszkalnych stanowiących w 100% własność Gminy Olsztyn pozostała na tym samym poziomie i na koniec 2025 r. wynosiła 115.

Mieszkaniowy zasób Gminy Olsztyn w latach 2019-2024

źródło: opracowano na podstawie danych Zakładu Lokali i Budynków Komunalnych w Olsztynie

Potrzeby mieszkaniowe, do których zaspokajania gmina jest zobowiązana na mocy ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i zmianie Kodeksu cywilnego (tj. Dz. U. 2023 r., poz. 725) realizuje się z wykorzystaniem zasobu, o którym wspomniano wcześniej. Potrzeby mieszkaniowe określa się w szczególności poprzez liczbę złożonych wniosków o przydział lokalu, konieczność zapewnienia lokali zamiennych, liczbę wyroków sądowych orzekających eksmisję.

Liczba wniosków o przydział lokalu komunalnego na czas nieoznaczony złożonych we wrześniu 2025 r. wyniosła 271.

Zapotrzebowanie na lokale komunalne wg stanu na dzień 31 grudnia 2025 r. wyniosło 169 lokali, w tym:

- liczba wniosków, które spełniły kryteria Uchwały w sprawie określenia zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Olsztyn i umieszczonych przez Społeczną Komisję ds. Mieszkań Komunalnych na listach osób uprawnionych do zawarcia umowy najmu lokalu na czas nieoznaczony, wyniosła 129 (zmniejszenie o siedem w stosunku do roku poprzedniego),
- liczba zobowiązań gminy wobec rodzin umieszczonych przez Społeczną Komisję ds. Mieszkań Komunalnych na listach osób uprawnionych do zawarcia umowy najmu lokalu na czas nieoznaczony wyniosła 40 - zmniejszenie o 23 w stosunku do roku poprzedniego.

Nastąpił spadek zapotrzebowania na lokale komunalne w stosunku do roku poprzedniego o 30 lokali. Jest to wynik m.in. zmniejszonej liczby wniosków o przydział lokalu komunalnego spełniających kryteria Uchwały w sprawie określenia zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Olsztyn, a także zredukowane zapotrzebowanie na lokale zamienne wynikające ze stanu technicznego budynku bądź planowanych inwestycji.

Na 31 grudnia 2025 r. do realizacji pozostawały 563 wyroki sądowe orzekające eksmisję z przyznanym uprawnieniem do najmu socjalnego lokalu (wzrost w stosunku do 2024r. o 16).

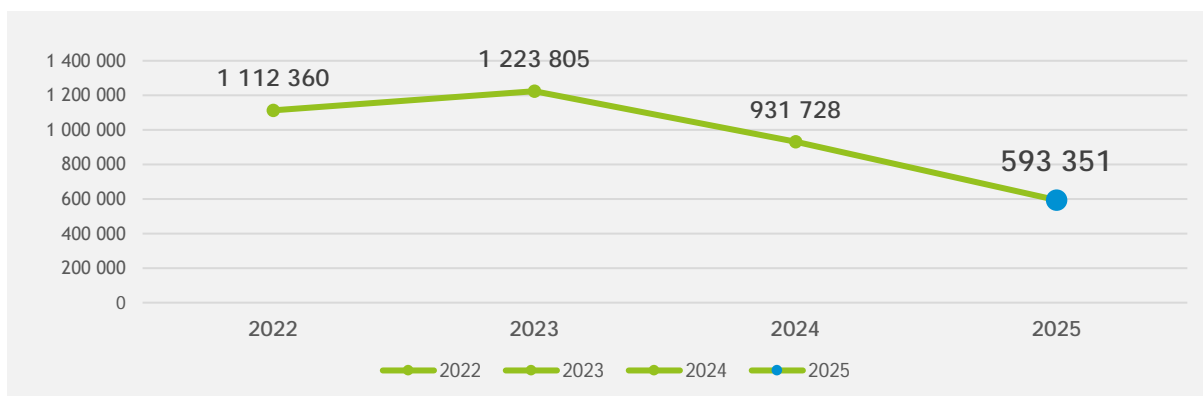
Zapotrzebowanie na tymczasowe pomieszczenia w 2025 r. wyniosło 195 (w 2024 - 192).

W latach 2022-2025 ogólne zapotrzebowanie na lokale z mieszkaniowego zasobu Gminy Olsztyn pozostawało relatywnie wysokie, przy jednoczesnej zmianie jego struktury. W 2025 r. spadło zapotrzebowanie na lokale komunalne, ale wzrosła liczba wyroków eksmisyjnych z uprawnieniem do najmu socjalnego oraz zapotrzebowanie na pomieszczenia tymczasowe.

Potrzeby mieszkaniowe Gminy Olsztyn

Kwota wypłaconych przez Gminę Olsztyn odszkodowań za niedostarczenie lokalu na potrzeby najmu socjalnego lokalu wraz z odsetkami w 2025 r. wyniosła 593 350,81 zł, co oznacza spadek kwoty wypłaconych odszkodowań o 338 377,60 zł w porównaniu do roku poprzedniego.

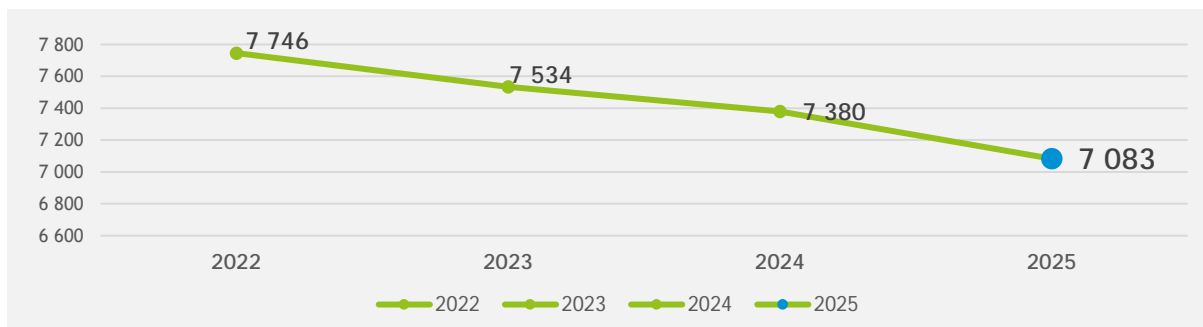
Kwota wypłaconych odszkodowań za niedostarczenie lokalu na potrzeby najmu socjalnego wraz z odsetkami (zł)

źródło: opracowano na podstawie danych Zakładu Lokali i Budynków Komunalnych w Olsztynie

Na dzień 31 grudnia 2025 r. do zamieszkiwania w lokalach pozostających w mieszkaniowym zasobie Gminy Olsztyn zgłoszono 7 083 osoby - o 297 osób mniej niż w 2024 r. Corocznie od 2022 r. do 2025 r. liczba osób zgłoszonych do wspólnego zamieszkiwania w lokalach pozostających w mieszkaniowym zasobie Gminy Olsztyn zmniejsza się.

Osoby zgłoszone do wspólnego zamieszkiwania w lokalach pozostających w mieszkaniowym zasobie Gminy Olsztyn

źródło: opracowano na podstawie danych Zakładu Lokali i Budyneków Komunalnych w Olsztynie

W 2025 r. wyremontowano łącznie 49 lokali mieszkalnych. Rok do roku nastąpił spadek tej liczby o 20 lokali. Łączny koszt remontu lokali w 2025 r. wyniósł 4 119 057,98 zł. Z analizy porównawczej wynika, że koszty remontu lokali w 2025 r. w odniesieniu do 2024 r. zwiększyły się o 1 494 461,68 zł.

Na koszt i staraniem przyszłego najemcy w 2025 r. wyremontowano siedem lokali mieszkalnych (mniej o trzy lokale wyremontowane w tym trybie w stosunku do roku ubiegłego). Orientacyjny koszt remontu lokali wykonanych przez najemców szacuje się na kwotę 437 400,00 zł i jest to kwota wyższa o 36 457,98 zł w stosunku do roku poprzedniego.

W 2025 r. pozostawała w mocy umowa z Bankiem Gospodarstwa Krajowego na zadanie pn. *Remont i przebudowa czternastu mieszkań w Olsztynie*, na ramach której wykonano 13 remontów.

W 2025 r. złożono 155 wniosków o wykup lokali mieszkalnych, jeden wniosek o wykup lokalu użytkowego i jeden wniosek o wykup garażu. Dokonano 55 sprzedaży, w tym 53 lokali mieszkalnych (z czego 47 na rzecz najemców oraz 6 w trybie przetargu ustnego nieograniczonego), jednego lokalu użytkowego i jednego garażu, co stanowi spadek łącznej liczby sprzedanych lokali o 17 w porównaniu do roku poprzedniego. Łączny dochód ze sprzedaży lokali wyniósł 3 739 004,31 zł, odnotowano więc spadek dochodu o 1 820 565,15 zł w odniesieniu do 2024 r.

Na podstawie Zarządzenia nr 268 i 269 Prezydenta Olsztyna z dnia 3 września 2025 r. w sprawie określenia odpowiednio stawki czynszu za najem lokali mieszkalnych i najem socjalny lokali oraz tymczasowych pomieszczeń w zasobie mieszkaniowym Gminy Olsztyn stawki czynszu uległy zmianie. Ustalona stawka czynszu za najem jednego m kw. powierzchni użytkowej lokalu mieszkalnego wynosi 7,81 zł (wzrost o 0,27 zł w stosunku do 2024 r.). Stawka czynszu za jeden m kw. powierzchni użytkowej najmu socjalnego lokalu oraz tymczasowego pomieszczenia wynosi 3,20 zł (wzrost o 0,70 zł w stosunku do 2024 r.). Minimalna i maksymalna stawka czynszu najmu lokalu mieszkalnego (uwzględniająca zwyżki i zniżki, związane z wyposażeniem lokalu) wynoszą odpowiednio 7,03 zł/m kw i 13,28 zł/ m kw.

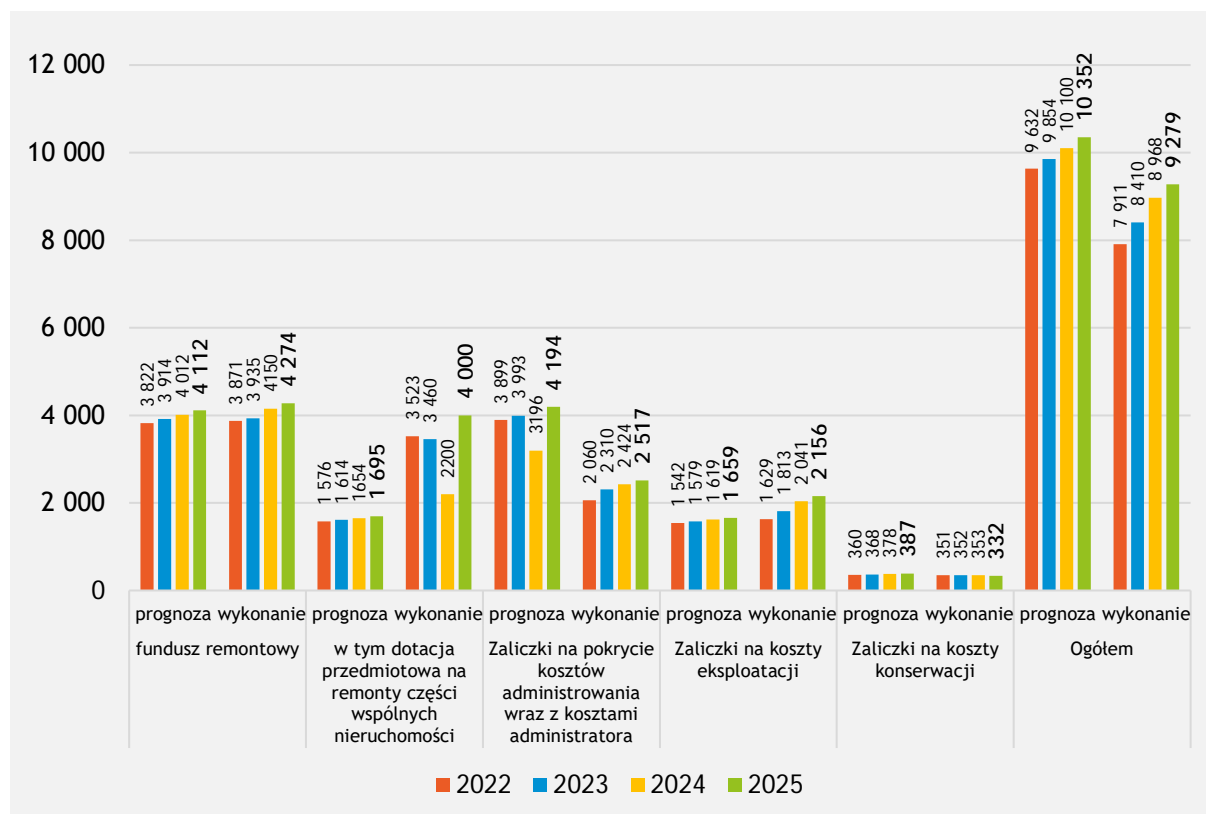
Zgodnie z Uchwałą Nr XLII/695/22 Rady Miasta Olsztyna z dnia 23 lutego 2022 r. zmieniającą Uchwałę w sprawie Wieloletniego Programu Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Olsztyn na lata 2022-2026 (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. z 2022 r., poz. 1222), od 1 stycznia 2022 r. zmianie uległo procentowe zastosowanie obniżek czynszu w lokalach mieszkalnych, wynikających z wysokości uzyskanego dochodu. W 2025 r. zgody na obniżenie stawki czynszu udzielono 446 najemcom (mniej o 95 w odniesieniu do roku poprzedniego), w tym:

- udzielono obniżenia stawki czynszu w wysokości 20% - 409 najemcom,
 - udzielono obniżenia stawki czynszu w wysokości 10% - 37 najemcom.
- 12 najemcom odmówiono obniżenia stawki czynszu.

W celu racjonalnego gospodarowania zasobem mieszkaniowym Gminy Olsztyn kontynuowano politykę zamiany mieszkań, m.in. poprzez działanie Biura Zamiany Mieszkań z siedzibą w Zakładzie Lokali i Budynków Komunalnych w Olsztynie. Na dzień 31 grudnia 2025 r. w Biurze Zamiany Mieszkań pozostawało 31 ofert dobrowolnej zamiany lokalu. Za pośrednictwem Biura w 2025 r. nie zrealizowano zamian. Kwota spłaconych zaległości w ramach dobrowolnej zamiany lokali wyniosła 0,00 zł, gdy w 2024 r. wyniosła 1 928,30 zł.

Zaliczki na pokrycie kosztów administrowania, eksploatacji, konserwacji i fundusz remontowy w nieruchomościach wspólnot mieszkaniowych z udziałem Gminy Olsztyn wynikają z uchwał podejmowanych przez właścicieli lokali na corocznych zebraniach (w I kwartale każdego roku).

Koszty utrzymania części wspólnych w budynkach wspólnot mieszkaniowych 2025 r.

źródło: opracowano na podstawie danych Zakładu Lokali i Budynków Komunalnych w Olsztynie

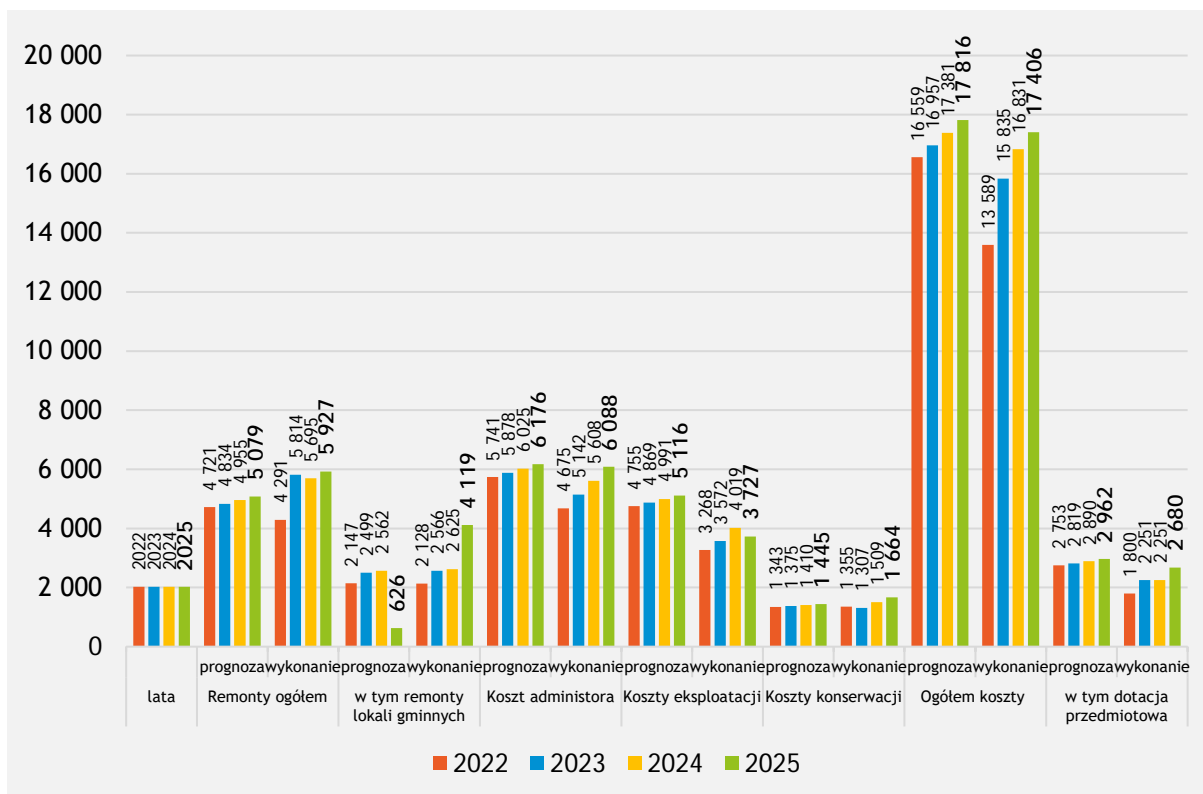
Faktycznie poniesione koszty utrzymania nieruchomości wspólnych w budynkach wspólnot mieszkaniowych ogółem w 2025 r. były niższe o 1 073 000 zł niż koszty prognozowane na rok 2025 w *Wieloletnim Programie Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Olsztyn na lata 2022-2026*. Poziom wykonania wynika z realizacji zadań określonych w uchwałach wspólnot mieszkaniowych z udziałem Gminy Olsztyn, podejmowanych przez właścicieli lokali na corocznych zebraniach organizowanych w I kwartale każdego roku. Analiza porównawcza wskazuje, że koszty utrzymania nieruchomości wspólnych w budynkach wspólnot mieszkaniowych w 2025 r. w odniesieniu do kosztów w 2024 r. zwiększyły się o 311 000 zł.

Prognozowana w *Wieloletnim Programie* kwota dotacji przedmiotowej na remonty części wspólnych nieruchomości wynosiła 1 695 000,00 zł. W Uchwale Nr IX/131/25 Rady Miasta Olsztyna z dnia 08 stycznia 2025 r. w sprawie budżetu Miasta Olsztyna na 2025 r. została przyznana dotacja przedmiotowa na:

- a) remonty części wspólnych budynków Wspólnot Mieszkaniowych - w łącznej kwocie 4 000 000 zł,
- b) konserwację, eksploatację i administrowanie w części dotyczącej gminnych lokali we wspólnotach mieszkaniowych - w łącznej kwocie 3 104 572 zł.

Należy zaznaczyć, że na przestrzeni lat 2022-2025 faktycznie poniesione koszty utrzymania nieruchomości wspólnych w budynkach wspólnot mieszkaniowych ogółem były niższe od prognozowanych.

Koszty utrzymania budynków gminnych i lokali gminnych

źródło: opracowano na podstawie danych Zakładu Lokali i Budynków Komunalnych w Olsztynie

Faktycznie poniesione koszty utrzymania budynków gminnych i lokali gminnych ogółem w 2025 r. były niższe o 410 000,00 zł od kosztów prognozowanych na 2025 r. Analiza faktycznych kosztów utrzymania budynków i lokali gminnych w 2025 r. w stosunku do kosztów prognozowanych wykazuje, że:

- koszty remontów uległy zwiększeniu o 848 000 zł,
- koszty administrowania uległy zmniejszeniu o 88 000 zł - poziom wykonania wynikał z faktycznych kosztów administrowania,
- koszty eksploatacji uległy zmniejszeniu o 1 389 000 zł - poziom wykonania wynikał z obowiązujących umów z dostawcami usług,
- koszty konserwacji uległy zwiększeniu o 219 000 zł - poziom wykonania wynikał z faktycznych potrzeb bieżącej konserwacji, z konieczności awaryjnego zabezpieczenia w niezbędnym zakresie lokali lub budynków (w związku ze zdarzeniami losowymi - pożary, wichury, itp.), a także z obowiązujących umów z dostawcami usług i najpilniejszych potrzeb.

Analizując poziom kosztów utrzymania budynków i lokali gminnych w 2025 r. w stosunku do poziomu kosztów w 2024 r., można zaobserwować ich wzrost o 575 000 zł, w tym: o 480 000 zł zwiększeniu uległy koszty administrowania, koszty remontów lokali - o 232 000 zł, koszty konserwacji - o 155 000 zł, zaś zmniejszeniu uległy koszty eksploatacji (o 292 000 zł). Należy zaznaczyć, że na przestrzeni lat 2022-2025 faktycznie poniesione koszty utrzymania budynków gminnych i lokali gminnych ogółem były niższe od prognozowanych.

W oparciu o postanowienia Uchwały Nr LXXII/1074/24 Rady Miasta Olsztyna z dnia 19 kwietnia 2024 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr XXXIII/548/21 z dnia 28 kwietnia 2021 r. *w sprawie szczegółowych zasad, sposobu i trybu umarzania, odraczania lub rozkładania na raty spłaty należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny przypadających Gminie Olsztyn lub jej jednostkom organizacyjnym, a także wskazania organu i osób do tego uprawnionych*, Prezydent Olsztyna i Dyrektor Zakładu Lokali i Budynków Komunalnych na wniosek najemców znajdujących się w bardzo trudnej sytuacji materialnej i życiowej, udzielają ulgi w spłacie należności, tj. rozkładają płatności należności na raty bądź odraczają termin spłaty należności.

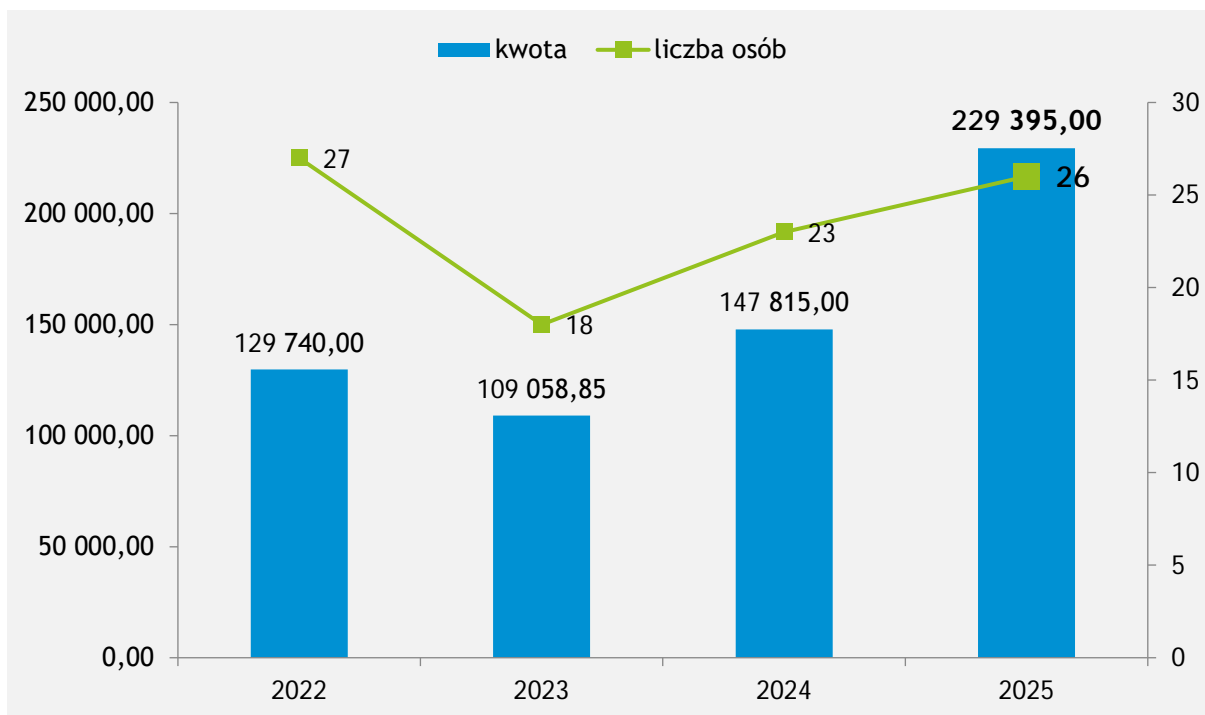
Według stanu na dzień 31 grudnia 2025 r. 111 dłużnikom rozłożono na raty zaległości o łącznej wysokości 567 569,64 zł (w tym z tytułu: czynszu, odszkodowania i świadczeń - 374 947,02 zł, odsetek - 157 421,85 zł, zasądzonych kosztów sądowych, komorniczych i eksmisji - 35 200,77 zł). Natomiast 73 dłużnikom odroczone spłatę zaległości w łącznej kwocie 1 271 198,42 zł (w tym z tytułu: czynszu, odszkodowania i świadczeń - 926 150,19 zł, odsetek - 230 256,92 zł, zasądzonych kosztów sądowych, komorniczych i eksmisji - 114 791,31 zł).

Z możliwości spłaty zadłużenia w formie świadczeń niepieniężnych od stycznia do grudnia 2025 r. skorzystało 26 osób, a wartość odpracowanych długów wyniosła 229 395 zł.

W okresie od stycznia 2015 r. do grudnia 2025 r. z takiej możliwości skorzystało 435 osób, a wartość świadczeń niepieniężnych, zaliczonych na zaległości pieniężne według stanu na 31 grudnia 2025 r. wyniosła łącznie 3 099 383,52 zł.

W 2025 r. zaobserwowano wzrost liczby osób zainteresowanych spłatą zadłużenia w formie świadczeń niepieniężnych w stosunku do lat poprzednich.

Spłata zadłużenia w formie świadczeń niepieniężnych

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Zakładu Lokali i Budynków Komunalnych w Olsztynie

1.3 Gospodarowanie nieruchomościami

Gospodarowanie zasobem nieruchomości Gminy Olsztyn polega m. in. na ewidencjonowaniu nieruchomości, ich wycenie, tworzeniu, prowadzeniu i udostępnianiu baz danych z Powiatowego Zasobu Geodezyjno-Kartograficznego, współpracy z innymi jednostkami organizacyjnymi gospodarującymi nieruchomościami Gminy Olsztyn, zbywaniu i nabywaniu nieruchomości oraz ich obciążaniu ograniczonymi prawami rzeczowymi (użytkowanie, służebność gruntowa, służebność przesyłu), wdzierżawianiu, użyczeniu, a także na podejmowaniu czynności w postępowaniach sądowych oraz składaniu wniosków o założenie ksiąg wieczystych dla nieruchomości Gminy Olsztyn oraz o wpis w księgach wieczystych.

W 2025 r. dochody z tytułu sprzedaży i gospodarowania nieruchomościami stanowiącymi własność Gminy Olsztyn wyniosły 37,9 mln zł. Zaplanowane dochody ze sprzedaży i gospodarowania nieruchomościami na 2025 r. w wysokości 38 570 500,00 zł zrealizowano w kwocie 37 865 766,80 zł, tj. w 98,17%.

Dochody wg źródeł pozyskania:

	kwota [zł]					
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Sprzedaż gruntów	8 542 865,64	57 780 668,66	15 654 299,04	39 869 665,74	19 813 364,09	7 735 619,27
Sprzedaż lokali mieszkalnych	5 283 757,46	6 112 021,27	5 704 777,59	4 154 862,41	5 328 999,96	3 712 969,70
Sprzedaż lokali użytkowych	244 013,58	492 101,29	291 389,67	574 740,62	288 434,00	11 610,00
Sprzedaż innych obiektów	15 591,60	87 740,69	50 240,96	355 779,50	612 745,19	815 828,62
Dochody z opłat za użytkowanie wieczyste	11 461 927,82	14 603 166,73	12 066 571,69	11 198 542,80	12 633 992,27	13 113 313,76
Nabycia prawa własności przez użytk. wieczystych	13 337 223,95	4 047 917,30	242 828,21	511 117,78	638 313,6	5 289 747,98
Przekształcenie prawa użytkowania wieczystego	2 920 946,41	1 799 028,50	1 546 613,99	1 404 536,08	1 757 012,52	1 612 635,44
Dochody z opłat za trwałe zarząd, użytkowanie, służebności	1 515 122,15	2 294 365,26	1 982 022,52	1 711 622,98	1 673 281,31	1 724 266,57
Czynsz dzierżawny dzierżawny wraz z bezumownym korzystaniem z nieruchomości	2 128 971,16	2 177 641,39	2 399 009,24	3 388 661,21	3 249 845,17	3 287 757,06
Wpływy z pozostałych odsetek	479 749,75	571 803,12	326 296,03	447 819,71	224 217,69	562 018,40
Zadania z zakresu geodezji i kartografii	637 103,78	593 212,70	490 854,22	499 204,45	610 476,57	642 859,88
Wpływy z opłat: adiacenckie i renta planistyczna	301 272,56	995 943,12	273 880,21	137 359,46	200 240,43	981 197,99
Wpływy ze sprzedaży składników majątkowych	0	2914778,6	0	0	0	0
Odszkodowania za przejęte nieruchomości pod inwestycje celu publicznego	0	0	6853,19	55,46	0	0

Sprzedano łącznie 53 lokale mieszkalne, w tym: 47 mieszkań w trybie bezprzetargowym i sześć mieszkań w trybie przetargowym. Plan dochodów z tego tytułu został przekroczony o 3,84%, przede wszystkim ze względu na wzrost zainteresowania najemców wykupem lokali mieszkalnych.

W trybie bezprzetargowym sprzedano budynek położony przy ul. Dąbrowskiego na cele działalności kulturalnej oraz jeden garaż. Wykonanie planu na poziomie 313,85% wynika ze sprzedaży ratalnej w latach ubiegłych.

Zawarto 23 akty notarialne dotyczące sprzedaży 23 173 m kw. gruntów, w tym: 17 aktów notarialnych w trybie bezprzetargowym oraz sześć aktów notarialnych w trybie przetargowym z przeznaczeniem gruntu m.in. pod: zabudowę mieszkaniową, mieszkalno-usługową, usługi, handel. Uzyskane dochody dotyczą także sprzedaży udziałów w gruncie pod budynkami przy sprzedaży lokali mieszkalnych, lokali niemieszkalnych i garaży. Wykonanie planu na poziomie 69,25% wynikało z mniejszego zainteresowania potencjalnych nabywców zakupem gruntów.

Zawarto 17 aktów notarialnych dotyczących nabycia prawa własności nieruchomości przez użytkowników wieczystych. Wykonanie planu na poziomie 104,89% wynikało przede wszystkim ze zwiększonego zainteresowania ww. nabyciem przez dotychczasowych użytkowników wieczystych a także ze sprzedaży ratalnej w latach ubiegłych.

Wydano 13 decyzji o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości zabudowanej garażem. Odnotowano także wpływy z rat za przekształcenia w latach ubiegłych oraz wpływy z tytułu opłat przekształceniowych wynikających z ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności tych gruntów. Wykonanie planu na poziomie 122,17% wynikało z korzystnej bonifikaty od wniesienia opłaty jednorazowej za przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności.

1.4 Targowiska

Miejskie targowiska funkcjonują przy ul. Kolejowej, ul. Grunwaldzkiej oraz ul. Wilczyńskiego. W Olsztynie występuje istotne zróżnicowanie targowisk pod względem infrastruktury technicznej oraz liczby miejsc handlowych.

- **Targowisko przy ul. Kolejowej**

Targowisko to znajduje się pomiędzy ulicami: Sienkiewicza, Kolejową, Okrzei i Żeromskiego w sąsiedztwie Miejskiej Hali Targowej Zatorzanka. Według stanu na grudzień 2025 r. na terenie o powierzchni 12 652 m kw. zlokalizowanych było 38 obiektów handlowych, osiem stoisk handlowych oraz 59 ław handlowych.

Na obszarze targowiska w 2025 r. było 14 kontrahentów związanych umowami najmu lub dzierżawy (stan na koniec 2025 r. – 16 umów) oraz podpisano 12 umów rezerwacji miejsc do handlu (stan na koniec 2025 r. – dziewięć umów). Na targowisku prowadzi się również handel sezonowy.

Przy rezerwacji miejsc do handlu, przydzielanych jest: do trzech stanowisk na sprzedaż sadzonek, do trzech stanowisk na sprzedaż chryzantem i zniczy oraz do trzech stanowisk na sprzedaż choinek.

W 2025 r. podtrzymano decyzję o wyłączeniu z eksploatacji Miejskiej Hali Targowej Zatorzanka przy ul. Kolejowej.

- **Targowisko przy ul. Grunwaldzkiej**

W wyniku przeprowadzonej inwentaryzacji od 2021 r. przyjmuje się, że powierzchnia targowiska obejmuje 24 656 m kw. Na jego terenie, wg stanu na grudzień 2025 r. znajduje się 66 obiektów handlowo-magazynowych, 116 ław, z czego 82 szt. pod zadaszaniem i 34 szt. bez zadaszania, 60 stanowisk do handlu z pojazdów, trzy wiaty oraz pięć murowanych pawilonów handlowych (w jednym z nich wydzielonych zostało 11 boksów magazynowych).

Na targowisku w 2025 r. podpisanych było 90 umów najmu i dzierżawy (stan na koniec roku 2025 r. - 90 umów) oraz 145 umów rezerwacji miejsc do handlu (stan na koniec 2025 r. - 75 umów). Po zlikwidowaniu opłaty targowej blisko 40 osób prowadzi sprzedaż nie wiążąc się umową i nie ponosząc żadnych kosztów.

Największą intensywność handlu obserwuje się w okresie pomiędzy kwietniem a październikiem, kiedy zawieranych jest dodatkowo około 50 umów rezerwacji miejsc do handlu. W tym czasie organizuje się sprzedaż sezonową (sadzonki, rozsady, owoce i warzywa sezonowe, chryzantemy, znicze). Dodatkowy wzrost handlu ma miejsce przed Świątami Bożego Narodzenia (handel choinkami oraz produktami kupowanymi na święta).

Targowisko wymaga gruntownej przebudowy lub modernizacji, w tym wyremontowania całej jego nawierzchni.

- **Targowisko przy ul. Wilczyńskiego**

To targowisko osiedlowe o powierzchni 2 208 m kw., na terenie którego, wg stanu na grudzień 2025 r., znajduje się 19 obiektów handlowych i 41 ław.

Na targowisku w 2025 r. pięciu kontrahentów posiadało podpisane umowy najmu i dzierżawy (stan na koniec 2025 r. - siedem umów). W toku rezerwacji miejsc do handlu, w ciągu roku przydzielono cztery stanowiska (ławy handlowe), a na kolejnych czterech stanowiskach może być prowadzony sezonowy handel choinkami. Część osób prowadzi handel bez wiązania się umową.

Na zlecenie Zarządu Dróg, Zieleni i Transportu w Olsztynie na targowiskach przeprowadzane były (opisane w dalszej części raportu) prace mające na celu poprawę warunków i estetyki, jak również podniesienie poziomu bezpieczeństwa handlujących oraz kupujących.

Rzeczywiste łączne wpływy z tytułu wynajmu targowisk miejskich wyniosły 845 713,34 zł. Jednocześnie zaległości na rzecz Gminy Olsztyn związane z trwającymi postępowaniami windykacyjnymi (nakazy zapłaty i wyroki sądowe) oraz zaległości dotyczące najemców i dzierżawców

(kary za opóźnienia w transakcjach handlowych, należności z tytułu dochodów budżetowych, należności od odbiorców VAT) wyniosły 671 718,99 zł.

Koszty działalności targowisk miejskich w 2025 r., które uwzględniają m.in. prace remontowe, naprawy, podatki, energię elektryczną, wywóz nieczystości, podatek od nieruchomości wyniosły łącznie 1 577 011,13 zł.

1.5 Cmentarze

Zarządzanie cmentarzami komunalnymi należy do zadań własnych gminy wymienionych w katalogu art. 7 ustawy o samorządzie gminnym. W Olsztynie zadanie to realizuje utworzony w 1995 r. samorządowy zakład budżetowy Zakład Cmentarzy Komunalnych w Olsztynie (ZCK), który posiada:

w trwałym zarządzie:

cmentarze komunalne o ogólnej powierzchni 71,8 ha:

- cmentarz komunalny Poprzeczna o pow. 18,3 ha - założony w 1962 r., - obecnie w pierwszej dwudziestce największych cmentarzy w Polsce,
- cmentarz komunalny Dywity o pow. 53,3 ha - założony w 1984 r., - obecnie szósty co do wielkości cmentarz w Polsce,

miejskie domy przedpogrzebowe przy ul. Poprzecznej i Mariańskiej,

w administracji:

cmentarze zamknięte wpisane do rejestru zabytków:

- cmentarz św. Jakuba przy ul. Wojska Polskiego,
- cmentarz św. Józefa przy ul. Rataja,
- cmentarz św. Jana Nepomucena przy ul. Sielskiej,

cmentarze wojenne wpisane do rejestru zabytków:

- cmentarz z okresu I i II wojny światowej przy ul. Szarych Szeregów,
- cmentarz Ofiar Terroru Hitlerowskiego przy ul. Baczewskiego,
- cmentarz rosyjski z okresu I wojny światowej w Lesie Miejskim (przy al. Wojska Polskiego).

Zasoby powierzchni grzebalnej w Olsztynie (stan na 31.12.2025 r.)

Wyszczególnienie	Cmentarz <i>Poprzeczna</i>	Cmentarz <i>Dywity</i>	Ogółem
Powierzchnia zajęta	18,3 ha	33,3 ha	51,6 ha
Powierzchnia wolna	-	20,0 ha	20,0 ha
Liczba grobów	26 758	26 627	53 385
Liczba pochowanych	41 807	31 259	73 066

W 2025 r. na cmentarzu *Poprzeczna* pochowano 689 zmarłych, a na cmentarzu *Dywity* 936 zmarłych; łącznie 1 625 osób, z czego 55%, tj. 896 pochówków, stanowiły pochówki pokremacyjne (urnowe).

Na cmentarzu komunalnym *Poprzeczna* nie ma wolnej powierzchni grzebalnej. Są tu dokonywane wyłącznie dochowania do istniejących już grobów (pochówki w miejscach uzyskanych przez pogłębienie grobów lub, w przypadku grobów ziemnych, w miejscach przeznaczonych do ponownego wykorzystania po upływie 20 lat od poprzedniego pochówku). W szczególnych przypadkach udostępnia się miejsca po grobach zlikwidowanych lub ekshumacjach, jednak tylko w momencie organizowania pogrzebu, bez możliwości wcześniejszej rezerwacji. Od 2002 r. odbywają się także pochówki urnowe w kolumbariach.

Cmentarz komunalny *Dywity* - 31 sierpnia 2024 r. ZCK zakończył rozbudowę cmentarza o kolejne 5,25 ha z powierzchni rezerwowej, co zapewni miejsca pochówku na kolejne 15-20 lat. Gmina Olsztyn, po realizacji tej inwestycji, nadal dysponuje 19 ha powierzchni rezerwowej na dalszą rozbudowę cmentarza, co przy właściwej gospodarce powierzchnią grzebalną zapewni miejsce na pochówki na kolejne 80-100 lat.

Z powierzchni rezerwowej wydzielono w 2025 r. działkę o powierzchni jednego ha przeznaczoną na uruchomienie cmentarza dla zwierząt.

Struktura i liczba pochówków w Olsztynie w latach 2020-2024

Wyszczególnienie	2021	2022	2023	2024	2025
Cmentarz komunalny <i>Poprzeczna</i>	866	785	780	697	689
w tym: pochówki urnowe	475	438	489	442	450
Udział % pochówków urnowych na cmentarzu <i>Poprzeczna</i>	55%	56%	63%	63%	56%
Cmentarz komunalny <i>Dywity</i>	1207	1002	926	968	936
w tym: pochówki urnowe	278	382	329	314	386
Udział % pochówków urnowych na cmentarzu <i>Dywity</i>	32%	33%	34%	40%	48%
Razem wszystkie pochówki	2073	1787	1706	1665	1625
Razem wszystkie pochówki urnowe	857	767	803	828	896
% pochówków urnowych w strukturze pochówków na obu cmentarzach komunalnych	41%	43%	47%	50%	55%

Ze względu na systematycznie rosnącą w Olsztynie popularność pokremacyjnej formy pochówku, od wielu lat trwały starania o pozyskanie inwestora w celu wybudowania spopieliarni na cmentarzu *Dywity*.

W 2022 r. w przeprowadzonym przez ZCK postępowaniu przetargowym o udzielenie zamówienia publicznego w formule wieloletniej dzierżawy wyłoniono inwestora, któremu przekazano w zarząd miejskie domy przedpogrzebowe oraz przekazano w dzierżawę działkę pod budowę Wielofunkcyjnego Domu Przedpogrzebowego (WDP) i krematorium. Zadaniem wyłonionego inwestora było zaprojektowanie, wybudowanie, a następnie zarządzanie obiektem obejmującym dwie kaplice ceremonialne, prosektorium, część administracyjną, w tym administrację cmentarza *Dywity* oraz spopieliarnię.

Uruchomienie WDP ma rozwiązać szereg problemów dotyczących cmentarza komunalnego *Dywity*, w tym:

- zapewnić zaplecze biurowe administracji cmentarza,
- zapewnić dostęp do usług przedpogrzebowych bezpośrednio na cmentarzu (kaplice ceremonialne, dom przedpogrzebowy),
- znacznie skrócić przebieg uroczystości pogrzebowych,
- pozwolić na uruchomienie wybudowanej już alei i bramy wschodniej jako centralnego wjazdu na cmentarz,
- zapewnić usługi kremacji w Olsztynie.

Zgodnie z umową inwestor jest zobowiązany do uruchomienia obiektu do dnia 31.03.2026 r.

Wyniki ekonomiczne Zakładu Cmentarzy Komunalnych w Olsztynie w latach 2021-2025:

Wyszczególnienie	2021	2022	2023	2024	2025
Przychody w zł	5 334 485	5 135 441	5 274 851	5 591 991	5 368 698
Koszty w zł	5 235 467	5 492 598	5 377 080	5 410 594	5 553 376
Wynik finansowy	99 018	-357 157	-102 229	181 397	- 184 678

Zakład Cmentarzy Komunalnych w Olsztynie co roku prowadzi działania odtworzeniowe infrastruktury cmentarzy w celu poprawy jej funkcjonowania i jakości.

Na 2026 r. przewiduje się realizację następujących projektów:

- całkowita wymiana zewnętrznej letniej sieci wodociągowej na terenie cmentarza komunalnego *Poprzeczna*,
- budowa i uruchomienie olsztyńskiego cmentarza dla zwierząt,
- budowa dwóch kolumbariów na cmentarzu *Poprzeczna*,
- przeniesienie gruzowiska na cmentarzu *Poprzeczna*,
- przygotowanie do budowy nowego pola urnowego na cmentarzu *Poprzeczna*,
- przeniesienie biura cmentarza *Dywity* do nowo wybudowanego obiektu WDP oraz uruchomienie nowego wjazdu na cmentarz *Dywity*.

Najważniejsze inwestycje, remonty, przedsięwzięcia zrealizowane przez ZCK w latach 2021-2025

L.p.	Zadanie	Cmentarz	Realizacja
1	Budowa 10 kolumbariów (540 nisz na 6-8 urn)	Poprzeczna	2021-2025
2	Budowa alei jezdnej Południowej o długości 500 m.b. i powierzchni 1 500 m2	Dywity	2021
3	Budowa alejek pieszo-jezdnych o powierzchni 1 100 m2 i schodów terenowych oraz parkingów technicznych	Poprzeczna	2022
4	Budowa ogrodzenia cmentarza od ul. Erdmanowej	Poprzeczna	2023
5	Kompleksowe wykonanie instalacji fotowoltaicznej i pompy ciepła w budynku administracyjnym ZCK	Poprzeczna	2023
6	Zakończenie inwestycji pn. <i>Urządzenie nowych kwater grzebalnych i odprowadzenie wód powierzchniowych z nowoprojektowanej części cmentarza komunalnego „Dywity” przy ul. Wadąskiej 11 w Olsztynie</i> (rozbudowa cmentarza o 5,25 ha)	Dywity	2024
7	Wykonanie odwodnienia i remont nawierzchni bitumicznej pomiędzy kwaterami grzebalnymi nr III - V	Dywity	2024
8	Projekt budowlano-wykonawczy zewnętrznej letniej sieci wodociągowej na terenie cmentarza komunalnego Poprzeczna	Poprzeczna	2024
9	Inwentaryzacja oraz podstawowa ocena stanu zdrowotnego drzew metodą VTA (Visual Tree Assessment)	cm. św. Jakuba	2024
10	Budowa nowej alei pieszo-jezdnej łączącej teren cmentarza z terenem Wielofunkcyjnego Domu Przedpogrzebowego oraz nową bramą cmentarza	Dywity	2025
11	Odwodnienie terenu w kwaterach grzebalnych o numerach 64 i 65	Dywity	2025
12	Wymiana nawierzchni asfaltowej alei zlokalizowanej pomiędzy kwaterami G40 i 40	Poprzeczna	2025
13	Remont Kolumbarium nr 7	Poprzeczna	2025
14	Prace przygotowawcze i makroniwelacyjne dotyczące cmentarza dla zwierząt	Dywity	2025
15	Wycinka i cięcia redukcyjno-sanitarne drzew na cmentarzach komunalnych	Dywity Poprzeczna	2025
16	Inwentaryzacja oraz podstawowa oceny stanu zdrowotnego drzew metodą VTA (Visual Tree Assessment)	cm. św. Józefa	2025
17	Inwentaryzacja oraz podstawowa oceny stanu zdrowotnego drzew metodą VTA (Visual Tree Assessment)	cm. św. Jana Nepomucena	2025

1.6 Zaopatrzenie w energię ciepłą

Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Olsztynie dostarcza ciepło ponad 65% mieszkańców Olsztyna. Dostawcami ciepła na potrzeby odbiorców zaopatrywanych przez miejską sieć ciepłowniczą (dalej MSC) są:

- Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Olsztynie (MPEC),
- Dobra Energia dla Olsztyna Sp. z o.o. (DE),
- Olsztyński Zakład Komunalny (OZK).

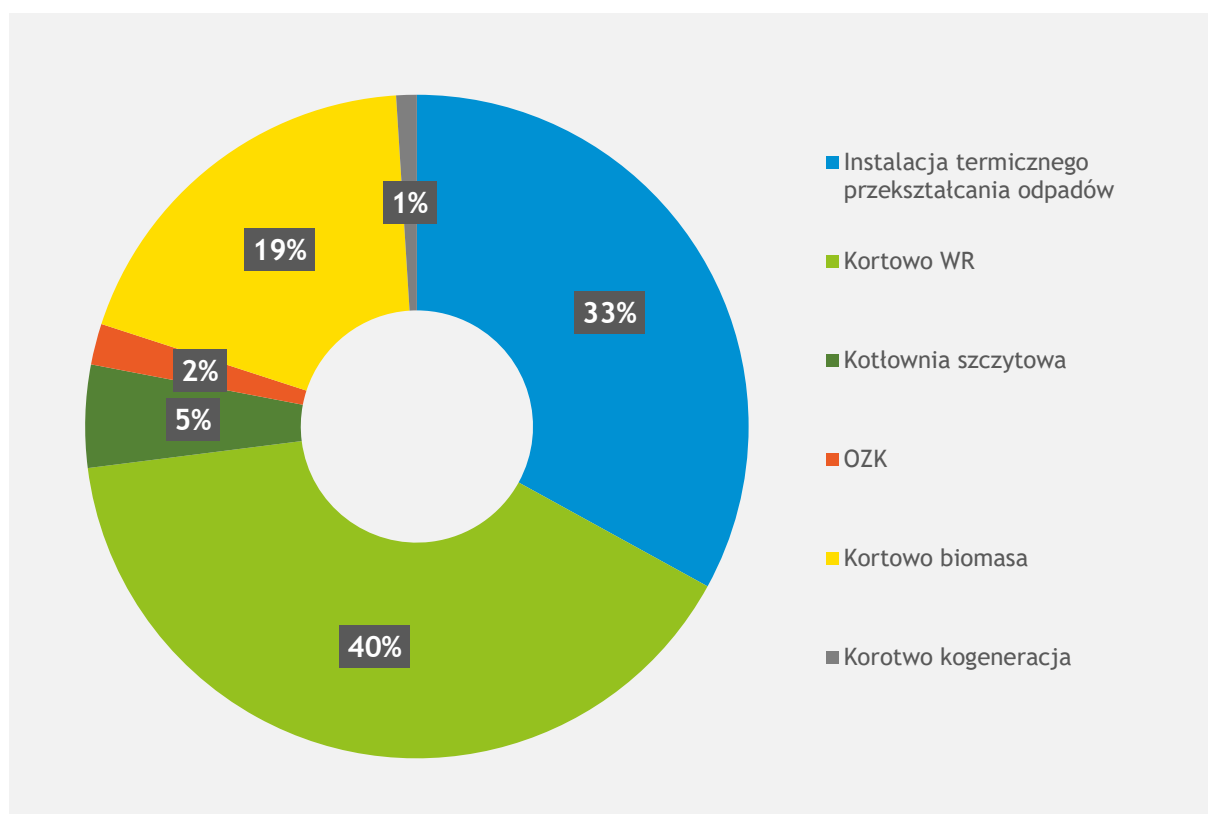
Charakterystyka techniczna źródeł ciepła:

- a) MPEC - źródło ciepła zlokalizowane przy ul. Słonecznej 46, o łącznej mocy zainstalowanej 205,232 MW, wyposażone w:
 - Ciepłownię KORTOWO - sześć kotłów wodnych o łącznej mocy zainstalowanej 174,45 MW (6 x 29,075 MW), paliwo: miał węglowy i zrębka drzewna,
 - jednostkę kogeneracji wyposażoną w dwa silniki spalinowe (SSP) o łącznej mocy zainstalowanej ciepłej 1,282 MW i łącznej mocy elektrycznej 1,2 MW, paliwo: gaz ziemny,
 - instalację odnawialnego źródła energii Ciepłownia BIO o mocy zainstalowanej 25 MW oraz układ odzysku ciepła o mocy projektowej 4,5 MW, paliwo: zrębka drzewna.
- b) DE - Dobra Energia dla Olsztyna Spółka z o.o. ul. Dąbrowszczaków 21, źródło ciepła przy ul. Mariana Bublewicza 6, złożone z:
 - źródła ciepła o zainstalowanej mocy cieplnej 68,6 MW, wyposażonego w dwa kotły wodne, w których wytwarzane ciepło pochodzi ze spalania gazu ziemnego i oleju opałowego,
 - instalacji termicznego przekształcania odpadów (ITPO), stanowiącej jednostkę kogeneracji, o mocy cieplnej 32 MW oraz mocy generatora energii elektrycznej 11,7 MW. Ciepło i energia elektryczna pochodzą z termicznego przekształcania odpadów innych niż niebezpieczne o kodach 19 12 10 i 19 12 12 oraz paliwa wspomagającego (gazu ziemnego) w jednym kotle parowym, zasilającym w parę jeden turbozespół (turbina parowa przeciwpiężna). Paliwem pomocniczym jest olej opałowy oraz gaz ziemny,
- c) OZK - spalarnia odpadów medycznych przy ul. Lubelskiej 43D wyposażona w instalację odzysku ciepła z procesu spalania odpadów medycznych o mocy do 1,5 MW,
- d) MPEC - pozostałe źródła będące również własnością spółki, stanowią lokalne kotłownie gazowe o łącznej mocy 4,88 MW.

Poniżej, w tabeli oraz na wykresie kołowym, pokazano dostarczone ciepło do MSC oraz udział poszczególnych źródeł w łącznej ilości ciepła dostarczonego do MSC w 2025 r. wynoszącego 2,3 mln GJ:

Produkcja	Ciepłownia Kortowo			OZK	Dobra Energia dla Olsztyna	
	Węgiel	Kogeneracja gaz	Biomasa (w tym układ odzysku ciepła ze spalin)		Kotłownia szczytowa KS	Instalacja termicznego przekształcania odpadów ITPO
Ciepło dostarczone do MSC (GJ)	931 601	20 259	429 344	51 142	108 959	764 717
Udział źródeł w ciepłe	40%	1%	19%	2%	5%	33%
Produkcja energii elektrycznej (MWh)		5 312				74 407

Wykres kołowy udziału źródeł w ciepłe dostarczanym do MSC

Transport wytworzonego ciepła odbywa się poprzez miejską sieć ciepłowniczą (MSC) o długości 186 km, z czego 152 km stanowi nowoczesna sieć z rur preizolowanych. W ramach MSC pracują cztery przepompownie, zlokalizowane przy ul. Niepodległości, ul. Jarockiej, ul. Partyzantów oraz ul. Tuwima.

Przepompownia na sieci ciepłowniczej przy ul. Tuwima w Olsztynie (fot. MPEC)

Zasilanie odbiorców w ciepło w 2025 r. odbywało się poprzez 1767 węzłów cieplnych, z czego 1224 należą do Miejskiego Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej Spółka z o.o. w Olsztynie. Pozostałe są własnością odbiorców ciepła.

W 2025 r. w źródłach będących własnością spółki wyprodukowano łącznie 1,400 mln GJ ciepła, około 0,051 mln GJ zakupiono od OZK oraz 0,870 mln GJ zakupiono od Dobrej Energii dla Olsztyna. Z łącznych, wyprodukowanych i dostarczonych do sieci 2,306 mln GJ ilości ciepła, odbiorcom końcowym sprzedano 2,070 mln GJ. Różnica wielkości dostawy do sieci i sprzedaży wynika z konieczności pokrycia strat ciepła, które występują podczas jego transportu. W wyniku wieloletniej realizacji wymian starej sieci kanałowej na preizolowaną, straty ciepła zmniejszyły się do wielkości udziału 10%. Dodatkowo, z wykorzystaniem silników gazowych, wyprodukowano 5312 MWh energii elektrycznej, którą w 87% zużyto na własne potrzeby spółki.

W toku działalności niekoncesjonowanej spółki w 2025 r. świadczone usługi czyszczenia wymienników ciepła oraz tzw. stałej obsługi instalacji (w tym usuwania awarii w budynkach na instalacjach: grzewczych, sanitarnych, gazowych i elektrycznych).

W 2025 r. zrealizowano plan zadań inwestycyjnych o łącznej wartości ponad 29,8 mln zł. Główne zadania obejmowały:

- przyłączanie nowych odbiorców ciepła,
- przebudowę wyeksploatowanych węzłów cieplnych,
- inwestycje związane ze źródłem ciepła Ciepłownia Kortowo.

Większość zadań dotyczących przyłączenia nowych odbiorców oraz przebudowy węzłów ciepłych realizowano siłami własnymi spółki. Siłami zewnętrznymi zrealizowano zadanie dotyczące budowy sieci, przyłącza i węzła ciepłego na potrzeby budynku przy ul. Jagiellończyka i ul. Saperskiej oraz budowę sieci, przyłączy i węzła ciepłego dla budynków nr 1 i 2 przy ul. Wyszyńskiego w Olsztynie. Zadania związane z modernizacją Ciepłowni Kortowo przy ul. Słonecznej 46 w Olsztynie również realizowali wykonawcy zewnętrzni.

W lipcu 2025 r. w kotle WR-25 K2 zaprojektowano i wykonano instalację czyszczenia powierzchni konwekcyjnych drugiego ciągu w technologii generatorów fal uderzeniowych. Instalacja umożliwi systematyczne usuwanie nagromadzonych popiołów, zwiększając efektywność wymiany ciepła pęczków konwekcyjnych. Wymieniono również dotychczasowy sterownik kotła WR-25 K1 na nowy, wraz z modyfikacją oprogramowania układu sterowania oraz wizualizacji systemu nadrzędnego.

W maju 2025 r. przeprowadzono pomiary rozkładu temperatur oraz składu spalin w komorze paleniskowej kotła biomasowego, na podstawie których opracowano wytyczne do modyfikacji instalacji SNCR. Na podstawie przeprowadzonej diagnostyki części ciśnieniowej kotła wykonano dodatkowe powłoki ochronne ze stopów niklu i chromu o łącznej powierzchni ok. 20 m kw., obejmujące lewy i prawy ekran komory paleniskowej, w celu zwiększenia odporności elementów na procesy degradacyjne. Powłokę ochronną zastosowano również na wymienionych częściach ekranu tylnego komory paleniskowej oraz pęczka konwekcyjnego EKO 2A zlokalizowanego w drugim ciągu kotła.

W czerwcu 2025 r. przeprowadzono modernizację układu odprowadzania odpadu z pierwszego ciągu kotła biomasowego, polegającą na zastąpieniu awaryjnego przenośnika ślimakowego nowym przenośnikiem taśmowym. Zrealizowano również drugi etap modernizacji układu odprowadzania odpadu, obejmujący część zewnętrzną. Dotychczasowe przenośniki ślimakowe zastąpiono przenośnikami linowo-talerzykowymi typu Fulmar.

W sierpniu 2025 r. rozbudowano system sygnalizacji pożaru o matrycowy pomiar temperatury Hotspot, pozwalający na wczesną detekcję wysokiej temperatury i płomienia, zabezpieczając instalację transportu biomasy przed pożarem. Dokonano także wymiany głównego licznika ciepła w Ciepłowni BIO ze względu na brak możliwości ponownej legalizacji dotychczasowego przelicznika.

1.7 Gospodarowanie wodami opadowymi

Gmina Olsztyn poprzez Wydział Inwestycji Miejskich zarządza całą infrastrukturą deszczową na terenie miasta. W skład tej infrastruktury wchodzi m.in.: sieci kanalizacji deszczowej o długości ok. 220 km, ok. 5 500 szt. studni deszczowych, 90 szt. separatorów, cztery przepompownie, 75 piaskowników oraz system otwartych rowów odwadniających o łącznej długości ponad 12,8 km.

Na terenie gminy znajduje się 13 zbiorników retencyjnych (ul. Bajkowa, ul. Bydgoska, ul. Pstrowskiego, ul. Budowlana-Towarowa, ul. Bukowskiego-Brylantowa, ul. Bukowskiego-Antonowicza, zbiornik przy OBI, ul. Drozda-Zięby, zbiorniki 105.1 i 106.5 przy ul. Pstrowskiego, ul. Paukszty, ul. Sikorskiego, ul. Zakopiańska).

W 2025 r. gmina kontynuowała projekt pn. *Rozbudowa systemu gospodarowania wodami opadowymi - III etap*, w toku którego przewidziano budowę m.in. elementów niebiesko-zielonej infrastruktury, która jest szczególnie ważna w kontekście retencji. Zatrzymuje ona wody opadowe w miejscu ich powstawania - na obszarze, na którym wystąpił opad deszczu. Wspiera tradycyjny system odprowadzania wód deszczowych i odciąża go poprzez zwiększenie powierzchni wsiąkania/parowania. Infrastruktura ta umożliwi także ponowne wykorzystanie wód opadowych np. do chłodzenia ulic, podlewania zieleni. W ramach przedmiotowego projektu podjęto działania służące zatrzymaniu i retencjonowaniu wód opadowych. W 2025 r. wykonano i przekazano do użytku nowe sieci kanalizacji deszczowej w rejonie skrzyżowania ul. Zientary-Malewskiej i Truskawkowej (nowe rondo) oraz wykonano podziemny zbiornik retencyjny wód opadowych przy ul. Zakopiańskiej.

Miasto zintensyfikowało działania mające na celu minimalizację skutków nawalnych deszczów na terenie miasta, m. in. podjęto decyzję o pozyskaniu funduszy na rozwój infrastruktury związanej z wodami opadowymi w miejscach szczególnie zagrożonych podtopieniami (projekty pilotażowe z wykorzystaniem błękitno-zielonej infrastruktury - dalej B-ZI) oraz o konieczności opracowania nowych standardów dotyczących zagospodarowania wód deszczowych, promujących rozwiązania B-ZI polegające na zagospodarowaniu wód w miejscu opadów, a odprowadzeniu do systemu kanalizacji deszczowej dopiero ich nadmiaru. Opracowanie narzędzi projektowo-organizacyjnych korzystnie wpłynie na zmianę miejskiej polityki zarządzania wodą opadową w kierunku większego wykorzystania zasad ekohydrologii, ekologii miasta i usług ekosystemów dla miasta.

1.8 Zaopatrzenie w wodę, odprowadzanie i oczyszczanie ścieków

Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Olsztynie w 2025 r. prowadziło działalność dotyczącą zbiorowego zaopatrzenia w wodę oraz zbiorowego odprowadzania i oczyszczania ścieków na terenie Gminy Olsztyn. Odbiorcami usług spółki są mieszkańcy miasta, instytucje publiczne oraz podmioty gospodarcze funkcjonujące w granicach administracyjnych Olsztyna.

PWiK działa na obszarze aglomeracji Olsztyn, wyznaczonej Uchwałą nr XXX/508/21 Rady Miasta Olsztyna z dnia 27 stycznia 2021 r., obejmującej miasto Olsztyn oraz miejscowości z Gmin Barczewo, Stawiguda, Purda, Dywity, Jonkowo i Gietrzwałd. Funkcjonowanie systemu jest oparte na oczyszczalni ścieków w Olsztynie oraz infrastrukturze wodociągowej i kanalizacyjnej o parametrach pozwalających na obsługę zarówno miasta, jak i rozwijających się terenów podmiejskich.

Zasoby wodne, wydajność ujęć oraz stan techniczny stacji uzdatniania wody i oczyszczalni ścieków umożliwiają spółce stabilne świadczenie usług oraz obsługę zapotrzebowania zgłaszanego przez gminy ościenne.

W 2025 r. PWiK prowadziło dostawy wody do miejscowości: Nikielkowo, Jonkowo, Ostrzeszewo, Zalbki, Myki, Wadąg, Gietrzwałd oraz Bartąg. Jednocześnie spółka odbierała i oczyszczała ścieki z Barczewa, Łęgajń, Wójtowa, Kudyp, Bartąga, Słup, Kieźlin, Wadąga, Zalbek, Myk, Dywit, Jonkowa, Kapłityn, Ostrzeszewa, Klebarka Małego, Szczęsnego, Rusi oraz Gronit.

Produkcja i sprzedaż wody

W 2025 r. PWiK wyprodukowało łącznie 9 586,7 tys. m sześć. wody surowej. Oznacza to spadek o 817,9 tys. m sześć. w porównaniu z 2024 r. Produkcja opierała się na pięciu ujęciach podziemnych: *Wadąg*, *Zachód*, *Kortowo*, *Jaroty* oraz *Likusy*. Największy udział w produkcji miało ujęcie *Wadąg*, które dostarczyło 5 734,4 tys. m sześć. wody. Spadki produkcji na wszystkich ujęciach wynikały głównie z niższego zapotrzebowania oraz optymalizacji pracy systemu.

Produkcja wody przez poszczególne ujęcia wody w latach 2023-2025 (m sześć.)

Wyszczególnienie	Ujęcie Wody „Wadąg”	Ujęcie Wody „Zachód”	Ujęcie Wody „Kortowo”	Ujęcie Wody „Jaroty”	Ujęcie Wody „Likusy”
2023 rok	5 627 664	2 904 598	625 475	364 216	347 039
2024 rok	6 156 602	2 824 880	669 350	403 310	350 423
2025 rok	5 734 436	2 585 240	584 349	369 928	312 727
Różnica pomiędzy rokiem 2025 i 2024	- 422 166	- 239 640	- 85 001	- 33 382	- 37 696

Źródło: PWiK Sp. z o.o.

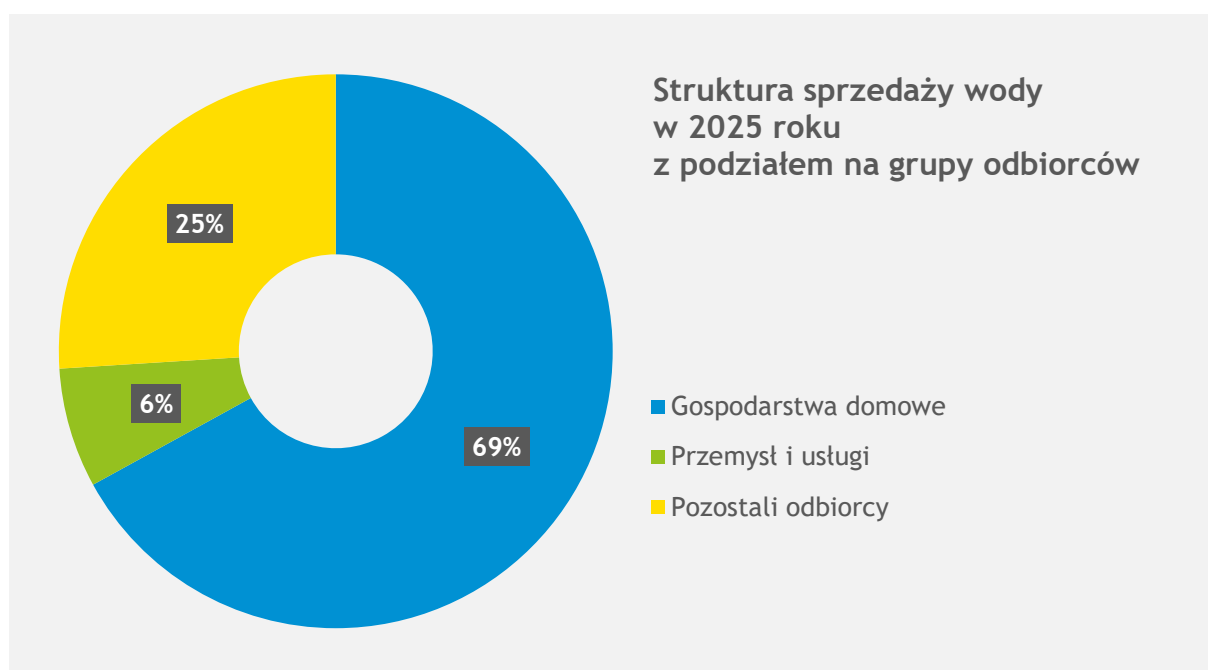
Do odbiorców końcowych dostarczono 8 060,07 tys. m sześć. wody przeznaczonej do spożycia, spełniającej wszystkie wymogi jakościowe określone w przepisach krajowych i unijnych. Sprzedaż była niższa niż w 2024 r. o 197,49 tys. m sześć., co stanowi spadek o 2,4%.

Różnica pomiędzy produkcją a sprzedażą, wynosząca 1 526,51 tys. m sześć., obejmuje wodę zużytą na cele technologiczne, w tym płukanie filtrów i sieci, a także straty eksploatacyjne.

Sprzedaż wody w latach 2023-2025 (m sześć.)

Wyszczególnienie	Sprzedaż wody
2023 rok	8 045 004,18
2024 rok	8 257 560,43
2025 rok	8 060 074,55
Różnica pomiędzy rokiem 2025 i 2024	- 197 485,88

Źródło: PWiK Sp. z o.o.

Źródło: PWiK Sp. z o.o.

Wodę transportowano do odbiorców siecią wodociągową, której długość wraz z przyłączami na koniec 2025 r. wyniosła 410,01 km. W toku prac eksploatacyjnych i remontowych spółka usunęła 112 awarii na sieciach rozdzielczych i magistralnych, przeprowadziła płukanie sieci w okresie wiosennym i jesiennym, wymieniła dwa oraz naprawiła 22 przyłącza wodociągowe, a także wymieniła lub naprawiła 68 zasuw liniowych i 28 hydrantów przeciwpożarowych. Ponadto wymieniono 248 skrzynek zasuw, 2 315 wodomierzy głównych po utracie legalizacji oraz zarejestrowano 114 wodomierzy do rozliczeń wody bezpowrotnie zużytej. Po pracach eksploatacyjnych wykonano 255 remontów cząstkowych nawierzchni, dokonano przeglądu 42 zasuw i płuczek oraz naprawiono konstrukcje i elewacje trzech komór i studni wodomierzowych.

W 2025 r. system zaopatrzenia w wodę funkcjonował stabilnie, zapewniając mieszkańcom Olsztyna i gmin ościennych bezpieczne i nieprzerwane dostawy wody.

Odbiór ścieków

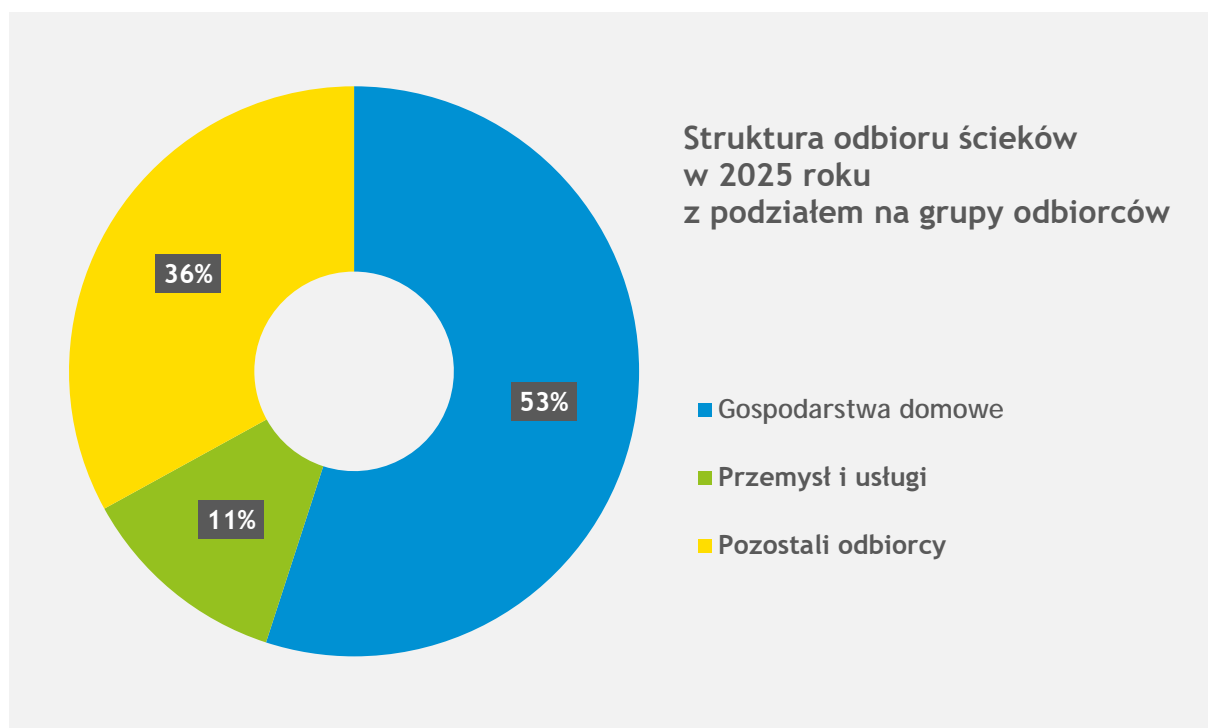
W okresie sprawozdawczym odebrano i oczyszczono 10 345,96 tys. m sześć. ścieków. Oznacza to wzrost o 376,96 tys. m sześć. (3,8%) w porównaniu z 2024 r.

Ilość ścieków odebranych i oczyszczonych w latach 2023-2025 (m sześć.)

Wyszczególnienie	Ilość ścieków odebranych i oczyszczonych
2023 rok	9 604 590,19
2024 rok	9 968 996,10
2025 rok	10 345 959,65
Różnica pomiędzy rokiem 2025 i 2024	376 963,55

Źródło: PWiK Sp. z o.o.

Zwiększona ilość ścieków wynikała m.in. ze wzrostu dopływu z części gmin ościennych oraz z naturalnych wahań eksploatacyjnych. Struktura odbioru ścieków obejmowała gospodarstwa domowe, przedsiębiorstwa, instytucje publiczne oraz tzw. „pozostałych odbiorców”, do których zalicza się m.in. stowarzyszenia, fundacje, jednostki budżetowe, służbę zdrowia, szkolnictwo oraz gminy ościenne.

Źródło: PWiK Sp. z o.o.

Długość sieci kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami, będących w eksploatacji spółki, wyniosła na koniec 2025 r. 389 km. W ciągu roku zrealizowano również inwestycje polegające na budowie nowych odcinków kanalizacji sanitarnej w ulicach: Langowskiej, Antonowicza, Partyzantów, Truskawkowej, Stokrotki, I Dywizji Wojska Polskiego, Piłsudskiego, Kresowej oraz Husarii.

Rozbudowa sieci umożliwia stopniowe zwiększanie zasięgu usług kanalizacyjnych oraz poprawę warunków sanitarnych na obszarach rozwijającej się zabudowy.

W celu utrzymania pełnej sprawności eksploatacyjnej sieci kanalizacyjnej wykonano szereg prac konserwacyjnych i remontowych. Specjalistycznymi samochodami ciśnieniowymi oczyszczono 28 km sieci kanalizacyjnej. Przeprowadzono 113 remontów studni oraz regulacji włączów, a także wykonano 310 przeglądów i ręcznego czyszczenia studni sanitarnych. Stan techniczny kanałów oceniono przy użyciu kamer inspekcyjnych na odcinku 12 km, co pozwoliło na precyzyjne planowanie dalszych prac remontowych. Wykonano również 125 punktowych napraw rur metodami bezwykopowymi, które minimalizują ingerencję w infrastrukturę drogową i skracają czas prac.

W toku bieżącej obsługi sieci dokonano 85 odbiorów wstępnych nowo wybudowanych odcinków sieci i przyłączy, a także przeprowadzono 1 272 kontrole podłączeń kanalizacji deszczowej do sieci sanitarnej, co stanowi istotny element ochrony systemu przed przeciążeniem hydraulicznym. Równolegle prowadzono analogiczne prace eksploatacyjne na sieci kanalizacji deszczowej, zapewniając jej drożność i prawidłowe funkcjonowanie.

W 2025 r. system odbioru i oczyszczania ścieków funkcjonował w sposób stabilny i bezpieczny, zapewniając mieszkańcom Olsztyna oraz gmin ościennych wysoki standard usług komunalnych oraz spełnienie wymogów środowiskowych i sanitarnych.

W 2025 r. spółka poniosła nakłady inwestycyjne w wysokości 24 314,98 tys. zł. W stosunku do 2024 r. były one wyższe o 18 473,63 tys. zł, tj. o 316,3%. Działalność inwestycyjna spółki obejmowała szeroki wachlarz zadań związanych zarówno z infrastrukturą wodociągową, jak i kanalizacyjną. Przedsięwzięcia dotyczyły modernizacji, odtworzenia i rozbudowy systemów służących zapewnieniu niezawodnych dostaw wody oraz skutecznego odbioru i oczyszczania ścieków. Inwestycje te miały na celu poprawę efektywności eksploatacyjnej, zwiększenie bezpieczeństwa infrastruktury oraz dostosowanie jej do rosnących potrzeb mieszkańców i wymogów środowiskowych.

W 2025 r. spółka poniosła nakłady inwestycyjne w wysokości 24 314,98 tys. zł. W stosunku do 2024 r. były one wyższe o 18 473,63 tys. zł, tj. o 316,3%. Działalność inwestycyjna spółki obejmowała szeroki wachlarz zadań związanych zarówno z infrastrukturą wodociągową, jak i kanalizacyjną. Przedsięwzięcia dotyczyły modernizacji, odtworzenia i rozbudowy systemów służących zapewnieniu niezawodnych dostaw wody oraz skutecznego odbioru i oczyszczania ścieków. Inwestycje te miały na celu poprawę efektywności eksploatacyjnej, zwiększenie bezpieczeństwa infrastruktury oraz dostosowanie jej do rosnących potrzeb mieszkańców i wymogów środowiskowych.

Nakłady inwestycyjne w latach 2023-2025 (w tys. zł)

Wyszczególnienie	Urządzenia kanalizacyjne	Urządzenia wodociągowe	Obiekty administracyjno-techniczne	Zakupy gotowych dóbr inwestycyjnych
2023 r.	10 064,70	4 811,60	2 109,80	3 144,10
2024 r.	6 507,84	542,78	2 872,77	1 364,25
2025 r.	1 098,20	846,15	2 381,42	1 515,58
Różnica pomiędzy 2025 i 2024 przyrost(+); spadek(-)	-5 409,64	303,37	-491,35	151,33

Źródło: PWiK Sp. z o.o.

W 2025 r. zakończono realizację następujących zadań inwestycyjnych:

Urządzenia kanalizacyjne:

- Uporządkowanie kanalizacji deszczowej na terenie Miejskiej Oczyszczalni Ścieków Łyna,
- Uporządkowanie gospodarki kanalizacji deszczowej na P-03 i P-10,
- Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej w al. Piłsudskiego,
- Przebudowa sieci kanalizacyjnej w ul. Iwaskiewiczza/Galczyńskiego,
- Wykonanie przyłącza energetycznego do komory rozprężnej na sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Rolnej.

Urządzenia wodociągowe:

- Awaryjna wymiana przyłączy wodociągowych,
- Montaż wodomierzy/przeptywomierzy określających bilans wody podawanej dla miejscowości Ostrzeszewo oraz przetłoczenie ul. Plażowej do sieci magistralnej DN 400,
- Punkty pomiarowe na sieciach wodociągowych,
- Likwidacja studni głębinowej nr W-23A oraz budowa studni W-23B,
- Przebudowa punktu pomiarowego wraz z montażem przepływomierza z możliwością zdalnego odczytu GSM oraz integracją z Systemem Monitoringu Obiektów Wodno-Ściekowych na Oczyszczalni Ścieków przy ul. Leśnej,
- Przebudowa sieci wodociągowej w ul. Kłosowej,
- Budowa sięgacza hydrantowego wraz z montażem hydrantu naziemnego w okolicy zagęszczaczy grawitacyjnych i fermentera na terenie Miejskiej Oczyszczalni Ścieków Łyna,
- Budowa połączenia sieci wodociągowej DN 160 z magistralą wodociągową DN 400 w rejonie ulicy Lubelskiej - uzbrojenie terenu Warmińsko-Mazurskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej.

Obiekty administracyjno-techniczne:

- Wymiana kotła biogazowego nr III na terenie Miejskiej Oczyszczalni Ścieków,
- Zmiana trybu pracy instalacji fotowoltaicznej zlokalizowanej na budynku E z off-grid na on-grid i współpraca z siecią elektroenergetyczną na bazie PWiK,
- Montaż klimatyzacji w pomieszczeniach laboratorium na bazie PWiK i na oczyszczalni ścieków,
- Wykonanie sieci światłowodowej do wagi samochodowej na terenie Oczyszczalni Ścieków Łyna.

W 2025 roku przeprowadzono również zleczone remonty obiektów technologicznych i technicznych spółki o łącznej wartości 2 224 881,57 zł.

Finansowanie zewnętrzne

18 czerwca 2025 r. Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Olsztynie zawarło z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej umowę o dofinansowanie nr FENX.01.03 - IW.01 - 0006/24 na realizację projektu pn.: *Poprawa gospodarki wodno-ściekowej w aglomeracji Olsztyn - etap II: modernizacja Miejskiej Oczyszczalni Ścieków Łyna*. Projekt jest współfinansowany z działania FENX.01.03 Gospodarka wodno-ściekowa, priorytetu FENX.01 Wsparcie sektorów energetyka i środowisko z Funduszu Spójności, programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027.

Celem przedsięwzięcia jest kompleksowa modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej, obejmująca zarówno obiekty oczyszczalni ścieków, jak i elementy systemu zaopatrzenia w wodę. Realizacja projektu pozwoli na zwiększenie efektywności usuwania biogenów oraz optymalizację pracy reaktorów biologicznych, poprawę efektywności energetycznej i podniesienie niezawodności funkcjonowania oczyszczalni, co ma zasadnicze znaczenie dla spełnienia aktualnych wymogów środowiskowych oraz zobowiązań wynikających z Dyrektywy 91/271/EWG dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych.

Projekt obejmuje również modernizację elementów systemu zaopatrzenia w wodę, w tym wykonanie nowego odwiertu studni zastępczej na ujęciu *Zachód*, co zapewni niezawodny dostęp do zasobów wód podziemnych oraz poprawę jakości wody surowej dostarczanej mieszkańcom Olsztyna i gmin ościennych.

Realizacja projektu stanowi jedno z ważniejszych przedsięwzięć inwestycyjnych spółki w ostatnich latach i wpisuje się w długoterminową strategię modernizacji infrastruktury wodno-ściekowej aglomeracji Olsztyna.

Planowany całkowity koszt projektu wynosi 112 689 952,50 zł, z czego 61 345 420,50 zł stanowi dofinansowanie ze środków Funduszy Europejskich, a wkład finansowy Gminy Olsztyn wynosi 13 000 000,00 zł.

Fot. Modernizacja systemu napowietrzania ścieków w reaktorach biologicznych na terenie Miejskiej Oczyszczalni Ścieków „Łyna” w Olsztynie – roboty konstrukcyjne bioreaktora 18.1 (źródło: PWiK Sp. z o.o.)

Fot. Modernizacja systemu napowietrzania ścieków w reaktorach biologicznych na terenie Miejskiej Oczyszczalni Ścieków „Łyna” w Olsztynie – montaż rusztów i dyfuzorów napowietrzających w bioreaktorze 18.1 (źródło: PWiK Sp. z o.o.)

Fot. Modernizacja systemu napowietrzania ścieków w reaktorach biologicznych na terenie Miejskiej Oczyszczalni Ścieków „Łyna” w Olsztynie - montaż dmuchaw sprężonego powietrza na hali dmuchaw (źródło: PWiK Sp. z o.o.)

W 2025 r. spółka pozyskała również środki zwrotne z *Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności*, które wspierają modernizację kluczowych elementów infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej miasta. W ramach programu *Inwestycje na rzecz zielonej transformacji miast* PWiK uzyskało dwie pożyczki inwestycyjne o łącznej wartości 13 141 504,97 zł. Pierwszą z nich, w wysokości 7 041 892,92 zł, przeznaczono na refinansowanie projektu *Poprawa jakości życia i zdrowia mieszkańców poprzez rozbudowę i modernizację systemu wodociągowego miasta Olsztyna*, którego celem było zwiększenie niezawodności dostaw wody oraz poprawa jakości infrastruktury przesyłowej. Druga pożyczka, w wysokości 6 099 612,05 zł, wsparła realizację projektu *Poprawa gospodarki ściekowej miasta Olsztyna poprzez modernizację infrastruktury kanalizacyjnej*, obejmującego działania ukierunkowane na ograniczenie awaryjności sieci, poprawę jej przepustowości oraz dostosowanie systemu do rosnących potrzeb mieszkańców i wymogów środowiskowych.

2025 r. był okresem intensywnych inwestycji i stabilnego świadczenia usług. Spółka skutecznie realizowała zadania eksploatacyjne, rozbudowywała infrastrukturę oraz pozyskała środki zewnętrzne na modernizację systemu wodno-ściekowego. Działania te przyczyniły się do zwiększenia bezpieczeństwa dostaw wody, poprawy efektywności oczyszczania ścieków oraz dostosowania infrastruktury do rosnących potrzeb mieszkańców.

1.9 Gospodarowanie odpadami komunalnymi

Odpady komunalne odbierano od właścicieli nieruchomości zamieszkałych i mieszanych (w części zamieszkałych, a w części niezamieszkałych). Właściciele nieruchomości niezamieszkałych, na których powstają odpady komunalne, są zobowiązani do zawierania indywidualnych umów na odbiór odpadów komunalnych z uprawnionymi podmiotami.

Odpady segregowano na: papier, szkło, metale i tworzywa sztuczne, bioodpady, popiół i odpady reszkowe oraz zbierano do pojemników lub worków o określonym kolorze i opisanych rodzajem frakcji w nich umieszczanej. Poza tym wydzielano leki, baterie, odpady wielkogabarytowe i zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny. Odpady reszkowe odbierano nie rzadziej niż dwa razy w tygodniu, a w rejonie Starego Miasta oraz w wybranych punktach gromadzenia przy ul. Jasnej 1 i 5, ul. Żeromskiego/Wojska Polskiego/Jagiellońska - codziennie, ul. Stare Miasto 9/10 komora podziemna - pięć razy w tygodniu, ul. Słowackiego/Reymonta - cztery razy w tygodniu, w tym w soboty. Odpady segregowane, w zależności od zabudowy, odbierano co dwa tygodnie w zabudowie jednorodzinnej i mieszanej, a w zabudowie wielorodzinnej raz lub dwa razy w tygodniu.

Odpady powstające w gospodarstwach domowych w sposób niecykliczny, jednakże stwarzające problem w zagospodarowaniu (m.in. zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, substancje niebezpieczne, zużyte opony, odzież i tekstylia, odpady remontowo-budowlane, bioodpady) przekazywano do Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK), gdzie funkcjonował także punkt wymiany rzeczy używanych. PSZOK przyjmował odpady od mieszkańców spod adresów zamieszkania po uprzednim zgłoszeniu telefonicznym, według ustalonych harmonogramów (trzy razy w ciągu roku na każdym osiedlu).

System gospodarki odpadami komunalnymi finansowano z opłat pobieranych od właścicieli nieruchomości. Wysokość opłaty zależy od średniomiesięcznego zużycia wody z ostatnich 12 miesięcy na danej nieruchomości

Opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla mieszkańców w 2025 r. wynosiła miesięcznie:

	Segregacja	Podwyższona za stwierdzony brak segregacji
styczeń-marzec	9,80 zł/1 m sześć.	29,40 zł/1 m sześć.
kwiecień-grudzień	11,70 zł/1 m sześć.	35,10 zł/1 m sześć.

Zwolnienia z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla mieszkańców w 2025 r. wynosiły:

	Rodziny wielodzietne	Kompostowniki przydomowe
styczeń-marzec	7 zł za osobę	0,60 zł/1m sześć.
kwiecień-grudzień	8 zł za osobę	0,70 zł/1m sześć.

Opłata za resztkowe odpady komunalne z terenów mieszanych w 2025 r. wynosiła (za jednorazowe opróżnienie pojemnika):

	Pojemnik	Segregacja	Podwyższona za stwierdzony brak segregacji
styczeń-marzec	80 l	17,86 zł	53,58 zł
	110 l	26,80 zł	80,40 zł
	240 l	53,60 zł	160,80 zł
	1100 l	245,66 zł	736,98 zł
	7 000 l	1 563,33 zł	4 689,99 zł
kwiecień-grudzień	80 l	22,20 zł	66,60 zł
	110 l	33,30 zł	99,90 zł
	240 l	66,50 zł	199,50 zł
	1100 l	245,70 zł	737,10 zł
	7 000 l	1 563,30 zł	4 689,90 zł

Opłata za segregowane odpady komunalne z terenów mieszanych w 2025 r. wynosiła (za jednorazowy odbiór worka)::

	Worek	Segregacja	Podwyższona za stwierdzony brak segregacji
styczeń - grudzień	80 l	16,62 zł	49,86 zł
	120 l	18,19 zł	54,57 zł
kwiecień-grudzień	80 l	16,60 zł	49,80 zł
	120 l	18,20 zł	54,60 zł

W 2025 r. na funkcjonowanie systemu gospodarki odpadami komunalnymi wydatkowano w sumie 62 569 550,15 zł, przy czym koszty związane z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych wyniosły 60 418 778,05 zł. Dochód z tytułu opłaty w wyniósł 61 742 678,97 zł. Na początku 2025 r. w systemie gospodarki odpadami komunalnymi odnotowano nadwyżkę w kwocie ok. 1 355 000 zł. Bilans systemu na dzień 31 grudnia 2025 r. zamknął się nadwyżką w kwocie 527 985,10 zł.

Przeprowadzona na początku 2025 r. kalkulacja wydatków wykazała konieczność zwiększenia przychodów w celu sfinansowania systemu. Jako czynniki kosztotwórcze wskazać należy przede wszystkim większą, niż zakładana wcześniej, ilość odpadów. W 2024 r. faktyczna masa odpadów była o ok. 6,5% większa niż przyjęta do kalkulacji wysokości stawki w tym okresie. Do oszacowania kosztów na 2025 r. przyjęto ilość odpadów na poziomie z roku 2024 r., a ponadto uwzględniono podwyżkę cen zagospodarowania odpadów oraz większy koszt obsługi PSZOK.

Powyższe przełożyło się na większy prognozowany koszt obsługi systemu, który sfinansowano poprzez podniesienie stawek za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Uchwałą nr XI/149/25 Rady Miasta Olsztyna z dnia 26 lutego 2025 r. w sprawie ustalenia stawek opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz stawek opłat za pojemniki i worki o określonej pojemności od kwietnia zmieniono stawkę opłaty dla mieszkańców z 9,80 zł na 11,70 zł / 1 m sześć. zużytej wody.

Zestawienie wpływów i wydatków gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi:

Rok	Wpływy	Wydatki
2025	61 742 678,97 zł	61 214 693,87 zł
2024	56 314 426,97 zł	59 099 546,19 zł
2023	60 991 997,47 zł	56 852 021,97 zł

Wzrost kosztów obsługi systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w minionych latach wynikał głównie ze wzrostu ilości wytwarzanych odpadów, podwyżek cen za usługę zagospodarowania odpadów komunalnych przez Zakład Gospodarki Odpadami Komunalnymi Sp. z o.o. w Olsztynie (ZGOK) oraz wzrostu kosztów odbioru odpadów i obsługi PSZOK. Środki na ich pokrycie uzyskano poprzez zmianę stawki opłaty za gospodarowanie odpadów komunalnych.

Na dzień 31 grudnia 2025 r., według rejestru mieszkańców, liczba osób zameldowanych na pobyt stały i czasowy wynosiła 150 580 osób. Oznacza to spadek o 1 286 wobec roku poprzedniego. Mieszkańców rozlicza się według ilości wody zużytej na danej nieruchomości. Łączna średniomiesięczna ilość zużytej wody wykazana w złożonych deklaracjach o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wynosiła 445 380,08 m sześć. Oznacza to wzrost deklarowanego zużycia wody w stosunku do 2024 r., w którym wynosił średnio 442 217,37 m sześć. miesięcznie. Przyczyny to większa ilość wody zużytej przez mieszkańców na cele bytowe, działania weryfikacyjne Urzędu Miasta Olsztyna oraz większa liczba nieruchomości zgłoszonych do gminnego systemu.

Na terenie miasta zadeklarowano 10 568 nieruchomości zamieszkałych i mieszanych, za które naliczono opłaty, wobec 10 064 w 2024 r.

Właściciele nieruchomości dysponują pojemnikami i workami do gromadzenia odpadów. Liczba i pojemność kontenerów w zabudowie mieszkalnej zależy od liczby zamieszkałych osób. Na terenach mieszanych (przedsiębiorcy i inne rodzaje działalności) zależała ona od zadeklarowanych potrzeb danego podmiotu.

W 2025 r. na terenie Olsztyna w zabudowie wielorodzinnej rozstawionych było: 1 763 pojemniki na tworzywa sztuczne i metale, 1 778 pojemników na papier, 1 218 pojemników na szkło, 1 331 pojemniki na bioodpady oraz 90 pojemników na popiół. W sumie do odbioru odpadów segregowanych zadysponowano 6 180 pojemników wobec 6 149 w roku poprzednim.

Na potrzeby zabudowy jednorodzinnej i podmiotom z niezamieszkałych części nieruchomości wydano 2 056 350 worków do segregacji, podczas gdy w 2024 r. było to 2 046 300 sztuk. Odnotowane wzrosty liczby pojemników i worków wynikały ze zwiększenia ilości wytworzonych odpadów komunalnych.

Na niezamieszkałych częściach nieruchomości mieszanych zadeklarowano do obsługi 1 219 pojemników określonej pojemności na odpady resztkowe - o 32 więcej niż w 2024 r. Największa liczba podmiotów korzystała z pojemników 80 l.

Odpady odbierały firmy wyłonione w drodze przetargu, tj.: Remondis Warmia-Mazury Sp. z o.o. i KOMA Olsztyn Sp. z o.o. Umowy wykonawcze zawarto na okres do dnia 31 grudnia 2025 r.

W 2025 r. wytworzono 56 516,43 Mg odpadów komunalnych, w tym 32 181,84 Mg odpadów resztkowych i 24 334,59 Mg odpadów selektywnych (z czego 5 701,64 Mg w PSZOK).

Ilości odpadów komunalnych wytworzonych na terenie Olsztyna i przekazanych do zagospodarowania w ramach systemu gminnego

Rok	Resztkowe [Mg]	Segregowane [Mg]	Segregowane w PSZOK [Mg]
2025	32 181,84	18 632,95	5 701,64
2024	32 967,87	17 667,58	4 099,41
2023	31 622,82	15 868,77	3 474,10

Na podstawie informacji dotyczących ilości odpadów komunalnych wytworzonych na terenie Olsztyna na przestrzeni ostatnich lat, obserwuje się wzrost ilości odpadów zbieranych selektywnie w stosunku do odpadów resztkowych: ok. 43% w 2025 r. wobec ok. 40% w 2024 r. W 2025 r. odnotowano 3,25% wzrost całkowitej ilości odpadów komunalnych wytworzonych przez mieszkańców w stosunku do roku poprzedniego.

W 2025 r. przeprowadzono sześć kontroli podatkowych we wspólnotach/spółdzielniach mieszkaniowych dotyczących segregacji odpadów. Przeprowadzone kontrole nie wykazały znaczących uchybień w tym obszarze, w związku z czym nie było podstaw do wydania decyzji podwyższającej opłatę dla mieszkańców. Ponadto, zgodnie z postanowieniami umów wykonawczych z gminą, firmy wywozowe zgłosiły przypadki niewłaściwej segregacji w trzech punktach gromadzenia odpadów. W związku z tym wydano trzy decyzje podwyższające opłatę dla wspólnot mieszkaniowych korzystających z tych punktów.

Zagospodarowanie odpadów

Zagospodarowaniem odpadów komunalnych odbieranych z nieruchomości zamieszkałych oraz mieszanych zajmował się ZGOK.

Zgodnie z uchwałą powierzenia zadania i umową wykonawczą spółkę zobowiązano do wykonywania na terenie 37 gmin macierzystych byłego Regionu Centralnego województwa warmińsko-mazurskiego, co najmniej do dnia 31 grudnia 2034 r., zadań użyteczności publicznej - zaspokajania potrzeb mieszkańców w obszarze gospodarki odpadami.

Odpady zmieszane, selektywnie zbierane opakowaniowe, wielkogabarytowe poddaje się przetwarzaniu w instalacji Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych w Olsztynie. Pozostałe zbierane odpady (np. popiół, bioodpady, opony, tekstylia, leki, odpady niebezpieczne, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny i inne) przekazuje się do zagospodarowania podmiotom wyspecjalizowanym, wybieranym w drodze zamówień publicznych.

1.10 Projekty rewitalizacyjne

W 2025 r. podjęto się realizacji szeregu działań wpisujących się w 10 podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych wskazanych w *Gminnym Programie Rewitalizacji 2030+* przyjętym Uchwałą Nr LXIII/981/23 Rady Miasta Olsztyna z dnia 30 sierpnia 2023 r. (dalej GPR).

14 sierpnia 2025 r. zawarto dwie umowy o dofinansowanie projektów z programu *Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur 2021-2027*, tj. dot. projektów *Rondela - ochrona dziedzictwa kulturalnego poprzez uczytelnienie historycznego terenu przed Wysoką Bramą* oraz *Pałac Młodzieży - poprawa warunków prowadzenia działalności społecznej, edukacyjnej i kulturalnej na obszarze rewitalizacji Olsztyna*.

Całkowita wartość inwestycji polegającej na uczytelnieniu historycznego terenu przez Wysoką Bramą wynosi 2 831 000,00 zł, z czego 2 406 350,00 zł stanowi dofinansowanie (85% wydatków kwalifikowalnych). Termin finansowego rozliczenia projektu wyznaczono na 31 grudnia 2026 r. W 2025 r. opracowano dokumentację projektową oraz przeprowadzono postępowanie przetargowe na wybór wykonawcy robót budowlanych związanych z uporządkowaniem i uczytelnieniem terenu przed Bramą Górną. Zakres prac obejmuje poprawę ładu przestrzennego i estetyki obszaru, uporządkowanie przestrzeni przy głównym wejściu na Stare Miasto oraz zabezpieczenie i wyeksponowanie relikwów o wartości historycznej. Projekt zakłada również eliminację нефunkcjonalnych przestrzeni publicznych, zwiększenie dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami oraz podniesienie atrakcyjności kulturowej i turystycznej obszaru.

Całkowita wartość rewitalizacji zabytkowego budynku zlokalizowanego przy ul. Emilii Plater 3 w Olsztynie, w którym swoją siedzibę ma Pałac Młodzieży im. Orłąt Lwowskich, wynosi 10 559 563,31 zł. Z tego 8,5 mln zł stanowi dofinansowanie (85% wydatków kwalifikowalnych). Termin finansowego rozliczenia projektu wyznaczono na 31 grudnia 2026 r. W 2025 r. odebrano dokumentację projektową oraz przeprowadzono postępowanie przetargowe na wybór wykonawcy robót budowlanych. Działania objęte projektem służą lepszemu wykorzystaniu potencjału Pałacu Młodzieży, z uwzględnieniem włączenia społecznego (poprawy dostępności) i poprawy efektywności energetycznej.

Kontynuowano rozpoczęte w 2024 r. prace nad opracowaniem projektu zagospodarowania terenu w rejonie budynków *Koszar Dragonów*. Na podstawie umowy zawartej w firmą SEE sp. z o.o. na opracowanie dokumentacji projektowej w 2025 r. w ramach Etapu I, obejmującego proces partycypacyjny i opracowanie koncepcji, zorganizowano punkty informacyjne, spacery badawcze oraz warsztaty konsultacyjne. Na podstawie zebranych danych opracowano koncepcję zagospodarowania terenu dawnych *Koszar Dragonów*, która po uwzględnieniu uwag nadzoru konserwatorskiego uzyskała pozytywną opinię Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków. Z uwagi na przedłużające się procedury uzgodnień dokumentacji z WUOZ, w grudniu 2025 r. zawarto aneks do umowy, zgodnie z którym uzyskanie decyzji administracyjnych umożliwiających realizację inwestycji nastąpi do 31 marca 2026 r.

Dodatkowo prowadzono prace projektowe w zakresie adaptacji budynku pokoszarowego (budynek sztabowy) na cele Miejskiej Biblioteki Publicznej. W 2024 r. zawarto umowę na wykonanie dokumentacji projektowej nowej siedziby Miejskiej Biblioteki Publicznej przy ul. Gietkowskiej 8B w Olsztynie (teren *Koszar Dragonów*) z firmą ARCHITEKT Radosław Guzowski. W październiku 2025 r. Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków wydał pozwolenie na prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich oraz robót budowlanych.

W 2025 r. podjęto działania na rzecz poprawy mobilności mieszkańców Olsztyna, rozpoczynając realizację projektu *Poprawa mobilności miejskiej - ekotransport w Olsztynie*, współfinansowanego na podstawie umowy z czerwca 2024 r. Projekt wpłynie na usprawnienie transportu publicznego, bezpieczeństwo ruchu oraz funkcjonalność obszaru rewitalizacji, promując transport zbiorowy jako wygodną alternatywę dla indywidualnego i zwiększając dostępność dla osób o ograniczonej mobilności do uczestnictwa w życiu zawodowym, społecznym i kulturalnym. Tym samym zapoczątkowano wdrażanie *Zielonej Mobilności Miejskiej*. W październiku 2025 r. rozstrzygnięto postępowanie na dostawę 11 szt. autobusów elektrycznych wraz z infrastrukturą towarzyszącą. Dostawę zrealizuje firma Solaris Bus&Coach sp. z o.o. - zamówienie podst. 48 417 194,79 zł brutto/opcja: 27 515 498,52 zł brutto. Termin realizacji zamówienia to maj/lipiec 2027 r.

Z kolei celem projektu *Nowa Towarowa* było stworzenie lokalnej przestrzeni sprzyjającej aktywności mieszkańców osiedla przy ul. Towarowej w Olsztynie. Na osiedlu działa Punkt Pomocy Moc Miejskiego Zespołu Profilaktyki i Terapii Uzależnień (przy ulicy Towarowej 18 P). Jest to miejsce wsparcia dzieci, młodzieży oraz dorosłych. W 2025 r. z pomocy skorzystało siedem osób dorosłych (w ramach konsultacji indywidualnych) oraz 28 dzieci i młodzieży, którym udzielono grupowego wsparcia. Realizowano cztery programy profilaktyczne:

- *Więzi w wiosennym rozkwicie* - zajęcia dla rodzin, wyrównanie szans edukacyjnych,
- *Pielęgnuj - My Więzi na Towarowej* - warsztaty kreatywnego myślenia i rozwijania umiejętności społecznych podczas wakacji, zajęcia plenerowe dla dzieci, młodzieży i rodzin,
- *Jesienne pielęgnowanie więzi* - zajęcia plenerowe,
- *Pielęgnujemy - My więzi pokoleniowo* - warsztaty świąteczne.

W 2025 r. pracownicy socjalni opracowali i zrealizowali projekty socjalne zapraszając do udziału rodziny mieszkające na osiedlu. Działania obejmowały spotkania integracyjno-edukacyjne, które miały na celu wsparcie prawidłowej opieki nad dziećmi, budowanie bezpiecznych relacji rodzinnych oraz wspomaganie rozwoju emocjonalnego, społecznego i poznawczego. Spotkania te sprzyjały wzmocnieniu poczucia odpowiedzialności rodzicielskiej, rozwijaniu kompetencji opiekuńczych oraz poznawaniu nowych, wartościowych form spędzania czasu z rodziną.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zrealizował dwa projekty:

- - *Magiczne wakacje* - zajęcia odbyły się na terenie Lotniska Olsztyn-Dajtki Aeroklubu Warmińsko-Mazurskiego. Miały na celu rozwijanie umiejętności i zainteresowań dzieci i młodzieży. Ciekawą atrakcją było kino sferyczne oraz pokazy filmów edukacyjnych,
- - *Świąteczko dla Mikołaja* - zrealizowany w grudniu 2025 r. projekt, którego celem było przedstawienie rodzinom możliwości wartościowego a zarazem twórczego spędzania czasu poprzez aktywny udział w warsztatach świątecznych.

Dodatkowo mieszkańcy osiedla przy ul. Towarowej skorzystali z zaproszenia Fundacji *Wolne Miejsce*, biorąc udział w spotkaniach *Wielkanoc dla samotnych* oraz *Wigilia dla samotnych*. Zakwalifikowano ich również do udziału w programie Fundacji *Biedronka* pn. *Karty dobra - edycja 2025/2026*. Ponadto otrzymali pomoc żywieniową z Banku Żywności oraz z Programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywieniową 2021-2027. Objęto ich także działaniami prowadzonymi w toku projektu, którego liderem jest Federacja Organizacji Socjalnych Województwa Warmińsko-Mazurskiego *FOSa*. Mieszkańców kierowano do Centrum Integracji Zawodowej oraz wykonywania prac społecznie użytecznych.

W 2025 r. Zakład Lokali i Budynków Komunalnych prowadził bieżącą konserwację gminnego zasobu mieszkaniowego socjalnego i tymczasowego. Wyremontowano sześć lokali mieszkalnych (w tym cztery lokale niesamodzielne).

Ponadto w 2025 r. w realizacji pozostawał program *Podwórka z Natury*, wpisujący się w przedsięwzięcie *Zielone miasto - podnoszenie jakości przestrzeni publicznych i rozwój błękitno-zielonej infrastruktury na obszarze rewitalizacji Olsztyna*. Kolejna edycja programu zaowocowała pobudzeniem do działania następnych mieszkańców obszaru rewitalizacji i zaangażowaniem na rzecz tworzenia przestrzeni integracji sąsiedzkiej. Działania prowadzono na osiedlach Kętrzyńskiego oraz Zatorze, przy ul. Warmińskiej 6a oraz ul. Limanowskiego 31. Koncepcję zagospodarowania podwórek wypracowali studenci Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z Wydziału Rolnictwa i Leśnictwa, Katedry Architektury Krajobrazu przy aktywnym udziale mieszkańców. Na ulicy Limanowskiego wykonano prace porządkowe, przygotowano podłoże pod nasadzenia i uporządkowano przestrzeń. Zainstalowano ławki i wykonano nasadzenia roślinności. Na ul. Warmińskiej (Podwórko im. św. Rity) istniał duży problem z odprowadzeniem wody opadowej. W związku z tym projekt roślinności sprzyjającej infiltracji wody opadowej przygotowała projektantka terenów zielonych - Elżbieta Urbaniak. Na jego podstawie wykonano ogród deszczowy. Dzięki zaangażowaniu mieszkańców udało się zlikwidować miejsca parkingowe, które uniemożliwiały zagospodarowanie podwórka. Teren oczyszczono i przygotowano pod nasadzenia, a następnie obsadzono roślinnością.

Zwiększenie przestrzeni zielonych w mieście możliwe było również dzięki szpalerowi drzew wykonanemu wzdłuż ul. Piłsudskiego, na odcinku od ul. Kościuszki do ul. Głowackiego w toku konkursu *Niebiesko - zielone granty dla Warmii i Mazur w 2025 r.* Część zabetonowanej powierzchni odsklepono, aby obsadzić ją drzewami oraz bylinami z gatunku: jeżówka purpurowa, trzcinnik ostrokwiatowy, szalwia omszona, kocimiętka, czosnek ozdobny, żonkile. W ten sposób w miejscu zdominowanym przez utwardzone betonowe nawierzchnie powstała zielona i kwiecista rabata wzbogacona pięknymi gruszami drobnoowocowymi.

Na poprawę jakości życia wpłynie również przeprowadzenie inwestycji w toku projektu pn. *Rozbudowa systemu gospodarowania wodami opadowymi - III etap.* Realizowane jest tu zadanie pn. *Roboty budowlane - Przebudowa i rozbudowa sieci kanalizacji deszczowej w ul. Nowowiejskiego.* W czerwcu 2025 r. podpisano umowę z wykonawcą. Termin wykonania robót wynosi 10 miesięcy od podpisania umowy.

Drugim zadaniem, realizowanym w toku projektu jest *Budowa zbiornika retencyjnego z infrastrukturą towarzyszącą oraz przebudowa kanalizacji deszczowej w Olsztynie na terenie parku Kusocińskiego.* W czerwcu 2025 r. podpisano umowę z wykonawcą. Termin wykonania robót to 17 miesięcy od dnia podpisania umowy. Obydwa zadania przyczynią się do rozwoju błękitno-zielonej infrastruktury na obszarze rewitalizacji Olsztyna.

Podjęto również prace mające na celu poprawę warunków na targowisku przy ul. Grunwaldzkiej - w 2025 r. wykonano prace remontowe polegające na naprawie schodów zewnętrznych w jednym z pawilonów handlowych, wymianie oświetlenia na energooszczędne pod wiatą handlową nr 3 oraz naprawie przyłącza kanalizacyjnego w jednym z pawilonów handlowych. Przeprowadzono również prace renowacyjne w obrębie stołów handlowych. Ponadto wykonano miejscowe naprawy nawierzchni bitumicznej brukowanej i gruntowej. Jednocześnie ZDZiT wyremontował namioty handlowe znajdujące się na obszarze targowiska przy ulicy Kolejowej. Zmodernizowano instalację elektryczną obsługującą targowisko, wymieniono część paneli ogrodzenia namiotów oraz usunięto stare konstrukcje służące do prowadzenia handlu.

Federacja Organizacji Socjalnych Województwa Warmińsko-Mazurskiego *FOSa* podpisała w 2025 r. umowę o dofinansowanie projektu FEWM.09.05 - IZ.00 - 0003/25 *Centrum Informacji i Koordynacji na rzecz osób niesamodzielnych i ich rodzin.* Projekt zakłada utworzenie centrum wsparcia dla osób niesamodzielnych, ich rodzin oraz samotnych seniorów, tworząc kompleksowy system opieki środowiskowej na terenie MOF Olsztyna we współpracy z samorządami.

2. Planowanie przestrzenne i budownictwo

2.1 Wstęp

W 2025 r. kontynuowano działania na rzecz zapewnienia ładu przestrzennego i dbania o przestrzeń, która jest dobrem wspólnym. W związku z wprowadzoną krajową reformą systemu planowania przestrzennego i wprowadzeniem nowego aktu planowania przestrzennego na szczeblu gminnym, tj. Planu ogólnego, w 2025 r. kontynuowano intensywne prace nad tym dokumentem obejmującym zasięgiem całe miasto. 26 listopada 2025 r. projekt dokumentu przekazano do opinii i uzgodnień. W grudniu rozpoczęto cykl spotkań informacyjnych dotyczących planu z Radami Osiedli.

2.2 Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

W 2025 r. w Wydziale Urbanistyki i Architektury prowadzono prace nad czterema miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego: *Miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego otoczenia jeziora Ukiel w Olsztynie - rejon Gutkowo - Południe część B*, *Miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego części Śródmieścia w rejonie ul. M. Mochnickiego w Olsztynie*, *Miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w północnej części dzielnicy Redykajny w Olsztynie*, z czego jeden plan miejscowy dla działki nr 89-25/12 położonej w Olsztynie przy ul. Mariana Bublewicza (Dzielnica Przemysłowa WSCHÓD 4 - zmiana) przedstawiono Radzie Miasta i uchwalono. W toku procedury planistycznej odbyła się jedna dyskusja publiczna nad projektem planu miejscowego.

2.3 Decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego

Na obszarach, na których nie obowiązywały plany miejscowe, pozwolenia na budowę wydawano na podstawie decyzji o warunkach zabudowy. W 2025 r. wydano 143 decyzje o warunkach zabudowy oraz 50 decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego. 54 decyzje o warunkach zabudowy dotyczyły zabudowy mieszkaniowej, z czego 29 decyzji zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej. Cztery z postępowań w zakresie ustalania warunków zabudowy dla zabudowy mieszkaniowej zakończyło się wydaniem decyzji odmownej.

Ilość wydanych decyzji ogółem jest na zbliżonym poziomie do lat ubiegłych, a w ostatnim roku obserwuje się nieznaczny spadek udziału wydawanych decyzji o warunkach zabudowy na rzecz wzrostu liczby wydanych decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego.

2.4 Pozwolenia na budowę i zezwolenia na realizację inwestycji drogowych

43,1% z 330 decyzji o pozwoleniu na budowę wydano na terenach, na który obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. Dziewięć postępowań zakończono odmową wydania pozwolenia na budowę.

Ważnym elementem działań inwestycyjnych w mieście są decyzje zezwalające na realizację inwestycji drogowych. W 2025 r. wydano dwie takie decyzje. Jedna dotyczyła zmiany wcześniejszej decyzji dotyczącej budowy węzła przesiadkowego Wysoka Brama w Olsztynie, a kolejna rozbudowy pasa drogowego al. Piłsudskiego w związku z potrzebą zapewnienia dostępu od strony ulicy do budynku Planetarium dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach oraz pieszych mających problemy z poruszaniem.

3. Transport publiczny i mobilność miejska

3.1 Wstęp

Jednym z najważniejszych dokumentów planistycznych dotyczących transportu publicznego i mobilności miejskiej jest *Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla miasta Olsztyna na lata 2012-2027*. Wizja transportu publicznego opisana w tym dokumencie zakłada: „funkcjonowanie oraz rozwój nowoczesnego i proekologicznego transportu zbiorowego, spełniającego oczekiwania pasażerów – w sposób tworzący z tego transportu realną alternatywę dla podróży realizowanych własnym samochodem osobowym”.

Wszelkie działania podejmowane w ramach organizacji transportu publicznego i mobilności miejskiej są zgodne z postulatami wskazanymi w ww. dokumencie, a także innymi, jak *Strategia Rozwoju Publicznego Transportu Zbiorowego w Olsztynie do 2027 r.* czy *Plan Zrównoważonej Mobilności dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Olsztyna 2030+*.

W 2025 r. zrealizowano 1 433,5 tys. pociągokilometrów tramwajowych, co stanowi spadek o 37,2 tys. względem roku ubiegłego. W przypadku komunikacji autobusowej liczba wykonanych wozokilometrów wyniosła 7 580,2 tys. (spadek o 85,9 tys. w porównaniu do 2024 r.). Powyższe wahania były bezpośrednim efektem reorganizacji układu komunikacyjnego wprowadzonej w marcu 2025 r.

Pomimo mniejszej liczby kilometrów, budżet na funkcjonowanie komunikacji miejskiej zwiększono o ok. 3,97 mln zł netto w stosunku do 2024 r. Decyzja ta wynikała ze wzrostu ogólnych kosztów utrzymania systemu oraz waloryzacji stawek dla operatorów publicznego transportu zbiorowego.

W marcu 2025 r. wdrożono optymalizację sieci połączeń autobusowych w celu:

- rozszerzenia dostępności komunikacyjnej: objęcie obsługą nowych obszarów, w tym os. Leśna oraz ul. Augustowskiej,
- wzmocnienia oferty w wybranych rejonach: zwiększenie częstotliwości lub liczby kursów w rejonie ul. Poprzecznej, południowej części os. Generałów oraz os. Zacisze,
- dostosowania oferty do możliwości budżetowych: m.in. poprzez połączenie linii nr 101 i 116, likwidację linii nr 201 i 203 oraz modyfikację niedzielnych rozkładów jazdy.

Ponadto:

- we wrześniu 2025 r. Gminy Olsztynek i Stawiguda podjęły decyzję o zakończeniu kursowania linii nr 129,
- w październiku 2025 r. dotychczasowy operator wygrał kolejne postępowanie przetargowe na realizację przewozów z terminem świadczenia usługi do końca 2027 r. (konsorcjum firm IREX OLSZTYN i IREX-TRANS).

3.2 Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego

W związku z dużą ilością bezpłatnych przejazdów i rozszerzeniem zakresu ulg (ulgi wynikające z prawa lokalnego i ustaw), odstępuje się od liczenia całościowego pasażerów na podstawie sprzedaży biletów, opierając się na wskaźniku uwzględniającym liczbę pasażerów korzystających z komunikacji miejskiej danego dnia roboczego. Badanego dnia w 2024 r. do pojazdów wsiadło 145 578 osób, a w 2025 r. analogicznie 145 576 osób. Badanie przeprowadza się co roku, w październiku kiedy edukację wznawiają uczniowie i studenci.

W dni robocze (wg stanu na grudzień 2025 r.) w szczytach komunikacyjnych na trasy wyjeżdżały 22 tramwaje oraz ok. 141 autobusów. Poza godzinami szczytu były to 22 tramwaje i ok. 98 autobusów.

W 2025 r. Olsztyn wydał na zakup usług przewozowych 129,83 mln zł netto. Wpływy z biletów wyniosły 35,85 mln zł netto, wobec 37,14 mln zł w 2024 r. Gminy Barczewo, Dywity, Jonkowo, Olsztynek, Purda i Stawiguda oraz firmy, z którymi Gmina Olsztyn zawarła stosowne porozumienia wpłaciły łącznie 8,2 mln zł netto.

Tramwaje w 2025 r. obsługiwały pięć linii zwykłych. Autobusy kursowały na 26 liniach zwykłych (w tym dziewięciu liniach współfinansowanych przez gminy ościenne), jednej linii dowozowej, czterech okresowych oraz dwóch nocnych.

W granicach miasta wyznaczonych było 37 przystanków tramwajowych, 28 tramwajowo-autobusowych i 409 autobusowych. Ok. 97% z nich oznakowano zgodnie ze standardami Systemu Identyfikacji Miejskiej (w tym wszystkie stałe przystanki komunikacji miejskiej). Ok. 70% przystanków ma wiaty. W tablicy elektronicznej informacji pasażerskiej wyposażono 140 przystanków, a 63 z nich w biletomaty stacjonarne. Łączna długość linii tramwajowych wynosiła 33,4 km, a autobusowych 377,2 km.

W 2025 r. wskaźnik punktualności w przypadku tramwajów wyniósł 91,64%, natomiast wśród autobusów osiągnął 79,73%. Wskaźnik kursów zrealizowanych przez autobusy wyniósł 99,96%, a przez tramwaje 99,92%.

W 2025 r. w taryfa biletowa nie uległa zmianie (obowiązuje Uchwała RM Olsztyna NR LIII/847/22 z 29.11.2022 r.). W 2025 r. sprzedano 5 867 108 biletów jednorazowych i krótkookresowych oraz 252 462 bilety okresowe.

Sprzedaż biletów realizowały Punkty Obsługi Klienta ZDZiT (POK), 63 biletomaty stacjonarne, biletomaty mobilne zamontowane w większości pojazdów obsługujących komunikację miejską. Można je było nabyć także za pośrednictwem trzech aplikacji mobilnych i dystrybutorów indywidualnych. Głównym systemem dystrybuującym sprzedaż biletów jest system Olsztyńskiej Karty Miejskiej. System pozwala na zakup biletu na OKM w POK ZDZiT, poprzez stronę www oraz biletomaty stacjonarne.

W 2025 r. nastąpiły niewielkie zmiany w taborze komunikacji miejskiej. Wycofano z użytku pięć autobusów. Zakupiono 10 szt. fabrycznie nowych autobusów Solaris IV gen z napędem hybrydowym, z czego osiem szt. to autobusy o długości 12 m a dwie szt. to autobusy przegubowe o długości 18 m.

100% tramwajów (27 składów) i 100% autobusów (185 pojazdów) będących w posiadaniu operatorów publicznego transportu zbiorowego to pojazdy przystosowane do potrzeb osób o ograniczonych możliwościach poruszania się (poprzez wyposażenie w specjalną rampę/klapę ułatwiającą dostanie się do pojazdu oraz możliwość wykonania tzw. przykłąku). Klimatyzację posiada 87,3% pojazdów, monitoring oraz system zapowiedzi przystankowych (głosowych i wizualnych) 100% pojazdów, biletomaty mobilne 95,8%, bramki zliczające 35,4%. Zgodnie z systemem identyfikacji miasta pomalowano 86,3% autobusów i tramwajów. Średni wiek taboru wyniósł 11,2 r. (w tym autobusy 11,8).

3.3 Strefa Płatnego Parkowania

Strefa Płatnego Parkowania (SPP) stanowi integralną część polityki transportowej Miasta, a jej główne cele to zwiększenie rotacji pojazdów, ograniczenie ruchu samochodowego w miejscach, gdzie chętnych do skorzystania z publicznych parkingów jest więcej niż dostępnych miejsc postojowych, poprawa jakości powietrza oraz zachęcanie do korzystania z publicznego transportu zbiorowego.

W SPP znajduje się ok. 2 500 miejsc postojowych. Dodatkowo w 2025 r. płatnym postojem objęto miejsca parkingowe znajdujące się w zatokach postojowych przy Hali Widowiskowo-Sportowej *Urania*.

Stawki opłat jednorazowych i abonamentowych w SPP w 2025 r. nie uległy zmianie. Z dniem 1 stycznia 2025 r. zmieniła się wysokość opłaty dodatkowej za nieopłacony postój w SPP na kwotę 200 zł, a w przypadku jej uregulowania w ciągu 7 dni od daty wystawienia wezwania - na kwotę 100 zł (w 2024 r. opłata dodatkowa wynosiła odpowiednio 150 zł i 50 zł).

W 2025 r. na obszarze SPP przeprowadzono kilkudniowy pilotaż e-kontroli. System działa w oparciu o pojazd wyposażony w kamery, które skanują tablice rejestracyjne zaparkowanych samochodów i umożliwiają weryfikację w bazie danych. Pilotaż potwierdził zwiększenie skuteczności nadzoru nad wnoszeniem opłat za postój, a zakup pojazdu z systemem e-kontroli SPP wpisano do budżetu Gminy Olsztyn na 2026 r.

W grudniu 2025 r. na obszarze SPP zamontowano 14 nowych parkomatów (łącznie 130). Urządzenia są wyposażone w dodatkowe funkcjonalności, takie jak ekrany dotykowe, szybsze czytniki bankowe oraz możliwość uiszczania opłat za pomocą systemu BLIK.

Łączne wpływy ze SPP za 2025 r. wyniosły 9 596 332,08 zł (o ok. 16% więcej niż w 2024 r.).

3.4 Utrzymanie dróg i drogowych obiektów inżynierskich, w tym infrastruktury rowerowej (statystyka transportu indywidualnego)

Dla sprawnego funkcjonowania miasta w zakresie transportu i mobilności niezbędne jest odpowiednie utrzymanie dróg oraz drogowych obiektów inżynierskich, w tym infrastruktury rowerowej. Na terenie Olsztyna w 2025 r. znajdowało się łącznie 351,64 km dróg, w tym: 8,51 km dróg krajowych; 24,52 km dróg wojewódzkich; 15,72 km dróg powiatowych; 302,89 km dróg gminnych.

W 2025 r., zgodnie z art. 62 pkt 1 ustęp 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo Budowlane, na zlecenie ZDZiT wykonano okresową kontrolę stanu technicznego i przydatności do użytkowania dróg w Olsztynie. Zadanie realizowała firma wyłoniona w przetargu w 2025 r. Ocenie poddano drogi o nawierzchni ulepszonej.

W wyniku kontroli otrzymano następujący obraz stanu technicznego jezdni:

- a) stan bardzo zły - 13%,
- b) stan zły - 12%,
- c) stan zadawalający - 17%,
- d) stan dobry - 14%,
- e) stan bardzo dobry - 44%.

W 2025 r. ZDZiT wydał na bieżące utrzymanie i remonty ulic, chodników na drogach gminnych oraz infrastruktury rowerowej ponad 15,6 mln zł, a na drogi pozagminne - 2 mln zł. Na utrzymanie i remonty bieżące obiektów inżynierskich wydatkowano kwotę 512 tys. zł. Ponadto w ramach pozyskanej z budżetu państwa subwencji wykonano remont DK 51 (al. Sybiraków) oraz DW 660 (ul. Pstrowskiego) za łączną kwotę 3,7 mln. zł.

W 2025 r. zużyto 3 695,700 ton soli o wartości 1,63 mln zł, zaś na zadania związane z zimowym utrzymaniem dróg, chodników, przejść dla pieszych, terenów poza pasami drogowymi, przystanków komunikacji miejskiej oraz schodów wydano 4,31 mln zł. Łącznie na zimowe utrzymanie miasta Olsztyna w 2025 r. wydano 5,94 mln zł.

Statystyka liczby samochodów poruszających się po olsztyńskich drogach wykazuje tendencje wzrostowe. W 2025 r. w mieście zarejestrowane były 406 322 pojazdy, z czego 146 876 aktywnych, a wśród nich 99 666 to samochody osobowe. W 2025 r., spośród 15 474 nowo zarejestrowanych pojazdów, największą grupę stanowiły samochody nowe (rok produkcji 2025) - 6 313 szt. Jednakże statystycznie największa grupa olsztyńskich pojazdów (47 153 szt.) to nadal samochody w przedziale 10-20 lat.

W 2025 r. łączna długość dróg dla rowerów wynosiła w mieście około 116 km, a kolejnych około 29 km położonych było na terenie Lasu Miejskiego. Ogólny stan infrastruktury miejskiej pod względem obsługi ruchu rowerowego, należy uznać za dobry. W kontekście docelowej sieci dróg rowerowych, wymaga ona dalszych prac, zarówno w zakresie budowy nowych dróg dla rowerów, stojaków i parkingów dla rowerów, jak również prac związanych z poprawą spójności i ciągłości infrastruktury istniejącej.

4. Środowisko

4.1 Wstęp

Olsztyn należy do miast o wyjątkowych walorach krajobrazowych i przyrodniczych, wynikających przede wszystkim z jego położenia w obrębie pasma moren czołowych ostatniego zlodowacenia. Urozmaicone, pagórkowate ukształtowanie terenu, znaczne powierzchnie terenów leśnych oraz rozległe obszary zieleni urządzonej i naturalnej współtworzą unikalny charakter przestrzenny miasta. Istotnym elementem środowiska przyrodniczego Olsztyna są wody powierzchniowe. Na obszarze miasta znajduje się 11 jezior (zgodnie z opracowaniem pn. *Jeziora Olsztyna - najpiękniejszy dar natury, Stan troficzny i ekologiczny*, autorstwa: Julity A. Dunalskiej, Hanny Ciecierskiej, Agnieszki Napiórkowskiej, Justyny Sieńskiej, Daniela Szymańskiego), a także mniejsze zbiorniki wodne, trzy rzeki oraz liczne ciekły wodne. Kluczowymi elementami fizjograficznymi są Dolina Rzeki Łyny oraz system jezior. Rzeką Łyną, przebiegająca południkowo przez teren miasta, dzieli jego obszar na dwie części - zachodnią, o wyższej jeziorności (dziewięć jezior) oraz wschodnią, na której znajdują się dwa jeziora. Północna i północno-zachodnia część Olsztyna charakteryzuje się znacznym udziałem kompleksów leśnych oraz Doliną Rzeki Wadąg. W części południowej i południowo-wschodniej przeważają obszary krajobrazu otwartego.

Miasto wyróżnia się nie tylko wysokimi walorami krajobrazowymi i przyrodniczymi, ale również korzystnymi warunkami środowiskowymi, w tym dobrą jakością powietrza oraz brakiem istotnych przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu. Czynniki te przekładają się na wysoki komfort życia mieszkańców oraz pozytywnie wpływają na ich zdrowie i samopoczucie.

4.2 Program Ochrony Środowiska

W 2024 r. nadal obowiązywały zapisy *Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Olsztyna do 2024 r. z uwzględnieniem perspektywy do roku 2030* przyjętego Uchwałą Nr XXXIII/558/21 Rady Miasta Olsztyna z dnia 28 kwietnia 2021 r. Program oraz miejskie plany adaptacji stanowią podstawę krajowej polityki i sporządzane się je w celu realizacji jego założeń przez samorządy terytorialne na poziomie gminy, powiatu bądź województwa.

POŚ dotyczy poszczególnych komponentów środowiska, których ochrona jest ujęta w dokumentach specjalistycznych, takich jak: *Program ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Olsztyna*, *Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Olsztyn*, *Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Olsztyna (PGN)*, *Program Ograniczania Niskiej Emisji dla Miasta Olsztyna (PONE)*, *Program ochrony powietrza dla strefy miasto Olsztyn ze względu na przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu PM10*, *Program ochrony powietrza ze względu na przekroczenie poziomu docelowego benzo(a)pirenu dla strefy Olsztyn*, *Plan adaptacji Miasta Olsztyna do zmian klimatu*, *Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt w Olsztynie*, *Uproszczony plan urządzenia lasu dla Lasu Miejskiego w Olsztynie*, *Uproszczony plan urządzenia lasów nie stanowiących własności Skarbu Państwa położonych na terenie Miasta Olsztyna*.

Realizacja omówionych w niniejszym rozdziale programów/planów przyczynia się do zachowania lub poprawy dobrego stanu środowiska w Olsztynie, co potwierdzają dotychczasowe raporty z ich wykonywania i wskaźniki środowiskowe. Realizacja POŚ zależna jest od działań Gminy Olsztyn i innych podmiotów oraz mieszkańców. Ocena realizacji zadań wyznaczonych w *Programie* dokonywana jest głównie na podstawie wskaźników obrazujących stan lokalnego środowiska. Wykonanie POŚ jest raportowane co 2 lata, a raporty przedkładane Radzie Miasta Olsztyna. Raport z wykonania zadań za lata 2023-2024 powstał w 2025 r.

4.3 Program ochrony środowiska przed hałasem

W 2025 r. obowiązywał Program ochrony środowiska przed hałasem dla obszaru województwa warmińsko-mazurskiego (POH) przyjęty Uchwałą Nr LVIII/934/24 z dnia 23 kwietnia 2024 r. Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Zgodnie z zapisami POH, podmioty i organy odpowiedzialne za realizację działań naprawczych wskazanych w POH mają obowiązek corocznego sporządzania i przedkładania Marszałkowi Województwa raportu z postępu realizacji ww. programu.

4.4 Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Olsztyna

Realizując Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Olsztyn na lata 2009-2032, Miasto Olsztyn w latach 2012-2024 w oparciu o kryteria wyszczególnione w Uchwale Nr VI/44/15 Rady Miasta Olsztyna z dnia 25 lutego 2015 r. udzielało dofinansowania, w formie dotacji celowej dla zainteresowanych mieszkańców, na usuwanie z terenu Olsztyna wyrobów zawierających azbest (w kwestiach demontażu, transportu i utylizacji eternitu wyłącznie z pokryć dachowych budynków mieszkalnych oraz gospodarczych). Dotacji udzielano ze środków Gminy Olsztyn, pochodzących z wpływów z tytułu opłat i kar za korzystanie ze środowiska oraz usuwanie drzew i krzewów, o których mowa w ustawie *Prawo ochrony środowiska*.

Z racji obserwowanego spadku zainteresowania wśród mieszkańców chcących pozbyć się wyrobów azbestowych, w 2025 r. zmodyfikowano sposób udzielania dofinansowania poprzez wprowadzenie Zarządzenia Nr 139 Prezydenta Olsztyna z dnia 19 maja 2025 r. w sprawie określenia zasad udzielenia dofinansowania zadań z zakresu usuwania i unieszkodliwiania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Olsztyn. Gmina wyłoni wykonawcę posiadającego stosowne uprawnienia, który wykona zadania zgodnie z przewidzianym zakresem określonym w ww. zarządzeniu. Rozszerzono też zakres dofinansowania (azbest zdeponowany bądź znajdujący się w elewacjach budynków). O dofinansowanie ubiegać się mogą w szczególności osoby fizyczne, rolnicy, kościoły i związki wyznaniowe, stowarzyszenia, spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe, Rodzinne Ogrody Działkowe będące we władaniu Polskiego Związku Działkowców, jednostki sektora finansów publicznych będące gminnymi lub powiatowymi osobami prawnymi, spółki prawa cywilnego i handlowego znajdujące się na terenie Gminy Olsztyn. Środki finansowe na realizację ww. działań będą pochodzić z budżetu Gminy. Działania w postaci faktycznego usuwania wyrobów azbestowych w oparciu o nowe rozwiązania rozpoczną się w 2026 r.

4.5 Plan gospodarki niskoemisyjnej

W latach 2024-2025 przeprowadzono prace związane z aktualizacją *Programu Gospodarki Niskoemisyjnej (PGN)*. Najbardziej zaawansowany etap opracowania dokumentu przypadł na 2024 r., w którym zrealizowano zasadniczą część działań analitycznych i redakcyjnych. Proces aktualizacji zakończono w 2025 r. Opracowanie obejmuje dane i informacje obrazujące stan na koniec 2010 r. (rok bazowy), 2020 i 2023 (rok kontrolny). Celem *PGN* jest zapewnienie korzyści ekonomicznych, społecznych i środowiskowych, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, wynikających z realizacji działań związanych z poprawą efektywności energetycznej zarówno obiektów, budynków, jak i stosowanych technologii, a także sprzyjających racjonalizacji użytkowania energii na terenie miasta. Przedmiotem aktualizacji *PGN* było wprowadzenie modyfikacji do dokumentu oraz jego uzupełnienie o nowe zadania/projekty, których realizacja pozwoli na ograniczenie zużycia energii i/lub redukcję emisji CO₂ oraz innych szkodliwych substancji do powietrza, a także wpłynie na wzrost wykorzystania energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych.

4.6 Program Ograniczania Niskiej Emisji dla Miasta Olsztyna

Program Ograniczenia Niskiej Emisji dla Miasta Olsztyna (PONE) przyjęto Uchwałą Nr XLII/797/17 Rady Miasta Olsztyna z dnia 29 listopada 2017 r. Program ma na celu poprawę jakości powietrza na terenie miasta Olsztyna przez ograniczenie dostawania się do powietrza atmosferycznego szkodliwej emisji, wynikającej głównie ze spalania w kotłach i piecach paliw stałych (węgiel, drewno). Podstawę przyjęcia *PONE* stanowią uchwały Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego: Nr XXXI/614/13 z dnia 28 października 2013 r. oraz Nr XIX/446/16 z dnia 30 sierpnia 2016 r. w sprawie określenia programu ochrony powietrza dla strefy miasto Olsztyn z uwagi na przekroczenie dopuszczalnych stężeń w powietrzu pyły PM₁₀ oraz benzo(a)pirenu. Zgodnie z przyjętym harmonogramem działań określonym w *PONE* w 2017 r., Miasto Olsztyn uruchomiło program dotacji na wymianę źródeł ogrzewania w budynkach mieszkalnych. W strategię *PONE* wpisują się dwa Programy wprowadzone przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, tj. programy *Ciepłe Mieszkanie* i *Czyste Powietrze*.

Program Priorytetowy Ciepłe Mieszkanie

Celem programu jest poprawa jakości powietrza oraz zmniejszenie emisji pyłów oraz gazów cieplarnianych poprzez wymianę źródeł ciepła i poprawę efektywności energetycznej budynków mieszkalnych wielorodzinnych na terenie Olsztyna.

Program jest w fazie realizacji od 2023 r. W latach 2024-2025 gmina realizowała II edycję programu. Do dnia 31.08.2025 r. (data zakończenia naboru wniosków o dofinansowanie) złożono 24 wnioski; następnie zawarto 18 umów z beneficjentami na łączną kwotę 535 061,41 zł. Do dnia 31.12.2025 r. obowiązywał termin na zakończenie realizacji inwestycji oraz złożenie wniosków o rozliczenie dotacji. Względem I edycji programu, dzięki wprowadzeniu korzystnych zmian w regulaminie, nastąpił znaczący wzrost umów o udzielenie dofinansowania.

Program *Ciepłe Mieszkanie* zakończono, jednakże biorąc pod uwagę zasadność utrzymania wsparcia (szczególnie dla osób o najniższych dochodach) w procesie modernizacji systemu ogrzewania oraz konieczności kontynuacji walki z niską emisją pochodzącą ze źródeł grzewczych, gmina spodziewa się ogłoszenia kolejnej edycji programu w 2026 r.

Program Priorytetowy *Czyste Powietrze*

Gmina Olsztyn podpisała porozumienie z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska w Olsztynie na prowadzenie punktu konsultacyjno-informacyjnego dla programu *Czyste Powietrze*. Mieszkańcy województwa mogli uzyskać bezpłatną poradę dotyczącą zasad programu oraz złożyć wnioski o płatność czy dofinansowanie. Intencją programu, identyczną jak w programie *Ciepłe Mieszkanie*, jest to, by wspomóc mieszkańców w wymianie *kopciuchów* oraz polepszeniu efektywności energetycznej np. poprzez termomodernizację budynku. Różnica w programach polega na tym, że *Czyste Powietrze* dotyczy budynków jednorodzinnych. Rola Gminy w programie *Czyste Powietrze* polega na przyjmowaniu wniosków o dofinansowanie oraz o płatność, a także udzielaniu informacji o programie. Zawieraniem umów oraz wypłatami dofinansowań dla beneficjentów zajmuje się Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie. Punkt konsultacyjno-informacyjny obsługiwał interesantów w każdy roboczy wtorek i czwartek w godzinach 8.00-15.00. W 2024 r. złożono łącznie 139 wniosków. W 2025 r. złożono 91 wniosków. Zmniejszenie liczby wniosków wynika ze wstrzymania przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej naboru wniosków w programie (na okres od 28.11.2024 r. do 31.03.2025 r.) oraz zmiany zasad udzielania dofinansowania (wprowadzenie maksymalnych kwot jednostkowych dla poszczególnych kategorii kosztów kwalifikowanych, konieczność opracowania audytu energetycznego dla nieruchomości, a także zaostrenie wymagań dotyczących własności nieruchomości). Wprowadzenie zmian w programie miało za zadanie ograniczenie potencjalnych wyłudzeń oraz zwiększenie przejrzystości wydawania środków publicznych na dofinansowania. Dodatkowo, dla osób o najniższych dochodach, wprowadzono instytucję operatora programu *Czyste Powietrze*, tj. osoby, której zadaniem była pomoc udzielona beneficjentom w zakresie wyboru audytora, wykonawcy prac, realizacji inwestycji oraz rozliczenia umowy. Korzystanie z usług operatora było bezpłatne, jednakże przewidziane wyłącznie dla osób objętych najwyższym poziomem dofinansowania bądź korzystających z mechanizmu prefinansowania.

Program dotacji na przyłączenie do Miejskiej Sieci Ciepłowniczej, bądź sieci gazowej i wymianę kotłów i pieców na paliwo stałe, realizowany był w ramach programu *Ograniczenia Niskiej Emisji dla Miasta Olsztyna*. Nabór wniosków odbywa się w trybie konkursowym. W 2025 r. złożono cztery wnioski o udzielenie dofinansowania i zawarto cztery umowy na kwotę 29 336,10 zł (kwota przekazana beneficjentom w formie zaliczki). Jeden z beneficjentów zrezygnował, zwracając kwotę 4 823,40 zł i występując z wnioskiem o aneksowanie umowy i zmianę terminu realizacji inwestycji do listopada 2026 r. Pozostałe umowy zrealizowano i rozliczono.

4.7 Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe Miasta Olsztyna

2025 r. w Miejskim Przedsiębiorstwie Energetyki Ciepłej upłynął pod znakiem kontynuacji i zintensyfikowania działań zgodnych z wcześniej przyjętą strategią, zatwierdzoną przez właściciela spółki - Gminę Olsztyn wraz z Radą Miasta Olsztyna w *Założeniach do planu zaopatrzenia miasta w ciepło*. Priorytetem spółki jest zapewnienie bezpieczeństwa i komfortu cieplnego mieszkańcom Olsztyna przy możliwie ograniczonym oddziaływaniu na środowisko.

Wśród najważniejszych działań minionego roku należy wymienić:

- kontynuację realizacji umowy o Partnerstwie Publiczno-Prywatnym dot. przedsięwzięcia realizowanego w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 pod nazwą „Zagospodarowanie frakcji palnej z odpadów komunalnych poprzez termiczne przekształcenie wraz z odzyskiem energii wykorzystywanej dla zapewnienia dostaw ciepła do miejskiej sieci ciepłowniczej w Olsztynie, wraz z zaprojektowaniem i wybudowaniem Instalacji Termicznego Przekształcania Odpadów (ITPO) oraz Kociołni Szczytowej”, którą podpisano 28 listopada 2019 r. Partnerem prywatnym w tej umowie jest firma Dobra Energia dla Olsztyna Sp. z o.o., a partnerem publicznym - MPEC. Wybudowano i uruchomiono kociołnię szczytową gazowo-olejową, która od grudnia 2022 r. produkuje ciepło na potrzeby miejskiego systemu ciepłowniczego i zapewnia moc cieplną stanowiącą uzupełnienie potrzeb miasta po zaprzestaniu produkcji ciepła przez Michelin Polska S.A. W 2024 r. zakończono również realizację drugiej części inwestycji, czyli budowę elektrociepłowni zasilanej paliwem alternatywnym w postaci frakcji palnej odpadów komunalnych (Instalacja Termicznego Przekształcania Odpadów - ITPO). 10 grudnia 2024 r. podpisano protokół odbioru końcowego i rozpoczął się okres eksploatacji tego źródła ciepła. ITPO produkuje moc cieplną na poziomie 32 MW. Równolegle turbina parowa zasilana parą produkowaną w kotle spalającym odpady komunalne, wytwarza około 10 MW mocy elektrycznej. Łączna moc cieplna całej instalacji (ITPO plus kociołnia szczytowa olejowo-gazowa) wynosi 100 MW. W 2025 r. ITPO wraz z kociołnią szczytową wprowadziło do miejskiej sieci ciepłowniczej 874 tys. GJ ciepła oraz wyprodukowało do sieci elektroenergetycznej 63254 MWh energii elektrycznej. Całkowita ilość wprowadzonego w 2025 r. ciepła do miejskiej sieci ciepłowniczej wyniosła łącznie 2306 tys. GJ. Zatem wprowadzona z ITPO do m.s.c. ilość 874 tys. GJ ciepła stanowi 38% całości,
- w lutym 2025 r. spółka złożyła wniosek o dofinansowanie przebudowy i budowy sieci ciepłowniczej z wykorzystaniem środków unijnych Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) oraz środków krajowych NFOŚiGW. Realizacja projektu odbędzie się w toku programu priorytetowego Współfinansowanie projektów realizowanych w ramach Programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FEnIKS), Część 4) Sieć ciepłownicza/chłodnicza efektywny system ciepłowniczy. MPEC zamierza wybudować i przebudować sześć km sieci ciepłowniczej na łączną wartość ponad 24 mln zł. Planuje się uzyskanie 39,05% wsparcia w postaci dofinansowania i pożyczki,

- rozpoczęcie promowania i stosowania przez MPEC źródeł OZE w postaci pomp ciepła, które będą zasilać powstające w mieście nowe obiekty w miejscach o ograniczonym dostępie do sieci ciepłowniczej. W 2025 r. MPEC podpisał umowę z Gminą Olsztyn na budowę lokalnego źródła w postaci powietrznej pompy ciepła dla nowoprojektowanego budynku żłobka przy ul. Bukowskiego. Obiekt ma powstać do końca czerwca 2026 r., a prace realizacyjne już trwają. Właścicielem, eksploatującym i sprzedającym ciepło będzie MPEC,
- kontynuowanie programu bezzwrotnego dofinansowania na montaż energooszczędnych źródeł ciepła w miejsce źródeł o niskiej sprawności i klasie energooszczędności. Z programu mogą korzystać również wszyscy mieszkańcy Olsztyna, którzy planują wymianę starych, wyeksploatowanych urządzeń na nowoczesne kotły i pompy ciepła. Szczegóły na stronie: <https://mpec.olsztyn.pl/program-bezzwrotnych-dofinansowan-2026/>,
- uruchomienie programu wsparcia dla przedsięwzięć polegających na zastąpieniu lokalnych źródeł ciepła służących do przygotowania ciepłej wody użytkowej w budynkach wielorodzinnych, ciepłem z sieci ciepłowniczej. Program jest skierowany do wspólnot mieszkaniowych, których budynki są przyłączone do miejskiej sieci ciepłowniczej, lecz w których ciepłą wodę użytkową (c.w.u.) wciąż wytwarza się za pomocą podgrzewaczy gazowych (tzw. junkersy) lub elektrycznych. Szczegóły na stronie internetowej: <https://mpec.olsztyn.pl/program-zamien-piec-na-mpec/>,
- utworzenie w spółce Działu Zarządzania Energią, którego jednym z zadań jest świadczenie usług obrotu energią elektryczną. Obecnie trwa pozyskiwanie koncesji, która pozwoli na uruchomienie tej działalności i oferowanie na rynku sprzedaży energii elektrycznej

4.8-4.9 Program ochrony powietrza dla strefy miasto Olsztyn ze względu na przekroczenie poziomu dopuszczalnego pyłu PM10 oraz Program ochrony powietrza ze względu na przekroczenie poziomu docelowego benzo(a)pirenu dla strefy miasto Olsztyn

Program ochrony powietrza ze względu na przekroczenia poziomu docelowego benzo(a)pirenu dla strefy miasto Olsztyn przyjęto uchwałą Nr XXXI/614/13 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 28 października 2013 r., a *Program ochrony powietrza dla strefy miasto Olsztyn ze względu na przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu PM10* Uchwałą Nr XIX/46/16 z dnia 30 sierpnia 2016 r. ww. organu. Przedmiotowe programy są dokumentami, które wskazują kluczowe źródła powodujące przekroczenia norm zanieczyszczeń powietrza pyłem zawieszonym PM10 oraz określają skuteczne i możliwe do zrealizowania działania, których wdrożenie ma na celu poprawę jakości powietrza, a w efekcie polepszenie warunków życia mieszkańców i podwyższenie standardów cywilizacyjnych.

W 2025 r. na terenie Olsztyna zrealizowano działania, które przyczyniły się do ograniczenia emisji zanieczyszczeń. Przeprowadzono m.in. sprzątnięcie ulic, termomodernizację i zmianę sposobu ogrzewania budynków mieszkalnych oraz zwiększenie udziału zieleni poprzez nasadzenie nowych drzew i krzewów. Skutkiem tych działań była redukcja emisji pyłu PM10 w wysokości ok. 10 Mg/rok (co stanowi ok. 60% niższą redukcję w porównaniu z 2024 r.) oraz benzo(a)pirenu w wysokości ok. 0,0034 Mg/rok - na podobnym poziomie jak w roku poprzednim.

Wdrażane działania inwestycyjne, jak również prowadzone kampanie edukacyjne, pozwalają na dotrzymanie standardów jakości powietrza. Odzwierciedlenie tych działań zawarte jest w *Rocznej ocenie jakości powietrza w województwie Warmińsko-Mazurskim za 2024 r.* opracowywanej przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska. Wspomniany dokument wskazuje, że poziom zanieczyszczenia powietrza nie przekraczał poziomów dopuszczalnych/docelowych dla następujących substancji: dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku węgla, benzenu, ozonu, pyłu zawieszonego PM₁₀ i PM_{2,5} oraz oznaczanych w pyłe zawieszonym PM₁₀ metali, jak ołów, arsen, kadm, nikiel i benzo(a)piren.

Do lokalnych istotnych źródeł emisji zanieczyszczeń należy przede wszystkim emisja komunalno-bytowa, określana często jako niska emisja, wynikająca z ogrzewania indywidualnego paliwami stałymi. Sektor ten odpowiada głównie za emisję pyłu PM_{2,5} (ok. 64%) i PM₁₀ (ok. 41%) oraz benzo(a)pirenu (ok. 93%). To aktualne dane za 2024 r. Powyższe wskaźniki są zmienne w ciągu roku, a ich stężenie jest wyższe w sezonie grzewczym (styczeń-marzec, październik-grudzień) w porównaniu do sezonu letniego. Mimo że stężenie średnie pyłu zawieszonego PM₁₀ i PM_{2,5} oraz benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀ dotychczas miało trend spadkowy, od 2024 r. obserwuje się wzrost poziomu tych zanieczyszczeń.

4.10 Plan Adaptacji Miasta Olsztyna do zmian klimatu

26 czerwca 2020 r. Rada Miasta Olsztyna podjęła Uchwałę Nr XXII/398/20 w sprawie przyjęcia *Planu Adaptacji Miasta Olsztyna do zmian klimatu do roku 2030*. Następnie Uchwałą Nr X/135/25 z dnia 29 stycznia 2025 r. Rada Miasta Olsztyna uznała *Plan Adaptacji Miasta Olsztyna do zmian klimatu do roku 2030* za miejski plan adaptacji. Plan ten stanowi odpowiedź na jeden z kluczowych problemów ochrony środowiska, tj. zmian klimatu i konieczności podjęcia działań adaptacyjnych do skutków tych zmian. Podstawą jego opracowania było Zarządzenie Nr 620 Prezydenta Olsztyna z dnia 14 grudnia 2017 r. w sprawie przystąpienia do opracowania i wdrożenia *Miejskiego Planu Adaptacji do zmian klimatu* w ramach projektu pn. *Opracowanie planów adaptacji do zmian klimatu dla miasta powyżej 100 tys. mieszkańców*. Dokument określa wrażliwość i podatność obszaru miejskiego na zmiany klimatyczne oraz jego potencjał adaptacyjny. Identyfikuje ryzyka związane ze zmianami klimatycznymi, określa działania służące przystosowaniu miasta do zmian klimatu zarówno w kontekście ochrony przed jego negatywnymi skutkami, tworzenia lub podnoszenia odporności miasta na obecną i przyszłą zmienność klimatu, jak również wykorzystaniu szans związanych ze zmianami klimatycznymi. Plan opracowano przy udziale szeregu instytucji miejskich, mieszkańców, służb ratowniczych, przedsiębiorstw oraz wszystkich zainteresowanych. Poddano analizie dane dotyczące zmian klimatu na podstawie lokalnych pomiarów monitoringowych, przeprowadzono szereg rozważań, badań i analiz uwarunkowań przyrodniczych, klimatycznych, społecznych i gospodarczych występujących na terenie miasta. Zdiagnozowano najczęściej występujące skutki zmian klimatycznych oraz zaproponowano opcje adaptacji do tych zmian. W efekcie prac stworzono harmonogram rzeczowo-finansowy działań adaptacyjnych planowanych do realizacji.

W 2025 r. przeprowadzono działania takie, jak rozbudowa ścieżek rowerowych oraz zwiększenie udziału zieleni w mieście. Oprócz zadań technicznych Miasto opracowuje i wdraża miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, których zapisy mają na celu zapewnienie ochrony i rozwoju terenów zieleni, zabezpieczenie naturalnej retencji, minimalizację powierzchni terenów utwardzonych, nakazanie zasilania w ciepło z miejskiego systemu ciepłowniczego lub z indywidualnych niskoemisyjnych źródeł ciepła, rozwijanie systemu komunikacji rowerowej poprzez budowę ścieżek i parkingów rowerowych.

Obecnie trwają prace legislacyjne nad rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska *w sprawie szczegółowego zakresu sprawozdania z monitorowania wdrażania działań adaptacyjnych do zmian klimatu oraz mierników monitorowania i wskaźników monitorowania zawartych w miejskich planach adaptacji.*

4.11 Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt w Olsztynie

W 2025 r. realizowano *Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt w Olsztynie na rok 2025*, przyjęty Uchwałą Nr XII/160/25 Rady Miasta Olsztyna z dnia 26 marca 2025 r. Do zadań Schroniska dla Zwierząt w Olsztynie należało wykonywanie interwencji dotyczących zwierząt bezdomnych i wolno żyjących, których w 2025 r. zrealizowano 287. Lekarze weterynarii w gabinecie weterynaryjnym schroniska przeprowadzili 2 992 wizyty w zakresie leczenia i profilaktyki zwierząt bezdomnych i wolno żyjących. Zapewniano całodobową opiekę weterynaryjną w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt poprzez współpracę z Polikliniką Weterynaryjną przy Wydziale Medycyny Weterynaryjnej Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego. Poszukiwano właścicieli zwierząt dostarczonych do schroniska oraz promowano adopcje poprzez stronę internetową: www.schronisko.olsztyn.eu, w wyniku czego 97% dostarczonych do schroniska zwierząt znalazło opiekunów. Na przestrzeni ostatnich lat obserwowano wzrost współczynnika adopcji z 92% w 2023 r., poprzez 93% w 2024 r., aż do 97% w 2025 r. mimo, że schronisko opiekowało się w większości zwierzętami w wieku senioralnym. Wysoki procent adopcji, który utrzymuje się od kilku lat, przekłada się na zmniejszającą się liczbę zwierząt mieszkających na terenie jednostki. Na dzień 31 grudnia 2023 r. było to 120 psów i 87 kotów, na dzień 31 grudnia 2024 r. - 115 psów i 82 koty, na dzień 31 grudnia 2025 r. - 92 psy i 80 kotów. Systematycznie zmniejsza się również liczba zwierząt, które przyjmuje się do schroniska. W 2023 r. przyjęto 489 zwierząt, w 2024 r. - 426, a w 2025 r. - 400. W 2025 r. schronisko realizowało spotkania edukacyjne, zadania z zakresu kształtowania prawidłowych postaw wobec zwierząt i uwrażliwiania na los zwierząt bezdomnych, a jednostkę odwiedziło 10 596 osób. Schronisko kontynuowało sterylizacje kotów wolno żyjących i w 2025 r. zabiegom poddano 125 kotów, które następnie wypuszczono w miejscu bytowania.

Wydział Środowiska UM Olsztyna prowadził Rejestr Społecznych Opiekunów kotów wolno żyjących na terenie Olsztyna. W 2025 r. zaobserwowano spadek zgłaszanych kotów i ich opiekunów. W 2025 r. do powyższego rejestru zgłosiło się 146 opiekunów, którzy zadeklarowali, że opiekują się 1 233 kotami. W 2022 r. było to 1 275 osobników i 153 opiekunów, w 2023 r. - 1 455 osobników i 159 opiekunów, a w 2024r. osobników było 1 701, a opiekunów 189.

W ramach programu kastracji kotów wolno żyjących na terenie Olsztyna, w wyłonionych gabinetach weterynaryjnych wykonano w 2025 r. 249 zabiegów kastracji. W 2025 r. przeznaczono 30 000 zł (w tym 10 000 zł ze środków Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z konkursu *Podaj łapę*) na zakup karmy na zimowe dokarmianie kotów wolno żyjących. Opiekunom kotów przekazano 3 413 kg suchej karmy. Ponadto w 2025 r. psy i koty, będące pod opieką właścicieli lub opiekunów zamieszkujących na terenie Olsztyna, mogły przejść zabieg kastracji, którego koszt w części pokrywała Gmina Olsztyn.

4.12 Zarządzanie i utrzymanie terenów zieleni

Lasy zlokalizowane w granicach administracyjnych Olsztyna zajmują łączną powierzchnię ok. 1 900 ha, z czego największą powierzchnię – ponad 1 353 ha – stanowią lasy gminne. Lasy prywatnych właścicieli stanowią blisko 177 ha, natomiast pozostałą część stanowią Lasy Państwowe. Olsztyńskie lasy zaliczono do lasów ochronnych, stąd podstawowym założeniem gospodarki leśnej jest ochrona i utrzymanie estetyczno-krajobrazowych walorów lasu, stworzenie najlepszych warunków rekreacji, a także kształtowanie leśnego krajobrazu w różnych warunkach środowiska przyrodniczego. W 2025 r. gospodarkę leśną w lasach gminy prowadzono w oparciu o aktualny *Uproszczony plan urządzenia lasu dla Lasu Miejskiego w Olsztynie* sporządzony na okres od dnia 1 stycznia 2024 r. do dnia 31 grudnia 2033 r. Pozyskano 2 583 m sześć. drewna z cięć sanitarnych, usuwając drzewa suche, złamane i wywroty oraz przyjęto drewno z wycinek z terenu miasta w ilości 596 m sześć. Budżet przeznaczony na prowadzenie gospodarki leśnej na terenie Lasu Miejskiego wyniósł blisko 730 tys. zł.

W 2025 r. na terenie Olsztyna znajdowało się 15 parków o łącznej powierzchni niecałych 90 ha, ok. 70 ha skwerów i zieleni towarzyszącej osiedlom oraz ponad 185 ha zieleni przyulicznej. Budżet na bieżące utrzymanie zieleni wyniósł ponad 8,5 mln zł. W ubiegłym roku tereny miejskie wzbogacono o nowe elementy placów zabaw, m.in. przy ul. Karłowicza – *Za Torami pod Lipami*, wraz z obiektami sportowymi przy ulicach Dożynkowej i Sosnkowskiego. W kolejnej edycji *Olsztyńskiego Budżetu Obywatelskiego* zrealizowano projekty: *Ścianka do treningu tenisa ziemnego* i *Klatka do treningów sprawnościowych typu Ninja i OCR (bieg z przeszkodami)* – Oś. Generałów. Wzorem ubiegłych lat kontynuowano praktykę zrównoważonej pielęgnacji zieleni niskiej. Ograniczano powierzchnie i częstotliwość koszenia trawników, jak również jesienne grabienie w przypadku wielu powierzchni zielonych, m.in. w Parku Centralnym czy Parku Podzamcze. Wymienione praktyki sprzyjały bioróżnorodności i ograniczały spływ powierzchniowy wody deszczowej.

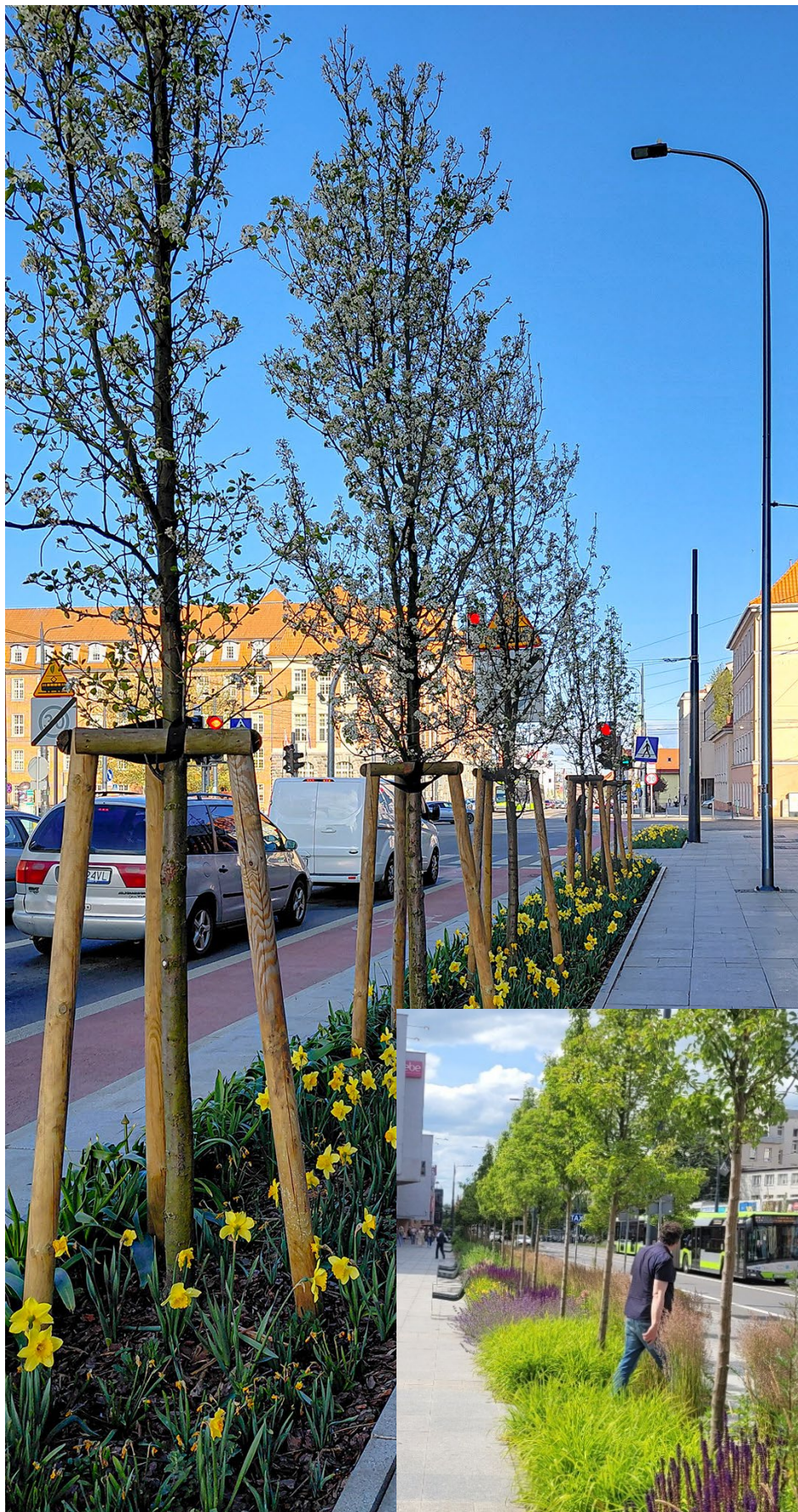
W 2025 r. posadzono 759 drzew, z czego większą część stanowiły nasadzenia wykonane w charakterze rekompensaty przyrodniczej za drzewa usuwane. Między innymi przybyło wiele drzew w pasach drogowych ulic: Warszawskiej, Tuwima, Obrońców Tobruku i Iwaskiewicza. Na Jarotach drzewa posadzono wzdłuż ulic: Sikorskiego, Płoskiego, Witosa i Flisa. Uzupełniono także nasadzenia klonów pospolitych z poprzedniego roku wzdłuż ul. Bukowskiego. W 2025 r. działania w obszarze kształtowania zieleni miejskiej obejmowały realizację nowych nasadzeń drzew, z uwzględnieniem przede wszystkim rodzimych gatunków takich, jak grab pospolity, klon zwyczajny, klon polny oraz dąb szypułkowy.

Pomimo rosnących wyzwań związanych z funkcjonowaniem drzew w warunkach miejskich, Miasto konsekwentnie dąży do zwiększania udziału gatunków rodzimych w przestrzeni publicznej. Jednocześnie uwzględnia się również inne wartościowe gatunki, które od lat stanowią element lokalnego krajobrazu i dobrze adaptują się do warunków miejskich. W procesie uzupełnienia zieleni zatorzańskiej rabaty przy ul. Limanowskiego obsadzono kasztanowcami. Przy ul. Zientary-Malewskiej wykonano nasadzenia w formie szpaleru klonów polnych oraz kolumnowych grabów pospolitych. Nasadzenia te pełnią funkcję osłonową, ograniczając oddziaływanie infrastruktury kolejowej na przyległą przestrzeń miejską. Ponadto, wypełniając obowiązki wynikające z tzw. rekompensaty przyrodniczej, zwiększono liczbę drzew na terenie miejskich parków. W Parku Centralnym zakończono dosadzanie ostatniego fragmentu szpaleru wiśni piłkowanej, biegnącego od wejścia do parku od strony ul. 22 Stycznia do centralnej części z rabatą bylinową. W obrębie strefy uzupełniono również drzewostan o gatunki charakteryzujące się podwyższoną odpornością na okresowe podtapianie, w tym olszę czarną. Z powodu gradacji szkodnika bielojada olbrzymiego na Skwerze Wolnego Tybetu usunięto zaatakowane grupy świerków kłujących, stanowiące główną kompozycję tego obszaru. Uzupełniono więc ten obszar o gatunki sosny czarnej i jodły kalifornijskiej, zachowując ogólny, pierwotny kształt parku. Skwer znajdujący się przy wejściu do Parku J. Kusocińskiego od strony ul. Dworcowej wzbogacono o nowe klony zwyczajne i jabłonie ozdobne. W Parku Jakubowo posadzono mniej znane gatunki drzew, jak tulipanowiec i glediczie. W Parku Rataja, po drugiej stronie Alei Wojska Polskiego, odtworzono dwie główne aleje lipy drobnolistnej. W ramach *Niebiesko-zielonych grantów dla Warmii i Mazur* rozebrano fragment chodnika wzdłuż Alei Piłsudskiego (za skrzyżowaniem z ul. Kościuszki) i wprowadzono rabaty bylinowe i drzewa - grusze drobnoowocowe, jako kontynuację wcześniej utworzonych rabat wzdłuż tej ulicy.

Ponadto w minionym roku, po okresie dwóch pełnych sezonów wegetacyjnych funkcjonowania *Standardów zieleni Olsztyna* rozpoczęto proces ewaluacji tego dokumentu. W minionym roku powstały także projekty terenów zieleni, jak projekt osiedlowego Skweru *Generał* czy parku przy ul. Metalowej.

Fot. Wzdłuż niedawno utworzonych rabat bylinowych z drzewami (Aleja Piłsudskiego) ustawiono ławki, co dopełniło efekt miejskiego deptaka

*Fot. Al. Piłsudskiego
- Niebiesko-zielone
granty z nowo
posadzonym
szpalerem grusz
drobnoowocowych*

*Fot Projekt
nasadzeń drzew
wzdłuż pasów
drogowych*

5. Stymulowanie przedsiębiorczości, turystyka i promocja Miasta

5.1 Wstęp

W omawianym okresie na pierwszy plan wybijały się działania związane z „ożywieniem” Starego Miasta, stymulacją rozwoju gospodarczego Olsztyna oraz rozwojem sektora turystycznego. Nie bez znaczenia było poszerzenie współpracy międzynarodowej oraz przedsięwzięcia związane z rozwojem cyfrowych usług publicznych.

W 2025 r. w UM Olsztyna ukonstytuowało się stanowisko ds. promocji gospodarczej, którego zadaniem jest m. in. przemodelowanie współpracy samorządu z lokalnymi przedsiębiorcami. Olsztyn miał też możliwość zaprezentowania swojego potencjału gospodarczego na międzynarodowych targach *EXPO REAL* w Monachium. W 2025 r. samorząd Olsztyna podpisał umowę o partnerstwie z kolejnym miastem - ukraińskim Równem.

Niezwykle istotne jest przywrócenie prestiżu Staremu Miastu jako centralnemu punktowi Olsztyna. Stąd szereg działań podjętych na rzecz nawiązania i zacieśnienia współpracy z przedsiębiorcami lokującymi tam swoje biznesy oraz aktywność na rzecz ożywienia historycznej części stolicy Warmii i Mazur. Ogromnym sukcesem okazały się zorganizowane wydarzenia, jak *Dni Olsztyna* czy *Warmiński Jarmark Bożonarodzeniowy*, które przyciągnęły tłumy mieszkańców i gości. Zainaugurowano także cykliczne spotkania przedsiębiorców z władzami miasta oraz działania na rzecz poprawy estetyki i funkcjonalności przestrzeni Starego Miasta.

Historyczna przestrzeń jest punktem odniesienia dla turystów. Z informacji uzyskanych z obiektów noclegowych wynika, że nasze miasto w minionym roku było chętnie odwiedzane nie tylko przez przyjezdnych z kraju, ale także z zagranicy. Dane wskazują, że Olsztyn wizytowali goście z niemal 60 krajów świata. Rosnącą pozycję na turystycznej mapie może także obrazować rosnąca liczba miejsc noclegowych wynikająca z nowo uruchamianych obiektów.

W obszarze usług publicznych rozpoczęły się prace nad mobilną *Olsztyńską Kartą Miejską*. Jednym z głównych założeń mOKM jest premiowanie tych, którzy są związani z Olsztynem na co dzień: mieszkają tu, żyją i wspierają rozwój naszego miasta, płacąc tu podatki. *Mobilna Olsztyńska Karta Miejska* ma być niejako wirtualnym osobistym asystentem mieszkańców.

5.2 Promocja gospodarcza i obsługa inwestora

Gmina Olsztyn w partnerstwie z Gminą Barczewo podpisała umowę z Polską Agencją Żeglugi Powietrznej (PAŻP) na realizację lokalnego Centrum Kompetencji Technologii BSP, w toku realizacji projektu KPO pn. *Rozbudowa i wyposażenie Centrów Kompetencji (specjalistyczne ośrodki szkoleniowe, ośrodki wsparcia wdrożeń, centra monitorowania) oraz infrastruktura do zarządzania ruchem pojazdów bezzałogowych jako ekosystem innowacji*. Umowa przewiduje utworzenie na terenie gmin Olsztyn i Barczewo do końca sierpnia 2026 r. nowoczesnego środowiska technologicznego, umożliwiającego wykonywanie w sposób dynamiczny i na szeroką skalę różnego rodzaju lotów dronów, w tym zaawansowanych operacji BSP.

Będzie to silny impuls rozwojowy dla wielu firm nie tylko w branży dronowej, ale potencjalnie każdej innej działalności, oferując przełomowe usprawnienia i oszczędności w obszarach transportu, monitoringu, mapowania, ratownictwa i wielu innych obszarów operacyjnych.

W 2025 r. zainicjowano cykl *Olsztyńskich Spotkań Biznesowych Prezydenta*, stanowiących platformę otwartego dialogu pomiędzy przedsiębiorcami i samorządem o częstotliwości spotkań 3-4 razy rocznie. Spotkania mają charakter przekrojowy, dlatego uczestnicy reprezentują różne sektory gospodarki, w szczególności branże: produkcyjną, energetyczną, developerską, handlową, architektoniczną, gastronomiczną, turystyczną, prawniczą, marketingową, komunalną oraz usług okołobiznesowych. W spotkaniach biorą również udział przedstawiciele i przewodniczący stowarzyszeń biznesowych, spółek komunalnych, a także instytucji naukowych i okołobiznesowych. Dialog rozpoczęto od zebrania opinii przedsiębiorców na temat możliwych działań samorządu w sferze poprawy klimatu biznesowego w Olsztynie. W wyniku przeprowadzonych ankiet zdefiniowano obszary priorytetowe oraz przystąpiono do ich realizacji. Najczęściej zgłaszana potrzeba, tj. zapewnienie kompleksowej obsługi inwestora, znalazła odzwierciedlenie w zarządzeniu Prezydenta Olsztyna, na mocy którego w Urzędzie Miasta Olsztyna powołano zespół ds. wspierania przedsiębiorczości oraz ustalono indywidualną opiekę inwestora. Drugie istotne zagadnienie dotyczyło potrzeby udostępnienia nowych terenów inwestycyjnych na terenie miasta. Gmina Olsztyn podpisała porozumienie z oddziałem terenowym Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa (KOWR) w celu zagospodarowania terenów inwestycyjnych pozostających obecnie w zasobach Skarbu Państwa i we władaniu KOWR, położonych na wschód od Jeziora Track, przeznaczonych do trwałego rozdysponowania w latach 2026-2027. Tereny te leżą w bezpośrednim sąsiedztwie budowanego układu komunikacyjnego (ulica, rondo, tunel pod torami), który zapewni połączenie z obwodnicą oraz Zatorzem i stanowi o wysokim potencjale gospodarczym tych terenów. Będą one naturalnym przedłużeniem istniejącej dzielnicy przemysłowej we wschodniej części miasta.

Organizowano cykliczne spotkania przedsiębiorców z Prezydentem Olsztyna oraz przedstawicielami jednostek miejskich, umożliwiające bieżące konsultacje i rozwiązywanie problemów związanych z funkcjonowaniem firm. Współpracowano przy organizacji wydarzeń kulturalnych i społecznych zwiększających rozpoznawalność, w tym wydarzeń cyklicznych oraz nowych inicjatyw o charakterze promocyjnym. Szczególne znaczenie miał rozwój strefy rękodzieła oraz organizacja cotygodniowego targu na Starym Mieście, wspierającego lokalnych producentów i rzemieślników.

Nawiązano i rozwijano kontakty z przedsiębiorcami oraz innymi podmiotami funkcjonującymi na Starym Mieście, w tym z kościołami, biblioteką oraz Izbą Rzemiosł. Utworzono i systematycznie aktualizowano bazę kontaktów, a także uczestniczono w platformach komunikacyjnych służących wymianie informacji i konsultacjom bieżących spraw. W toku programu *Porozmawiajmy o Olsztynie* zorganizowano spotkania przedsiębiorców ze Starego Miasta z Prezydentem Olsztyna, które otworzyły nowy rozdział w „ożywianiu” tej „wizytówki” miasta.

Wspomniane działania przyczyniły się do zwiększenia ruchu pieszego i dostępności komunikacyjnej obszaru (w tym uruchomienia pilotażowej nocnej komunikacji tramwajowej), poprawy estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej oraz wzrostu atrakcyjności Starego Miasta jako miejsca prowadzenia działalności gospodarczej i organizacji wydarzeń. Efektem było również usprawnienie procedur administracyjnych istotnych dla lokalnych firm, w tym sprawniejsza obsługa uzgodnień dotyczących ogródków sezonowych, co przełożyło się na większą przewidywalność i stabilność prowadzenia działalności na tym obszarze.

5.3 Promocja miasta na arenie krajowej i międzynarodowej

Mieszkańcy, turyści i goście mieli możliwość uczestniczyć w ciekawych przedsięwzięciach promocyjnych, kulturalnych, sportowych, rekreacyjnych, edukacyjnych, gospodarczych i rozrywkowych. Podążając za trendami, zmieniającymi się potrzebami społecznymi i rozwojem technologii, samorząd Olsztyna przewidział zwiększony udział mieszkańców. Opracowany program promocji Olsztyna stawia miasto i mieszkańców w centrum wydarzeń. Założeniem koncepcyjnym, które jest w realizacji, jest zbudowanie i podtrzymywanie dobrej opinii o mieście poprzez realizację działań wskazywanych i oczekiwanych przez mieszkańców.

Przed pionem promocji miasta postawiono następujące cele: promowanie wydarzeń w mieście skierowane do mieszkańców; zwiększenie liczby turystów i wydłużenie ich pobytu w Olsztynie; budowanie pozytywnych relacji z mieszkańcami i turystami; promowanie miasta, jako miejsca, które warto odwiedzić. Postawione cele i wyzwania zrealizowano przede wszystkim poprzez:

- rekordowe pod względem wydarzeń i frekwencji lato na Starym Mieście,
- nowe formuły eventów,
- znacznie większe zaangażowanie mieszkańców w wydarzenia organizowane przez Miasto Olsztyn,
- innowacyjne podejście do organizacji wydarzeń.

Więcej bezpłatnych wydarzeń i silniejsza promocja skierowana do mieszkańców były sposobem na oderwanie ich od codziennej rutyny i ożywienie miejskich dzielnic. Dzięki temu stworzono przestrzeń do budowania silniejszych, pozytywnych więzi mieszkańców z Olsztynem. Otwarto przestrzenie miejskie dotychczas niewykorzystywane, np. budynek Urzędu Miasta Olsztyna, tzw. Nowy Ratusz, a w nim wieżę ratuszową jako punkt widokowy dostępny dla zwiedzających, dawną salę sesyjną jako miejsce spotkań np. ze Św. Mikołajem, sale ratuszowe, w których odbyło się *Silent Disco*. „Ożywianie” Starego Miasta to pełniejsze wykorzystanie przestrzeni np. Targu Rybnego, łączenie sił z lokalnymi przedsiębiorcami, restauratorami i organizatorami wydarzeń, strefa kibica, transmisja z *Olsztyn Green Festivalu*, organizacja świąt państwowych. Wykorzystano potencjał Olsztyna także w sferze organizacji wydarzeń sportowych – przykładem mecze towarzyskie z udziałem reprezentacji naszego kraju w piłce siatkowej i piłce ręcznej. Najciekawsze wydarzenia promocyjno-kulturalne 2025 r. to: *Warmiński Jarmark Świąteczny*, *Dni Olsztyna*, *Olsztyńskie Święto Dzieci*, *Olsztyn Gaming Series*, *Niedzielnny Targ*, *Olsztyn Green Festival*, *Czy Mikołaj jest prawdziwy?*, *Noc muzeów*.

Ubiegły rok to także czas opracowania i przygotowań do realizacji koncepcji *Olsztyńskiej Karty Miejskiej* wraz z rozbudowanym pakietem promocyjnym dla mieszkańców, z wykorzystaniem narzędzi wspierających usługi publiczne. Rozwijano utworzone narzędzia promocyjne, takie jak imprezy.olsztyn.eu – miejski serwis informacyjno-promocyjny agregujący wydarzenia odbywające się w Olsztynie, przede wszystkim kulturalne, rozrywkowe, sportowe i społeczne z możliwością przeglądania ich według terminu i kategorii. Serwis pozwala filtrować m.in. koncerty, wydarzenia dla dzieci, mecze, filmy, wystawy, targi czy wydarzenia plenerowe. Dodatkowo umożliwia organizatorom zgłaszanie własnych wydarzeń do publikacji. Stronę odwiedziono w ubiegłym roku prawie 400 tysięcy razy.

5.4 Promocja turystyki

Działania związane z promocją turystyki polegały przede wszystkim na reaktywowaniu akcji *Olsztyn. Aktywnie!*, podczas której w 2025 r. zorganizowano 86 wydarzeń o charakterze rekreacyjno-turystycznym. Akcja jest z powodzeniem kontynuowana poprzez zróżnicowane aktywności, w tym:

- 17 free tourów, czyli bezpłatnych wycieczek z przewodnikiem, odbywających się w każdą sobotę od czerwca do końca września 2025 r.,
- 4 wycieczki tematyczne,
- 10 spływów kajakowych,
- 15 wycieczek krajoznawczych,
- 25 rajdów rowerowych, spacerów dla dzieci i młodzieży pod hasłem *Szlakiem olsztyńskich legend*,
- 5 wieczornych spacerów olsztyńskimi szlakami pieszymi.

Udział w akcji wzięło ponad 3 000 osób, mieszkańców Olsztyna, przewodników, trenerów i instruktorów.

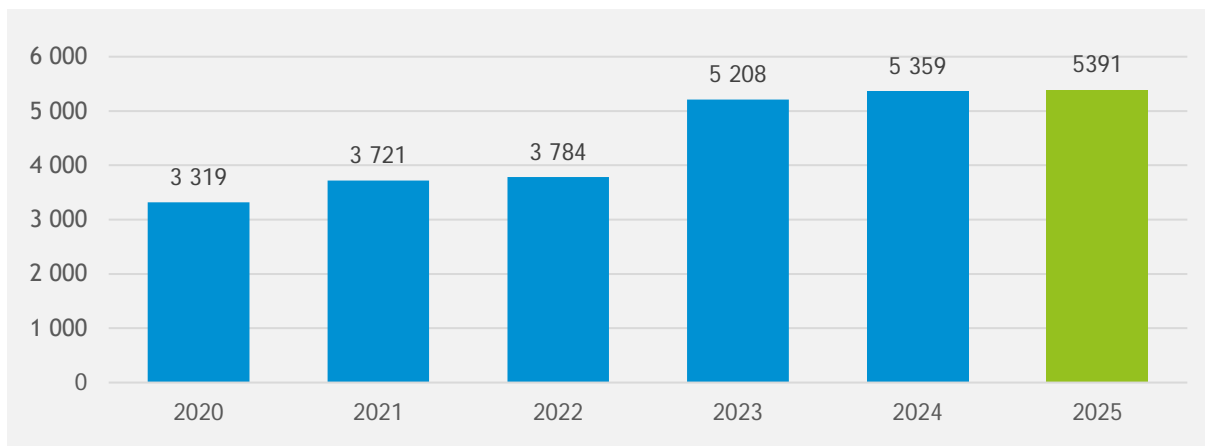
W 2025 r. podjęto współpracę z Warmińsko-Mazurską Regionalną Organizacją Turystyczną w celu prowadzenia Olsztyńskiej Informacji Turystycznej.

UM Olsztyna kontynuował budowanie i rozwijanie współpracy z branżą turystyczną i okotourystyczną, z obiektami noclegowymi, firmami usługowymi oraz branżą gastronomiczną poprzez realizację projektu turystycznego obejmującego pakiet lojalnościowy Visit Olsztyn. Nocujesz - Zyskujesz!.

W 2025 r. opracowano i rozkolportowano serię tematycznych ulotek turystycznych. W realizacji zadania uczestniczyli partnerzy, w tym olsztyński oddział PTTK. Opracowano nowe wydawnictwo związane ze szlakami turystycznymi na terenie Olsztyna.

Zrealizowano projekt *Poznaj historię*, w którym to atrakcje turystyczne same opowiadają swoje historie. W Olsztynie znajdują się cztery miejsca wyzwalające opowieści o przeszłości, które wpisują się w charakter projektu: *Ławeczka Kopernika*, *Stare Miasto*, *Zamek Kapituły Warmińskiej* oraz *Katedra*.

W 2025 r. Olsztyn dysponował rejestrowanymi miejscami noclegowymi w liczbie 5 391, w tym 1 757 miejscami w obiektach kategoryzowanych (dwa hotele czterogwiazdkowe, osiem trzygwiazdkowych i trzy dwugwiazdkowe). Liczba zarejestrowanych miejsc noclegowych w Olsztynie na przestrzeni ostatnich lat (miejscza noclegowe znajdujące się w ewidencji gminnej oraz Centralnym Wykazie Obiektów Hotelarskich) kształtuje się następująco:

Liczba udzielonych noclegów w latach 2021-2025 przedstawia się następująco:

Rok	Liczba turystów korzystających z noclegów ogółem	Zmiana % względem roku poprzedniego	Liczba turystów zagranicznych korzystających z noclegów	Zmiana % względem roku poprzedniego
2021	111 075		6 301	
2022	154 390	38,99%	10 492	66,51%
2023	191 529	24,05%	18 376	75,14%
2024	207 623	+ 8,4%	20 313	+10,54%
2025	GUS poda dane za 2025 r. pod koniec maja 2026 r.			

Źródło: GUS w Olsztynie

Na podstawie informacji zebranych z obiektów noclegowych wynika, że Olsztyn w 2025 r. odwiedzili goście z 59 krajów.

Podsumowując, Olsztyn jest silnym, całorocznym ośrodkiem turystycznym. Potwierdzają to dane Głównego Urzędu Statystycznego. Raport GUS sytuuje miasto na drugim miejscu pod względem liczby turystów korzystających z bazy noclegowej w województwie warmińsko- mazurskim (podobnie jak w latach 2020-2024).

5.5 Współpraca międzynarodowa

W 2025 r. w obszarze współpracy Olsztyna z miastami partnerskimi zrealizowano dwa szczególne wydarzenia:

- podpisanie umowy partnerskiej z miastem Równe w Ukrainie,
- wizytę delegacji z partnerskiego miasta Gelsenkirchen w Niemczech.

Nowym miastem partnerskim Olsztyna zostało Równe w Ukrainie. Umowę partnerską podpisano 17 lutego 2025 r. podczas wizyty przedstawicieli tego miasta w Olsztynie. Delegacja złożyła wizyty w Miejskim Szpitalu Zespolonym oraz Szpitalu Uniwersyteckim. Umowa partnerska obowiązuje do 31 grudnia 2028 r. W tym czasie miasta będą monitorować postępy we wzajemnych relacjach. Kontynuacja współpracy partnerskiej będzie wymagać zgody obu stron i przedłużenia umowy.

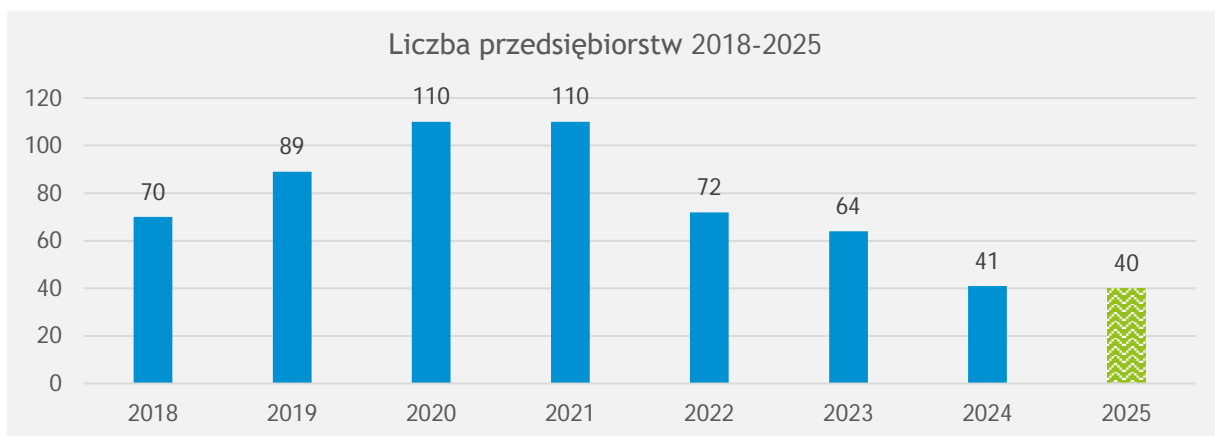
Obszary współpracy, które szczególnie interesują władze Równego to: rehabilitacja (rehabilitacja medyczna i fizjoterapia kliniczna, opieka rehabilitacyjna), energetyka (inżynieria i gospodarka energetyczna, systemy energetyczne i infrastruktura energetyczna), wodociągi (infrastruktura wodociągowo-kanalizacyjna, systemy zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków), zagospodarowanie terenów przyjeziornych (planowanie i zagospodarowanie strefy brzegowej zbiorników wodnych, rewitalizacja i rozwój terenów nadwodnych), Centrum Rekreacyjno-Sportowe Ukiel (projekty, budowa, utrzymanie, zarządzanie i eksploatacja infrastruktury sportowo-rekreacyjnej, inwestycje i utrzymanie obiektów sportowo-rekreacyjnych), zintegrowany transport miejski (zintegrowany system transportu publicznego, zarządzanie mobilnością miejską), Regionalne Centrum Bezpieczeństwa (system zarządzania kryzysowego i bezpieczeństwa publicznego), monitoring miejski (system monitoringu wizyjnego CCTV w przestrzeni publicznej, miejski system nadzoru i bezpieczeństwa) oraz zagospodarowanie terenów zielonych (planowanie i utrzymanie terenów zieleni miejskiej, gospodarka terenami zieleni).

W dniach 19-22 czerwca 2025 r. Olsztyn gościł delegację z miasta partnerskiego Gelsenkirchen. Celem wizyty było podsumowanie dotychczasowej współpracy, omówienie nowych inicjatyw oraz wyznaczenie kierunków dalszego rozwoju partnerstwa. Istotnym elementem wizyty było również zapoznanie gości z potencjałem gospodarczym oraz nową infrastrukturą Olsztyna. W związku z tym delegacja odwiedziła m.in. olsztyńskie kluby piłkarskie, Pałac Młodzieży oraz Państwową Szkołę Muzyczną. Goście zwiedzili halę *Urania* oraz Centrum Rekreacyjno-Sportowe *Ukiel*. W programie znalazła się także wizyta w V Liceum Ogólnokształcącym w Olsztynie - szkole partnerskiej Max Planck Gymnasium w Gelsenkirchen, które w tym czasie gościło młodzież z Niemiec w ramach rewizyty i wymiany szkolnej.

W obszarze współpracy między miastami należy również odnotować spotkanie Zastępcy Prezydenta Olsztyna z Przewodniczącym Związku Byłych Mieszkańców Olsztyna w Gelsenkirchen, które odbyło się 3 czerwca 2025 r. w Olsztynie. Omówiono perspektywy dalszej współpracy oraz możliwości zaangażowania związku w aktywizację innych podmiotów do wspólnych działań.

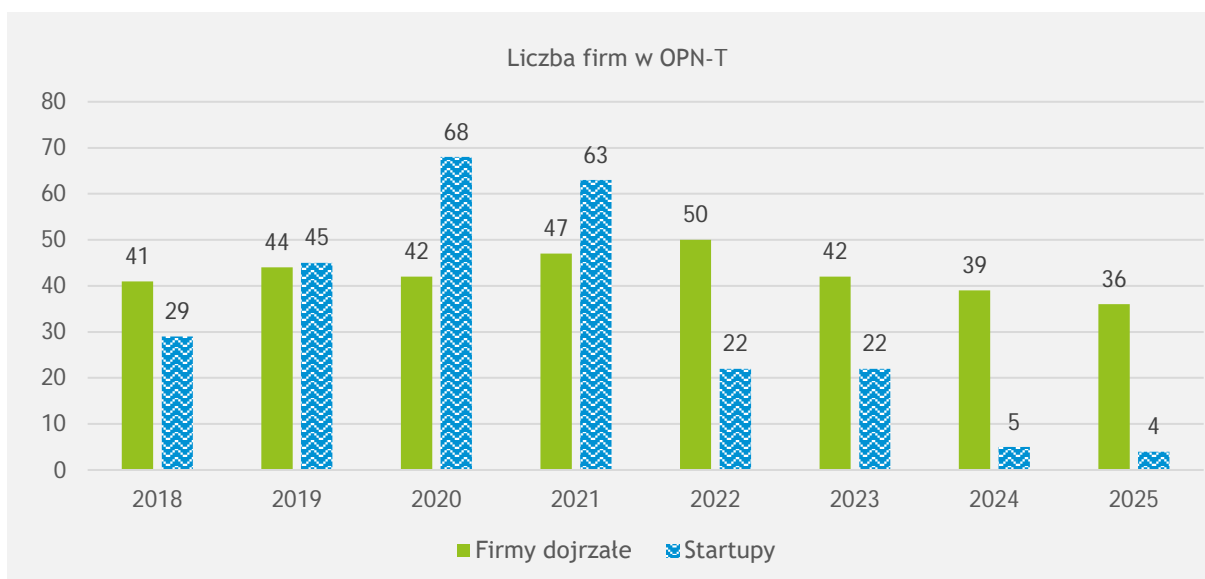
5.6 Wspieranie i rozwój przedsiębiorczości

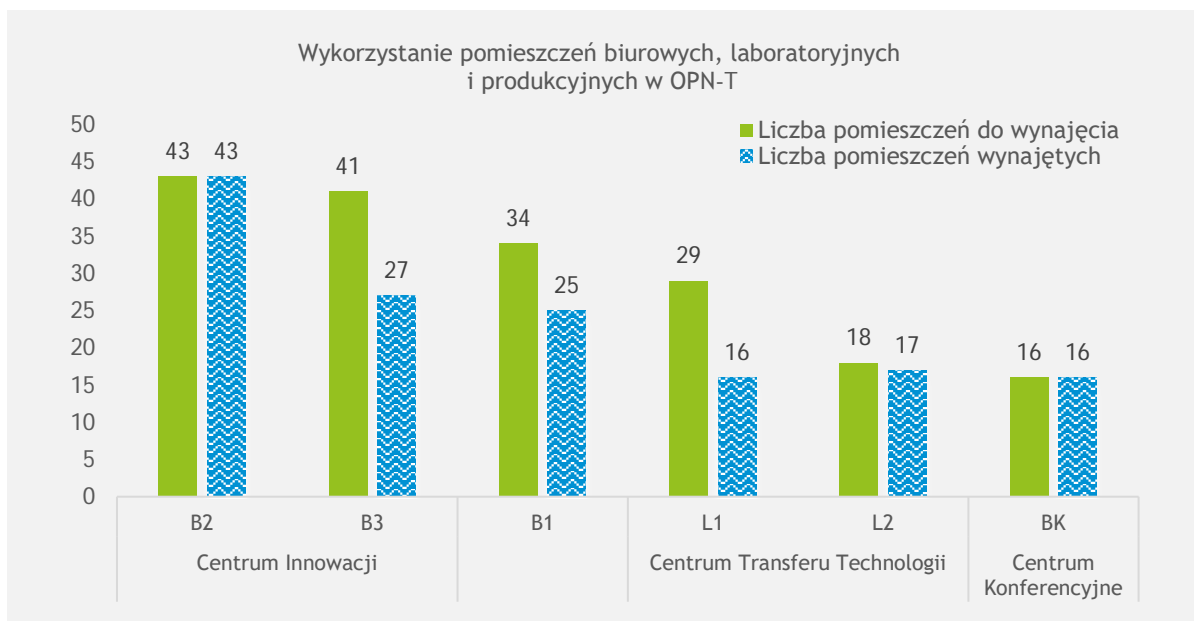
Olsztyński Park Naukowo-Technologiczny (OPN-T) pełni funkcję nowoczesnego centrum współpracy między nauką a biznesem, stanowiąc istotny katalizator transferu wiedzy i innowacyjnych technologii. Dzięki programom inkubacyjnym i wsparciu startupów, OPN-T sprzyja powstawaniu nowych przedsiębiorstw, umożliwia ich skalowanie i ekspansję na rynek. Liczbę przedsiębiorstw objętych wsparciem OPN-T w latach 2018-2025 prezentują poniższe wykresy. Uwzględniają one zarówno firmy dojrzałe (działające powyżej trzech lat), jak i startupy mające siedzibę w OPN-T.

W 2021 r. OPN-T zakończył inkubację startupów w ramach projektu *Warmińsko-Mazurski Startup Inkubator*, a w połowie 2023 r. - w projekcie *Startup Heroes - Platforma startowa dla nowych pomysłów*. To wyjaśnia niższą liczbę startupów w latach 2023-2025.

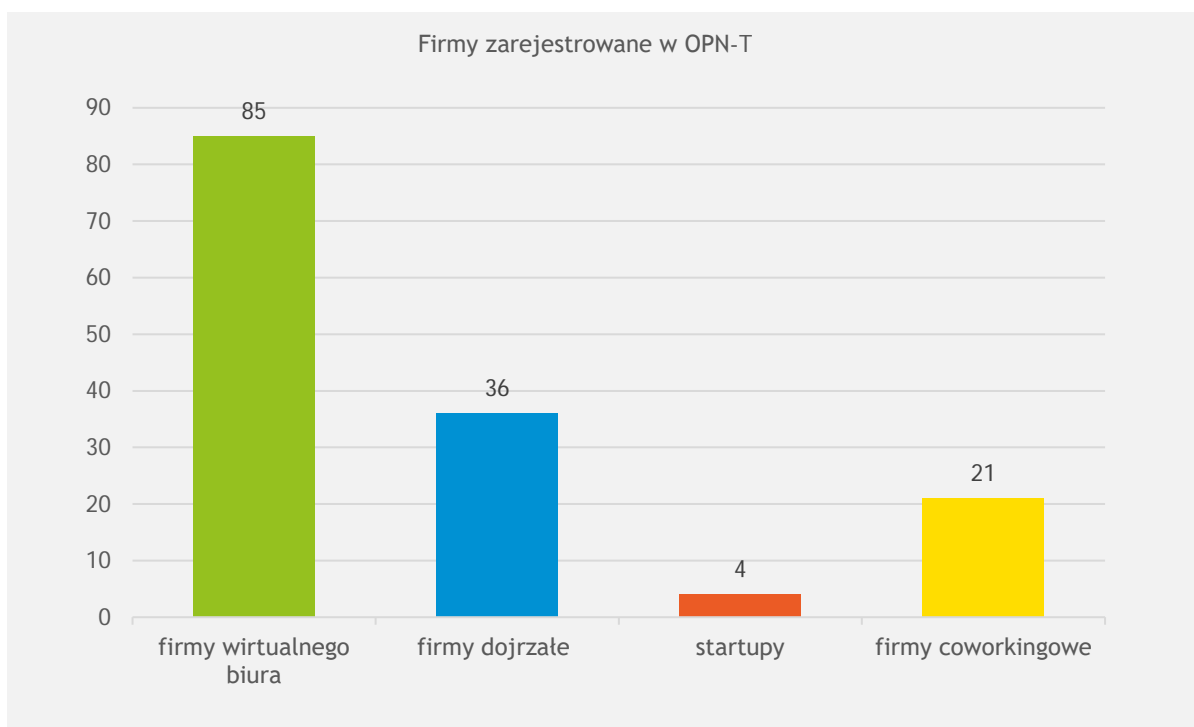
W 2025 r. OPN-T przeprowadził działania przygotowawcze związane z realizacją projektu *WA-MA Inkubator*, finansowanego w ramach *FEWiM 2021-2027, Działanie FEWM.01.08 Profesjonalizacja usług dla MŚP, Typ 2 - inkubowanie przedsiębiorstw oraz dalsza akceleracja*. U uruchomiono dedykowaną podstronę internetową projektu *WA-MA Inkubator* ([https://opnt.olsztyn.eu/inkubacje - przedsiębiorstw/](https://opnt.olsztyn.eu/inkubacje-przedsiębiorstw/)), na której udostępniono wniosek aplikacyjny.

Wysoki poziom wynajęcia w wybranych budynkach (m.in. B2 i BK, gdzie wykorzystanie powierzchni sięga ok. 100%) świadczy o atrakcyjności oferty OPN-T oraz o stałym zapotrzebowaniu na profesjonalną infrastrukturę wykorzystywaną przez innowacyjne firmy.

Lokatorzy Olsztyńskiego Parku Naukowo-Technologicznego

Aktywność promocyjno-informacyjna w 2025 r.

W minionym roku OPN-T uczestniczył łącznie w ok. 40 wydarzeniach branżowych, edukacyjnych i promocyjnych, zarówno jako organizator, współorganizator i partner. Liczba uczestników wydarzeń dla biznesu - 645 osób. Liczba uczestników wydarzeń dla dzieci i młodzieży - 610 osób.

5.7 Rozwój usług publicznych

Rozwój usług publicznych to jedno z naczelnych zadań Gminy Olsztyn. W celu jego realizacji Centrum Informatycznych Usług Wspólnych Olsztyna (CIUWO) w 2025 r. kontynuowało oraz tworzyło nowe, liczne rozwiązania z tego obszaru. Udostępniono 13 e-usług publicznych oraz utworzono siedem stron internetowych.

Projekt *Cyberbezpieczny Samorząd* miał na celu podniesienie poziomu bezpieczeństwa infrastruktury świadczonej przez CIUWO, co przełoży się na podniesienie poziomu bezpieczeństwa wszystkich jednostek Gminy Olsztyn, których systemy są obecnie zarządzane i administrowane przez CIUWO. Projekt jest kolejnym etapem rozbudowy infrastruktury teleinformatycznej Gminy Olsztyn oraz jednostek podległych o nowe rozwiązania systemowe oraz aktualizację infrastruktury w obszarze cyberbezpieczeństwa. W toku projektu zakupiono narzędzia EDR, które umożliwiają szukanie zagrożeń i podejrzanych aktywności pomijanych przez standardowe programy antywirusowe i firewall, przeprowadzono szkolenia z zakresu cyberbezpieczeństwa oraz audyt i rekonfigurację środowiska AD, a także testy bezpieczeństwa. Zakupiono też licencje serwerowe systemów operacyjnych Windows Server SA.

2025 r. to także czas wdrożenia nowej Platformy Usług Oświatowych, która udostępnia funkcjonalności do kompleksowej obsługi jednostek oświatowych prowadzonych przez Miasto Olsztyn. Platforma udostępnia funkcjonalności do kompleksowej obsługi, w tym:

- a) przeprowadzania rekrutacji do szkół, przedszkoli, żłobków i burs,
- b) tworzenia arkuszy organizacji,
- c) ewidencjonowania czasu pobytu dzieci w przedszkolach,
- d) prowadzenia dziennika szkolnego i ewidencji uczniów,
- e) obsługi sekretariatów, świetlic, stołówek, bibliotek szkolnych,
- f) pozyskiwania dotacji dla szkół,
- g) prowadzenia ewidencji płacowo-kadrowej.

Centrum realizowało projekt *Cyfrowy Olsztyn 2.0*, którego przedmiotem są działania dotyczące stworzenia przyjaznej obywatelowi komunikacji z administracją samorządową poprzez wdrożenie 12 nowych e-usług, w tym:

- a) e-usługa mOKM - zakup biletu,
- b) e-usługa mOKM - zakup biletu z Olsztyńską Kartą Dużej Rodziny,
- c) e-usługa mOKM - wycofanie pieniędzy z karty na wniosek,
- d) e-usługa mOKM - zakup biletu bezpłatnego (dla przedszkolaków i uczniów szkół podstawowych),
- e) e-usługa mOKM - opłata za parkowanie,
- f) e-usługa mOKM - zakup abonamentu na parkowanie dla mieszkańca SPP,
- g) e-usługa ZDZiT - kontrola biletów z możliwością zapłacenia na miejscu kary za przejazd bez ważnego biletu,
- h) integracja KSATa z mObywatelom,
- i) integracja KSATa z KSeF.

Ponadto CIUWO utrzymuje w dostępności blisko 180 usług wdrożonych w latach wcześniejszych. W poniższej tabeli znajduje się wykaz zrealizowanych e-usług w ramach usług publicznych.

Lp.	Nazwa zadania / przedsięwzięcia inwestycyjnego	Opis	Poniesione koszty w 2025 r.	Liczba e-usług
1.	Portal do obsługi Budżetu Obywatelskiego Miasta Olsztyna	Portal do obsługi Olsztyńskiego Budżetu Obywatelskiego (elektroniczne zgłaszanie projektów osiedlowych i miejskich, usługa głosowania na zgłoszone projekty, funkcjonalność liczenia oddanych głosów i publikacja wyników).	36 900 zł	4
2.	System do zgłoszeń i obsługi zgłoszeń Sygnalistów	Aplikacja pozwalająca na bezpieczne i anonimowe obsługiwane zgłoszeń sygnalistów. System pomaga zapewnić zgodność z wymogami unijnej dyrektywy, która nakłada na samorządy obowiązek stworzenia odpowiedniego, wewnętrznego systemu zgłaszania nieprawidłowości.	12 300 zł	1
3.	Portal lo1.olsztyn.eu	Strona internetowa Liceum Ogólnokształcącego nr 1 w Olsztynie.	Bezkosztowo	1
4.	Portal zse.olsztyn.eu	Strona internetowa Zespołu Szkół Ekonomicznych w Olsztynie.	Bezkosztowo	1
5.	Portal strażmiejska.olsztyn.eu	Strona internetowa Straży Miejskiej w Olsztynie.	Bezkosztowo	1
6.	Portal zck.olsztyn.eu	Strona internetowa Zakładu Cmentarzy Komunalnych w Olsztynie.	Bezkosztowo	1
7.	Portal bip - ocuw.olsztyn.eu	Strona internetowa Biuletyn Informacji Publicznej Olsztyńskiego Centrum Usług Wspólnych.	Bezkosztowo	1
8.	Portal sp14.olsztyn.eu	Strona internetowa Szkoły Podstawowej nr 14 w Olsztynie.	Bezkosztowo	1
9.	Portal e-szkolenia.olsztyn.eu	System umożliwiający zapisy na szkolenia organizowane przez CIUWO.	Bezkosztowo	1
10.	Wdrożenie Elektronicznego Biura Obsługi Mieszkańca w ZLiBK	Uruchomienie dodatkowego modułu w systemie ZSI Papyrus SQL, użytkowanym przez ZLiBK, który umożliwia m.in. weryfikację stanu konta i bieżącego zadłużenia, płatność online, reset hasła użytkownika.	16 974 zł	1
11.	Nowy Biuletyn Informacji Publicznej Urzędu Miasta Olsztyna	Wdrożono nowy Biuletyn Informacji Publicznej Urzędu Miasta Olsztyna	350 zł	1
12.	System Informacji o Środowisku	W związku z likwidacją dotychczasowego Rejestru Informacji o Środowisku, prowadzonego centralnie przez Ministerstwo Środowiska, wdrożono System Informacji o Środowisku.	1 200 zł	1
13.	Nowa Platforma Usług Oświatowych	Nowa Platforma Usług Oświatowych udostępnia funkcjonalności do kompleksowej obsługi jednostek oświatowych prowadzonych przez miasto Olsztyn.	1 350 193,14 zł	71
14.	Projekt Cyberbezpieczny Olsztyn	Projekt jest kolejnym etapem rozbudowy infrastruktury teleinformatycznej Gminy Olsztyn oraz jednostek podległych o nowe rozwiązania systemowe oraz aktualizację infrastruktury w zakresie cyberbezpieczeństwa.	103 320 zł (w tym 77,35% dofinansowanie UE, 13,65% dofinansowanie BP)	24
15.	Projekt Cyfrowy Olsztyn 2.0	Projekt <i>Cyfrowy Olsztyn 2.0</i> ma na celu wprowadzenie nowoczesnych rozwiązań informatycznych i e-administracyjnych, które poprawią jakość obsługi mieszkańców, usprawnią pracę Urzędu Miasta oraz zwiększą efektywność systemów publicznych.	303 292 zł (w tym 85% dofinansowanie UE)	3
16.	System kolejkowy w Gminie Olsztyn	W 2025 r. wdrożono centralny system do zarządzania obsługą klientów w punktach obsługi jednostek organizacyjnych gminy wraz z możliwością elektronicznej rezerwacji kolejki.	85 598,83 zł	2
17.	Wydruk centralny	W 2025 r. wdrożono wydruk centralny w jednostkach organizacyjnych gminy. Zamówienie polegało na dostawie drukarek w najem oraz wdrożenie centralnego systemu do zarządzania wydrukiem centralnym.	Wartość zamówienia podstawowego 2 933 547,97 zł w podziale na jednostki, w których wdrożono wydruk	76
18.	Aktualizacja aplikacji mobilnej Olsztyńskie Cmentarze	Zmodernizowano aplikację mobilną Olsztyńskie Cmentarze.	89 544 zł	1

6. Zdrowie i pomoc społeczna

6.1 Wstęp

Realizacja zadań Olsztyna w sferze społecznej odbywa się na dwóch szczeblach. Miasto realizuje zadania z obszaru ochrony zdrowia oraz polityki społecznej. Narzędziami, które pomagają w realizacji tych zadań, są instytucje oraz programy społeczne, w których bardzo często partycypują wyspecjalizowane organizacje społeczne.

W 2025 r. na terenie gminy funkcjonowały dwa podmioty lecznicze, których organem założycielskim jest Rada Miasta Olsztyna, tj. Miejski Szpital Zespolony oraz Przychodnia Specjalistyczna.

W 2025 r. korzystającym z tych podmiotów udzielono 943 496 świadczeń medycznych diagnostycznych, 264 602 świadczeń rehabilitacyjnych i fizjoterapeutycznych, 29 921 świadczeń izby przyjęć oraz opieki świątecznej i nocnej.

Poniżej zestawienie danych liczbowych dot. liczby obsłużonych pacjentów oraz liczby udzielonych świadczeń zdrowotnych w poszczególnych latach:

Świadczenia zdrowotne w miejskich podmiotach leczniczych	2023	2024	2025
Pacjenci korzystający z usług miejskich podmiotów leczniczych	74 257	74 650	82 232
Liczba udzielonych świadczeń zdrowotnych z zakresu hospitalizacji i ambulatoryjnej opieki specjalistycznej	173 076	183 837	197 873

Źródło: MSZ i PS w Olsztynie

Poniżej dane dotyczące Miejskiego Szpitala Zespolonego w Olsztynie w ujęciu poszczególnych lat:

Miejski Szpital Zespolony	2023	2024	2025
Liczba łóżek w oddziałach szpitalnych w tym:	234	241	250
• łóżek Covidowych / obserwacyjnych	0/3	0/4	0/3
Liczba pacjentów korzystających z usług szpitala	19 070	14 151	18 797
Liczba zgonów	239	229	281
Średni czas hospitalizacji (w dniach)	3,3	4,8	3,2

Źródło: MSZ w Olsztynie

W 2025 r. z budżetu Olsztyna udzielono i wykorzystano dotację w wysokości 3 031 308,20 zł dla Miejskiego Szpitala Zespólnego z przeznaczeniem na realizację przedsięwzięć inwestycyjnych pn.:

- 1) *Modernizacja centrali wentylacyjnej obsługującej blok operacyjny w Miejskim Szpitalu Zespólnym w Olsztynie.* Na ten cel wykorzystano dotację w kwocie: 135 701,78 zł,
- 2) *Poprawa efektywności energetycznej Miejskiego Szpitala Zespólnego w Olsztynie.* Na ten cel wykorzystano dotację w kwocie: 909 638,23 zł. Projekt współfinansowano również ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (kwota dofinansowania: 871 350,30 zł). Realizacja dotyczyła budynku Przychodni Zdrowia przy ul. Mariańskiej 4 w Olsztynie i obejmowała m.in. wymianę instalacji CO, wymianę oświetlenia, wykonanie wentylacji mechanicznej, wykonanie instalacji fotowoltaicznej oraz docieplenie ścian, stropu, wymianę okien i drzwi,
- 3) *Zakup aparatu USG do wykonywania znieczuleń na bloku operacyjnym dla Oddziału Anestezjologii i Intensywnej Terapii Miejskiego Szpitala Zespólnego w Olsztynie.* Na ten cel wykorzystano dotację w kwocie: 164 437,84 zł,
- 4) *Dostawa i wymiana dźwigu szpitalnego w Budynku Głównym Miejskiego Szpitala Zespólnego w Olsztynie przy ul. Niepodległości 44.* Na ten cel wykorzystano dotację w kwocie: 288 879,45 zł,
- 5) *Zakup USG ginekologicznego dla Oddziału Klinicznego Ginekologii Onkologicznej i Położnictwa Miejskiego Szpitala Zespólnego w Olsztynie.* Kwota dotacji na realizację tego zadania wyniosła: 611 186,82 zł,
- 6) *Doposażenie Miejskiego Szpitala Zespólnego w Olsztynie w nowoczesny sprzęt medyczny na rzecz realizacji działalności w zakresie ambulatoryjnym oraz dostosowanie pomieszczeń dla osób niepełnosprawnych.* Na wkład własny do projektu współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego przeznaczono dotację w kwocie 921 464,08 zł (całkowity koszt realizacji dotowanego zadania wynosił: 4 888 383,18 zł).

W 2025 r. z budżetu Olsztyna udzielono i wykorzystano dotację w wysokości 556 668 zł dla Poradni Specjalistycznej w Olsztynie z przeznaczeniem na realizację przedsięwzięć inwestycyjnych pn.:

- 1) *Zakup sprzętu medycznego do Poradni Okulistycznej Przychodni Specjalistycznej w Olsztynie.* Na ten cel wykorzystano dotację w kwocie: 228 480,00 zł,
- 2) *Zakup aparatu USG do Działu Diagnostyki Obrazowej - Przychodnia Specjalistyczna w Olsztynie.* Kwota dotacji na realizację tego zadania wyniosła: 328 188,00 zł.

W 2025 r. 576 mieszkańców Olsztyna skorzystało z bezpłatnych badań profilaktycznych realizowanych w Przychodni Specjalistycznej w Olsztynie w toku Programu „Profilaktyka 40 Plus”. Celem programu jest wczesne wykrywanie chorób i zaburzeń oraz zapobieganie ich rozwojowi. Liczba wykonanych świadczeń: 5 664.

Przychodnia Specjalistyczna w Olsztynie była także realizatorem następujących akcji profilaktycznych:

- *Różowa sobota - profilaktyka raka piersi*. Z akcji zorganizowanej w październiku 2025 r. w placówce skorzystało 120 pacjentek; wykonano 267 świadczeń medycznych. Akcja finansowana w wysokości 10 000 zł z budżetu Miasta,
- *Niebieski listopad* to akcja mająca na celu profilaktykę mężczyzn w kwestii badania gruczołu prostaty. Z akcji zorganizowanej w listopadzie 2025 r. w placówce skorzystało 150 pacjentów; wykonano 436 świadczeń medycznych,
- *Diagnostyka osteoporozy i zaburzeń kostnych wśród olsztyńskich seniorów 60+*. Z akcji zorganizowanej w placówce w lipcu 2025 r. skorzystało 70 pacjentów; wykonano 280 badań laboratoryjnych. Akcja finansowana w wysokości 5 000 zł z grantu *Stowarzyszenia Zdrowych Miast Polskich*.

Dużą popularnością cieszyły się także akcje profilaktyczne realizowane przez Miejski Szpital Zespolony:

- *Dni otwarte dla pacjentek ciężarnych* - raz na kwartał pacjentki miały możliwość odwiedzenia Oddziału Klinicznego Ginekologii, Ginekologii Onkologicznej i Położnictwa MSZ. Podczas takich spotkań szpital odwiedza od 30 do 100 osób,
- *Obchody Światowego Dnia Higieny Rąk* - MSZ 5 maja uczestniczył w globalnej akcji jednoczesowej dezynfekcji rąk, podkreślając, że ten prosty, lecz niezwykle skuteczny nawyk, stanowi podstawę bezpieczeństwa zarówno pacjentów, jak i personelu medycznego,
- *Olsztyńska Szkoła Atopii* - bezpłatne spotkania dla rodziców (raz na kwartał), które miały na celu edukację i wsparcie rodziców dzieci zmagających się z Atopowym Zapaleniem Skóry oraz dorosłych chorych na AZS. W zajęciach uczestniczyło ok. 40 osób/spotkanie,
- *Olsztyńskie Spotkania Pacjentów Bariatrycznych pt. Skalpelem w otyłość* - z zajęć grupy wsparcia korzystało około 100 osób/spotkanie,
- *Profilaktyka raka piersi* - w październiku 2025 r. prowadzono prelekcje dotyczące nowotworów piersi oraz kobiecych narządów rodnych. W warsztatach wzięło udział ok. 40 kobiet,
- w toku ogólnoswiatowej akcji *Movember (Wąsopad)*, w listopadzie 2025 r. odbyła się w akcji profilaktyczna *Twoja męskość w Twoich rękach*, mająca na celu zwiększenie świadomości wczesnego wykrywania raka prostaty. Z akcji przeprowadzonej w Urzędzie Miasta skorzystało 100 pacjentów,
- *Akcja Wąsaty Listopad* - prelekcje poświęcone profilaktyce zdrowotnej mężczyzn. W wydarzeniu wzięło około 60 młodych mężczyzn,
- *Akademia Przyszłej Mamy* - program, który obejmował 11 inspirujących wystąpień i zajęć praktycznych. W akcji wzięło udział około 100 przyszłych rodziców,
- *Świąteczna akcja profilaktyczna „Dbaj o zdrowie”* - z okazji świąt cenę pakietu na badania profilaktyczne w Laboratorium MSZ obniżono o 40%.

Realizacja akcji profilaktyki zdrowia odbywała się w Olsztynie także dzięki dofinansowaniu z budżetu Miasta w wysokości 10 000 zł olsztyńskiej organizacji pozarządowej. *Fundacja Słuchaj i Usłysz* zrealizowała w grudniu 2025 r. cztery prelekcje z tematyki ochrony zdrowia psychicznego.

6.2 Strategia rozwiązywania problemów społecznych Miasta Olsztyna

Uchwałą Nr LVIII/916/23 z dnia 26 kwietnia 2023 r. Rada Miasta Olsztyna przyjęła *Strategię rozwiązywania problemów społecznych Miasta Olsztyna do 2030 roku*. Za podstawę planowania strategicznego przyjęto diagnozę, która posłużyła identyfikacji i opisowi zjawisk społecznych oraz opracowaniu wniosków. Cel główny strategii zdefiniowano jako: *Zwiększenie dostępności oraz jakości usług społecznych służących poprawie jakości życia mieszkańców Miasta Olsztyna*. Strategia określiła siedem wymienionych poniżej obszarów:

- Obszar I. Rozwój lokalnego systemu wsparcia dziecka i rodziny,
- Obszar II. Satysfakcjonująca jakość życia osób z niepełnosprawnościami,
- Obszar III. Efektywna polityka senioralna,
- Obszar IV. Aktywność zawodowa mieszkańców,
- Obszar V. Profilaktyka oraz przeciwdziałanie problemom uzależnień i przemocy w rodzinach,
- Obszar VI. Aktywizacja i integracja grup zagrożonych oraz dotkniętych wykluczeniem społecznym,
- Obszar VII. Spójny system polityki społecznej.

6.2.1 Obszar I. Rozwój lokalnego systemu wsparcia dziecka i rodziny

W odniesieniu do realizacji działań wpisujących się w *Obszar I. Rozwój lokalnego systemu wsparcia dziecka i rodziny* w 2025 r. na terenie Olsztyna kontynuowano zadania podejmowane w toku:

- *Gminnego Programu Wspierania Rodziny*

Działania asystentów rodziny	2023	2024	2025
asystenci rodziny	9	9	9
rodziny objęte asystenturą/dzieci w tych rodzinach	120/244	123/254	126/260
indywidualne programy pracy z rodziną	99	107	102
oceny okresowe i końcowe sytuacji rodziny	186	182	204
okresowe oceny sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy	17	19	29
posiedzenia grup roboczych	22	24	27

- Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej obowiązującego w Olsztynie

Pieczna zastępcza	2023	2024	2025
utworzone rodziny pomocowe	6	8	7
dzieci powracające do rodziny naturalnej	5	5	2
dzieci skierowane do przysposobienia	4	4	6
podmioty współpracujące na rzecz dzieci	35	33	18
rodziny otrzymujące wsparcie	42	43	75
rodziny korzystające z poradnictwa specjalistycznego	40	25	25
rodziny otrzymujące świadczenia pieniężne, łączna wysokość ww. świadczeń	183 3 583 565	187 3 312 403	180 3 238 647
dzieci przebywające w pieczy instytucjonalnej	148	162	147
wydatki na placówki opiekuńczo - wychowawcze	11 317 451	12 066 252	14 363 280

Wsparciem obejmowano usamodzielnionych wychowanków pieczy zastępczej - osoby opuszczające rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne. W 2025 r. w toku procesu usamodzielniania 24 osoby otrzymały pomoc na zagospodarowanie w formie pieniężnej, 18 osób otrzymało pomoc pieniężną na usamodzielnienie i 60 osób na kontynuowanie nauki. W toku wsparcia w uzyskaniu zatrudnienia pięć osób skierowano do urzędu pracy lub centrum integracji społecznej, 22 osoby znalazły zatrudnienie.

Instytucjonalna piecza zastępcza	2023	2024	2025
dzieci skierowane do pieczy instytucjonalnej	148	91	50
wydatki poniesione na placówki opiekuńczo-wychowawcze	11 317 451	12 066 252	14 363 280
dzieci powracające z placówki do rodziny naturalnej	8	16	12
dzieci skierowane do przysposobienia	3	8	4
indywidualne programy usamodzielnienia	22	22	33
wysokość dofinansowania na usamodzielnienie	313 767,93	387 731,67	556 139
liczba osób korzystających z ww. dofinansowania	60	62	86

W 2025 r. Gmina Olsztyn kontynuowała realizację projektu pn. *Pozytywna przyszłość PLUS. Promocja rodzicielstwa zastępczego, wsparcie istniejących rodzin zastępczych oraz osób usamodzielnianych i opuszczających rodziną lub instytucjonalną pieczę zastępczą*, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w ramach Programu Regionalnego Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur 2021-2027, priorytet 9 - *Włączenie i Integracja EFS+*.

Celem projektu jest pozyskanie minimum czterech nowych rodzin zastępczych, wzmocnienie potencjału 96 funkcjonujących na terenie gminy miasta Olsztyna rodzin zastępczych oraz osób usamodzielnianych i opuszczających rodziną lub instytucjonalną pieczę zastępczą. Ma się to odbywać poprzez promocję rodzicielstwa zastępczego, wsparcie edukacyjne dzieci, młodzieży i całych rodzin oraz wsparcie usamodzielniania. Całkowita wartość projektu to 4 069 782,37 zł, z dofinansowaniem z UE w wysokości 3 459 315,01 zł. Projekt obejmuje lata 2024-2027.

W 2025 r. za sprawą Rządowego Programu Wsparcia Powiatu w organizacji i tworzeniu rodzinnych form pieczy zastępczej, powiat otrzymał dofinansowanie z Funduszu Pracy na realizację zadań związanych z wypłatą wynagrodzeń dla rodzin zastępczych zawodowych, rodzin zastępczych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego oraz prowadzących rodzinne domy dziecka. Całkowita wartość programu wyniosła 501 693,54 zł, z czego: 414 993,54 zł stanowił wkład własny powiatu, a 86 700,00 zł stanowiło dofinansowanie ze środków Funduszu Pracy. Środki te przeznaczone na wsparcie funkcjonowania rodzinnych form pieczy zastępczej poprzez częściowe pokrycie kosztów wynagrodzeń osób pełniących funkcję rodzin zastępczych zawodowych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka.

Miasto Olsztyn wsparło działania organizacji trzeciego sektora prowadzących placówki wsparcia dziennego, w których dzieci i młodzież ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym objęto opieką i wychowaniem, zajęciami terapeutycznymi oraz wsparciem w nauce. W 2025 r. działało siedem świetlic środowiskowych. Zadanie dofinansował samorząd Olsztyna ze środków *Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Olsztyna na lata 2022-2025*.

Miejskie placówki wsparcia dziennego znajdują się przy ul. Wiecherta 23a i Rzepakowej 12. Świetlice terapeutyczne prowadzą działalność przy ul. Niedziałkowskiego 21/2 i Jarockiej 65.

Placówki wsparcia dziennego	2023	2024	2025
liczba miejsc w niepublicznych placówkach wsparcia dziennego	180	180	175
liczba miejsc w miejskich placówkach wsparcia dziennego	230	230	230
dofinansowanie działalności niepublicznych placówek wsparcia dziennego z budżetu Olsztyna (zł)	200 000	200 000	639 000
finansowanie działalności publicznych placówek wsparcia dziennego z budżetu Olsztyna (zł)	2 066 673	2 484 909	3 145 004

W 2025 r. na terenie Olsztyna funkcjonowało 30 żłobków zapewniających 1 372 miejsc opieki dla dzieci w wieku do lat trzech.

Instytucjonalna opieka nad małym dzieckiem	2023	2024	2025
liczba żłobków, w tym:	29	29	30
miejskich	4	4	4
niepublicznych	25	25	26
liczba miejsc opieki w żłobkach	1 206	1 296	1 372
w tym w żłobkach miejskich	348	348	348
liczba klubów dziecięcych:	2	1	2
liczba dzieci objętych opieką klubów dziecięcych	25	12	36
liczba opiekunów dziennych	26	30	36
liczba dzieci objętych opieką opiekuna	131	108	268
Średni koszt utrzymania dziecka w żłobku miejskim (zł)	2 317,30	2 722,48	3 234,68
Koszty utrzymania Zespołu Miejskich Żłobków (zł)	9 710 506	11 369 090	11 567 224

Politykę prorodzinną prowadzono także m. in. poprzez realizację programu *Duża Rodzina z Olsztyna*. Głównymi celami programu są: promowanie modelu rodziny z dziećmi i jej pozytywnego wizerunku, umacnianie oraz wspieranie rodziny wielodzietnej i wielopokoleniowej oraz zwiększenie szans rozwojowych i życiowych dzieci i młodzieży z rodzin wielodzietnych. Założeniem programu jest wspieranie rodzin wielodzietnych z terenu miasta, które mają na utrzymaniu troje i więcej dzieci i które złożyły wniosek o wydanie tzw. *Karty Dużej Rodziny*.

Realizacja założeń programowych odbywa się przy pomocy wprowadzonego systemu ulg, zwolnień i preferencji objętych katalogiem karty, oferowanych przez uczestniczące w programie jednostki organizacyjne Miasta Olsztyna i inne podmioty, które przystąpią do programu na podstawie umów z Gminą Olsztyn. W 2025 r. podpisano pięć umów z nowymi podmiotami.

Program Duża Rodzina z Olsztyna	2023	2024	2025
instytucje realizujące Program	114	118	120
liczba wydanych Kart Dużej Rodziny	2 058	1 812	1 652
kwota ulg udzielonych przez Miasto w realizacji Karty Dużej Rodziny	862 721	1 094 020	1 164 222

Działania mające na celu rozwój lokalnego systemu wsparcia dziecka i rodziny podejmowano także w sferze zabezpieczenia socjalnego. Założenia *Wieloletniego Gminnego Programu Ostonowego w Zakresie Dożywiania Dzieci i Młodzieży dla Miasta Olsztyna w 2025 r.* realizowano poprzez zapewnienie gorącego posiłku osobom tego pozbawionym oraz przyznawanie świadczeń pieniężnych na zakup żywności. Realizacja tego zadania odbywała się w toku resortowego programu *Positek w szkole i w domu*. W 2025 r. wydatkowano środki na zapewnienie gorących posiłków dla dzieci w szkołach oraz zasiłki celowe na zakup żywności. Z uwagi na fakt, że zapewnienie gorącego posiłku osobom tego pozbawionym jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym, w 2025 r. podpisano umowy z trzema organizacjami pozarządowymi na realizację zadania publicznego pn. *Przygotowywanie i dystrybucja gorących posiłków dla uprawnionych klientów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Olsztynie - realizacja zadania w ramach programu „Positek w szkole i w domu”*. Do programu kierowano osoby i rodziny korzystające ze świadczeń pomocy społecznej. Środki na realizację zadania pochodziły z dotacji celowej budżetu państwa. W okresie od 13 stycznia 2025 r. do 19 grudnia 2025 r. skierowano 284 osoby (w tym 269 osób dorosłych oraz 15 dzieci i młodzieży), które mogły skorzystać z gorącego posiłku. Koszt jednego posiłku oszacowano na 22 zł, wydatki poniesione na realizację zadania wyniosły 647 528 zł.

W tabeli poniżej szczegółowo zaprezentowano zmiany zachodzące w latach 2023-2025.

Program dożywiania	2023	2024	2025
Liczba osób korzystających z Programu	3 019	2 424	2 462
Wysokość środków przekazanych na realizację Programu (zł), w tym:	2 457 939,54	2 388 521	2 171 959
wysokość środków własnych Olsztyna (zł)	500 000	500 000	500 000
gorące posiłki dla dzieci w szkołach, żłobkach, przedszkolach i na zajęciach pozaszkolnych			
dzieci i młodzież objęte wsparciem (os.)	202	172	199
wydatki ogółem (zł)	110 594,54	95 542	119 206
średni koszt posiłku (zł)	6,57	6,49	6,49
zasiłki celowe na zakup posiłku lub żywności			
osoby objęte wsparciem	1 737	2 342	2 256
wydatki ogółem (zł)	1 773 705	1 601 819	1 205 225
liczba wypłaconych świadczeń	12 525	9 444	9 296
średnia wysokość zasiłku (zł)	141,61	169,61	129,65
osoby korzystające z gorącego posiłku	285	284	284
środki przeznaczone na gorący posiłek	573 640	691 160	847 528

6.2.2 Obszar II. Satysfakcjonująca jakość życia osób z niepełnosprawnościami

W odniesieniu do realizacji działań wpisujących się w *Obszar II. Satysfakcjonująca jakość życia osób z niepełnosprawnościami*, należy wymienić przede wszystkim efekty pracy Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w 2025 r.

Orzeczenia o niepełnosprawności	2023	2024	2025
liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności	4 831	4 944	5 180
liczba kart parkingowych wydanych osobom z orzeczeniem	1 176	1 278	1 512
liczba legitymacji dokumentujących niepełnosprawność	2 120	2 107	2 260

W toku realizacji zadań Miasta Olsztyna dofinansowanych z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych realizowanych na rzecz osób z niepełnosprawnościami, środki finansowe wykorzystano na rehabilitację zawodową i społeczną osób z niepełnosprawnościami oraz działalność warsztatów terapii zajęciowej, prowadzonych przy ul. Bałtyckiej 45 oraz Traktorowej 35.

Wydatki na rehabilitację zawodową i społeczną oraz WTZ-y	2023	2024	2025
Wydatki poniesione z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (w zł), w tym:	7 322 125	8 993 944	9 543 807
• na rehabilitację zawodową i społeczną	3 192 685	4 108 024	4 440 387
• na prowadzenie warsztatów terapii zajęciowej	4 129 440	4 885 920	5 103 420
• liczba uczestników warsztatów terapii zajęciowej	140	145	144
• wysokość środków z budżetu Olsztyna przekazana na prowadzenie warsztatów terapii zajęciowej	458 827	542 880	566 163

W kwestii działań na rzecz osób z niepełnosprawnością, w 2025 r. Miasto Olsztyn realizowało *Program Aktywny Samorząd*. Dofinansowaniem objęto szkolenia na prawo jazdy, zakup wózków inwalidzkich o napędzie elektrycznym, serwis i naprawę wózków elektrycznych, zakup protez kończyn na min. III poziomie jakości oraz ich naprawę, pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów z oprogramowaniem, dofinansowanie pobytu dzieci osób z niepełnosprawnościami w żłobkach i przedszkolach, dofinansowanie kosztów kształcenia na poziomie wyższym, pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego, pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu, pomoc w kontynuowaniu rehabilitacji w formie wentylacji domowej, adresowanej do osób, które korzystają z respiratora lub koncentratora tlenu

Koszty realizacji Programu	2023	2024	2025
Aktywny Samorząd	1 531 235,32 zł	1 890 433,04 zł	2 187 390

W toku realizacji programu *Wyrównywanie różnic między regionami III* w 2025 r. zrealizowano następujące projekty:

- MOPS w Olsztynie - zakup dwóch samochodów 9-osobowych do przewozu osób niepełnosprawnych, kwota dofinansowania ze środków PFRON wyniosła 123 500 zł,
- SOS-W w Olsztynie - przystosowanie sanitariatów do potrzeb osób niepełnosprawnych ruchowo, kwota dofinansowania ze środków PFRON wyniosła 55 411,38 zł,
- Szkoła Podstawowa nr 12 w Olsztynie - dostosowanie wejścia do budynku szkoły do potrzeb osób niepełnosprawnych, kwota dofinansowania ze środków PFRON wyniosła 54 250 zł,
- Szkoła Podstawowa Nr 33 w Olsztynie - modernizacja dojścia i budowa pochylni zapewniających bezpieczny dostęp dla osób niepełnosprawnych przed wejściem głównym do budynku, kwota dofinansowania ze środków PFRON wyniosła 53 119,44 zł,
- Miejski Zespół ds. Rehabilitacji Zawodowej i Społecznej Osób Niepełnosprawnych w Olsztynie otrzymał dodatkowe środki z PFRON na rehabilitację zawodową w wysokości 120 000 zł.

Dla porównania: w 2024 r. w toku realizacji ww. programu zrealizowano następujące projekty: zakup na rzecz MOPS w Olsztynie dwóch samochodów 9-osobowych do przewozu osób niepełnosprawnych, dofinansowanie kwotą 124 436,84 zł modernizacji Warsztatów Terapii Zajęciowej prowadzonych przez Stowarzyszenie Na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Olsztynie, dofinansowanie kwotą 28 000 zł przystosowania sanitariatów do potrzeb osób niepełnosprawnych ruchowo w SOS-W oraz kwotą 94 710 zł wymianę dźwigu w ZSO nr 3, wsparcie rehabilitacji zawodowej osób z niepełnosprawnościami na kwotę 120 000 zł.

W 2025 r. kontynuowano rozpoczętą w 2022 r. realizację programu *Samodzielność - Aktywność - Mobilność*. Wartość środków przyznanych Miastu w 2025 r. wyniosła: 173 980 zł. Realizacja programu w 2025 r. odbywała się podobnie jak w roku poprzednim dwutorowo:

- 1) *Dostępne mieszkanie* - program umożliwił zamianę mieszkania na mieszkanie wolne od barier architektonicznych. W 2025 r. zawarto jedną umowę na kwotę dofinansowania ze środków PFRON w wysokości 130 144 zł,
- 2) *Mieszkanie dla absolwenta* - program umożliwił wynajem mieszkania osobom niepełnosprawnym będącym absolwentami szkół, którzy poszukują pracy poza swoim miejscem zamieszkania. W 2025 r. na realizację zawartej w 2024 r. umowy wydatkowano 43 836 zł.

W celu ułatwienia dostępu do informacji osobom z niepełnosprawnościami przy ul. Prostej 23a funkcjonuje *Ośrodek Informacji dla Osób Niepełnosprawnych*. W 2025 r. udzielano informacji telefonicznych, osobistych, za pośrednictwem internetu i listownie.

Liczba udzielonych przez ośrodek porad i informacji w latach 2023-2025.

	2023	2024	2025
Liczba udzielonych porad i informacji	26 032	29 792	24 779

Osoby z niepełnosprawnościami, wymagające wsparcia społecznego, socjalnego oraz terapeutycznego, korzystały w 2025 r. z mieszkań wspomaganych. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Olsztynie dysponował ośmioma miejscami w dwóch mieszkaniach. Koszt funkcjonowania tych mieszkań zamknął się w kwocie 46 161 zł. Pozostałe 15 miejsc znajduje się przy ul. Paukszty 57 w Olsztynie i prowadzi je na zlecenie gminy organizacja pozarządowa.

Mieszkania chronione	2023	2024	2025
liczba miejsc w mieszkaniach chronionych, w tym:	23	23	23
liczba mieszkań prowadzonych na zlecenie Miasta	15	15	15
ogólna wartość środków przeznaczonych na prowadzenie mieszkań chronionych (w zł), w tym:	136 623	171 709	171 161
wartość środków przeznaczonych na prowadzenie mieszkań chronionych na zlecenie Miasta	95 000	125 000	125 000

Instytucjonalną formą wsparcia skierowaną do osób z niepełnosprawnością intelektualną lub zaburzeniami psychicznymi są środowiskowe domy samopomocy. Infrastrukturę dwóch gminnych środowiskowych domów samopomocy *Dworek* i *Wyspa* uzupełniało siedem środowiskowych domów prowadzonych na zlecenie gminy przez organizacje pozarządowe.

Zadaniem środowiskowych domów samopomocy jest świadczenie usług treningów samoobsługi i umiejętności społecznych, polegających na nauce, rozwijaniu lub podtrzymywaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowaniu w życiu społecznym.

Środowiskowe domy samopomocy	2023	2024	2025
liczba osób korzystających z usług środowiskowych domów samopomocy	760	665	660
koszt prowadzenia środowiskowych domów samopomocy (zł)	17 976 208	19 228 627	19 517 809

Jedną z podstawowych form wspierania osób potrzebujących, starszych i z niepełnosprawnościami w miejscu zamieszkania są usługi opiekuńcze, których kształt wspólnie ustalają pracownik socjalny i koordynator usług.

Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze w 2025 r.

Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	2023	2024	2025
osoby objęte usługami opiekuńczymi	575	648	678
osoby objęte specjalistycznymi usługami opiekuńczymi	36	21	20
wartość środków przeznaczonych na usługi opiekuńcze	7 642 183	9 856 581	10 059 027
wartość środków przeznaczonych na specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	1 413 499	799 033	778 993

Realizacja usług środowiskowych, które miały na celu wsparcie indywidualne osób z niepełnosprawnościami w życiu codziennym, odbywała się w formie asystencji osobistej prowadzonej w warunkach resortowego programu pn. *Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej - edycja 2025*, finansowanego z Funduszu Solidarnościowego. Program adresowano do osób posiadających orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności oraz dzieci z niepełnosprawnościami, które wymagały usługi asystenta w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym.

Asystent osobisty Osoby Niepełnosprawnej	2023	2024	2025
liczba osób objętych asystenturą osobistą, w tym:	97	74	74
• dzieci do 16 r.ż.	15	15	15
• osoby z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności	32	59	59
liczba zatrudnionych asystentów osobistych	107	85	93
wykonane godziny usług asystencji osobistej, w tym:	43 409	34 753	35 584
• liczba godzin wykonanych na rzecz dzieci do 16 r.ż.	3 835	3 948	3 825
środki przeznaczone na realizację programu (w zł), w tym:	1 879 605	1 870 676	1 885 477
• koszty wynagrodzenia asystentów	1 736 006	1 737 033	1 774 508
• koszty obsługi Programu	38 335	36 241	36 968

Realizacja usługi Asystenta Osobistego Osoby Niepełnosprawnej polegała m.in. na:

- pomocy w wykonywaniu czynności dnia codziennego,
- pomocy w wyjściu, powrocie oraz/lub dojazdach w wybrane przez uczestnika programu miejsce (np. dom, praca, placówki oświatowe i szkoleniowe, świątynie, placówki służby zdrowia i rehabilitacyjne, gabinety lekarskie, urzędy, znajomi, rodzina, instytucje finansowe, wydarzenia kulturalne, rozrywkowe, społeczne, sportowe),
- pomocy w wyjściu, powrocie oraz/lub dojazdach na rehabilitację i zajęcia terapeutyczne,
- pomocy w zakupach, z zastrzeżeniem aktywnego udziału uczestnika programu,
- załatwianiu spraw urzędowych,
- nawiązywaniu kontaktów/współpracy z różnego rodzaju organizacjami,
- pomocy w korzystaniu z dóbr kultury (np. muzeum, teatr, kino, galerie sztuki, wystawy).

Program *Opieka wytchnieniowa - edycja 2025* to resortowy program finansowany ze środków Funduszu Solidarnościowego. Celem programu było wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności poprzez udzielenie doraźnej, czasowej pomocy w formie całodobowej usługi opieki wytchnieniowej. Polega ona na czasowym odciążeniu od codziennych obowiązków łączących się ze sprawowaniem opieki i zapewnieniem czasu na odpoczynek.

Opiekę świadczone na rzecz dzieci w Ośrodku Wsparcia dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej przy ul. Świtezianki. Do uczestnictwa w programie opiekunowie zgłosili 12 dzieci z niepełnosprawnościami. W pierwszej kolejności usługą objęto członków rodziny lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dzieckiem, które stale przebywa w domu i nie korzysta np. z ośrodka wsparcia, warsztatu terapii zajęciowej, itp. Opiekę wytchnieniową świadczone w formule weekendowej, w formie pobytu całodobowego (z zapewnioną opieką z całodziennym wyżywieniem i noclegiem).

Program <i>Opieka wytchnieniowa</i>	2023	2024	2025
osoby objęte Opieką wytchnieniową	19	15	13
liczba dni świadczenia całodobowej opieki wytchnieniowej	170	168	168
środki przeznaczone realizację programu (w zł)	76 059,72	91 265,30	97 775,14
w tym:			
• na obsługę programu	1 491,39	1 589,61	1 916,18

We wrześniu 2025 r. Gmina Olsztyn zawarła umowę partnerską z Federacją Organizacji Socjalnych Województwa Warmińsko-Mazurskiego FOŚa w celu realizacji projektu pt. *Centrum Informacji i Koordynacji na rzecz osób niesamodzielnych ich rodzin* nr FEWM.09.05 - IZ.00 - 001/25 w warunkach programu Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus.

Celem projektu było zwiększenie dostępu i podniesienie jakości usług społecznych na terenie gmin MOF Olsztyna (Olsztyn, Dywity, Gietrzwałd, Jonkowo, Stawiguda, Purda, Barczewo) poprzez:

- objęcie 544 osób wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu (starszych, z problemami zdrowia psychicznego lub niepełnosprawnościami, przewlekle i ciężko chorych) zdeinstytucjonalizowanymi formami opieki,
- wsparcie opiekunów osób niesamodzielnych w zakresie usystematyzowania wiedzy i umiejętności niezbędnych do sprawowania opieki, wsparcia emocjonalnego, edukacyjnego, społecznego oraz opieki wytchnieniowej,
- podniesienie motywacji i kompetencji 85 osób - pracowników kadry jednostek pomocowych w dziedzinie świadczenia usług w społeczności lokalnej, w tym w pracy z osobami wymagającymi wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.

Wartość projektu to 9 843 019,30 zł. Wysokość wkładu Funduszy Europejskich - 9 273 559,30 zł. Realizację projektu przewidziano na lata 2025-2028.

W 2025 r. mieszkańcy Olsztyna z niepełnosprawnością słuchu otrzymali wsparcie w formie zapewnienia im usługi tłumacza języka migowego dzięki wdrożeniu programu pn. *Wyrównywanie szans osób z niepełnosprawnością słuchu w życiu społecznym*. Wsparcie objęło m.in. wizyty lekarskie, szpitalne, urzędowe, zebrania w przedszkolach, szkołach, zakładach pracy, szkolenia, itp.

<i>Asystentura tłumacza języka migowego</i>	2023	2024	2025
osoby objęte asystenturą tłumacza języka migowego	51	60	76
liczba zatrudnionych tłumaczy języka migowego	5	5	5
środki przeznaczone na realizację asystentury (zł)	20 000	30 000	50 000

6.2.3 Obszar III. Efektywna polityka senioralna

Ważną częścią polityki społecznej były programy senioralne. W 2025 r. Gmina Olsztyn włączyła się w resortowy wieloletni program *Senior+*, w warunkach którego funkcjonowały dwa dzienne domy *Senior+* przy ul. Hozjusza i Siewnej. Łącznie z dziennych zajęć prowadzonych w tych domach skorzystało 120 seniorów. Domy zapewniały seniorom zajęcia indywidualne i grupowe. W 2025 r. na terenie miasta funkcjonował także dzienny klub *Senior+* przy ul. Żołnierskiej 45a, utworzony w 2019 r. Począwszy od 2020 r. zapewnił zajęcia 30 nieaktywnym seniorom 60+. W 2025 r. z usług klubu skorzystało 30 seniorów.

<i>Program Senior+</i>	2023	2024	2025
liczba osób korzystających z placówek Senior+	150	150	150
roczny koszt funkcjonowania placówek Senior+ (zł)	1 332 682	1 341 144	1 643 860
• w tym ze środków resortowego Programu Senior+	555 082	570 024	549 211

Dużym zainteresowaniem wśród osób starszych cieszyło się także sześć dziennych domów pomocy społecznej funkcjonujących w strukturach MOPS. Placówki zapewniały urozmaiconą terapię zajęciową, rehabilitację leczniczą i opiekę pielęgniarską. Organizowały także zajęcia wspierające podejmowanie aktywności i rozwój samodzielności osób starszych, chorych, niepełnosprawnych.

Dzienne Domy Pomocy Społecznej	2023	2024	2025
miejsca w dziennych domach	305	305	305
osoby korzystające z usług w dziennych domach	350	394	398
koszty prowadzenia dziennych domów (zł)	7 880 036,33	9 584 835,98	9 223 288,16

W 2025 r. w Olsztynie działało sześć Domów Pomocy Społecznej, z czego dwa prowadzone przez Miasto i cztery prowadzone przez organizacje pozarządowe na zlecenie Miasta.

Domy Pomocy Społecznej (DPS)	2023	2024	2025
liczba miejsc	434	434	448
liczba osób korzystających z usług	524	524	520
średni miesięczny koszt utrzymania (zł)	5 632	7 009	7 009
wydatki Miasta związane z pobytem (zł)	32 644 323	39 354 584	43 226 243
odpłatność uzyskana z tytułu pobytu (zł)	7 615 552,26	6 510 226,79	7 515 438

Uchwałą Rady Miasta Olsztyna przyjęto program osłonowy pn. *Korpus Wsparcia Seniorów na rok 2025*, który odpowiadał na zdefiniowane problemy i potrzeby starszych mieszkańców Olsztyna i wpisywał się w główne cele polityki społecznej. Program realizowano od lipca do grudnia 2025 r. i adresowano do wszystkich mieszkańców miasta powyżej 60. roku życia, mających problemy z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia.

W 2025 r. program zakładał realizację Modułu II, którego założeniem było wsparcie seniorów w sferze poprawy bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania poprzez dostęp do tzw. „opieki na odległość” - teleopieki. W tym celu zakupiono tzw. „opaski bezpieczeństwa” wraz z ich ubezpieczeniem oraz usługą operatora pomocy. W latach 2023-2025 z usługi opieki na odległość skorzystało łącznie 609 osób.

Program <i>Korpus Wsparcia Seniorów</i>	2023	2024	2025
zakupione opaski bezpieczeństwa	50	150	0
osoby korzystające z opieki na odległość	50	205	204
Wydatki związane z realizacją Programu - Moduł II (zł)	44 985	69 331	40 150
• z tego z budżetu Miasta Olsztyna	8 997	13 866	8 030

Program zakładał również realizację Modułu I, skierowanego do mieszkańców Olsztyna w wieku 60 lat i więcej w celu zapewnienia usług opiekuńczych w formie pomocy sąsiedzkiej w miejscu zamieszkania. Ze wsparcia w codziennych czynnościach w 2025 r. skorzystało sześciu seniorów. Na realizację Modułu I wydatkowano kwotę 26 743,16 zł, z czego 21 394,52 zł pochodziło z dotacji budżetu państwa, a 5 348,64 zł ze środków własnych gminy.

Z uwagi na zapotrzebowanie zgłaszane przez środowiska seniorskie w sprawie podjęcia przez Miasto działań w obszarze aktywizacji seniorów, kolejny rok realizowano zadanie publiczne, polegające na organizacji i prowadzeniu działań aktywizacji ruchowej, animacyjnej, dotyczącej zdrowego stylu życia i spędzania wolnego czasu. W 2025 r. sześć organizacji pozarządowych otrzymało dofinansowane z budżetu Miasta w łącznej wysokości 160 000 zł. Z działań organizowanych przez organizacje pozarządowe (Federacja Organizacji Socjalnych Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Warmińsko-Mazurski Uniwersytet Trzeciego Wieku w Olsztynie, Klub Tańca Sportowego *Power Dance*, Fundacja *Słuchaj i Usłysz*, Stowarzyszenie *Nasze Jakubowo*, Klub Sportowy *Warmia Active*) skorzystało 3 989 uczestników. Zrealizowano 922 godziny zajęć aktywizujących.

W Olsztynie działa Rada Olsztyńskich Seniorów, skupiająca przedstawicieli osób w wieku emerytalnym. Rada współpracuje z samorządem Olsztyna we wszystkich obszarach dotyczących osób starszych, aktywnie włącza się w opiniowanie programów wdrażanych przez Prezydenta Olsztyna oraz wyraża opinie w sferze polityki senioralnej. Rada Olsztyńskich Seniorów w 2025 r. była organizatorem obchodzonych w dniach 14-27 listopada 2025 r. Olsztyńskich Dni Seniora, bogatych w wydarzenia kulturalne, integracyjne i wielopokoleniowe oraz aktywizujące (m.in. spotkanie z Kopernikiem, występy artystyczne, seans filmowy, impreza taneczna, wieczór autorski). Rada reprezentuje środowisko senioralne w Społecznej Radzie Seniorów Warmii i Mazur oraz współpracuje z Obywatelskim Parlamentem Seniorów. Ponadto członkowie Rady pełnią dyżury dla mieszkańców Olsztyna.

6.2.4 Obszar IV. Aktywność zawodowa mieszkańców

Wzmocnienie zdolności mieszkańców do podejmowania zatrudnienia lub pracy na własny rachunek jest celem strategicznym **Obszaru IV. Aktywność zawodowa mieszkańców**. Zadania w tym obszarze realizował Miejski Urząd Pracy w Olsztynie.

Wzmocnienie zdolności mieszkańców do podejmowania zatrudnienia lub pracy na własny rachunek	2024		2025	
	Ogółem	%	Ogółem	%
Podjęcia pracy ogółem	2 187	100,0	1 981	100,0
z ogółem podjęcie pracy niesubsydiowanej	1 980	90,5	1 811	91,4
z ogółem podjęcie pracy subsydiowanej	207	9,5	107	8,6
Osoby skierowane ogółem na aktywne programy, w tym:	439		327	
na staż	149		108	
na prace społecznie użyteczne	31		22	
na szkolenie	52		27	
Liczba osób z dofinansowaniem na założenie działalności gospodarczej	100		95	
Ilość podpisanych umów z pracodawcami	194		139	
Ilość podpisanych umów w ramach KFS	95		135	
Liczba pracodawców, którzy otrzymali wsparcie ze środków publicznych na zatrudnienie osoby bezrobotnej	53		120	

6.2.5 Obszar V. Profilaktyka oraz przeciwdziałanie problemom uzależnień i przemocy w rodzinach

W toku realizacji *Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Olsztyna na lata 2024-2028* w 2025 r. podejmowano działania wpisane w Cel strategiczny 5. *Zwiększenie skuteczności oddziaływań prowadzonych wobec osób stosujących przemoc, w tym praktyki kierowania do programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych*, który określono w Strategii rozwiązywania problemów społecznych.

W 2025 r. Miejski Zespół Profilaktyki i Terapii Uzależnień prowadził program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy domowej. Do programu zakwalifikowano 16 osób, z czego ukończyło go 13 osób. Program realizowano także poprzez prowadzenie Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej. W ośrodku podopieczni korzystali z usług: bytowych, psychologicznych, pomocy prawnej, działań terapeutyczno-wspierających, terapii indywidualnej i grupowej. W 2025 r. z usług oferowanych przez ośrodek skorzystało 114 osób, w tym 90 kobiet, 17 dzieci i siedmiu mężczyzn.

Przeciwdziałanie przemocy domowej	2023	2024	2025
osoby, które ukończyły program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy domowej	5	16	13
środki przeznaczonych na realizację programu korekcyjno-edukacyjnego dla sprawców przemocy domowej	14 399	18 743	15 959
osoby korzystające z usług Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej	122	127	114
środki przeznaczone na prowadzenie Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej	568 565	749 302	845 548

W toku realizacji *Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii dla Olsztyna na lata 2022-2025* w 2025 r. zrealizowano 147 programów profilaktycznych przy udziale 97 realizatorów zewnętrznych. Łącznie działaniami profilaktycznymi w formie bezpośredniej objęto w 2025 r. 20 118 osoby.

W 2025 r. odbyło się wiele spotkań i działań z dziedziny nowoczesnej profilaktyki, które podejmowano w trakcie akcji *Olsztyn Aktywnie!*, wydarzeń w ramach XXVII Warmińsko-Mazurskich Dni Rodziny pod hasłem *Zaloguj się do rodziny*, wydarzeń promujących zdrowy styl życia, wartości rodzinne i tradycje bożonarodzeniowe, kampanię *Przemoc zaczyna się cicho - działaj, reaguj głośno*. W 2025 r. przeprowadzono medialną akcję informacyjną z dziedziny profilaktyki uzależnień (w 2023 r. - pięć; w 2024 r. - dwie). Łącznie odbyło się 38 wydarzeń, w których wzięły udział 92 353 osoby, w tym w kampanii *Przemoc zaczyna się cicho - działaj, reaguj głośno* - 84 254 osoby.

W 2025 r. prowadzono także kontrole sklepów oraz lokali gastronomicznych pod względem przestrzegania zapisów ustawy z dnia 26 października 1982 r. *o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi*. W Dziale Terapii/Punkcie Terapii Miejskiego Zespołu Profilaktyki i Terapii Uzależnień zorganizowano wsparcie osób uzależnionych, w tym zajęcia terapeutyczne, konsultacje specjalistyczne, treningi (łącznie pięć form wsparcia), z których skorzystało 120 osób. Dzięki działalności Centrum Rozwiązywania Problemów Dzieci i Młodzieży (Punkt Pomocy *Promyk*, Punkt Pomocy *Moc*, Punkt Interwencji Kryzysowej) rozwijano organizację pomocy specjalistycznej dla dzieci i młodzieży doświadczającej przemocy domowej oraz rodzin z problemem uzależnień. Z różnego rodzaju form wsparcia skorzystało w 2025 r. 799 osób.

W 2025 r. zrealizowano 18 programów wspierania rodzin w sytuacjach kryzysowych, w których uczestniczyło 1 221 osób. Zorganizowano i przeprowadzono liczne konsultacje, pomoc terapeutyczną i pomoc prawną dla członków rodzin, w których występują problemy uzależnień. Podjęto 76 działań we współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi w sferze profilaktyki uzależnień oraz pomocy rodzinie.

<i>Działania profilaktyczne, wsparcie osób w sytuacjach kryzysowych związanych z uzależnieniami</i>	2023	2024	2025
programy profilaktyczne	194	172	147
uczestnicy zajęć terapeutycznych, konsultacji specjalistycznych, treningów (osoby uzależnione, współuzależnione)	203	114	120
korzystający z pomocy specjalistycznej dla dzieci i młodzieży doświadczającej przemocy domowej oraz z rodzin z problemem uzależnienia	621	602	799
uczestnicy programów wspierania rodzin w sytuacjach kryzysowych	1042	801	1 221

Zorganizowano szkolenie nadające uprawnienia programu rekomendowanego *Szkoła dla Rodziców* cz. I oraz cz. III.

W 2025 r. zorganizowano festyn podsumowujący XXVII Warmińsko-Mazurskie Dni Rodziny pod hasłem *Zaloguj się do rodziny przy współpracy: Stowarzyszenia Pielęgniuje - My Więzy*, Miejskiego Zespołu Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Olsztynie, *Pałacu Młodzieży*.

6.2.6 Obszar VI. Aktywizacja i integracja grup zagrożonych oraz dotkniętych wykluczeniem społecznym

Cel strategiczny 6. Ograniczenie skali ubóstwa i wykluczenia społecznego wśród mieszkańców Olsztyna wskazany w *Strategii rozwiązywania problemów społecznych (...)* dla *Obszaru VI. Aktywizacja i integracja grup zagrożonych oraz dotkniętych wykluczeniem społecznym*, realizowano w szczególności wobec osób dotkniętych kryzysem bezdomności, ubogich oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Ważnym punktem na mapie Olsztyna podejmującym działania skierowane na reintegrację zawodową i społeczną osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, jest Centrum Integracji Społecznej w Olsztynie, które realizuje zadania wobec 134 osób długotrwale bezrobotnych.

<i>Projekty Centrum Integracji Zawodowej</i>	2023	2024	2025
Liczba osób realizujących program zatrudnienia socjalnego	99	118	134
Dofinansowanie z budżetu Olsztyna (w zł), Dofinansowanie z budżetu Unii Europejskiej i budżetu państwa (projekt „Integracja - Zmiana - Praca”, rozpoczęcie projektu w 2025 r.)	1 226 548	1 771 045	1 998 919
	0	0	375 152

źródło: CIS w Olsztynie

Grupą mieszkańców Olsztyna także korzystającą ze wsparcia w procesie integracji społecznej i socjalnej są Romowie. W 2025 r. w Romskiej Świetlicy Rodzinnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej przy ul. Warszawskiej 16/1 w Olsztynie w toku realizacji *Programu integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030* zrealizowano zadania:

- Edukacja prozdrowotna uczestników Romskiej Świetlicy Rodzinnej MOPS w Olsztynie (w warsztatach kulinarnych, zajęciach plastycznych oraz wyjściach integracyjnych w celu nabycia umiejętności w sferze dbania o zdrowie oraz zmiany nawyków żywieniowych brały udział 62 osoby),
- Utrzymanie miejsca pracy dla kobiety narodowości romskiej w Świetlicy Rodzinnej MOPS w Olsztynie (zatrudnienie na stanowisku młodszego opiekuna w wymiarze ½ etatu opiekunki, która kontynuowała naukę języka romskiego dla 27 dzieci).

Łączna wysokość środków przeznaczonych na realizację ww. zadań wyniosła w 2025 r. 55 641,73 zł, z czego 47 293,62 zł pochodziło z dotacji budżetu państwa, a 8 348,11 zł ze środków własnych Miasta.

<i>Program integracji społecznej i obywatelskiej Romów</i>	2023	2024	2025
<i>Edukacja prozdrowotna uczestników Romskiej Świetlicy Rodzinnej MOPS uczestnicy programu</i>	56	64	62
wartość projektu (w zł)	15 644	17 500	18 958
<i>Remont Rodzinnej Świetlicy w Olsztynie koszty prac remontowych (w zł)</i>	48 590,12	25 000	0
<i>Utrzymanie miejsca pracy dla kobiety narodowości romskiej w Świetlicy Rodzinnej MOPS dzieci objęte nauką języka romskiego</i>	28	31	27
wartość projektu (w zł)	26 154,57	30 300	36 684

źródło: MOPS w Olsztynie

W 2025 r. w strukturach MOPS funkcjonowało Schronisko dla Bezdomnych im. Sabiny Kuznierów przy ul. Towarowej 18 (dysponowało 36 miejscami) oraz noclegownia dla bezdomnych przy ul. Towarowej 18 (dysponowała 97 miejscami). Ze wsparcia noclegowni w 2025 r. skorzystało łącznie 313 osób.

Schronisko i noclegownia	2022	2023	2024
wydatki związane z prowadzeniem Schroniska	664 717,88	710 214,37	904 572,97
wydatki związane z prowadzeniem Noclegowni	651 400,19	1 026 854,76	1 369 655,47

źródło: MOPS w Olsztynie

Od 1 sierpnia 2025 r. Schronisko dla Bezdomnych rozpoczęło nowe działania w warunkach projektu *Lepszy start - Wsparcie dla osób w kryzysie bezdomności w Olsztynie*, które potrwać do 31 maja 2026 r., przy współpracy ze Stowarzyszeniem na Rzecz Rozwoju Spółdzielczości i Przedsiębiorczości Lokalnej WAMA COOP, w partnerstwie z Gminą Olsztyn.

Projekt skierowano do osób w kryzysie bezdomności, dotkniętych wykluczeniem z dostępu do mieszkań lub zagrożonych bezdomnością, współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w toku realizacji programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur 2021-2027. Całkowita wartość projektu to 527 037,50 zł. Wartość dofinansowania - 500 685,62 zł.

Celem projektu jest realna poprawa sytuacji społecznej i życiowej uczestników, dająca im szansę na nowy lepszy start. Każdego z 15 uczestników objęto bezpłatnym kompleksowym i indywidualnym wsparciem, które obejmuje min.:

- wsparcie indywidualne: konsultacje z psychologiem, coachem, doradcą prawnym, streetworkerem oraz terapeutą uzależnień,
- wsparcie grupowe: warsztaty i treningi rozwijające umiejętności społeczne, uczące gospodarowania budżetem domowym, radzenia sobie ze stresem oraz zdrowego żywienia,
- pracę socjalną: stałą pomoc i opiekę trzech pracowników socjalnych,
- dostęp do usług zdrowotnych o charakterze profilaktycznym,
- wsparcie dodatkowe: zwrot kosztów dojazdu na zajęcia oraz poczęstunek w trakcie spotkań.

6.2.7 Obszar VII. Spójny system polityki społecznej

Zwiększenie dostępności oraz jakości usług pomocy i wsparcia oraz efektywności działań w sferze planowania, realizacji i oceny lokalnej polityki społecznej jest celem strategicznym określonym dla *Obszaru VII. Spójny system polityki społecznej*. W 2025 r. Miasto w trybie ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie zleciło 20 (w 2024 r. - 22) organizacjom pozarządowym realizację zadań w obszarze pomocy społecznej. Zawarto 36 umów (w 2024 r. - 35), a wartość przekazanych dotacji wyniosła 46 553 722 zł (w 2024 r. - 46 085 372 zł).

Współpraca Miasta z przedstawicielami organizacji pozarządowych obejmowała również powoływanie ich do zespołów opiniodawczych i doradczych, co umożliwiło szerszy udział organizacji w kreowaniu polityk publicznych oraz wsparcie merytoryczne. Podnoszenie jakości usług polityki społecznej odbywało się również poprzez zwiększanie wiedzy oraz przygotowanie kadr (m.in. szkolenia, kursy, warsztaty), wspieranie kadry specjalistów zajmujących się m.in. uzależnieniami, przemocą domową (min. superwizje i pomoc psychologiczna).

6.3 Inne działania pomocy społecznej w zakresie wsparcia mieszkańców Olsztyna i obywateli Ukrainy

W 2025 r. MOPS wydał decyzje administracyjne przyznające świadczenia z pomocy społecznej:

Świadczenia z pomocy społecznej	2023	2024	2025
wysokość środków przeznaczonych na świadczenia z pomocy społecznej (w zł)	20 947 388	22 768 908	26 573 150
osoby objęte świadczeniami z pomocy społecznej	3 025	2 780	2 882
rodziny objęte świadczeniami z pomocy społecznej, • w tym liczba osób w tych rodzinach	2 770 4 166	2 565 3 647	2 638 3 712
rodziny objęte pracą socjalną, • w tym liczba osób w tych rodzinach	3 278 5 178	2 815 3 688	2 722 3 821

źródło: MOPS w Olsztynie

Realizował także zadania z zakresu pracy socjalnej:

Praca socjalna	2023	2024	2025
liczba rodzin objętych pracą socjalną ogółem, w tym liczba osób w tych rodzinach, w tym:	3 278 5 178	2 815 3 688	2 722 3 821
z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby: liczba rodzin / liczba osób w tych rodzinach	2 199 2 988	2 116 2 746	2 192 2 847
z tytułu ubóstwa: liczba rodzin / liczba osób w tych rodzinach	1 681 2 485	1 481 2 072	1 514 2 158
z tytułu niepełnosprawności: liczba rodzin / liczba osób w tych rodzinach	1 529 2 042	1 429 1 812	1 500 1 919

źródło: MOPS w Olsztynie

Świadczenia z pomocy społecznej

W 2025 r. przyznawano i wypłacano świadczenia dla obywateli Ukrainy na podstawie art. 29 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. Ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych mogli skorzystać obywatele Ukrainy przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, których pobyt był legalny i których wpisano do rejestru PESEL.

W 2025 r. wypłacono następujące świadczenia:

- Zasiłki okresowe: wypłacono siedem świadczeń dla czterech środowisk na kwotę 1 970,57 zł,
- Zasiłki stałe: wypłacono 143 świadczenia dla 17 środowisk na kwotę 129 625,51 zł. Dodatkowo od zasiłków stałych odprowadzano składki na ubezpieczenie zdrowotne do ZUS. Na ten cel wydatkowano kwotę 9 566,17 zł, przekazano 116 składek dla 14 osób,
- Zasiłki celowe: wypłacono jedno świadczenie dla jednej osoby, na kwotę 100 zł..

Stypendia i zasiłki szkolne

W 2025 r., w związku z realizacją m.in. art. 53 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, udzielono pomocy materialnej o charakterze socjalnym uczniom będącym obywatelami Ukrainy, a czasowo zamieszkałym na terenie Olsztyna.

Poniżej informacja o wysokości i rodzaju udzielonych świadczeń:

Stypendia i zasiłki szkolne dla obywateli Ukrainy	2023	2024	2025
Liczba osób, którym wypłacono świadczenia / Liczba wypłaconych świadczeń:	35 / 136	18 / 84	8 / 39
• stypendia szkolne	30 / 131	18 / 84	7 / 38
• zasiłki szkolne	5 / 5	0 / 0	1 / 1
Wysokość wykorzystanych środków finansowych:	30 702	13 112	7 256
• stypendia szkolne	27 602	13 112	6 636
• zasiłki szkolne	3 100	0	620

źródło: MOPS w Olsztynie

Świadczenia rodzinne dla obywateli Ukrainy

Na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, w 2024 r. obywatelom Ukrainy przebywającym w Olsztynie wypłacono świadczenia rodzinne w łącznej wysokości: 1 657 329,35 zł.

Poniżej informacja o rodzajach wypłaconych świadczeń:

- a) zasiłki rodzinne - 962 świadczenia na kwotę 109 086,47 zł;
- b) dodatki do zasiłków rodzinnych - 605 świadczeń na kwotę 67 601,05 zł, z tego:
 - dodatek z tyt. urodzenia dziecka - cztery świadczenia na kwotę 4 000 zł,
 - dodatek z tyt. samotnego wychowywania dziecka - 148 świadczeń na kwotę 26 089,05 zł,
 - dodatek z tyt. kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego - 92 świadczenia na kwotę 10 071,00zł,
 - dodatek z tyt. rozpoczęcia roku szkolnego - 93 świadczenia na kwotę 5 180,00 zł,

- dodatek z tyt. podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania - 28 świadczeń na kwotę 1 728,00 zł,
 - dodatek z tyt. wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej - 240 świadczeń, na kwotę 20 553,00 zł,
- c) jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka - 11 świadczeń na kwotę 11 000 zł,
- d) świadczenie rodzicielskie - 153 świadczenia na kwotę 140 413,31 zł,
- e) świadczenia opiekuńcze na kwotę 1 049 533,84 zł, z tego:
- zasiłki pielęgnacyjne - 676 świadczeń na kwotę 145 907,84 zł,
 - świadczenia pielęgnacyjne - 287 świadczeń na kwotę 903 626,00 zł,
- f) 192 składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe na kwotę 173 677,03 zł.

Ponadto opłacano składki na ubezpieczenia zdrowotne za osoby pobierających niektóre świadczenia rodzinne oraz zasiłki dla opiekunów. Wydatki na składki wyniosły 57 577,04 zł.

Pomoc miesięczna na utrzymanie dziecka w rodzinie zastępczej

W 2025 r. w toku realizacji zadań z dziedziny pieczy zastępczej dla obywateli Ukrainy przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Olsztyna, wydatkowano środki z Funduszu Pomocy w łącznej wysokości 36 757,87 zł, w tym:

- a) świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dzieci ukraińskich: liczba rodzin - dwie, liczba dzieci - dwoje, liczba świadczeń - 22, na łączną kwotę 32 395,29 zł,
- b) dodatek z tytułu niepełnosprawności dla rodziny z dzieckiem, liczba świadczeń - 10, na łączną kwotę 2 862,58 zł,
- c) świadczenie jednorazowe na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z przyjęciem dziecka dla rodziny z dzieckiem, na łączną kwotę świadczeń 1500 zł.

Koszty pobytu dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej

W 2025 r. otrzymano środki z Funduszu Pomocy na utrzymanie dzieci z Ukrainy przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w Olsztynie w kwocie 429 471 zł. W placówkach przebywało czworo dzieci.

Refundacja podatku VAT za gaz

Pracownicy Działu Dodatków Mieszkaniowych MOPS w 2025 r. przyjęli 10 wniosków. Wydano dziewięć decyzji odmawiających przyznania świadczenia. Wypłacono sześć świadczeń z tytułu refundacji podatku VAT za gaz, które dotyczyły wniosków złożonych w 2024 r. na łączną kwotę 3 203,53 zł.

Program Czyste Powietrze w kwestii wydawania zaświadczeń

Na podstawie ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska*, osoba fizyczna, która zamierza złożyć wniosek o przyznanie podwyższonego poziomu dofinansowania do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w warunkach programu *Czyste Powietrze*, powinna uzyskać zaświadczenie o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego. W 2025 r. wydano 67 takich zaświadczeń.

6.4 Rządowe programy dofinansowania wynagrodzeń pracowników sektora społecznego w postaci dodatku motywacyjnego na lata 2024-2027

W 2025 r. Miasto Olsztyn realizowało rządowe programy przyznające pracownikom zatrudnionym w jednostkach sektora społecznego dofinansowania do wynagrodzeń w formie dodatków motywacyjnych.

Wskazanym pracownikom przyznano dodatek motywacyjny w wysokości 1 000 zł brutto miesięcznie za okres od dnia 1 stycznia 2025 r. do dnia 31 grudnia 2025 r. Dodatek motywacyjny wypłacano zgodnie z założeniami programowymi, proporcjonalnie do okresu zatrudnienia.

Poniżej przedstawiono szczegóły dotyczące realizacji poszczególnych programów oraz liczbę pracowników, jaka skorzystała z dodatków motywacyjnych, a także wysokości kwot wypłaconych przy realizacji poszczególnych programów:

- 1) *Dofinansowanie wynagrodzeń rodzin zastępczych zawodowych i prowadzących rodzinne domy dziecka na lata 2024-2027* ustanowiony Uchwałą Nr 61 Rady Ministrów z dnia 19 czerwca 2024 r. Program objął sześć osób pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej i prowadzących rodzinne domy dziecka. Łączna kwota przekazanego dofinansowania wyniosła 96 865,20 zł,
- 2) *Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w postaci dodatku motywacyjnego na lata 2024-2027*. Programem objęto pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej prowadzonych przez Miasto Olsztyn lub na jego zlecenie, realizujących zadania pomocy społecznej. Z dofinansowania skorzystali pracownicy zatrudnieni w następujących jednostkach: ośrodek pomocy społecznej, jednostka wsparcia specjalistycznego, w tym poradnictwo rodzinne; ośrodki wsparcia, w tym: ośrodek wsparcia dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi (w tym środowiskowe domy samopomocy), domy pomocy społecznej, dzienne domy pomocy, schronisko dla osób bezdomnych. Dofinansowanie wynagrodzeń dla 823 pracowników olsztyńskich publicznych i niepublicznych jednostek pomocy społecznej za 2025 r. wyniosło 9 387 647,23 zł,
- 3) *Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na lata 2024-2027*. Program objął pracowników jednostek wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej zatrudnionych na podstawie umowy o pracę przez jednostki organizacyjne gminy/powiatu, które zgodnie z art. 190 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej realizowały ww. zadania na zlecenie jednostek samorządu terytorialnego, tj. asystentów rodziny, koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, osoby zatrudnione do pomocy w rodzinach zastępczych zawodowych, osoby zatrudnione do pomocy w rodzinnych domach dziecka, pracowników placówek opiekuńczo-wychowawczych, pracowników placówek wsparcia dziennego. Dofinansowanie wynagrodzeń dla 182 pracowników jednostek wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej za 2025 r. wyniosło 2 221 073,38 zł,

- 4) *Dofinansowanie wynagrodzeń w postaci dodatku motywacyjnego oraz kosztów składek od tych wynagrodzeń pracowników zatrudnionych w samorządowych instytucjach opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 na lata 2024-2027.* Program objął wszystkich pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę, niezależnie od zajmowanego stanowiska w samorządowych instytucjach opieki nad dziećmi w wieku do lat trzech. W Zespole Żłobków Miejskich w Olsztynie z dodatku motywacyjnego skorzystało 100 pracowników na łączną kwotę dofinansowania 1 372 644,92 zł.

7. Edukacja

W roku szkolnym 2025/2026 Miasto Olsztyn było organem prowadzącym dla 66 jednostek systemu oświaty, w tym dla 23 samodzielnych przedszkoli, jednego zespołu szkolno-przedszkolnego, 18 samodzielnych szkół podstawowych, czterech samodzielnych liceów ogólnokształcących, pięciu zespołów szkół ogólnokształcących, siedmiu zespołów szkół zawodowych, dwóch poradni psychologiczno-pedagogicznych, dwóch specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych, dwóch zespołów szkół/placówek specjalnych funkcjonujących w szpitalach, Pałacu Młodzieży oraz Szkolnego Schroniska Młodzieżowego. W 2025 r. zakończyła się rozpoczęta w 2024 r. procedura likwidacji dwóch przedszkoli miejskich – Przedszkola Miejskiego nr 6 i Przedszkola Miejskiego nr 37 oraz Olsztyńskiego Centrum Edukacji Nauczycieli.

Poniższa tabela prezentuje liczbę uczniów uczęszczających do przedszkoli i szkół prowadzonych przez Miasto Olsztyn – według stanu na 30 września danego roku.

Rok	2023/2024	2024/2025	2025/2026
Liczba uczniów	25 454	25 492	25 259

Źródło: System Informacji Oświatowej

W roku 2025 widoczny jest spadek liczby uczniów – w porównaniu do roku 2023 o 195, a do roku 2024 o 233 uczniów.

Do przedszkoli i szkół uczęszczały również dzieci niebędące mieszkańcami Olsztyna. Według danych na dzień 30 września danego roku liczba dzieci spoza Olsztyna przedstawia się następująco:

Rok	Liczba dzieci/uczniów spoza Olsztyna uczęszczająca do:		
	przedszkoli	szkół podstawowych	szkół ponadpodstawowych
2023	147	1 361	4 444
2024	173	1 806	4 976
2025	169	1 088	4 565

Źródło: System Informacji Oświatowej, Księga Ewidencji Dzieci

Rok		2023	2024	2025
Procentowy udział dzieci spoza Olsztyna w stosunku do wszystkich dzieci/uczniów uczęszczających do:	przedszkoli	4,38	5,41	5,74
	szkół podstawowych	11,03	14,03	8,36
	szkół ponadpodstawowych	49	52,78	49,15

Źródło: System Informacji Oświatowej, Księga Ewidencji Dzieci

Uczniowie, którzy uczyli się poza miejscem stałego zamieszkania, mogli korzystać z miejsc całodobowej opieki w internacie i czterech bursach funkcjonujących w strukturach zespołów szkół.

Liczba uczniów korzystających z miejsc w bursach w poszczególnych latach - według stanu na dzień 30 września danego roku przedstawia się następująco:

Rok	2023	2024	2025
Liczba uczniów korzystających z burs i internatu	965	930	943

Źródło: System Informacji Oświatowej

W olsztyńskich szkołach i placówkach oświatowych zatrudniano nauczycieli w następującej liczbie etatów (średnio w roku szkolnym):

Rok	2023/2024 (2023)	2024/2025 (2024)	2025/2026 (2025)
Liczba etatów	3 017	3 083	3 091
Wzrost w stosunku do roku poprzedniego o:	48	66	8

Źródło: System Informacji Oświatowej

W 2025 r. nastąpił nieznaczny wzrost liczby etatów nauczycieli w porównaniu do 2024 r. - o osiem etatów. Liczba etatów realizowanych w ramach godzin ponadwymiarowych utrzymała się na poziomie zbliżonym do roku poprzedniego i wynosiła około 500. Z danych wprowadzonych przez jednostki oświatowe do baz Systemu Informacji Oświatowej (SIO) wynika, że nadal obserwuje się wzrost zatrudnienia nauczycieli współorganizujących kształcenie uczniów z niepełnosprawnościami. Jest to związane z rosnącą liczbą orzeczeń wydawanych przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne oraz organizacją zajęć w warunkach pomocy psychologiczno-pedagogicznej. W 2025 r., w porównaniu do 2024 r., liczba etatów nauczycieli współorganizujących kształcenie wzrosła o 45,53 etatu.

Według stanu na dzień 30 września:

- w 2024 r. szkoły i przedszkola prowadzone przez Miasto Olsztyn wykazały w SIO 255,63 etatu nauczycieli współorganizujących kształcenie,
- w 2025 r. liczba ta wyniosła 301,16 etatu.

Analiza wynagrodzeń nauczycieli za 2025 r. wykazała, że we wszystkich grupach awansu zawodowego osiągnięto ustawowe wysokości średnich wynagrodzeń. W związku z tym nie wystąpiła konieczność wypłaty jednorazowych dodatków uzupełniających.

Wydatki związane z realizacją zadań oświatowych w latach 2023-2025:

Lp.	Wyszczególnienie	2023	2024	2025
1.	wydatki ogółem	681 716 735,66	875 547 213,43	970 013 657,99
1.1.	wydatki bieżące	668 212 711,40	871 853 346,93	944 941 431,81
1.1.1.	wynagrodzenia i składki od nich naliczane	372 437 798,58	480 666 570,00	511 118 884
1.1.2.	dotacje na zadania bieżące	208 100 743,32	290 753 600,72	335 503 131,01
1.1.3.	świadczenia na rzecz osób fizycznych	5 166 034,74	1 981 729,18	3 055 405,94
1.1.4.	pozostałe wydatki bieżące (m.in. zakup energii, odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych, zakup materiałów i wyposażenia)	82 508 134,76	98 451 447,03	95 264 010,86
1.2.	wydatki majątkowe	13 504 024,26	3 693 866,50	25 072 226,18

7.1 Działalność przedszkoli i szkół prowadzonych przez Miasto Olsztyn

W 2025 r. tak, jak w latach ubiegłych, tj. 2023-2024, Miasto Olsztyn zapewniło wszystkim dzieciom uczestniczącym w rekrutacji miejsca w przedszkolach prowadzonych przez Miasto oraz przedszkolach niepublicznych wyłonionych w drodze konkursu ofert. Sieć przedszkoli w Olsztynie daje możliwość korzystania z wychowania przedszkolnego wszystkim chętnym dzieciom.

Liczba dzieci korzystających z przedszkoli prowadzonych przez Miasto Olsztyn:

Rok	2022	2023	2024	2025
Liczba dzieci	3 403	3 321	3 365	3 175

Miasto Olsztyn podejmowało działania mające na celu zaspokajanie specjalnych potrzeb edukacyjnych dzieci i uczniów z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego. Zainteresowani rodzice dzieci z niepełnosprawnościami mogli skorzystać z oferty zajęć w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym (dalej SOS-W), Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym dla Dzieci Niestyszających (dalej SOS-WdDN) oraz Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 3, prowadzącym oddziały integracyjne.

Ponadto w przedszkolach i szkołach ogólnodostępnych prowadzono edukację włączającą, która umożliwia dzieciom z orzeczeniami realizowanie edukacji w oparciu o indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny.

Liczba dzieci z niepełnosprawnościami w przedszkolach i szkołach ogólnodostępnych:

Rok	2023	2024	2025
Liczba dzieci/uczniów z niepełnosprawnościami w przedszkolach i szkołach ogólnodostępnych	1 050	1 277	1 502

W przedszkolach i szkołach ogólnodostępnych zaobserwować można było wzrost liczby uczniów z niepełnosprawnościami. W stosunku do 2024 r. liczba uczniów z orzeczeniami wzrosła o 225 uczniów.

Przedszkola i szkoły współpracują z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną nr 1 oraz Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną nr 3, które wydają opinie i orzeczenia dla dzieci i uczniów potrzebujących pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

Liczba wydanych orzeczeń i opinii:

Rok	Liczba wydanych opinii	Liczba wydanych orzeczeń	Razem
2023	1 889	1 179	1 726
2024	2 257	1 296	3 553
2025	2 732	1360	4 092

Wydane opinie dotyczą objęcia dziecka wczesnym wspomaganie rozwoju, odroczenia obowiązku szkolnego oraz konieczności objęcia ucznia zindywidualizowaną ścieżką kształcenia. Orzeczenia zaś dotyczą konieczności objęcia dziecka/ucznia kształceniem specjalnym lub nauczaniem indywidualnym.

Obie poradnie psychologiczno-pedagogiczne organizują szereg zajęć specjalistycznych, współpracując w tej sferze z przedszkolami i szkołami. Najczęstsze z nich to: terapia zaburzeń przetwarzania słuchowego, psychoterapia, terapia psychologiczna, logopedyczna, integracja sensoryczna, terapia TSR, terapia ręki, Trening Umiejętności Społecznych, Biofeedback. Organizują również grupy wsparcia oraz warsztaty dla rodziców. W Sieci Współpracy organizuje się spotkania superwizyjne dla specjalistów szkolnych, pedagogów, pedagogów specjalnych, psychologów i logopedów.

W 2025 r. kontynuowano działania wiodącego ośrodka koordynacyjno-rehabilitacyjnego i opiekuńczego w SOS-W warunkach rządowego programu *Za życiem*.

W poszczególnych latach wsparciem objętych było:

	2023	2024	2025
Liczba dzieci	134	148	146
Liczba zrealizowanych godzin wsparcia	6 233	6 720	6 731
Wydatkowana kwota (w zł)	651 720,01	771 538,49	782 573,31

W programie uczestniczą dzieci w wieku od pierwszego miesiąca do dziewiątego roku życia. Odbywają się zajęcia z: logopedii, integracji sensorycznej, z pedagogiem specjalnym, psychologiem, neurologopedą, surdopedagogiem, tyflopędagogiem, rehabilitacji ruchowej, integracji sensorycznej, terapii behawioralnej, terapii zaburzeń przetwarzania słuchowego metodą Tomatisa.

Łączna wartość dofinansowania na realizację programu w poszczególnych edycjach wyniosła:

Edycja (w latach)	Łączna wartość dofinansowania (w zł)
2018-2021	2 434 800
2022-2026	3 775 200

W celu wspierania i rozwijania zainteresowań sportowych uczniów w szkołach prowadzonych przez Miasto, funkcjonowały oddziały sportowe i oddziały mistrzostwa sportowego:

	2023	2024	2025
Liczba oddziałów sportowych	28	34	35
Liczba uczniów w oddziałach sportowych	604	675	686
Liczba oddziałów mistrzostwa sportowego	19	19	17
Liczba uczniów w oddziałach mistrzostwa sportowego	219	213	192

Źródło: System Informacji Oświatowej wg stanu na 30 września danego roku

W oddziałach sportowych uczniowie mogą trenować: pływanie, piłkę nożną, piłkę ręczną, siatkówkę, lekkoatletykę i kolarstwo. Z kolei oddziały mistrzostwa sportowego specjalizują się w pięciu dyscyplinach, jak: gimnastyka sportowa dziewcząt, taekwondo, pływanie, kajakarstwo oraz siatkówka.

W celu zwiększenia atrakcyjności kształcenia w Zespole Szkół Mechaniczno-Energetycznych, w 2025 r. utworzono oddział przygotowania wojskowego, w którym kształcą się 23 uczniów. Uczniowie kształtujący się w zawodzie technik elektryk zdobywają w ten sposób dodatkowe doświadczenie w tematyce przygotowania wojskowego. Zdobyte umiejętności pozwolą im na łatwiejsze znalezienie zatrudnienia, szczególnie w służbach mundurowych, które w obecnych czasach cieszą się dużym zainteresowaniem wśród młodzieży.

Dla uczniów przybywającym z zagranicy, którzy nie znają języka polskiego albo znają go na poziomie niewystarczającym, zorganizowano dodatkową naukę języka polskiego oraz dodatkowe zajęcia wyrównawcze w celu uzupełnienia różnic programowych z danego przedmiotu.

Rok	Liczba uczniów - uchodźców z Ukrainy korzystających z dodatkowej nauki języka polskiego i dodatkowych zajęć wyrównawczych w:		
	szkołach podstawowych	szkołach ponadpodstawowych	łącznie
2023	415	45	460
2024	411	40	451
2025	391	47	438

Do szkół podstawowych i ponadpodstawowych prowadzonych przez Miasto Olsztyn uczęszczają również uczniowie przybywający z zagranicy, nie będący uchodźcami. Również dla nich - w przypadku nieznamości języka polskiego albo znajomości na poziomie niewystarczającym - zorganizowano dodatkową naukę języka polskiego oraz dodatkowe zajęcia wyrównawcze.

Rok	Liczba cudzoziemców korzystających z dodatkowej nauki języka polskiego i dodatkowych zajęć wyrównawczych w:		
	szkołach podstawowych	szkołach ponadpodstawowych	łącznie
2023	122	26	148
2024	152	18	170
2025	74	3	77

Pracodawcy kształcący pracowników młodocianych mogli ubiegać się o dofinansowanie kosztów. Środki finansowe na ten cel pochodziły z Funduszu Pracy. W 2025 r. złożono 45 wniosków o dofinansowanie, z czego 38 wniosków rozpatrzone pozytywnie. Zrefundowano koszty kształcenia 36 pracodawcom na kwotę 404 051,38 zł (za wykształcenie 51 uczniów).

Widać zatem znaczny wzrost wskaźników względem lat poprzednich.

Rok	2023	2024	2025
Liczba złożonych wniosków	33	38	45
Liczba pracodawców	30	29	36
Liczba młodocianych	29	33	51
Kwota dofinansowania (w zł)	213 302,51	257 200,48	404 051,38

Zespoły szkół zawodowych prowadzone przez Miasto oferowały w 2025 r. osobom, które ukończyły 18 rok życia, możliwość pozyskania, zmiany lub podniesienia kwalifikacji zawodowych w toku kwalifikacyjnych kursów zawodowych.

Rok	2023	2024	2025
Liczba kursów	11	15	14
Liczba słuchaczy	256	270	279

Źródło: System Informacji Oświatowej na 30 września danego roku

Wyniki uczniów przystępujących do egzaminu ósmioklasisty

Wyniki w %		Egzaminu ósmioklasisty		
Przedmiot		Język polski	Matematyka	Język angielski
Miasto Olsztyn	2023	65	57	71
	2024	60	54	74
	2025	61	50	74
Województwo warmińsko-mazurskie	2023	63	48	62
	2024	58	36	62
	2025	58	40	60
Kraj	2023	66	53	66
	2024	64	48	76
	2025	64	50	70

źródło: Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łomży

Wyniki uzyskane przez uczniów klas ósmych szkół podstawowych prowadzonych przez Miasto, przystępujących do egzaminu ósmoklasisty, były na poziomie zbliżonym do średniej krajowej, natomiast znacząco wyższe niż średnia dla województwa warmińsko-mazurskiego w przypadku matematyki i języka angielskiego.

Wyniki uczniów przystępujących do egzaminu maturalnego:

Wyszczególnienie		Rok	kraj	woj. warmińsko-mazurskie	jednostki prowadzone przez Miasto Olsztyn
Absolwenci przystępujący do matury (ogółem)	Odsetek sukcesów w %	2023	89,5	88,8	86,64
		2024	89,3	89,6	85,6
		2025	86,1	83,8	80,2
Absolwenci Liceum Ogólnokształcącego	Odsetek sukcesów w %	2023	94,6	93,1	89,51
		2024	92,5	91,8	93,64
		2025	90,4	87,2	80,92
Absolwenci Technikum	Odsetek sukcesów w %	2023	81,5	82,7	83,76
		2024	85,2	87,6	89,48
		2025	79,5	80,3	80,63

źródło: Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łomży

Wyniki przedstawione w tabeli wskazują, że w 2025 r. odsetek osób zdających egzamin maturalny w stosunku do 2024 r. uległ zmniejszeniu o ok. 3%.

Szczegółowe informacje o egzaminach przedstawiono na stronie Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Łomży www.oke.lomza.pl.

W Rankingu Liceów i Techników (*Perspektywy 2026*) wśród „złoty” szkół drugie miejsce w województwie (159. miejsce w skali kraju) zajęło I Liceum Ogólnokształcące, a czwarte - II Liceum Ogólnokształcące (202. miejsce w kraju). Wśród techników trzecie miejsce w województwie (141. miejsce w kraju) zajęło Technikum nr 8 w Zespole Szkół Chemicznych i Ogólnokształcących, a siódme (283. miejsce w skali kraju) - Technikum nr 6 w Zespole Szkół Elektronicznych i Telekomunikacyjnych. O miejscu w rankingu decydowały wyniki pisemnych egzaminów maturalnych, egzaminów potwierdzających kwalifikacje w zawodzie oraz sukcesy na olimpiadach i konkursach.

W przedszkolach i szkołach w 2025 r. realizowano różnorodne przedsięwzięcia, w tym innowacje pedagogiczne wprowadzające nowe rozwiązania organizacyjne lub metodyczne. Celem tych działań było wzbogacenie oferty edukacyjno-wychowawczej przedszkoli i szkół oraz poprawa jakości ich pracy.

	2023	2024	2025
Liczba przedszkoli i szkół w których były realizowane innowacje oraz projekty i programy	46	59	59
Liczba realizowanych innowacji oraz projektów i programów	563	253	219

W 2025 r. szkoły podstawowe i ponadpodstawowe realizowały rozpoczęte w poprzednich latach projekty z wykorzystaniem środków unijnych pochodzących z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego 2014 - 2021 i programu *Erasmus+*, których łączna wartość wyniosła 5 421 472,45 zł, w tym programu *Erasmus+* na kwotę 1 260 576,55 zł.

W 2025 r. jednostki oświatowe aplikowały do kolejnych projektów z wykorzystaniem środków unijnych na łączną kwotę 10 315 753,48 zł, w tym do programu *Erasmus+* na kwotę 2 157 357,18 zł.

Celem tych projektów, podobnie jak w latach poprzednich, było dostosowanie wyposażenia pracowni kształcenia zawodowego do wymogów pracodawców, dostosowanie metod i treści kształcenia uczniów do potrzeb rynku pracy, jak również doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli kształcenia zawodowego oraz nauczycieli i instruktorów praktycznej nauki zawodu.

W 2025 r. w toku realizacji programu *Erasmus+* szkoły umożliwiły uczniom i nauczycielom poszerzenie kompetencji i umiejętności potrzebnych na rynku pracy, zapewniając uczniom praktyki i staże zagraniczne.

Rok	2023	2024	2025
Liczba rozpoczętych projektów, w tym	22	13	23
• Erasmus+	13	8	11
Kwota pozyskanych środków (w zł), w tym:	12 167 656,74	5 884 539,52	10 315 753,48
• Erasmus+	4 201 274,63	1 893 087,20	2 157 357,18

W 2025 r. realizowano także *Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0. na lata 2021-2025*, którego głównym celem było wspieranie i promowanie rozwoju czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży poprzez zakup książek, nowości wydawniczych niebędących podręcznikami oraz realizację działań promujących czytelnictwo takich, jak: spotkania, konkursy oraz zakup elementów wyposażenia bibliotek szkolnych.

Z Programu skorzystało: osiem przedszkoli, cztery szkoły podstawowe, jedno liceum ogólnokształcące specjalne, trzy zespoły szkół ogólnokształcących, trzy zespoły szkół zawodowych i jeden specjalny ośrodek (w 2024 r. - pięć przedszkoli, jedno przedszkole specjalne, cztery szkoły podstawowe, jedno liceum ogólnokształcące, trzy zespoły szkół zawodowych i jeden ośrodek specjalny; w 2023 r. - osiem przedszkoli, trzy szkoły podstawowe, jeden zespół szkół ogólnokształcących, jeden zespół szkół zawodowych, jedna szkoła specjalna i jeden ośrodek specjalny).

Rok	2023	2024	2025
wydatki na realizację Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa (w zł), w tym:	112 005,87	131 079,92	164 999,81
• dotacja celowa z budżetu państwa	85 046,12	104 538,34	131 998,95
• wkład własny	26 959,75	26 541,58	33 000,86

W 2025 r. realizowano moduł 3 wieloletniego rządowego programu *Positek w szkole i w domu na lata 2024-2028*, w toku którego dokonano zakupu usług remontowych i wyposażenia kuchni i stołówek szkolnych. W programie wzięty udział: trzy szkoły podstawowe (w 2024 r. - cztery szkoły podstawowe, jeden zespół szkół ogólnokształcących; w 2023 r. - jedna szkoła podstawowa i jeden zespół szkół ogólnokształcących).

Rok	2023	2024	2025
Wydatki na realizację Programu Positek w szkole i w domu (w zł), w tym:	144 805,00	412 454,64	162 500,00
• dotacja celowa z budżetu państwa	115 844,00	329 963,70	130 000,00
• wkład własny	28 961,00	82 490,94	32 500,00

7.2 Działalność placówek oświatowo-wychowawczych prowadzonych przez Miasto Olsztyn

Miasto prowadzi *Pałac Młodzieży im. Orłąt Lwowskich* oraz pięć szkolnych schronisk młodzieżowych, w tym cztery sezonowe, funkcjonujące w strukturach zespołów szkół. Placówki te umożliwiają uczniom rozwijanie zainteresowań i uzdolnień (*Pałac Młodzieży*) oraz upowszechniają wśród dzieci i młodzieży krajoznawstwo i różne formy turystyki jako aktywne formy wypoczynku i opieki, a także zapewniają tanie miejsca noclegowe (szkolne schroniska młodzieżowe).

W Pałacu Młodzieży istnieje możliwość wszechstronnego rozwijania uzdolnień, zainteresowań oraz pogłębiania wiedzy i kształtowania umiejętności spędzania wolnego czasu. Zajęcia organizowano w siedzibie Pałacu, a także w Szkole Podstawowej nr 12, V Liceum Ogólnokształcącym i Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 3 oraz w Szkole Podstawowej nr 13, Filii Biblioteki Miejskiej w Olsztynie na Dajtkach, Szkole Podstawowej nr 30 oraz na Przystani Ośrodka Sportu i Rekreacji.

Liczbę zrealizowanych godzin i wychowanków, którzy skorzystali z ofert przedstawia tabela:

	2023	2024	2025
Liczba zrealizowanych godzin	536	536	508
Liczba grup	122	122	118
Liczba uczestników	2 300	2 346	2 469

W roku szkolnym 2024/2025 Pałac Młodzieży prowadził różnorodne działania zgodne ze swoją misją i statutem, obejmujące rozwój artystyczny, edukacyjny i społeczny wychowanków. Można wśród nich wymienić:

- imprezy muzyczne, które wpisały się w kalendarz wydarzeń kulturalnych Olsztyna,
- zajęcia wokalne, teatralne, taneczne i instrumentalne, zakończone występami w Auli Pałacowej,
- spektakle teatralne oraz własne widowiska taneczne, stanowiące efekt pracy zespołów artystycznych,
- transmisje online z koncertów i przedstawień, co umożliwiło szerokiemu gronu odbiorców uczestnictwo w wydarzeniach,
- liczne konkursy plastyczne, fotograficzne i historyczne, cieszące się dużym zainteresowaniem młodzieży,
- prezentacje i wystawy prac plastycznych wychowanków zarówno w przestrzeniach Pałacu, jak i w instytucjach partnerskich,
- rajdy, wycieczki krajoznawcze, plenery artystyczne oraz obozy tematyczne, które rozwijały umiejętności i integrowały społeczność pałacową,
- obozy artystyczne łączące twórczość z wypoczynkiem, podczas których młodzież doskonaliła swoje umiejętności w inspirującym środowisku,
- relacje, fotogalerie oraz informacje o bieżących wydarzeniach, co pozwoliło na integrację społeczności wychowanków, rodziców i sympatyków Pałacu.

Warto również zauważyć, że reprezentanci Pałacu Młodzieży brali udział w ogólnopolskich zawodach strzeleckich, szachowych oraz olimpiadach artystycznych, osiągając znaczące wyniki. Pałac Młodzieży aktywnie uczestniczył w życiu miasta, reprezentując Olsztyn podczas przeglądów i konkursów artystycznych na szczeblu wojewódzkim i ogólnopolskim.

Z projektu zakupiono sprzęt komputerowy i centralkę z czujkami do nowoutworzonej pracowni grafiki komputerowej, doposażono mini studio nagraniowe, zakupiono system wystawienniczy. Pałac wziął udział w projekcie MISTRZOWSKIE WARSZTATY *Przestrzenie Sztuki* obejmującym teatralne działania edukacyjne na Warmii i Mazurach, finansowanym przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Pałac wziął także udział w Ogólnopolskiej Giełdzie Projektów organizowanej przez Narodowe Centrum Kultury.

Szkolne Schronisko Młodzieżowe w Olsztynie w 2025 r. funkcjonowało w dwóch obiektach: przy ul. Kościuszki 72/74 oraz przy ul. Żołnierskiej 13b. W 2025 r. w okresie sezonu letniego służyło jako miejsce wypoczynku dzieci i młodzieży, a także zakwaterowania grup sportowych podczas zawodów i obozów treningowych. Podobną formę działalności, w szczególności w okresie ferii zimowych i letnich, prowadziły sezonowe szkolne schroniska młodzieżowe funkcjonujące w czterech zespołach szkół, w których funkcjonują bursy.

W 2025 r. z noclegów w Szkolnym Schronisku Młodzieżowym skorzystało łącznie 10 473 gości (w tym 4 412 osoby w Obiektie nr 1 oraz 6 061 osób w d. *Relaksie*), co przełożyło się na 20 570 noclegów (tzw. osobonocy). Oznacza to spadek względem 2024 r., który na tle ostatnich lat okazał się rekordowy.

Rok	Liczba gości	Liczba noclegów
2023	9 604	19 971
2024	11 860	22 160
2025	10 473	20 570

7.3 Działalność jednostek oświatowych prowadzonych przez inne podmioty niż Miasto Olsztyn

W 2025 r. do 119 (w 2024 r. do 121) szkół i placówek prowadzonych przez inne podmioty niż Miasto przekazano łączną kwotę dotacji w wysokości 335 252 905 zł. Była ona zatem wyższa w stosunku do dotacji przekazanej w 2024 r. - o 44 847 375 zł.

Główną przyczyną tego wzrostu było wypłacenie dodatkowej transzy dotacji wszystkim dotowanym jednostkom, w związku ze zmianą sposobu naliczania tych transz (na mocy uchwały nr XI/147/25 Rady Miasta Olsztyna z dnia 26 lutego 2025 r. w sprawie *ustalenia trybu udzielania i rozliczania dotacji udzielanych jednostkom oświatowym prowadzonym na terenie Miasta Olsztyna przez osoby fizyczne lub osoby prawne inne niż jednostka samorządu terytorialnego oraz trybu przeprowadzania kontroli prawidłowości ich pobrania i wykorzystania*).

Rok	Liczba dotowanych jednostek	Wysokość udzielonych dotacji podmiotowych (w zł)
2023	119	206 228 769
2024	121	290 405 530
2025	119	335 252 905

Dotację przekazano 18 publicznym jednostkom systemu oświaty prowadzonym przez osobę prawną inną niż jednostka samorządu terytorialnego lub przez osobę fizyczną, na łączną kwotę 146 898 783 zł (w 2024 r. - 127 822 501 zł, w 2023 r. - 90 921 784 zł) oraz 101 niepublicznym jednostkom systemu oświaty, na łączną kwotę 188 354 122 zł (w 2024 r. - 162 583 029 zł, w 2023 r. - 115 306 985 zł).

Rok	Liczba dotowanych jednostek systemu oświaty prowadzonych przez podmioty inne niż Miasto Olsztyn, z tego:		
	jednostki publiczne	jednostki niepubliczne	łącznie
2023	18	101	119
2024	18	103	121
2025	18	101	119

Corocznie, do dnia 31 października, Rada Miasta Olsztyna otrzymuje informację za poprzedni rok szkolny o stanie realizacji zadań oświatowych w szkołach i placówkach, których prowadzenie należy do zadań własnych Miasta. Szczegółowe informacje na temat wysokości poniesionych wydatków związanych z realizacją zadań oświatowych znalazły się w sprawozdaniu z wykonania budżetu Miasta Olsztyna za 2025 r.

8. Sport i rekreacja

8.1 Wstęp

W trosce o rozwój sportu Miasto tworzy niezbędne warunki prawne, organizacyjne i finansowe, realizując szereg zadań kierowanych do mieszkańców Olsztyna. W 2025 r. przeznaczyło na zadania z zakresu sportu 38,9 mln zł, z tego na wydatki bieżące przeznaczono 37,3 mln zł (m.in. na działalność Ośrodka Sportu i Rekreacji, rekompensatę pieniężną dla spółki Hala Olsztyn oraz dotacje dla organizacji pozarządowych), natomiast na wydatki majątkowe przeznaczono 1,6 mln zł.

Wydatki na zadania z zakresu sportu w latach 2023-2025

	2023	2024	2025
wydatki ogółem (mln zł), w tym:	186,6	47,2	38,9
• - wydatki bieżące (mln zł)	29,4	36,2	37,3
• - wydatki majątkowe (mln zł)	157,2	11,0	1,6

8.2 Działania na rzecz rozwoju sportu i rekreacji

Zadaniem własnym jednostek samorządu terytorialnego, zgodnie z zapisami ustawy *o sporcie* jest tworzenie warunków, w tym organizacyjnych, sprzyjających rozwojowi sportu. Zadanie to w 2025 r. realizowano poprzez:

- 1) planowanie środków w budżecie Miasta na realizację zadań o charakterze sportowym,
- 2) planowanie i realizowanie inwestycji o charakterze sportowo-rekreacyjnym,
- 3) prowadzenie działalności programowej i inwestycyjnej przez jednostkę budżetową Miasta - Ośrodek Sportu i Rekreacji w Olsztynie,
- 4) przyznawanie dotacji na realizację zadań publicznych z dziedziny sportu przy współpracy z organizacjami pozarządowymi, w tym środków na stypendia sportowe dla zawodników za wysokie wyniki sportowe osiągnięte w krajowym lub międzynarodowym współzawodnictwie sportowym,
- 5) przyznawanie nagród i wyróżnień zawodnikom osiągającym wysokie wyniki sportowe i trenerom prowadzącym szkolenie tychże zawodników oraz osobom wyróżniającym się osiągnięciami w działalności sportowej,
- 6) organizację i współorganizację imprez sportowych oraz sportowo-rekreacyjnych,
- 7) udostępnianie miejskich obiektów sportowo-rekreacyjnych.

8.3 Wspieranie i upowszechnianie sportu wśród mieszkańców Olsztyna

Jedną z głównych form wspierania i upowszechniania sportu jest zlecenie organizacjom pozarządowym realizacji zadań publicznych w formie dotacji. W 2025 r. zrealizowano pięć zadań z obszaru sportu. Budżet na dotacje w 2025 r. wyniósł ogółem 2 495 080 zł. Skorzystało łącznie ponad 8 000 osób.

W 2025 r. Miasto współpracowało w tej kwestii z ponad 40 organizacjami sportowymi.

	2023	2023	2025
wspieranie i upowszechnianie sportu - dotacje ogółem	2 285 80	2 360 080	2 495 080
- liczba zrealizowanych zadań	4	5	5
- liczba uczestników wydarzeń	6 000	7.000	8 000

Zadania realizowane w 2025 r.:

- a) Wspieranie szkolenia sportowego wszystkich kategorii wiekowych w różnych dyscyplinach sportowych - zadanie polegało na prowadzeniu przez kluby sportowe działalności sportowej, której uczestnicy biorą udział we współzawodnictwie sportowym organizowanym przez okręgowe i ogólnopolskie związki sportowe, w dyscyplinach olimpijskich, paraolimpijskich i igrzysk głuchych. Na zadanie przeznaczono 1 263 160 zł (w tym 299 800 zł na stypendia sportowe dla 51 zawodników). Podpisano 12 umów dotacyjnych na realizację zadań w następujących dyscyplinach: lekkoatletyka, żeglarstwo, kolarstwo, taekwondo olimpijskie, judo, piłka ręczna mężczyzn, piłka nożna kobiet, piłka siatkowa kobiet, gimnastyka sportowa kobiet, tenis stołowy, kolarstwo niepełnosprawnych, tenis stołowy niepełnosprawnych,
- b) Szkolenie sportowe dzieci i młodzieży biorącej udział w ogólnopolskim współzawodnictwie sportowym - zadanie polegało na prowadzeniu szkolenia sportowego dzieci i młodzieży w kategoriach młodzika, juniora młodszego, juniora, młodzieżowca, seniora oraz grup początkujących biorących udział we współzawodnictwie sportowym organizowanym przez okręgowe i ogólnopolskie związki sportowe. Na zadanie przeznaczono 885 000 zł (w tym 132 800 zł na stypendia sportowe dla 13 zawodników). Podpisano 24 umowy dotacyjne na realizację zadań w następujących dyscyplinach: kajakerstwo, pływanie, taekwondo olimpijskie, szachy, piłka nożna kobiet i mężczyzn, zapasy, sumo, koszykówka kobiet i mężczyzn, piłka siatkowa mężczyzn, piłka ręczna mężczyzn, rugby, tenis, badminton, szermierka, short track, triathlon, żeglarstwo, strzelectwo sportowe,
- c) Organizacja aktywności sportowej wśród dzieci i młodzieży, osób dorosłych, osób niepełnosprawnych - upowszechnianie różnorodnych form aktywności - zadanie polegało na zorganizowaniu zajęć sportowych i sportowo-rekreacyjnych o charakterze ciągłym, mających na celu aktywizację ruchową dla dzieci i młodzieży, osób dorosłych i osób niepełnosprawnych. Na zadanie przeznaczono 86 920 zł. Podpisano 13 umów dotacyjnych na realizację zadań w następujących dyscyplinach: żeglarstwo, futbol amerykański, tenis ziemny, piłka nożna, piłka ręczna, koszykówka, koszykówka na wózkach, karate, MMA, motocross, żeglarstwo,

- d) Organizacja imprez sportowych - zadanie polegało na zorganizowaniu imprez sportowych na terenie Olsztyna w tym: imprez o znaczącej randze sportowej: memoriałów, mitingów, turniejów, zawodów mistrzowskich i pucharowych. Na zadanie przeznaczono 110 000 zł. Podpisano 20 umów dotacyjnych na realizację zadań w następujących dyscyplinach: jeździectwo, żeglarstwo, kajakarstwo, taniec sportowy, piłka nożna, piłka siatkowa, aquathlon, koszykówka, koszykówka na wózkach, zapasy, tenis ziemny, szachy, lekkoatletyka, smocze łodzie, dart, frisbee,
- e) Organizacja współzawodnictwa sportowego dzieci i młodzieży szkół Olsztyna - zadanie polegało na stworzeniu zwycięzcom współzawodnictwa sportowego na szczeblu miejskim warunków do dalszego uczestnictwa w mistrzostwach powiatu, regionu i kraju oraz inicjowaniu międzyszkolnych przedsięwzięć skierowanych do dzieci i młodzieży z olsztyńskich szkół. Na zadanie przeznaczono 150 000 zł. Podpisano cztery umowy dotacyjne na realizację.

Ponadto w 2025 r. część zadań publicznych realizowanych przez organizacje pozarządowe, głównie o charakterze rekreacyjnym, dofinansowano ze środków Miejskiego Zespołu Profilaktyki i Terapii Uzależnień.

8.4 Współorganizacja imprez sportowych i sportowo-rekreacyjnych, udział sportowców reprezentujących Miasto w imprezach i zawodach sportowych

W 2025 r. OSiR zorganizował bądź współorganizował następujące imprezy sportowe i sportowo-rekreacyjne:

- 1) Bieg Jakubowy (563 uczestników) - kwiecień, Stare Miasto,
- 2) PGE Grand Prix Puchar Polski w Pływaniu (465 uczestników) - kwiecień, Aquasfera,
- 3) Hisense - Mediaexpert Olsztyn Micro Cup (70 uczestników) - kwiecień, CR-S Ukiel,
- 4) V Ultramaraton Warmiński Warneland (176 uczestników) - maj, CR-S Ukiel,
- 5) Lotnicze Regaty Żeglarskie (130 uczestników) - maj, CR-S Ukiel,
- 6) Delphia Nauticus Cup (150 uczestników) - maj, CR-S Ukiel,
- 7) Puchar Europy w Triathlonie, Elemental Tri Series (600 uczestników) - maj, CR-S Ukiel,
- 8) Akademickie Mistrzostwa Polski w Siatkówce Plażowej (20 uczestników) - maj, CR-S Ukiel,
- 9) II Piknik Charytatywny (240 uczestników) - maj, CR-S Ukiel,
- 10) Bajkowe Show Sportowe (550 uczestników) - maj, CR-S Ukiel,
- 11) Mistrzostwa PCK (100 uczestników) - maj, CR-S Ukiel,
- 12) Puchar Polski w Pływaniu Długodystansowym (33 uczestników) - maj, Aquasfera,
- 13) Regaty Olsztyn Żegluję (490 uczestników) maj-październik, CR-S Ukiel,
- 14) Kręci mnie bezpieczeństwo nad wodą (350 uczestników) - czerwiec, CR-S Ukiel,
- 15) Otwarte Mistrzostwa Warmii i Mazur w Pływaniu (404 uczestników) - czerwiec, Aquasfera,
- 16) Warmia Run Challenge (841 uczestników) - czerwiec, Koszary Dragonów,

- 17) Kajakowy Dzień Dziecka (80 uczestników) - czerwiec, CR-S Ukiel,
- 18) Olsztyn. Aktywnie! (603 uczestników) - czerwiec-sierpień, CR-S Ukiel,
- 19) Deskorolkowe Mistrzostwa Olsztyna (120 uczestników) - czerwiec-sierpień, CR-S Ukiel,
- 20) Bieg o Złotą Monetę (576 uczestników) - czerwiec, CR-S Ukiel,
- 21) Regaty Omeg (50 uczestników) - czerwiec, CR-S Ukiel,
- 22) Amatorskie Zawody SUP CUP Olsztyn 2025 (27 uczestników) - lipiec, CR-S Ukiel,
- 23) Mistrzostwa Europy w Pływaniu w Płetwach (250 uczestników) - lipiec, Aquasfera,
- 24) Mistrzostwa Polski Juniorów Młodszych w Pływaniu (680 uczestników) - lipiec, Aquasfera,
- 25) Spotkanie z Maciejem Dobrowolskim (70 uczestników) - lipiec, CR-S Ukiel,
- 26) Łaciate Mazury MTB (295 uczestników) - sierpień, CR-S Ukiel,
- 27) PGE PolSailing Day (50 uczestników) - sierpień, CR-S Ukiel,
- 28) Odświeżenie tablic wybitnych postaci olsztyńskiego sportu (55 uczestników) - wrzesień, CR-S Ukiel,
- 29) Kilometry Pomocy (900 uczestników) - wrzesień, CR-S Ukiel,
- 30) Ukiel Olsztyn Półmaraton (721 uczestników) - wrzesień, CR-S Ukiel,
- 31) Bieg O Co Biega? (113 uczestników) - wrzesień, CR-S Ukiel,
- 32) Regaty o Puchar Babiego Lata (130 uczestników) - wrzesień, CR-S Ukiel,
- 33) Ogólnopolski Sprawdzian Wytrzymałości i Wszechstronności Stylowej (151 uczestników) - październik, Aquasfera,
- 34) Mistrzostwa Olsztyna Amatorów w Pływaniu (153 uczestników) - październik, Aquasfera,
- 35) Bieg Niepodległości (950 uczestników) - listopad, CR-S Ukiel,
- 36) Olsztyńska Liga Siatkówki Amatorów (395 uczestników) - cały rok, sala przy ul. Mariańskiej/Urania,
- 37) Drużynowe Mistrzostwa Olsztyna w Tenisie Stołowym (290 uczestników) - cały rok, sala przy ul. Mariańskiej,
- 38) Sport szkolny (rok szkolny 2024/2025) - 2 588 uczestników - sala przy ul. Mariańskiej/Urania/szkolne obiekty sportowe.

Olsztyńscy zawodnicy co roku biorą udział w największych imprezach sportowych o randze nie tylko krajowej, ale również międzynarodowej.

W 2025 r. członkowie olsztyńskich klubów sportowych wielokrotnie stawali na najwyższym podium w zawodach rangi międzynarodowej oraz krajowej, zajmując medalowe miejsca w dyscyplinach olimpijskich i nieolimpijskich.

Wiodącymi dyscyplinami w Olsztynie pozostają: lekkoatletyka, strzelectwo sportowe, pływanie, judo, zapasy, żeglarstwo, taekwondo olimpijskie, piłka siatkowa, piłka nożna, piłka ręczna mężczyzn, kolarstwo oraz short track.

W 2025 r. Miasto zajęło 14 miejsce na 895 gmin w Polsce w klasyfikacji systemu sportu młodzieżowego, w którym bierze się pod uwagę punkty zawodników w kategorii od młodzika do młodzieżowca. Olsztyńscy zawodnicy powyższe punkty zdobyli w 36 dyscyplinach sportowych.

	2023	2024	2025
Miejsce Gminy Olsztyn w ogólnej punktacji	XIV (na 920 gmin)	XIII (na 922 gminy)	XIV (na 895 gmin)
Punkty zdobyte w klasyfikacji ogólnopolskiej	2 091,3 pkt w tym: MMP - 323,75 MPJ - 687,12 MPJMł - 598,59 MMM - 481,84	2 017,92 pkt w tym: MMP - 358,83 MPJ - 539,53 MPJMł - 593,06 MMM - 526,50	2 051,89 pkt w tym: MMP - 388,17 MPJ - 521,51 MPJMł - 579,18 MMM - 563,03

8.5 Nagrody i stypendia dla zawodników za osiągnięte wyniki sportowe oraz dla trenerów i innych osób wyróżniających się osiągnięciami w działalności sportowej

	2023	2024	2025
Kwota nagród pieniężnych ogółem (zł)	40 000	40 000	50 000
Liczba przyznanych nagród pieniężnych ogółem	22	31	18

Na podstawie uchwały Nr XII/151/11 Rady Miasta Olsztyn z dnia 29 czerwca 2011 r. w sprawie zasad i trybu przyznawania nagród i wyróżnień dla zawodników i trenerów za osiągnięte wyniki sportowe oraz w sprawie warunków i trybu przyznawania wyróżnień i nagród pieniężnych dla trenerów oraz innych osób wyróżniających się osiągnięciami w działalności sportowej, zmienionej Uchwałą Nr XXVIII/500/12 Rady Miasta Olsztyna z dnia 31 października 2012 r., Prezydent Olsztyna przyznaje nagrody i wyróżnienia zawodnikom oraz trenerom za osiągnięcia sportowe uzyskane w roku poprzednim.

W 2025 r. Prezydent przyznał dziewięć nagród zawodnikom osiągającym wysokie wyniki sportowe w krajowym i międzynarodowym współzawodnictwie sportowym oraz dziewięć nagród trenerom prowadzącym szkolenie sportowe zawodników osiągających wysokie wyniki sportowe.

Zawodnicy, którzy otrzymali nagrody za osiągnięte wysokie wyniki we współzawodnictwie sportowym, reprezentowali niżej wymienione kluby:

- 1) Klub Sportowy AZS UWM (lekkoatletyka),
- 2) MTP Kormoran (pływanie),
- 3) Towarzystwo Sportowe Gwardia Olsztyn (strzelectwo sportowe),
- 4) Nauticus Fundacja Promocji Sportów Wodnych Dzieci i Młodzieży (żeglarstwo),
- 5) UKS Absolwent (piłka siatkowa plażowa),
- 6) Klub Sportowy Jinchuuriki Gym (muay thai).

Ponadto Prezydent przyznał 16 wyróżnień zawodnikom osiągającym wysokie wyniki sportowe w krajowym i międzynarodowym współzawodnictwie sportowym oraz sześć wyróżnień trenerom.

Ze środków dotacyjnych, o których mowa w pkt 3) *Wspieranie i upowszechnianie sportu wśród mieszkańców Olsztyna*, sfinansowano 64 stypendia dla zawodników na łączną kwotę 432 600 zł.

	2023	2024	2025
Stypendia sportowe ogółem	416 256	425 950	432 600
Liczba udzielonych stypendiów ogółem	80	86	64

8.6 Działalność Ośrodka Sportu i Rekreacji w Olsztynie

W 2025 r. OSiR administrował następującymi obiektami sportowo-rekreacyjnymi:

a) Centrum Rekreacyjno-Sportowe *Ukiel*:

- przy ul. Kapitańskiej - wypożyczalnia sprzętu pływającego i sportowego, siedem boisk do siatkówki plażowej, boisko do koszykówki, dwa place zabaw, linarium, skatepark, snowpark; dodatkowo latem Wodny Plac Zabaw i dwa kąpieliska sezonowe, a w sezonie zimowym lodowisko,
- przy ul. Sielskiej - Centrum Żeglarstwa Wodnego i Lodowego - specjalistyczna baza żeglarska, z której korzystają m. in. dwa olsztyńskie kluby żeglarskie: Nauticus Yacht Club oraz Olsztyński Klub Żeglarski Junga,
- przy ul. Olimpijskiej - Olsztyńskie Centrum Kajakarstwa, gdzie swoją siedzibę mają kluby kajakarskie: Kayak Sport Club Olsztyn oraz Olsztyński Klub Sportów Wodnych; na terenie obiektu funkcjonuje także specjalistyczna hala do siatkówki plażowej, cztery korty do gry w squasha, a obok znajdują się boiska do siatkówki,

b) Wodne Centrum Rekreacyjno-Sportowe *Aquasfera Galeria Warmińska* - obiekt cieszący się ogromną popularnością, służący zarówno do celów sportowych, jak również rekreacyjnych; na terenie obiektu znajduje się wielofunkcyjny basen o wymiarach olimpijskich, 25-metrowy basen rozgrzewkowy, strefa rekreacji, sauny, siłownia,

c) Zespół Krytych Obiektów Sportowych II przy ul. Mariańskiej - sala sportowa do gry w koszykówkę, piłkę siatkową i 18-metrowy basen,

d) Zespół Odkrytych Obiektów Sportowych Stadion przy al. Piłsudskiego - obiekt piłkarski do przeprowadzania rozgrywek ligowych,

e) kompleks boisk przy al. Sybiraków,

f) tor motocrossowy przy ul. Lubelskiej (a od 2022 r. dodatkowo teren pod tor motocrossowy przy ul. Jesiennej),

- g) lodowisko przy ul. Jeziotowicza o wymiarach 40x30 m, poza sezonem pełniące funkcję boiska,
- h) kąpielisko sezonowe nad jeziorem Skanda,
- i) pumptrack przy ul. Królowej Jadwigi,
- j) pumptrack przy ul. Okrągłej,
- k) plaża Skanda w Olsztynie przy ul. Plażowej 1, w tym boisko do siatkówki plażowej,
- l) pomosty i plaże (jezioro Ukiel - trzy plaże, w tym dwa kąpieliska strzeżone, Skanda - kąpielisko strzeżone),
- m) korty tenisowe TKKF Skanda przy ul. Wyszyńskiego 12A,
- n) przystań kajakowa w obrębie Mostu Młyńskiego,
- o) pomosty pływające nad jeziorem Ukiel przy plaży osiedlowej w Gutkowie,
- p) taras *Kładka Żubra* nad jeziorem Długim,
- q) tarasy widokowe i podesty w Parku Centralnym wzdłuż rzeki Łyny.

8.7 Działania na rzecz rozwoju infrastruktury sportowej oraz sportowo-rekreacyjnej Miasta

Zrealizowano takie zadania, jak:

- *Modernizacja systemu oświetlenia awaryjnego* (opracowano dokumentację projektową na modernizację istniejącego systemu oświetlenia awaryjnego wraz z inwentaryzacją obecnego stanu technicznego istniejącego systemu oświetlenia awaryjnego i ewakuacyjnego w WCR-S Aquasfera),
- *budowa Ośrodka Szkolenia Piłkarskiego Warmia w Olsztynie* (poniesiono koszt opracowania dokumentacji projektowej, etapy II- IV oraz wniesiono zaliczkę na przebudowę sieci elektroenergetycznej przy Al. Sybiraków),
- OBO: ścianka do treningu tenisa ziemnego na osiedlu Generatów - wykonano opinię geotechniczną, dokumentację projektową, prace geodezyjne i ziemne, nawierzchnię z kostki brukowej z warstwą odsączającą, ławę fundamentową, zatrudniono Inspektora Nadzoru oraz dostarczono i zamontowano paraboliczną ściankę treningową do tenisa wraz z piłkochwytem,
- OBO: klatka do treningów sprawnościowych typu Ninja i OCR (bieg z przeszkodami) na osiedlu Generatów - wykonano opinię geotechniczną, prace geodezyjne, prace ziemne, nawierzchnię z piasku i obrzeża z nakładką gumową, dostarczono i zamontowano urządzenia tor Ninja),
- OBO: zielona strefa sportu i relaksu dla wszystkich na osiedlu Kormoran - na wydzielonym i odpowiednio przygotowanym pod strefę terenie powstała duża siłownia pod chmurką, w skład której wchodzi osiem różnych urządzeń treningowych oraz strefa relaksu z ławeczkami i stołami do ping-ponga i gry w piłkarzyki),

- OBO: pumptrack na osiedlu Dajtki - wykonano kompleksową dokumentację projektową i roboty budowlane, sporządzono opinię geotechniczną oraz korowano nasadzenia na terenie inwestycji,
- remont siłowni wraz z przyległym magazynkiem w Centrum Rekreacyjno-Sportowym Ukiel przy ul. Olimpijskiej 1 (remont obejmował wymianę posadzki, wyrównanie i odmalowanie powierzchni ścian, naprawę sufitu, wymianę drzwi magazynku, uzupełnienie uszkodzonych folii lustrzanych),
- remont pomostu pływającego na terenie Centrum Żeglarstwa Wodnego i Lodowego - wymiana elementów drewnianych - podkonstrukcji i pokrycia.

Zakończono również rozliczenie zadania *Przebudowa i rozbudowa Hali Widowiskowo-Sportowej Urania w Olsztynie* (wykonano roboty ulepszające wraz z doposażeniem obiektu w sprzęt).

Ponadto zakupiono trzy odkurzacze podwodne Dolphyn M600 oraz odkurzacz podwodny Dolphyn M550 na potrzeby WCR-S *Aquasfera* i Zespołu Krytych Obiektów Sportowych II przy ul. Mariańskiej.

9. Kultura, ochrona zabytków i opieka nad zabytkami

Kultura buduje naszą tożsamość i łączy ludzi w społeczność. Jest też budulcem aktywności społecznej i wymiarem dojrzałości wspólnoty mieszkańców. Wspieranie i kreowanie życia kulturalnego jest obowiązkiem każdej gminy - wynika to bezpośrednio z ustawy o samorządzie gminnym. W 2025 r. kultura pozostaje istotnym obszarem działań Gminy Olsztyn, wpływającym na jakość życia mieszkańców, integrację społeczną oraz budowanie lokalnej tożsamości.

9.1 Działalność miejskich instytucji kultury

Politykę kulturalną i obowiązek zapewnienia mieszkańcom możliwości dostępu do kultury, jak również ich aktywnego uczestnictwa w kreowaniu życia kulturalnego miasta, Miasto realizuje przede wszystkim poprzez działalność pięciu miejskich instytucji kultury: Miejskiego Ośrodka Kultury, Miejskiej Biblioteki Publicznej, Biura Wystaw Artystycznych, Olsztyńskiego Teatru Lalek oraz Olsztyńskiego Planetarium i Obserwatorium Astronomicznego.

W 2025 r. wydatki z budżetu Miasta przeznaczone dla samorządowych instytucji kultury wyniosły 31 542 404,76 zł, w tym na dotacje podmiotowe 26 557 870 zł oraz na dotacje celowe 4 984 534,76 zł. Szczegółowe dane przedstawia tabela.

Wydatki z budżetu Olsztyna w dziedzinie kultury (instytucje kultury) w latach 2022-2024

Samorządowa instytucja kultury	Rok	Wysokość dotacji podmiotowej (w zł)	Wysokość dotacji celowych (w zł)	Pozostałe przychody (w zł)	Koszty (utrzymanie obiektów, działalność, wynagrodzenia) (w zł)
Miejski Ośrodek Kultury	2025	8 060 300,00	355 000,00	1 018 749,00	9 417 808,00
	2024	7 942 929,00	1 029 406,89	985 578,00	8 975 486,00
	2023	5 886 764,05	136 761,70	1 183 904,65	7 403 144,89
Miejska Biblioteka Publiczna	2025	8 917 340,00	55 000,00	468 183,18	9 313 737,56
	2024	8 434 129,00	110 000,00	614 242,57	8 899 001,83
	2023	6 638 258,00	12 041,70	552 129,00	7 073 286,56
Biuro Wystaw Artystycznych	2025	1 767 110,00	492 000,00	99 041,35	1 901 231,09
	2024	1 543 545,00	10 000,00	94 093,07	1 636 343,10
	2023	1 157 742,94	0,00	122 087,44	1 241 777,17
Olsztyński Teatr Lalek	2025	4 913 120,00	135 000,00	1 961 435,76	6 917 611,28
	2024	4 708 668,00	272 000,00	948 202,77	5 875 658,97
	2023	3 712 201,71	116 109,86	881 877,80	4 451 651,26
Olsztyńskie Planetarium i Obserwatorium Astronomiczne	2025	2 900 000,00	3 947 534,76	2 326 237,25	5 010 761,00
	2024	2 519 822,00	260 000,00	2 423 816,69	4 887 658,62
	2023	2 141 664,00	50 000,00	1 827 224,73	3 728 423,20
Razem:	2025	26 557 870,00	4 984 534,76	5 873 646,54	32 561 148,93
	2024	25 149 093,00	1 681 406,89	5 065 933,10	30 274 148,52
	2023	19 536 630,70	314 913,26	4 567 223,62	23 898 283,08

Miejski Ośrodek Kultury

MOK jest instytucją, której celem jest rozwijanie czynnego uczestnictwa mieszkańców Olsztyna w życiu kulturalnym, edukacja kulturalna, promowanie kultury społeczności lokalnej, otaczanie opieką amatorskiego ruchu artystycznego oraz sprawowanie mecenatu nad młodymi talentami. MOK realizuje swoje zadania w oparciu o stałe formy pracy, organizację i realizację wydarzeń i projektów własnych oraz zleconych oraz współpracę z innymi podmiotami działającymi w sferze kultury. Działalność prowadzona jest w sześciu obiektach zlokalizowanych w centrum Olsztyna.

W 2025 r. wieloaspektowa działalność MOK była nakierowana na rozwijanie potrzeb kulturalnych oraz intelektualnych mieszkańców stolicy regionu, bez względu na ich płeć, wiek, status społeczny i materialny. Cel ten osiągnęto poprzez organizację różnorodnych inicjatyw, wśród których znalazły się koncerty, warsztaty twórcze, angażujące działania animacyjne, wystawy czy spotkania tematyczne oraz dyskusje.

W 2025 r. MOK zorganizował lub współorganizował łącznie 526 wydarzeń: 131 koncertów, 187 warsztatów kreatywnych, 46 spotkań i dyskusji, 39 wystaw i instalacji artystycznych, 17 animacji, 9 imprez tanecznych, 8 festiwali, 16 akcji specjalnych, 11 seansów filmowych, 26 przedstawień teatralnych, 9 konkursów, 8 spacerów miejskich, 12 długofalowych projektów artystycznych, 5 gier, 1 imprezę o charakterze festynowym, 1 kurs, w których uczestniczyło łącznie 88 319 osób.

W 2025 r. działalność MOK prowadzono zarówno w stałych obiektach instytucji, jak i w przestrzeni miejskiej. Najwięcej wydarzeń zorganizowano w *Muzeum Nowoczesności*, tj. w *Tartaku Raphaelsonów* i *Zajezdni Trolejbusowej* (127) oraz *Kamienicy Naujacka* (112). Istotną rolę w realizacji programu kulturalnego odgrywał również Amfiteatr im. Czesława Niemena, w którym odbyło się (41) wydarzeń, *Spichlerz* (27), *Galeria Dobro* (13), *Galeria Amfilada* (8).

Równolegle MOK rozwijał ofertę realizowaną w przestrzeniach otwartych miasta. Najwięcej wydarzeń przeprowadzono na terenie historycznego układu urbanistycznego Starego Miasta i Targu Rybnego (78), w Parku Centralnym (50), Parku Podzamcze (16), Parku Jakubowo (4), a także w przestrzeni otwartej nad j. Długim (9). Działania te wpisują się w strategię upowszechniania kultury i wychodzenia z ofertą kulturalną poza tradycyjne mury instytucji.

W 2025 r. MOK kontynuował i inicjował projekty o istotnym znaczeniu społecznym i edukacyjnym m.in. *Desant Kultury*, będący realizacją autorskich projektów w formule pracy z grupą warsztatową (*Mix04Nature*, *Niech żyje bal...* oraz *Samodzielnia*). Działania instytucji wykroczyły poza standardową ofertę kulturalną, stawiając na aktywny dialog z mieszkańcami. W duchu partycypacyjnym zrealizowano kampanie społeczne oraz inicjatywy takie, jak *Studia obietnic* oraz akcja *Vox Populi - z miłości do kultury*, które pozwoliły na badanie preferencji kulturalnych olsztynian i włączenie ich w proces kreowania programu MOK.

Istotnym obszarem działania była także integracja międzyinstytucjonalna. Przykładem współpracy był Olsztyński Maraton Czytelniczy, zorganizowany wspólnie z Miejską Biblioteką Publiczną w *Zajezdni Trolejbusowej*. W programie MOK ważną rolę odgrywała edukacja regionalna i kulturowa, w której założenia wpisywał się cykl *Ekspozat Miesiąca w Muzeum Nowoczesności* oraz warsztaty *Zamiana, czyli kulturalne wagary dla szkół*.

Kontynuowano działania edukacyjne poświęcone gwarze warmińskiej oraz historii i obyczajowości regionu. Warsztaty te realizowano w ścisłej współpracy z regionalistami i ekspertami.

W toku realizacji Olsztyńskiego Budżetu Obywatelskiego MOK zrealizował cztery projekty osiedlowe takie, jak: *Ale Sztuka! Nad Długim! Ale berbeć!* na Osiedlu Nad Jeziorem Długim (25 000 zł), *Szanty na olsztyńskiej starówce!* na Osiedlu Śródmieście (50 000 zł), *Koncerty w Parku Jakubowo - kultura w Parku* na Osiedlu Wojska Polskiego (50 000 zł), *Festyn z okazji 90 rocznicy powstania Osiedla Mazurskiego* na Osiedlu Mazurskim (50 000 zł).

W sezonie letnim MOK zrealizował cykl *WYRWASY*, obejmujący bogaty program plenerowych wydarzeń kulturalnych w przestrzeni miejskiej. Cykl objął ponad 20 koncertów plenerowych, a także bezpłatne seanse kina plenerowego, spektakle, wystawy oraz animacje rodzinne.

Przeprowadzono również regionalny konkurs muzyczny *FEST MUZA 2025. Gen Warmii i Mazur*, który przyciągnął 50 zgłoszeń lokalnych wykonawców, z czego sześciu finalistów zaprezentowało się podczas koncertów finałowych.

W różnorodnej ofercie koncertowej MOK miały miejsce występy prestiżowych gwiazd scen ogólnopolskich, prezentacje lokalnej twórczości, w tym o charakterze pótamatorskim, plenerowe koncerty dla masowej widowni oraz kameralne pokazy muzyki niszowej. Wśród wydarzeń specjalnych znalazł się *Local Warming*, czyli festiwal muzyki elektronicznej, a także czterodniowe obchody Dni Olsztyna, obejmujące bezpłatne koncerty gwiazd ogólnopolskiej sceny muzycznej w Amfiteatrze, m.in. Agnieszki Chylińskiej i Czerwonego Tulipana.

Do kluczowych projektów długofalowych należał projekt pn. *SIEWCY. Pole w środku miasta*, podejmujący poprzez działania animacyjne, edukacyjne i wspólnotowe temat relacji człowieka z naturą oraz kondycji psychicznej współczesnego społeczeństwa.

Istotnym wydarzeniem programowym był również Festiwal Literatury dla Dzieci i Młodzieży *TROPY*, który w 2025 r. odbył się po raz szósty. Festiwal koncentrował się na zagadnieniach tożsamości, relacji społecznych oraz odpowiedzialności, traktując literaturę jako narzędzie dialogu i budowania wspólnoty. Program rozbudowano o dodatkowe działania performatywne i warsztatowe w przestrzeni Parku Centralnego.

W sferze wsparcia kadr kultury i środowiska animatorów MOK zrealizował *VI Złot Animatorów Warmii i Mazur*, stanowiący platformę wymiany doświadczeń oraz refleksji nad wyzwaniami współczesnej animacji kultury.

MOK odpowiadał także za przygotowanie programu artystyczno-animacyjnego Warmińskiego Jarmarku Świątecznego, który łączył koncerty, warsztaty, animacje rodzinne oraz działania inspirowane lokalną tradycją, pełniąc funkcję integracyjną i promując dziedzictwo regionu.

W gronie partnerów oraz współorganizatorów oferty programowej MOK znalazło się blisko 50 podmiotów reprezentujących m.in. środowiska kulturalne, artystyczne, jednostki samorządowe, naukowe, stowarzyszenia społeczne, grupy wyznaniowe, placówki edukacyjne i podmioty gospodarcze (w 2024 i 2023 r. również było ich blisko 50).

Działalność MOK potwierdziła zdolność instytucji do elastycznego dostosowywania oferty do zmieniających się potrzeb mieszkańców. Istotnym kierunkiem rozwoju pozostaje zwiększanie mobilności kultury poprzez realizację wydarzeń w różnych przestrzeniach miasta oraz wzmacnianie współpracy międzyinstytucjonalnej, sprzyjającej integracji działań kulturalnych i efektywnemu wykorzystaniu potencjału lokalnych partnerów.

Miejska Biblioteka Publiczna

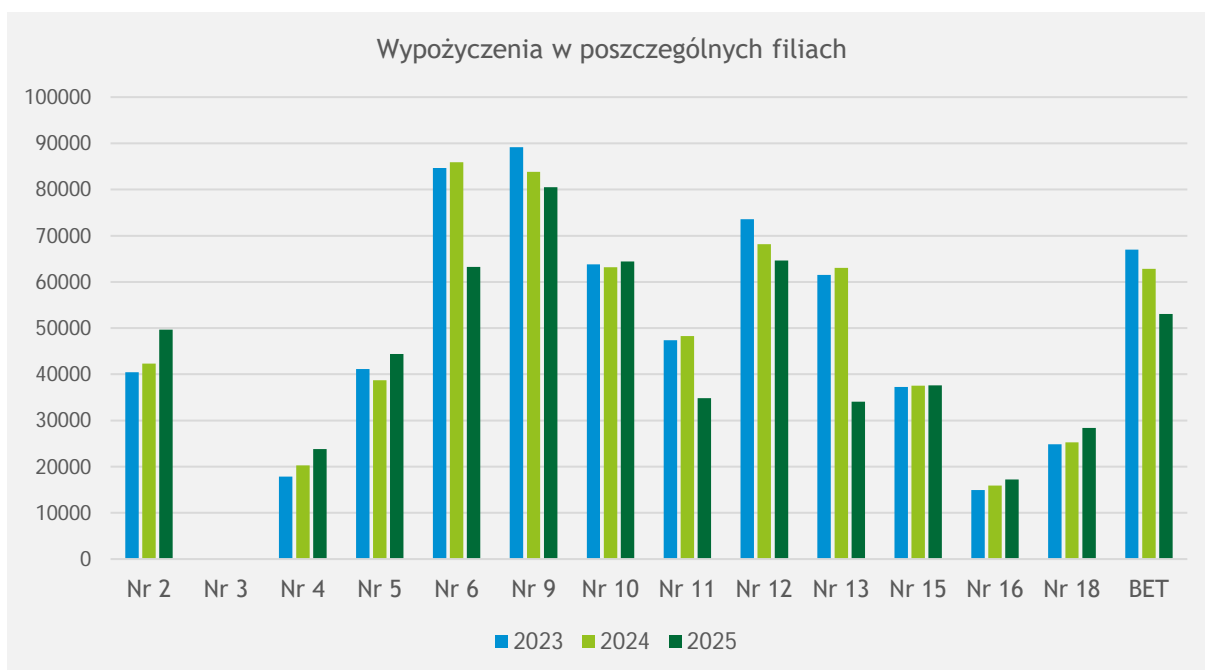
Zadaniem statutowym MBP jest zaspokajanie i rozwijanie potrzeb edukacyjnych, kulturalnych i informacyjnych oraz uczestnictwo w upowszechnianiu wiedzy i kultury. MBP realizuje swoje zadania poprzez sieć 14 filii bibliotecznych, rozmieszczonych równomiernie na terenie Olsztyna, w tym dwóch multimedialnych bibliotek: *Planeta 11* oraz *Multicentrum*. Ponadto do sieci należą wyprofilowane filie: *Abecadło* - wyjątkowa filia dla dzieci oraz Biblioteka Ekonomiczno-Techniczna obsługująca małe i średnie firmy, osoby rozpoczynające działalność gospodarczą oraz uczniów i studentów.

W 2025 r. MBP odnotowała spadek liczby wypożyczeń, co było związane z prowadzonymi pracami remontowymi w dwóch znaczących filiach bibliotecznych. Sytuacja ta skutkowałą czasowym ograniczeniem dostępności usług dla czytelników, w szczególności w filii nr 13 przy ulicy Sikiryckiego 9, zamkniętej od lipca 2025 r. oraz filii nr 6 przy ulicy Jarockiej 6, zamkniętej od września 2025 r. Poniższa tabela przedstawia poziom wypożyczeń w poszczególnych filiach w latach 2023-2025.

Liczba wypożyczeń w poszczególnych filiach MBP w latach 2023-2025

Nr filii	2023	2024	2025
Nr 2	40 425	42 326	49 647
Nr 3	0	0	0
Nr 4	17 841	20 313	23 785
Nr 5	41 145	38 745	44 382
Nr 6	84 653	85 873	63 223
Nr 9	89 165	83 794	80 511
Nr 10	63 819	63 184	64 403
Nr 11	47 373	48 251	34 813
Nr 12	73 561	68 178	64 641
Nr 13	61 492	63 042	34 054
Nr 15	37 279	37 540	37 629
Nr 16	14 933	15 926	17 213
Nr 18	24 826	25 246	28 409
BET	66 980	62 806	53 087
SUMA	663 492	655 224	595 797

Wykres graficzny poziomu wypożyczeń w poszczególnych filiach MBP w latach 2023- 2025

W 2025 r. MBP odnotowała 31 206 użytkowników. Oznacza to spadek względem 2024 r. o 234 osoby, dla porównania w 2023 r. liczba użytkowników wynosiła 31 087.

Liczba użytkowników/czytelników latach 2023-2025

Liczba czytelników i użytkowników MBP	2023	2024	2025
Użytkownicy zarejestrowani w bibliotece	31 087	31 440	31 206
Czytelnicy (użytkownicy aktywnie wypożyczający)	24 094	24 163	24 078

Użytkownicy zarejestrowani w bibliotece to osoby, które zaktualizowały swoje konto biblioteczne w danym roku sprawozdawczym lub dokonali zwrotu wypożyczonych pozycji, natomiast czytelnicy (użytkownicy aktywnie wypożyczający) to klienci, którzy wypożyczyli w okresie sprawozdawczym minimum jeden egzemplarz materiałów bibliotecznych.

Zbiory biblioteczne

Zakup nowości wydawniczych oraz uzupełnianie księgozbioru biblioteki publikacjami pozyskiwanymi z innych źródeł wykazały znaczący wzrost liczby zakupionych książek, przy jednoczesnym spadku liczby zbiorów specjalnych. Zmiana ta odzwierciedla aktualne zainteresowania czytelników, którzy coraz rzadziej sięgają po zbiory multimedialne takie, jak płyty CD lub DVD. Biblioteka oprócz tradycyjnej formy książki, zapewniła także mieszkańcom Olsztyna dostęp do zbiorów elektronicznych.

Szczegółowe dane dotyczące wpływów oraz źródeł finansowania zakupu przedstawiono w poniższych tabelach.

	2023	2024	2025
Książki	10 921 egz.	10 925 egz.	14 246 egz.
Zbiory specjalne	2 336 egz.	3 596 egz.	1 054 egz.

Wydatki na zbiory biblioteczne ze wskazaniem źródła finansowania w latach 2022-2024

Wydatki na materiały biblioteczne w okresie sprawozdawczym												
Rok	Wartość w zł ogółem			Wartość w zł (bez znaku po przecinku) - ze środków organizatora			Wartość w zł (bez znaku po przecinku) - ze środków MKiDN			Wartość w zł (bez znaku po przecinku) - z innych środków		
	2023	2024	2025	2023	2024	2025	2023	2024	2025	2023	2024	2025
Książki	181705	212100	331112	145281	155341	200159	35227	38288	101091	1197	18471	29862
Czasopisma:	5970	6000	6049	5970	6000	6049	0	0	0	0	0	0
w tym prenumerata	5970	6000	6049	5970	6000	6049	0	0	0	0	0	0
Zbiory specjalne:	31577	31893	18843	11603	16174	4755	2773	2212	1755	17201	13507	12333
w tym materiały audiowizualne	22607	22602	18843	2633	7175	4755	2773	1920	1755	17201	13507	12333
w tym książki dźwiękowe	5406	10340	8846	2633	7175	4755	2773	1920	1755	0	1245	2336
w tym dokumenty elektroniczne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Licencjonowane zbiory elektroniczne	0	9954	12314	0	9954	12314	0	0	0	0	0	0

Działalność kulturalna i edukacyjna

Uzupełnieniem podstawowej działalności MBP, związanej z udostępnianiem zbiorów bibliotecznych, jest organizacja wydarzeń kulturalnych oraz działań edukacyjnych skierowanych do mieszkańców miasta. Biblioteka pełni istotną rolę jako przestrzeń integracji społecznej, animacji czytelnictwa oraz upowszechniania kultury. W 2025 r. MBP zorganizowała łącznie 1 901 działań kulturalnych i edukacyjnych, w których uczestniczyło 34 331 osób. Największą frekwencję odnotowano w trakcie zajęć literackich (596 wydarzeń, 10 889 uczestników) oraz innych warsztatów i szkoleń (662 wydarzenia, 12 599 uczestników).

Biblioteka realizowała również spotkania autorskie, warsztaty rękodzielnicze, wystawy, imprezy plenerowe oraz wydarzenia online, zapewniając zróżnicowaną ofertę odpowiadającą potrzebom różnych grup odbiorców.

Liczba uczestników w poszczególnych formach działalności MBP w latach 2023-2025

Formy działalności biblioteki						
Rok	2023		2024		2025	
Rodzaj działania	Liczba zajęć	Liczba uczestników	Liczba zajęć	Liczba uczestników	Liczba zajęć	Liczba uczestników
szkolenia biblioteczne użytkowników	66	902	49	864	5	99
szkolenia studentów bibliotekoznawstwa i bibliotekarzy z innych bibliotek	5	81	1	20	1	25
zajęcia literackie	557	9 285	610	10 469	596	10 889
spotkania autorskie	29	1 251	36	2 323	36	1 428
wystawy	72	1 141	32	2 660	23	939
przedstawienia teatralne	10	249	15	600	6	351
imprezy online	28	145	63	686	64	391
imprezy zewnętrzne	56	2 490	74	4 744	38	1 360
inne imprezy organizowane przez bibliotekę	110	3 252	133	3 739	94	3 160
zajęcia komputerowe	27	110	8	54	0	0
zajęcia językowe	340	1 881	357	1 677	193	914
odczyty	2	22	2	52	1	22
spotkania kół zainteresowań	123	928	123	1 489	36	377
warsztaty rękodzielnicze (w tym plastyczne)	76	586	77	810	108	1 074
spotkania z zaproszonymi gośćmi	20	457	34	1 015	29	526
konkursy	14	282	12	234	9	177
inne warsztaty i szkolenia	659	11 241	693	13 004	662	12 599
suma	2 194	34 303	2 319	44 440	1 901	34 331

Wśród działań o szczególnym znaczeniu znalazły się także inicjatywy integracyjne oraz projekty aktywizujące osoby z niepełnosprawnościami. W 2025 r. zrealizowano 53 wydarzenia o charakterze integracyjnym i edukacyjnym, w których uczestniczyło 497 osób.

Spośród wielu działań MBP na szczególne wyróżnienie zasługują dwa projekty zrealizowane w 2025 r.: IV edycja Festiwalu Literatury *Atlantyda Północy* oraz *Biblioteka po drodze*.

- 1) IV edycja Festiwalu Literatury *Atlantyda Północy* odbyła się w dniach 17-30 czerwca 2025 r. w Olsztynie. Organizatorem wydarzenia była MBP, we współpracy z Fundacją *Borussia* oraz Instytutem Północnym im. Wojciecha Kętrzyńskiego. Festiwal ukazywał bogactwo i różnorodność literatury autorów związanych z Warmią i Mazurami, zarówno współczesnych, jak i historycznych, podkreślając znaczenie miejsca pochodzenia oraz wielokulturowe dziedzictwo regionu, określanego metaforycznie jako *Atlantyda Północy*. Program wydarzenia nawiązywał do idei Kazimierza Brakonieckiego - poety i pisarza związanego z Olsztynem. W trakcie festiwalu odbyły się spotkania autorskie m.in. z Katarzyną Roman-Rawską oraz Elizą Kącką, laureatką Literackiej Nagrody Warmii i Mazur *Wawrzyn 2024* oraz Nagrody Literackiej *Nike 2025*. Program obejmował również warsztaty ilustracji książkowej dla dzieci, projekcję filmu *Szyfry* Wojciecha Jerzego Hasa, a także spacer literacki *Olsztyn. Domonologia* prowadzony przez Kazimierza Brakonieckiego. Zwieńczeniem festiwalu było czytanie performatywne powieści Joanny Wilengowskiej *Król Warmii i Saturna*, przygotowane we współpracy z aktorami Teatru im. Stefana Jaracza. Wydarzenia festiwalowe odbywały się w różnych przestrzeniach miasta, m.in. w *Domu Mendelsohna*, *Planecie 11*, Bibliotece *Abecadło* oraz Instytucie Północnym. Wszystkie wydarzenia miały charakter otwarty i bezpłatny.
- 2) *Biblioteka po drodze* to projekt zrealizowany jako zadanie publiczne przez Stowarzyszenie Przyjaciół MBP w Olsztynie we współpracy z biblioteką, dzięki dofinansowaniu ze środków Gminy Olsztyn. Projekt obejmował cykl bezpłatnych wydarzeń animujących czytelnictwo i integrujących mieszkańców wokół literatury, sztuki, historii i tradycji. Głównym celem projektu było przywrócenie pamięci o twórcach ważnych dla polskiej kultury - Władysławie Reymoncie, Ignacym Krasickim oraz Stefanie Jaraczu, a także podkreślenie roli biblioteki jako lokalnego centrum kultury, integracji i aktywności społecznej. Projekt skierowano do szerokiego grona odbiorców: dzieci, młodzieży, dorosłych oraz osób 60+. Dzięki różnorodnej tematyce wydarzeń udało się dotrzeć zarówno do stałych bywalców biblioteki, jak i osób, które do tej pory rzadziej korzystały z jej oferty. Zorganizowano 7 bezpłatnych wydarzeń, które łączyły literaturę, sztukę, naturę, historię i tradycję:
 - a) warsztaty jogi z bajkami I. Krasickiego, prowadzenie: Joanna Podolak,
 - b) warsztaty kulinarne *Dzika kuchnia*, prowadzenie: Kama Michalska - Tygiel Warmiński,
 - c) warsztaty literacko-przyrodnicze *W Ptasiej Szkole Mądrości: Co Kruk i Lis Opowiedzą Nam o Świecie?*,
 - d) teatr przy Stoliku *Hipnoza* Antoniego Cwojdziańskiego w wykonaniu aktorów Teatru im. S. Jaracza Alicji Kochańskiej i Cezarego Ilczyny,
 - e) spotkanie autorskie z pisarką Katarzyną Enerlich,
 - f) koncert zespołu Folk Banda,
 - g) wernisaż i wystawa fotograficzna *Pałace i dwory - historia odchodzenia* autorstwa Beaty Wiśniowskiej z Fundacja *Borussia*.

Działalność MBP przyczyniła się do zwiększenia dostępu mieszkańców do kultury oraz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu poprzez ofertę skierowaną do różnych grup wiekowych i środowisk. Wysoka frekwencja potwierdza, że Olsztynianie chętnie uczestniczą w wydarzeniach organizowanych przez bibliotekę. Realizowane przedsięwzięcia aktywizowały mieszkańców, w tym osoby z niepełnosprawnościami, promowały czytelnictwo jako atrakcyjną formę spędzania wolnego czasu, wzmacniały rolę biblioteki jako lokalnego centrum kultury, budowały trwałe więzi społeczne i rozwijały uczestnictwo w życiu kulturalnym miasta.

Galeria Sztuki BWA

Zadaniem statutowym Galerii Sztuki BWA jest upowszechnianie kultury oraz zaspokajanie i rozwijanie potrzeb kulturalnych mieszkańców poprzez prezentację wartościowych dokonań na polu sztuki współczesnej. Swoją działalność prowadzi w siedzibie tymczasowej - Hali *Urania*. Zmiana lokalizacji działalności BWA wiązała się z utratą części dotychczasowej przestrzeni wystawienniczej. Z dotychczasowych dwóch sal ekspozycyjnych instytucja obecnie dysponuje jedną. Ograniczenie możliwości prezentacyjnych wpłynęło na zmniejszenie liczby organizowanych wystaw, a tym samym na spadek liczby uczestników wydarzeń wystawienniczych w porównaniu z latami poprzednimi.

W 2025 r. w BWA zorganizowano 12 wystaw i 54 wydarzenia pozawystawiennicze. Frekwencja dotycząca uczestnictwa w wydarzeniach wystawienniczych wyniosła 4 770 osób, natomiast w programie pozawystawienniczym wzięło udział 1 470 uczestników i uczestniczek z różnych grup wiekowych. BWA prowadziła stałą działalność edukacyjną, zrealizowano: 10 wykładów, 7 oprowadzań, 15 warsztatów dla grup zorganizowanych, 12 warsztatów dla gości indywidualnych, 24 warsztaty dla dorosłych, w których łącznie uczestniczyły 2 264 osoby.

Liczba wydarzeń w BWA w latach 2023-2025

Wydarzenia w BWA	2023	2024	2025
Liczba wystaw	17	16	12
Liczba wydarzeń pozawystawienniczych	15	14	54
Liczba uczestników wystaw	8 492	8 570	4 770
Liczba uczestników wydarzeń pozawystawienniczych	927	1 190	1 472
Liczba uczestników zajęć edukacyjnych	1 659	1 726	2 264

BWA prowadziła też działania wydawnicze oraz promocyjne związane z realizowanym programem wystawienniczym i edukacyjnym. Wydano dwa katalogi towarzyszące wystawom: *Droga do nieoczekiwanego* Mieczysława Romańczuka i *Własne pokoje* Małgorzaty Malwiny Niespodziewanej.

Galeria przygotowała zaproszenia oraz plakaty promujące wystawy prezentowane w 2025 r., w tym m.in.: *Design wokół nas, Własne pokoje* - Małgorzata Malwina Niespodziewana, *AUC, AUC* - Karolina Balcer/Michalina Kacperak, *Ślady życia* - Andrzej „Szczurek” Waszczuk, *Wiosna wygląda jak listopad* - Grzegorz Pieniak, *Neptun* - Joanna Bentkowska-Hlebowicz, *Szkoło artystyczne i użytkowe okresu PRL z kolekcji Jerzego Kurowskiego, Migracje. Błękit Pruski* - Krystyna Janusz, *Mapy utraconego krajobrazu* - Wojciech Tylbor-Kubrakiewicz, *Przecięcia. Wystawa Laureatów 5. Ogólnopolskiego Konkursu Malarskiego imienia W. Fangora* - Aleksandra Chowaniec/Elżbieta Chudy/Jakub Kozłowski/Milan Zientara, *LakeBook* - Eda Yuko.

BWA opracowało ulotkę i plakat dotyczące programu edukacyjnego *Sztuka w szkole*, a także kartki okolicznościowe związane ze świętami. Przygotowano również dwa informatory półroczne zawierające skrócony opis prezentowanych ekspozycji. Ponadto wydano po dwa wzory pocztówek do wystaw: *Własne pokoje* - Małgorzata Malwina Niespodziewana, *Wiosna wygląda jak listopad* - Grzegorz Pieniak, *Szkoło artystyczne i użytkowe okresu PRL z kolekcji Jerzego Kurowskiego, Migracje. Błękit Pruski* - Krystyna Janusz oraz *Mapy utraconego krajobrazu* - Wojciech Tylbor-Kubrakiewicz.

Galeria realizowała także działania w zakresie promocji poprzez produkcję gadżetów, w tym kubków (dwa wzory), toreb, magnesów (cztery wzory) oraz pocztówek (cztery wzory).

W trakcie wystawy *Co mieszka w ciele?*, dofinansowanej przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, zrealizowano 20 warsztatów, 13 wydarzeń towarzyszących i spotkań, w których uczestniczyło 668 osób. Wydano katalog, przewodnik po wystawie dla dzieci, ulotkę z programem towarzyszącym dla gości indywidualnych oraz grup zorganizowanych, a także ulotkę z informacją o wystawie, której towarzyszyła również stworzona przez Magdalenę Kreis twórcza karta dla rodzin. Dodatkowo wyprodukowano dwie pocztówki, dwie torby i gadżety promujące wystawę z pracami dzieci, jak magnesy (trzy wzory), naklejki i przypinki (trzy wzory).

W toku projektu *LakeBook*, objętego wsparciem Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności, przygotowano katalog z zakładką, a wystawie towarzyszyły materiały promocyjne w postaci plakatu, ulotki oraz zaproszeń.

W ciągu roku galeria organizowała liczne spotkania autorskie z artystami i kuratorami, finisaże wystaw, *Noc Muzeów*, *Weekend Seniora z Kulturą*, a także działania skierowane do dzieci. Ponadto zrealizowano szereg spotkań, warsztatów oraz wykładów. Łączna frekwencja w 2025 r. wyniosła 8 506 osób. Dla porównania: w 2024 r. - 10 973 osoby, a w 2023 r. - 11 078.

Olsztyński Teatr Lalek

Zadaniem statutowym OTL jest organizowanie i prowadzenie działalności kulturalnej w dziedzinie teatru lalkowego i innych form teatralnych, adresowanych głównie do dzieci i młodzieży, ale również do widza dorosłego. W 2025 r. OTL zagrał łącznie 422 spektakle: 344 spektakli w siedzibie oraz 78 spektakli w terenie - w tym osiem na ogólnopolskich i międzynarodowych festiwalach teatralnych.

OTL odwiedziło łącznie 31 050 widzów w bazie i 4 245 w terenie. W tym samym okresie odbyły się 63 działania edukacyjne, w których udział wzięło 1 731 uczestników. Teatr zorganizował też dziewięć wystaw czasowych we foyer, zainicjował również nową przestrzeń ekspozycyjną - *Galerię Jednej Lalki*. Ponadto OTL zorganizował 11 spektakli tłumaczonych na Polski Język Migowy.

Tabela przedstawiająca wydarzenia i liczbę widzów w OTL w okresie 2023-2025

Wydarzenia w OTL	Rok 2023	Rok 2024	Rok 2025
Liczba spektakli	303	270	344
Liczba spektakli w terenie	7	10	78
Liczba premier teatralnych	2	5	6
Liczba wystaw	2	4	9
Liczba zajęć edukacji teatralnej	35	40	63
Liczba widzów spektakli w teatrze	33 203	26 989	31 050
Liczba widzów spektakli w terenie	1 770	1 403	4 245

W 2025 roku OTL przygotował sześć premierowych spektakli, wzbogacając repertuar o nowe propozycje artystyczne skierowane do różnych grup odbiorców:

- 1) *Zmień się* w reż. Lucii Vransy Svobodovej,
- 2) *Niesamowite przygody skarpetek* w reż. Leny Alberskiej,
- 3) *DWA* w reż. Pavliny Oklestekovej,
- 4) *Kleks - Szkoła wyobraźni* w reż. Marty Streker,
- 5) *Dziewiąta Planeta* w reż. Zuzanny Łuczak-Wiśniewskiej z premierą na Zamku Kapituły Warmińskiej w Olsztynie na festiwalu ANIMA, a 8 listopada z premierą sceniczną,
- 6) *Wampir* w reż. Tomasza Kaczorowskiego.

Teatr uczestniczył w festiwalach teatralnych, prezentując następujące spektakle:

- 1) *Żaba nie - śmieszka* prezentowany na Festiwalu Teatrów dla Dzieci w Krakowie w styczniu 2025 r.,
- 2) *LOT* na Trójnarodowym Festiwalu Teatralnym w Zittau, Niemcy w lutym 2025 r.,
- 3) *Pięć i pół człowieka* prezentowany na 3. Festiwalu Plastyki Teatrów Lalki i Formy w Słupsku w kwietniu 2025 r.,
- 4) *Zmień się, Kleks. Szkoła wyobraźni, Dwa i Dziewiąta planeta* na XX Międzynarodowym Festiwalu Wyobraźni i Możliwości Teatru Lalek ANIMA - Olsztyn 2025 w lipcu 2025 r.,
- 5) *Zmień się* prezentowany na 15. Międzynarodowym Festiwalu Teatrów Ożywionej Formy MASKARADA w Rzeszowie we wrześniu 2025 r.,
- 6) *Zmień się* prezentowany na 31. Międzynarodowym Festiwalu Teatrów Lalek i Formy Spotkania w Toruniu w październiku 2025 r.,

- 7) *Kreska* prezentowany na 32. Ogólnopolskim Festiwalu Teatrów Lalkowych w Opolu w październiku 2025 r.,
- 8) *Mamu - Ty* prezentowany na Festiwalu Teatralnym dla Dzieci i Młodzieży w Zamościu w listopadzie 2025 r.

W 2025 r. OTL prowadził bardzo szeroko zakrojoną działalność artystyczną, edukacyjną i organizacyjną, obejmującą realizację spektakli, projektów edukacyjnych oraz wydarzeń towarzyszących. Wśród wielu projektów zrealizowanych na szczególną uwagę zasługują trzy inicjatywy. Po raz pierwszy w historii OTL zaprezentowano spektakl *Czerwony Kapturek* z tłumaczeniem na język migowy, zwiększając dostępność oferty dla osób z niepełnosprawnością słuchu. Istotnym przedsięwzięciem był również interwencyjny spektakl edukacyjny *Dwa*, zrealizowany w Szkole Podstawowej nr 33 w Olsztynie, skierowany do uczniów klas ósmych, przedstawiający monolog młodej osoby zmagającej się z presją otoczenia oraz potrzebą odnalezienia własnej tożsamości. Spektakl sfinansowało Miasto Olsztyn. W 2025 r. spektakl zagrano ponad 40 razy. Ważnym wydarzeniem kulturalnym był także powrót po dziesięciu latach *XX Międzynarodowego Festiwalu Wyobraźni i Możliwości Teatru Lalek ANIMA - Olsztyn 2025*. W festiwalu wzięli udział artyści i zespoły między innymi z Rzeszowa, Wałbrzycha, Wrocławia, Supraśla, Poznania, Warszawy, Białegostoku oraz z zagranicy - ze Słowacji (Bratysława) i Niemiec (Zwickau). Program łączył klasyczne, nowoczesne, plenerowe i cyfrowe formy teatru ożywionej materii, skierowane do widzów w każdym wieku. Festiwal zrealizowano przy wsparciu programów Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego *Wydarzenia artystyczne dla dzieci i młodzieży* oraz *Teatr*, ze środków Funduszu Promocji Kultury, a także przy udziale Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego, sponsorów i partnerów. Festiwal *ANIMA* zgromadził blisko 40 wydarzeń i ponad 4 000 uczestników, co potwierdza duże zainteresowanie mieszkańców kulturą animacji.

W 2025 r. OTL uhonorowano licznymi nagrodami i wyróżnieniami, które potwierdzają wysoki poziom artystyczny realizowanych spektakli oraz znaczącą pozycję instytucji na mapie kulturalnej kraju.

Olsztyńskie Planetarium i Obserwatorium Astronomiczne

Olsztyńskie Planetarium i Obserwatorium Astronomiczne (OPiOA) prowadzi działalność w oparciu o dwa obiekty: Planetarium przy al. Marsz. J. Piłsudskiego 38 oraz Obserwatorium Astronomiczne przy ul. Żołnierskiej 13. Planetarium ma salę projekcyjną na 160 miejsc oraz wykładową na 90 miejsc. Od 15 września 2025 r. obiekt pozostaje nieczynny z powodu modernizacji. W związku z prowadzonymi pracami od 6 grudnia 2025 r. działalność instytucji częściowo przeniesiono do tymczasowej lokalizacji pod nazwą *Stacja Kosmos*, usytuowanej w Galerii Handlowej *Aura* przy al. Marsz. J. Piłsudskiego 16, na poziomie III, w pobliżu kina *Helios*. Działalność OPiOA obejmuje popularyzację astronomii i astronautyki poprzez organizację projekcji popularnonaukowych, teleskopowych pokazów plam słonecznych, panoramy miasta, prezentacji gwiaździstego nieba oraz obserwacji Księżyca i planet. Instytucja realizuje również liczne działania edukacyjne skierowane do mieszkańców i odwiedzających.

Tabela przedstawiająca dane frekwencyjne w OPiOA w latach 2023-2025

Frekwencja	Rok 2023	Rok 2024	Rok 2025
	94 147 osób	105 786 osób	80 757 osób

Tabela z liczbą wydarzeń w OPiOA w latach 2023-2025

Wydarzenia	Rok 2023	Rok 2024	Rok 2025
Seanse fulldome	1 244	1 321	1 394
Pokazy edukacyjne prowadzone na żywo	446	518	335
Projekcje na żywo	143	351	285
Koncerty i projekcje muzyczne	20	6	9
Pokazy fizyczne i fizyczno-astronomiczne	21	44	33
Oprowadzanie po pracowniach w Obserwatorium Astronomicznym	864	1 011	1 146
Pokazy nieba	26	19	42
Doświadczalnia Kopernika	-	558	129
Wystawy	11	2	3
Imprezy astronomiczne	12	13	16
Łącznie	2 787	3 843	3 392

Wśród licznych wydarzeń zrealizowanych przez OPiOA w 2025 r. należy wymienić następujące inicjatywy:

- 1) *Sidewalk astronomiczny* - nowatorskie wydarzenie plenerowe, którego celem była promocja działalności OPiOA oraz popularyzacja astronomii w przestrzeni miejskiej. W toku całego cyklu organizowano pokazy Słońca dla przechodniów przy wykorzystaniu specjalnego teleskopu słonecznego, w wybranych, często uczęszczanych lokalizacjach na terenie Olsztyna. Pokazy odbywały się w każdy czwartek lipca i sierpnia. Cykl rozpoczął się przy obserwatorium, a kolejne spotkania organizowano m.in. w rejonie *Galerii Warmińskiej*, w Kortowie, na plaży miejskiej nad jeziorem Ukiel, na Starym Mieście, w Parku Centralnym, w okolicach Dworca PKP, przy ratuszu oraz na placu przy planetarium.
- 2) *Światowy Tydzień Przestrzeni Kosmicznej* - seria wydarzeń organizowanych w ramach ogólnomiastowskiej inicjatywy edukacyjnej, która ma na celu zwrócenie uwagi na problem nadmiaru sztucznego światła i potrzebę ochrony ciemności nocnego nieba. Z tej okazji przygotowano: seans specjalny z występem na żywo *Ciemna strona światła*, wystawę *Ciemne Niebo w Ogrodzie Kopernika*, specjalne pokazy nieba wraz z oprowadzaniem po nowej wystawie w *Ogrodzie Kopernika*, zajęcia rodzinne *Kolory wśród gwiazd*.

3) Lato artystyczne w *Ogrodzie Kopernika* pn. *W Atmosferze sztuki* - kontynuacja cyklu kulturalnego w przestrzeni ogrodu znajdującego się przy obserwatorium, w ofercie którego znajdują się kameralne koncerty i spektakle plenerowe. Zaplanowano pięć wydarzeń, częściowo zrealizowanych dzięki współpracy z *Pałacem Młodzieży*. Projekt lata artystycznego zakłada promocję miejsca jako przestrzeni do działań artystycznych i kulturalnych oraz stworzenie oferty, która aktywizowałaby społeczność sąsiadującą z obserwatorium. Odbyły się m.in: koncert zespołu *Folk Banda*, koncert zespołu *Cztery Stery*, koncert Pracowni Wokalnej pod kierunkiem Alicji Kucharczyk - Samko, koncert Łukasza Jędrysa, spektakl *Teatru Pierwsze Kroki*.

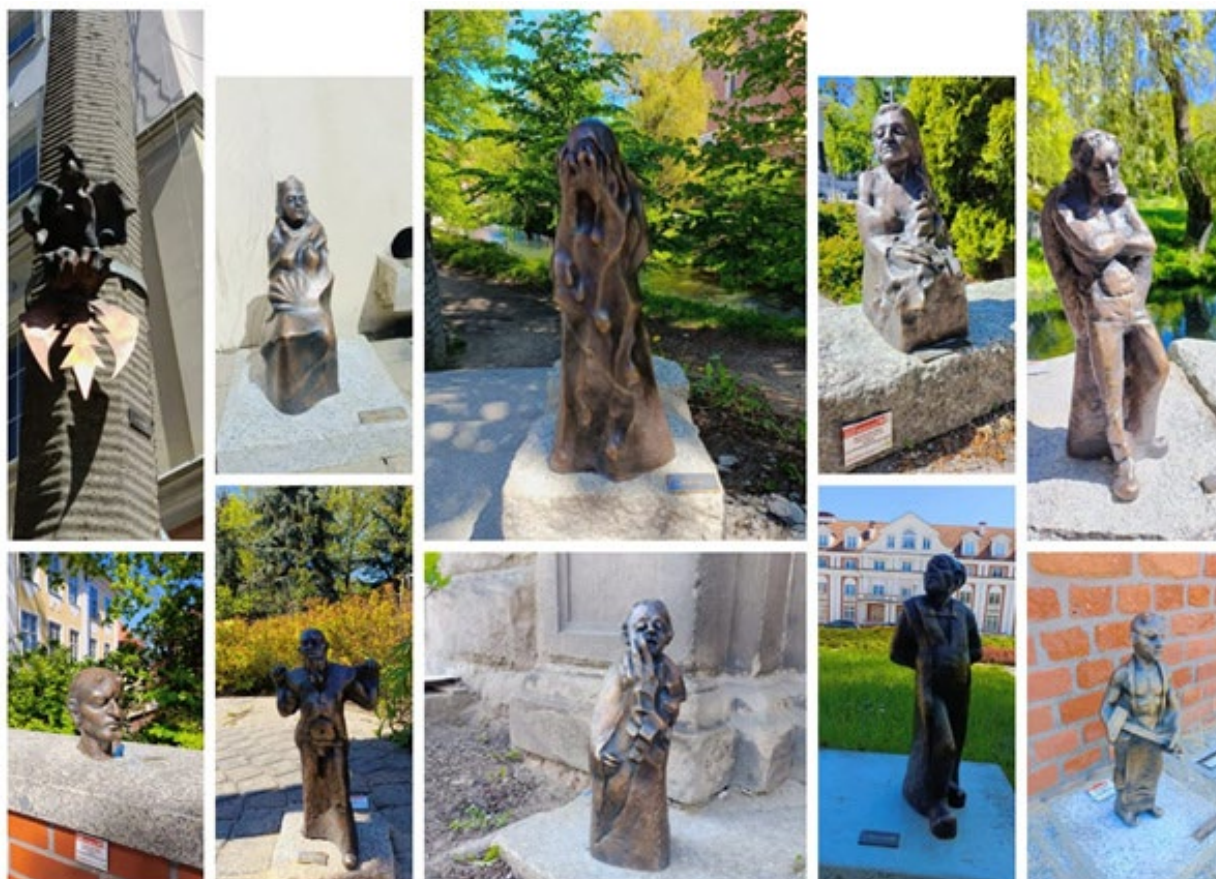
W 2025 r. OPiOA realizowało strategiczne przedsięwzięcie pn. *Modernizacja Olsztyńskiego Planetarium wraz z utworzeniem Habitatu Księżycowego*. Projekt uzyskał dofinansowanie w ramach Priorytetu 11 *Turystyka i kultura*, Działania 11.01 Infrastruktura kultury programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur 2021-2027, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Beneficjentem projektu jest Gmina Olsztyn, natomiast OPiOA pełni funkcję realizatora zadania. W planach są: przebudowa Olsztyńskiego Planetarium, w tym zakup wyposażenia stałego, zakup wystaw interaktywnych, nadzór inwestorski, zakup wyposażenia ruchomego oraz promocja projektu.

9.2 Współpraca miejskich instytucji kultury i Wydziału Kultury Urzędu Miasta Olsztyna w toku realizacji Olsztyńskiego Budżetu Obywatelskiego i innych programów

W 2025 r. Wydział Kultury Urzędu Miasta Olsztyna uruchomił szlak spacerowy, kończący realizację miejskiego projektu OBO (2023-2024) pn. *Tropami baśni i legend z Warmii i Mazur - niewielkie formy rzeźbiarskie w przestrzeni miejskiej*. W obszarze Starego Miasta i Śródmieścia umieszczono 15 niewielkich rzeźb z brązu inspirowanych lokalnymi legendami, wzbogacając ofertę kulturalną i turystyczną miasta. Wydano również książeczki z opisem postaci i mapką z lokalizacjami rzeźb w ilości 3 000 sztuk oraz odznaki *Tropiciela Baśni i Legend z Warmii i Mazur* w formie naklejki w ilości 1 000 sztuk.

Figurki rzeźbiarskie zrealizowane ze środków OBO

Na zdjęciu przedstawiono figurki postaci z baśni i legend z Warmii i Mazur: Perkun, Królowa Róż, Kobieta o Bursztynowych Włosach, Topnik, Karczmarka z Nakomiad, Kłobuk, Królowa Jezior, Ałna, Czarownica znad Beldan, Diabelska Kładka, Smętek, Barstuk, Kamienna Dłoń, Titelitur, Czart z Tałckiego Bagna.

Miejskie instytucje kultury zrealizowały sześć projektów osiedlowych z OBO:

1) Miejski Ośrodek Kultury:

- a) *Ale Sztuka! Nad Długim! Ale berbeć!* - Os. Nad Jeziorem Długim, 25 000 zł,
- b) *Szanty na olsztyńskiej starówce!* - Os. Śródmieście, 50 000 zł,
- c) *Koncerty w Parku Jakubowo - kultura w Parku* - Os. Wojska Polskiego, 50 000 zł,
- d) *Festyn z okazji 90 rocznicy powstania Osiedla Mazurskiego* - Os. Mazurskie, 50 000 zł.

2) Miejska Biblioteka Publiczna:

- a) *Biblioteka po sąsiedzku - zawsze po drodze* - Os. Nad Jeziorem Długim, 25 000 zł,
- b) *Czytanie na Kormoranie* - Os. Kormoran, 20 000 zł.

Dla porównania: w 2024 r. miejskie instytucje kultury oraz Wydział Kultury Urzędu Miasta Olsztyna zrealizowały w warunkach OBO siedem projektów, natomiast w 2023 r. nie realizowały projektów dofinansowanych z OBO.

Miejskie instytucje kultury otrzymały cztery dotacje celowe z budżetu dla pozostałych jednostek zaliczanych do SFP - pomoc finansowa ze środków województwa na realizację działań w zakresie kultury za 2025 r.:

- 1) Miejski Ośrodek Kultury - dotacja celowa na zadanie pn. *VI Złot Animatorów Województwa Warmińsko-Mazurskiego* w wysokości 35 000 zł,
- 2) Miejski Ośrodek Kultury - dotacja celowa na zadanie pn. *Warmiński Jarmark Świąteczny* w wysokości 65 000 zł,
- 3) Olsztyński Teatr Lalek - dotacja celowa na zadanie pn. *Produkcja familijnego plenerowego spektaklu lalkowego wraz z prezentacją w miejscowościach woj. warmińsko-mazurskiego* w wysokości 40 000 zł,
- 4) Miejska Biblioteka Publiczna - dotacja celowa na zadanie pn. *Festiwal literatury pn. Atlantyda Północy - inscenizacje teatralne w formie czytania performatywnego książki Joanny Wilengowskiej pt. Król Warmii i Saturna* w wysokości 10 000 zł.

W 2025 r. gmina zabezpieczyła środki finansowe na dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych innych jednostek sektora finansów publicznych:

- 1) Olsztyński Teatr Lalek - dotacja na zadanie pn. *Zakup urządzenia stolarskiego* w wysokości 25 000 zł,
- 2) Olsztyński Teatr Lalek - dotacja na zadanie pn. *Zakup samochodu dostawczo-osobowego* w wysokości 70 000 zł,
- 3) Miejski Ośrodek Kultury - dotacja na zadanie pn. *Zakup sprzętu technicznego z programu Infrastruktura Domów Kultury* w wysokości 30 000 zł,
- 4) Miejski Ośrodek Kultury - dotacja na zadanie pn. *Zakup samochodu towarowego typu van* w wysokości 50 000 zł,
- 5) Biuro Wystaw Artystycznych - dotacja na zadanie pn. *Modernizacja Olsztyńskiego Planetarium wraz z utworzeniem Habitatu Księżycowego, z przeznaczeniem na modernizację BWA* w wysokości 492 000 zł,
- 6) Olsztyńskie Planetarium i Obserwatorium Astronomiczne - dotacja na zadanie pn. *Modernizacja Olsztyńskiego Planetarium wraz z utworzeniem Habitatu Księżycowego* w wysokości 7 708 002 zł.

9.3 Mecenat Miasta Olsztyna

Stypendia i nagrody dla osób zajmujących się twórczością artystyczną, upowszechnianiem oraz ochroną dóbr kultury

Stypendia dla osób zajmujących się twórczością artystyczną, upowszechnianiem oraz ochroną dóbr kultury przyznaje się zarządzeniem Prezydenta Olsztyna. W 2025 r. po rozpatrzeniu przez Komisję Kultury Rady Miasta Olsztyna czterech złożonych wniosków, przyznano cztery stypendia. Łączna kwota stypendiów zamknęła się w kwocie 32 662 zł. Wysokość jednego stypendium wynosiła 4 666 zł miesięcznie (kwota min. wynagrodzenia za pracę).

Tabela przedstawiająca dane statystyczne dotyczące stypendiów przyznanych w latach 2023-2025

Stypendia artystyczne	Rok 2023	Rok 2024	Rok 2025
Liczba złożonych wniosków stypendialnych	19	18	4
Liczba przyznanych stypendiów	5	5	4
Łączna kwota przyznanych stypendiów	18 000	21 500	32 662
Wartość jednego stypendium	3 490	4 242	4 666

Nagrody za osiągnięcia w dziedzinie kultury oraz ogólnopolskich konkursach:

- 1) Siedem Dorocznych Nagród Prezydenta Olsztyna za szczególne osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony kultury. Łączna wartość nagród wyniosła 27 000 zł,
- 2) Nagroda Prezydenta Olsztyna - Grand Prix w *Olsztyńskich Mistrzostwach Fotograficznych (MOK)* - 3 000 zł,
- 3) Nagroda Prezydenta Olsztyna - Grand Prix w *Konkursie Gitarowym im. J. Rodrigo* - 10 000 zł,
- 4) Nagroda Prezydenta Olsztyna dla lokalnych twórców *Talent Olsztyna* o wartości 1 500 zł,
- 5) Nagroda Prezydenta Olsztyna - Grand Prix Festiwalu *O Warmio moja miła* im. F. Nowowiejskiego o wartości 3 000 zł,
- 6) Nagroda Prezydenta Olsztyna im. B.J. Kozięto-Poklewskiego o wartości 7 000 zł,
- 7) Nagroda Prezydenta Olsztyna *Urbi et Arti - Mecenas Olsztyńskiej Kultury* - przyznano dwie nagrody.

W 2025 r. łączna wartość nagród wyniosła 51 500 zł, dla porównania: w 2024 r. kwota ta wyniosła 46 500 zł, natomiast w 2023 r. - 41 200 zł.

9.4 Pozostała działalność w zakresie kultury

Działania w obszarze kultury koncentrują się na zwiększeniu jej dostępności w przestrzeni miejskiej oraz aktywizacji lokalnych społeczności w odniesieniu do oferty kulturalnej, wspieraniu twórców oraz kontynuowaniu dialogu z lokalnymi środowiskami kultury. Stanowi to podstawę do dalszego rozwoju i adaptacji polityki kulturalnej do oczekiwań mieszkańców. W 2025 r. gmina zabezpieczyła środki finansowe na dotacje celowe z budżetu jednostki samorządu terytorialnego, udzielone w trybie art. 221 ustawy, na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom prowadzącym działalność pożytku publicznego, w wysokości 150 000 zł, w tym:

- 1) edukacja mieszkańców Olsztyna w różnych dziedzinach kultury, w szczególności plastyka, muzyka, literatura, teatr - w wysokości 100 000 zł,
- 2) promowanie lokalnej twórczości i debiutów artystycznych - w wysokości 50 000 zł.

Spośród złożonych ofert dofinansowanie otrzymało 16 zadań, wszystkie zrealizowano i rozliczono.

Zestawienie dotacji celowych udzielonych NGO na realizację zadań z dziedziny kultury

Nazwa organizacji i nazwa zadania	Dofinansowanie	Realizacja
Warmińsko-Mazurski Oddział Polskiego Związku Chórów i Orkiestr. Dotacja celowa na zadanie pn. <i>XX Ogólnopolski Festiwal z Konkuresem Kompozytorskim im. Feliksa Nowowiejskiego Olsztyn 25</i>	11 000	11 000
Fundacja Rozwoju Kinematografii. Dotacja celowa na zadanie pn. <i>Kino plenerowe w Olsztynie</i>	12 000	12 000
Wytwórnia Zdarzeń Sonokinetycznych. Dotacja celowa na zadanie pn. <i>Festiwal sztuki dźwięku dla dzieci Sonikalia 2025, 7. edycja</i>	16 000	16 000
Klub Twórców Sztuki Sąsiedzi. Dotacja celowa na zadanie pn. <i>Historyczne peregrynacje artystów z Klubu Twórców Sztuki Sąsiedzi</i>	6 000	6 000
Stowarzyszenie Przyjaciół Miejskiej Biblioteki Publicznej w Olsztynie. Dotacja celowa na zadanie pn. <i>Biblioteka po drodze - cykl wydarzeń</i>	16 000	16 000
Olsztyńskie Towarzystwo Muzyczne. Dotacja celowa na zadanie pn. <i>VI chóralne warsztaty kolędowe 2025</i>	10 000	10 000
Oddział Warmińsko-Mazurski Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego w Olsztynie. Dotacja celowa na zadanie pn. <i>Moje miasto jest ciekawe 2025</i>	11 000	11 000
Stowarzyszenie Muzyki Chóralnej Bel Canto. Dotacja celowa na zadanie pn. <i>VIII Muzyczne Czwartki u Prezydenta - cykl ratuszowych koncertów muzyki chóralnej</i>	7 000	7 000
Federacja Organizacji Socjalnych Województwa Warmińsko-Mazurskiego FOŚa. Dotacja celowa na zadanie pn. <i>Fete de la musique - Święto Muzyki 2025</i>	11 000	11 000
Stowarzyszenie Nasze Jakubowo. Dotacja celowa na zadanie pn. <i>XIV Festyn Rodzinny. Magiczny Park Jakubowo</i>	3 900	3 900
Towarzystwo Przyjaciół Wilna i Ziemi Wileńskiej w Olsztynie. Dotacja celowa na zadanie pn. <i>XII Zaduszki Wileńskie. Osiem dekad pamięci</i>	8 400	8 400
Federacja Uniwersytetów Trzeciego Wieku Warmii i Mazur. Dotacja celowa na zadanie pn. <i>Człowiek w obiektywie seniora</i>	8 000	8 000
Stowarzyszenie Pro - Czwórka. Dotacja celowa na zadanie pn. <i>Missa Sacratissimi Cordis Jesu - Prapremiowy koncert symfoniczny</i>	8 400	8 400
Stowarzyszenie Nasze Jakubowo. Dotacja celowa na zadanie pn. <i>Publikacja albumu ze zdjęciami Mariusza Cecko - Olsztyn okiem Warszawiaka</i>	5 000	5 000
Towarzystwo Miłośników Olsztyna. Dotacja celowa na zadanie pn. <i>Zaduszki Artystyczno-Estradowe</i>	6 800	6 800
Warmińsko-Mazurskie Stowarzyszenie Fotograficzne Blur. Dotacja celowa na zadanie pn. <i>Olsztyński Festiwal Fotografii 2025</i>	9 500	9 500

W 2025 r. Wydział Kultury Urzędu Miasta Olsztyna zorganizował cykl spotkań dla organizacji pozarządowych (NGO) działających w obszarze kultury pn. *Kulturalne inspiracje - działajmy wspólnie*. Odbyło się pięć spotkań i warsztatów poświęconych m.in.: przygotowywaniu ofert dotacyjnych ze środków JST, współczesnemu wolontariatowi długoterminowemu w organizacjach pozarządowych, rozwojowi współpracy w warunkach inicjatyw *Kultura Otwarta*, promocji wydarzeń kulturalnych w mediach społecznościowych, prawidłowemu rozliczaniu zadań publicznych oraz budowaniu partnerstw i sojuszy pomiędzy organizacjami, instytucjami i animatorami kultury. Spotkania miały charakter praktyczny i służyły wzmocnieniu kompetencji sektora pozarządowego oraz współpracy z samorządem.

Tabela przedstawiająca zakres i skalę działań cyklu *Kulturalne inspiracje - działajmy wspólnie* 2025 r.

Temat spotkania /zakres	Liczba NGO	Liczba uczestników	Liczba prowadzących	Forma realizacji	Miejsce realizacji
<i>Współczesny wolontariat długoterminowy w organizacjach pozarządowych</i>	17	21	1	warsztaty praktyczne	Zajezdnia Trolejbusowa MOK
<i>Kultura Otwarta: Olsztyn - Idee - Współpracy</i>	27	35	2	warsztaty praktyczne	Kamienica Naujacksa MOK
<i>Od pomysłu do posta: skuteczna promocja wydarzeń kulturalnych w social mediach</i>	18	24	1	warsztaty praktyczne	Zajezdnia Trolejbusowa MOK
<i>Jak prawidłowo rozliczyć zadanie publiczne</i>	18	20	1	szkolenie	Zajezdnia Trolejbusowa MOK
<i>Kultura kooperacji: jak tworzyć sojusze, które poniosą organizację, instytucję i animatorów dalej niż indywidualne wysiłki</i>	12	12	1	warsztaty	Kamienica Naujacksa MOK

W 2025 r. Wydział Kultury Urzędu Miasta Olsztyna współorganizował następujące wydarzenia:

- 1) Dyktando 2025 z okazji Międzynarodowego Dnia Języka Ojczystego,
- 2) Dramat liturgiczny pn. *Ludus Passionis*,
- 3) *Flashmob - roztańczmy Olsztyn!* z okazji Międzynarodowego Dnia Tańca,
- 4) *XXVI Międzynarodowe Dni Folkloru Warmia i Mazury*,
- 5) *Narodowe Czytanie - wybrane utwory J. Kochanowskiego*,
- 6) Koncert muzyki kameralnej pn. *Muzyka europejska w zabytkach i przyrodzie Warmii i Mazur*,
- 7) Koncert pn. *Muzyka ciała. Rytm*,
- 8) Spektakl teatralny pn. *Rycerskie potyczki na grzeczne słowa*.

10. Komunikacja społeczna i aktywność obywatelska

10.1 Wstęp

Kwestie komunikacji społecznej i aktywności obywatelskiej w 2025 r. realizowano pod wspólnym hasłem *Warto mieszkać w Olsztynie*. Kontynuowano i organizowano nowe działania, które w tym obszarze były silnie skoncentrowane na mieszkańcach Olsztyna. *Warto mieszkać w Olsztynie* to szeroki program angażujący olsztyniaków do różnych aktywności i udziałów, prezentujący wiedzę i atuty stolicy Warmii i Mazur, zmierzający do stworzenia świadomego i uczestniczącego w życiu miasta obywatela.

Po raz pierwszy od dekad gmina wystąpiła do mieszkańców Olsztyna z zapytaniem o opinie na temat powiększenia obszaru Olsztyna. Zrealizowano szeroki program informacyjno-konsultacyjny pn. *Zagłosuj na Olsztyn*, związany z dążeniem do zmiany granic miasta i włączenia do Olsztyna terenów, które są w sposób funkcjonalny i społeczny związane z jego obszarem. Program służy wzmocnieniu kluczowych funkcji gospodarczych, publicznych, edukacyjnych, medycznych, ale także administracyjnych.

Aktywność mieszkańców Olsztyna przejawiała się także poprzez udział w różnorodnych procesach konsultacyjnych, np. w projekcie zagospodarowania *Koszar Dragonów* - kompleksie, który ma szansę stać się przestrzenią służącą mieszkańcom - miejscem spotkań, wydarzeń kulturalnych i rekreacji.

2025 r. upłynął także na dyskusjach społecznych w różnych obszarach funkcjonowania miasta, prowadzonych pod wspólnym tytułem *Porozmawiajmy o Olsztynie*. W toku realizacji programu odbyła się m.in. konferencja poświęcona ochronie Jeziora Ukiel, która stała się miejscem spotkania naukowców, przedstawicieli instytucji publicznych, przedsiębiorców, organizacji społecznych oraz mieszkańców.

Aktywność olsztyńskich rad osiedlowych przejawia się przede wszystkim w działaniach lokalnych. Osiedlowi radni biorą czynny udział w licznych zespołach - m.in. w programie *Podwórka z Natury* lub w *Olsztyńskim Budżecie Obywatelskim*. W wyniku spotkań wyborczych na olsztyńskich osiedlach wyłoniono skład Rady Osiedla Zatorze, natomiast społeczność osiedla Śródmieście nie wybrała swoich przedstawicieli. W procesach wyborczych wzięło udział prawie 100 osób.

Wykaz spotkań wyborczych w Radach Osiedlowych 2025 r.

Lp.	Rada Osiedla	Data wyborów	Liczba mieszkańców na wyborach
1.	Zatorze	29.05.2025 r.	74
2.	Śródmieście	17.12.2025 r.	18
ogólna liczba osób biorących udział w wyborach			92

Rada Miasta Olsztyna przyjęła nowy statut *Młodzieżowej Rady Miasta*. Zmiany upraszczają zasady działania, wzmocniają znaczenie młodzieżowego samorządu i tworzą młodym Olsztynianom lepsze warunki do współpracy oraz realizacji pomysłów. W dokumencie pojawiły się także zapisy dotyczące funkcji koordynatora młodzieżowej rady. To nowa rola, której zadaniem będzie wspieranie młodych radnych w organizacji pracy, ułatwianie kontaktu z władzami miasta oraz dbanie o przepływ informacji. Taka funkcja wzmocni współpracę między młodzieżową radą a samorządem dorosłych i pomoże skuteczniej realizować inicjatywy młodzieżowe. Nowy statut przewiduje również, że siedziba rady znajdzie się w *Pałacu Młodzieży*. To miejsce, w którym młodzi radni będą mogli spotykać się, dyskutować, planować działania i rozwijać swoje projekty.

Urząd Miasta Olsztyna zaprosił mieszkańców korzystających z usług urzędowych do wzięcia udziału w badaniu poziomu zadowolenia interesanta z jakości świadczonych usług przez ratusz. Zgromadzono 730 ankiet, 652 osoby biorące udział w badaniu wypełniły ankiety w wersji papierowej, 78 skorzystało z wersji elektronicznej. Interesanci mieli możliwość udzielenia odpowiedzi na siedem pytań, w tym pięć zamkniętych i dwa otwarte, przy których mogli wpisać własne uwagi i propozycje dotyczące poprawy funkcjonowania urzędu. Z badania wynikało m.in., że najczęściej odwiedzanymi komórkami w Urzędzie Miasta Olsztyna były: Wydział Spraw Obywatelskich oraz Urząd Stanu Cywilnego, natomiast w kwestii wiedzy i kompetencji urzędników, 90% respondentów było *bardzo zadowolonych i zadowolonych*.

2025 r. to czas zmian w OBO. Wspólnie z mieszkańcami podczas konsultacji społecznych wypracowano nowe brzmienie zapisów regulujących ten proces. Opis przebiegu XII edycji oraz opracowanie badań znajdują się w *Raporcie ewaluacyjnym XII edycji Olsztyńskiego Budżetu Obywatelskiego*, który stanowi załącznik do *Raportu o Stanie Miasta*.

Mieszkańcy Olsztyna najchętniej uczestniczą w wydarzeniach i działaniach obywatelskich z wykorzystaniem komunikacji elektronicznej lub uatrakcyjnionych aktywnościami dodatkowymi.

10.2 Konsultacje społeczne

2025 r. to okres, w którym zrealizowano kilka procesów konsultacyjnych oraz partycypacyjnych, w których czynny udział brali mieszkańcy Olsztyna. Początek roku to aktywizacja przede wszystkim społeczności dzielnic położonych *za torami*. *Koszary Dragonów* to jeden z najważniejszych obiektów zabytkowych w Olsztynie, o bogatej historii związanej z militarną przeszłością miasta. Lokalizacja w centrum Olsztyna, sprawia, że stanowią one nie tylko cenny element dziedzictwa kulturowego, ale także przestrzeń, która ma ogromny potencjał do pełnienia różnych funkcji społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych w przyszłości.

Celem omawianego projektu partycypacyjnego było stworzenie nowoczesnej, funkcjonalnej przestrzeni, która zachowa unikalny charakter historyczny *Koszar Dragonów*, ale jednocześnie będzie odpowiadać na współczesne potrzeby użytkowników.

Aby projekt był jak najbardziej trafny i zgodny z oczekiwaniami mieszkańców, przeprowadzono proces partycypacji społecznej, który miał na celu zaangażowanie mieszkańców, oraz innych interesariuszy w proces projektowania. W dwóch etapach zrealizowano ankiety, warsztaty, spotkania, spacer badawczy oraz zorganizowano punkty informacyjne.

Kolejnym procesem, do którego zaproszono wszystkich mieszkańców Olsztyna były działania zogniskowane wokół hasła: *Wybieram Olsztyn*. Konsultacje dotyczyły włączenia do Olsztyna terenów pomiędzy obecną południową granicą miasta a obwodnicą, będących w administracji Gminy Purda. To około 235 ha, których właścicielem jest w większości Skarb Państwa oraz ROD *Krokus*. Gmina Purda jest właścicielem 1,59 procent tego terenu, czyli 3,73 ha, na które w dużej mierze składają się drogi gminne. Konsultacje przeprowadzono w następujących formach:

- 1) elektronicznej; informacja zamieszczona na stronie internetowej: konsultacje.olsztyn.eu,
- 2) papierowej; złożenie w kancelarii ogólnej UMO,
- 3) oraz umieszczenia informacji o procesie na platformie konsultacji społecznych pod adresem: konsultacje.olsztyn.eu.

Proces przeprowadzono w terminie 24 lutego-9 marca 2025 r. W wyniku przeprowadzonej ankiety, za zmianą granic Olsztyna opowiedziało się ponad 70% uczestniczących w konsultacjach mieszkańców, przeciw nieco ponad 27%, a 2% wstrzymało się od głosu.

W wyniku Zarządzenia Prezydenta Olsztyna zaproszono mieszkańców do udziału w konsultacjach społecznych, których celem było zebranie uwag i opinii do projektu Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Miasta Olsztyna na lata 2025-2030. Dokument ten stanowił kontynuację obowiązującego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Miasta Olsztyna. Proces obejmował dwie części: diagnozę obszaru objętego programem oraz założenia wdrożeniowe.

Pierwszy z wymienionych elementów obejmował ogólną charakterystykę miasta oraz diagnozę różnych aspektów obszaru zdrowia psychicznego mieszkańców Olsztyna. Diagnoza powstała w oparciu o dane, których źródło stanowiły w szczególności rejestry instytucji funkcjonujących w sferze polityki społecznej Miasta, a także dane zaczerpnięte z Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego.

Część wdrożeniowa programu obejmowała cele oraz katalog kierunków działań wypracowanych na podstawie diagnozy. Konsultacje odbyły się w formie badań poglądów mieszkanki i mieszkańców Olsztyna poprzez zebranie opinii, uwag lub propozycji zmian do projektu programu na piśmie, z wykorzystaniem formularza zgłaszania uwag do programu.

Przez cały 2025 r. Wydział Promocji i Informacji realizował prace nad przygotowaniem Strategicznego Programu Promocji Olsztyna na lata 2025-2030. Opracowaniem programu, przy zastosowaniu metody facylitatorskiej, zajmowała się firma zewnętrzna: Fundacja Best Place - *Europejski Instytut Marketingu*. Program jest kompleksowym narzędziem zarządzania marką miasta, integrującym trzy perspektywy: tożsamościową, diagnostyczno-analityczną oraz wdrożeniową.

Dokument powstał w odpowiedzi na potrzebę uporządkowania i wzmocnienia działań promocyjnych Olsztyna w sytuacji rosnącej konkurencji między miastami, przy jednoczesnym wykorzystaniu unikalnych atutów miasta - harmonijnego środowiska życia, wyjątkowych zasobów przyrodniczych oraz potencjału naukowo-gospodarczego. Program określa, jak Miasto ma komunikować swoją wartość mieszkańcom, inwestorom, turystom oraz partnerom regionalnym, a także jak powinno organizować proces współtworzenia marki, aby działania były bardziej spójne, widoczne i efektywne. Proces pracy nad programem wyznaczył ogólny schemat: diagnoza - prototypy marki - konsultacje i warsztaty. Program powstał jako efekt wieloetapowego, partycypacyjnego procesu.

Kolejny proces konsultacyjny zrealizowano w związku ze zmianami Uchwały regulującej zasady i tryb przeprowadzenia OBO. Proponowane zmiany w uchwale uwzględniały:

- 1) zmiany w ustawie o samorządzie gminnym - dostosowanie zapisów uchwały do ustawy,
- 2) usunięcie zapisów uchylonych przez rozstrzygnięcie nadzorcze wojewody i stworzenie tekstu scalonego,
- 3) wprowadzenie zmian wynikających z 6-letniej realizacji uchwały, dostosowanie do obecnych warunków i oczekiwań mieszkańców, na podstawie raportów ewaluacyjnych i zebranych doświadczeń,
- 4) uproszczenie zasad i doprecyzowanie wymagań dotyczących oceny wniosków oraz zasad głosowania.

W wyniku przeprowadzonych konsultacji przyjęto nowy dokument.

W ostatnim kwartale 2025 r. zrealizowano jeszcze dwa procesy konsultacyjne obejmujące:

- 1) *Roczny Program Współpracy Olsztyna z organizacjami pozarządowymi* - najważniejszy dokument określający współpracę Miasta z III sektorem. To właśnie w *Programie* określa się narzędzia współpracy pomiędzy Miastem a NGO. Program uchwała się corocznie na mocy Art. 5a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Określa nie tylko cele współpracy, ale także priorytety, konkretne zadania oraz formy i tryby ich realizacji,
- 2) *Strategię Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Olsztyna 2030+ Nowe wyzwania* - dokument strategiczny, który wskazuje kierunki rozwoju miasta i jego najbliższego sąsiedztwa w kolejnych latach, a także prezentuje działania, których realizacja pozwoli osiągnąć wyznaczone cele. Po dwóch latach realizacji strategii ponownie ją przeanalizowano, żeby dostosować jej zapisy do aktualnych potrzeb.

Konsultacje społeczne stanowią bardzo ważny aspekt rozwoju społeczności miasta. Dyskusje, konsultacje oraz wszelkie przejawy deliberacji w Olsztynie realizuje się w oparciu o Uchwałę Nr XXXIV/605/13 z dnia 27 marca 2013 r. w sprawie określenia zasad i trybu przeprowadzania konsultacji społecznych z mieszkańcami Olsztyna oraz bieżącą współpracę z mieszkańcami. W tym celu istnieje Platforma Konsultacji Społecznych oraz towarzysząca jej aplikacja telefoniczna, która ułatwia wzięcie udziału w ankietowaniu.

I.p.	Nazwa	Termin	Wydział
1.	Olsztyński Budżet Obywatelski edycja XII	13 stycznia-20 czerwca	Wydział Promocji i Informacji
2.	<i>Koszary Dragonów</i>	10 stycznia-31 marca	Wydział Strategii i Funduszy Europejskich/Partner Zewnętrzny
3.	Miasteczko prawa - rozszerzenie granic	24 lutego-9 marca	Wydział Strategii i Funduszy Europejskich
4.	<i>Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Miasta Olsztyna</i>	II kwartał	Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej
5.	<i>Program promocji Olsztyna na lata 2025-2030</i>	II - IV kwartał	Wydział Promocji i Informacji
6.	<i>Program współpracy Miasta Olsztyna z organizacjami pozarządowymi na 2025 r.</i>	IV kwartał	Biuro Pełnomocnika Prezydenta Olsztyna ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi
7.	Olsztyński Budżet Obywatelski edycja XII - ewaluacja	III kwartał	Wydział Promocji i Informacji
8.	<i>Strategia Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Olsztyna 2030+ Nowe wyzwania</i>	IV kwartał	Wydział Strategii i Funduszy Europejskich

10.3 Kampanie społeczno-informacyjne

Gmina włącza się w kampanie społeczno-informacyjne o zasięgu ponadregionalnym oraz inicjuje własne, związane z funkcjonowaniem społeczności miasta. W związku z wyzwaniami współczesnych problemów społecznych, Miasto włączyło się w ogólnopolską kampanię edukacyjną - Akcja *RELacja - HejTY Reaguj!*. To część kampanii przeciwdziałania hejtowi i cyberprzemocy, organizowanej przez Fundację *#DOBRYhashtag*. Inicjatywę skierowano do uczniów szkół ponadpodstawowych, a jej celem była nie tylko edukacja, ale także budowanie postaw opartych na empatii, odpowiedzialności i wzajemnym szacunku. Wydarzenie zorganizowano we współpracy z Kuratorium Oświaty w Olsztynie, a udział w nim był całkowicie bezpłatny. Kolejne warsztaty wzmacniające i aktywizujące młodzież odbyły się w toku realizacji ogólnopolskiego programu społecznego *Młodzież w Centrum*, którego celem jest aktywizacja młodzieży, wsparcie w budowaniu relacji opartych na szacunku oraz poczucia własnej wartości i motywacji do działania, a przez to zapobieganie depresji oraz niebezpiecznym zdarzeniom z udziałem młodzieży.

Miasta nieustannie się zmieniają, rosną, przyciągają nowych mieszkańców i inwestycje, a wraz z tym pojawiają się pytania o to, gdzie kończy się ich przestrzeń i jakie ograniczenia stawiają im granice administracyjne. W toku kampanii edukacyjno-informacyjnej zorganizowano konferencję *Nowe horyzonty miast - potrzeba rozwoju a ograniczenia obszarów funkcjonalnych*. Spotkanie połączyło naukowców, samorządowców, urbanistów i praktyków, którzy omawiali problem granic gmin z wielu perspektyw. Przedstawiono zarówno teorię, jak i analizy badawcze oraz wymieniono doświadczenia z różnych części kraju. Uczestnicy dyskutowali o tym, jak zmieniające się potrzeby mieszkańców i współczesne trendy społeczno-gospodarcze wpływają na kształtowanie przestrzeni miejskiej.

Mieszkańcy uczestniczyli w organizowanej przez Urząd Ochrony Danych Osobowych ogólnopolskiej akcji *UODO rusza w kraj*, której celem było przybliżenie zasad ochrony danych osobowych. W trakcie dwudniowych spotkań odbyły się konferencje, warsztaty, konsultacje oraz rozmowy z przedstawicielami administracji i organizacji pozarządowych.

IX Liceum Ogólnokształcące w Olsztynie rozpoczęło realizację projektu w warunkach Programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur 2021-2027. Projekt nosi nazwę *Potrąfię-Decyduję-Działam* i ma na celu rozwijanie kompetencji uczniów oraz wspieranie ich w podejmowaniu świadomych decyzji.

W związku z zintegrowanymi działaniami skierowanymi na „ożywienie” Starego Miasta w Olsztynie, zrealizowano kampanię aktywizacji tego miejsca jako przestrzeni lokalnego targu. Zaproszenie skierowano do wszystkich rolników, pszczelarzy, zielarzy i producentów żywności - udział w targu był całkowicie bezpłatny. Olsztyn postawił na naturę i lokalne tradycje. Każda niedziela stała się okazją, by spotkać się z mieszkańcami i turystami w sercu miasta, tuż przy Starym Ratuszu. Targ to nie tylko handel - to powrót do korzeni, kontakt z ludźmi i celebrowanie zdrowej żywności, tworzonej z szacunkiem do ziemi i zwierząt.

W ubiegłym roku Olsztyn stał się stolicą miejskiego szkicowania. Po raz pierwszy odbyło się wydarzenie *Olsztyn Rysuje z Urban Sketchers*, które połączyło artystów, pasjonatów i mieszkańców w radosnym, kreatywnym dialogu z miejską przestrzenią. Wydarzenie zjednoczyło zarówno tych, którzy aktywnie szkicują, jak i tych, którzy są obserwatorami tej miejskiej sztuki. Gośćmi wydarzenia byli członkowie ogólnopolskiej grupy pasjonatów miejskiego szkicowania *Urban Sketchers (@USKPOLAND)*.

W 2025 r. Olsztyn był gospodarzem *I Olsztyńskiego Forum Bezpieczeństwa i Ochrony Ludności*. Wydarzenie miało na celu zwiększenie zdolności lokalnych społeczności do skutecznej ochrony mieszkańców, obrony cywilnej oraz budowania odporności na sytuacje kryzysowe. Forum stało się miejscem, w którym spotkali się eksperci, samorządowcy, przedsiębiorcy i mieszkańcy. W trakcie forum poruszano tematykę nowoczesnych systemów ochrony ludności i obrony cywilnej oraz budowania odporności społeczności w oparciu o sprawdzone doświadczenia z Polski i ze świata. Dyskusje dotyczyły także tego, jak stabilność lokalna wpływa na rozwój gospodarczy i jakość życia mieszkańców, poruszono również wątki cyberbezpieczeństwa i walki z dezinformacją.

Podwórka z Natury to inicjatywa, która od lat zmienia oblicze osiedli w Olsztynie. Program realizuje się na obszarach objętych rewitalizacją. Stawia on na tworzenie przestrzeni, w której miejsce znajdują nie tylko ludzie, ale także ptaki, pszczoły i motyle. Celem jest przywrócenie podwórkom ich pierwotnej funkcji jako miejsca spotkań i wypoczynku, pełnego zieleni i naturalnego uroku.

Uruchomiono program *otwartych spotkań mieszkańców* z Radą Miasta Olsztyna. To nowa inicjatywa, która ma szansę na stałe wpisać się w życie społeczne miasta, tworząc przestrzeń do konstruktywnej wymiany opinii i realnego wpływu mieszkańców na kierunki rozwoju Olsztyna.

Spotkania dają każdemu pełnoletniemu Olsztynianinowi możliwość nie tylko zapoznania się z aktualnymi działaniami Rady Miasta i planowanymi inwestycjami, ale przede wszystkim zabrania głosu w sprawach dotyczących miasta. To okazja, by podzielić się swoimi spostrzeżeniami, przedstawić propozycje zmian i wskazać problemy, które warto rozwiązać. Każda opinia mieszkańca jest ważna i może stać się inspiracją do działań, które poprawią codzienne życie w Olsztynie.

Gmina przez cały 2025 r. prowadziła działania społeczno-edukacyjno-informacyjne w toku kampanii promującej rodzicielstwo zastępcze pod hasłem *Rodzina zastępcza - troska na pełen etat*. Celem działań jest zwiększenie świadomości mieszkańców Olsztyna na temat znaczenia rodzin zastępczych oraz zachęcenie do rozważenia tej wyjątkowej formy opieki nad dziećmi. Kampanię zrealizowano we współpracy z MOPS w Olsztynie.

10.4 Olsztyński Budżet Obywatelski

W 2025 r. przeprowadzono konsultacje społeczne, w wyniku których wyłoniono projekty uznane przez mieszkańców Olsztyna za najważniejsze i przeznaczone do realizacji w 2026 r. Była to już XII edycja OBO. Zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym, środki przeznaczone na jego realizację nie mogły być niższe niż 0,5% wydatków Gminy Olsztyn wykazanych w ostatnim sprawozdaniu z wykonania budżetu. Na realizację projektów zgłoszonych przez mieszkańców zabezpieczono w 2025 r. rekordową kwotę 10,5 mln zł, w tym 3,5 mln zł na projekty miejskie oraz 7 mln zł na projekty osiedlowe. W efekcie do realizacji w 2026 r. wybrano 38 projektów, w tym cztery miejskie i 34 osiedlowe.

W 2025 r. przeprowadzono również konsultacje społeczne dotyczące uchwały Rady Miasta Olsztyna nr VIII/17/19 z dnia 29 maja 2019 r., określającej zasady i tryb realizacji Olsztyńskiego Budżetu Obywatelskiego. Proces konsultacyjny, trwający od 26 września do 12 października 2025 r., stanowił istotny etap w rozwoju tej inicjatywy. Obowiązująca od sześciu lat uchwała wymagała aktualizacji i dostosowania do zmieniających się przepisów prawa oraz oczekiwań mieszkańców.

W wyniku konsultacji uporządkowano i ujednolicono zapisy uchwały, dostosowując je do obowiązujących przepisów ustawy *o samorządzie gminnym* z dnia 11 stycznia 2018 r. Usunięto również regulacje uchylone w drodze rozstrzygnięcia nadzorczego wojewody oraz wprowadzono rozwiązania wynikające z przeprowadzonych ewaluacji i dotychczasowych doświadczeń. Zaktualizowana uchwała stała się fundamentem organizacji XIII edycji Olsztyńskiego Budżetu Obywatelskiego, wzmacniając przejrzystość i skuteczność całego procesu.

10.5 Inicjatywa lokalna

Gmina realizuje zadania z zakresu inicjatywy lokalnej. Wartość inwestycji zrealizowanych w 2025 r. to 386 385 zł. W 2024 r. podpisano porozumienie z grupą inicjatywną na sporządzenie dokumentacji projektowej *Budowa ul. Słonecznikowej w Olsztynie* z ustalonym wkładem inicjatora w wysokości 10% wartości dokumentacji. W 2025 r. gmina zawarła umowę na realizację dokumentacji. Umowę zrealizowano w 2025 r. Wartość - 67 650 zł.

W 2024 r. podpisano porozumienie z komitetem osiedlowym ul. Zięby na sporządzenie dokumentacji projektowej *Budowa ul. Zięby w Olsztynie* z ustalonym wkładem inicjatora w wysokości 11% wartości dokumentacji. W 2025 r. gmina zawarła umowę na realizację dokumentacji. Umowę zrealizowano w 2025 r. Wartość - 89 790 zł.

W 2024 r. podpisano porozumienie z grupą inicjatywną na sporządzenie dokumentacji projektowej *Budowa ulic Skowronka, Jerzyka i Wróbla w Olsztynie* z ustalonym wkładem inicjatora w wysokości 10% wartości dokumentacji. W 2025 r. gmina zawarła umowę na realizację dokumentacji, której termin zakończenia to 29.05.2026 r. Wartość - 88 560 zł.

W 2025 r. podpisano porozumienie z grupą inicjatywną na sporządzenie dokumentacji projektowej dla zadania *Budowa ul. Husarii oraz Jaremy w Olsztynie* z ustalonym wkładem inicjatora w wysokości 10% wartości dokumentacji. W 2025 r. gmina zawarła umowę na realizację dokumentacji, której termin zakończenia to 30.07.2026 r. Wartość - 122 385 zł.

10.6 Współpraca z organizacjami pozarządowymi (w tym m.in. zestawienie udzielonych dotacji w podziale na działy wyszczególnione w Raporcie)

Zaspokajanie potrzeb społeczności lokalnej jest podstawowym zadaniem gminy i powiatu. Realizując swoje zadania Miasto może, i często korzysta z pomocy innych instytucji i organizacji takich, jak organizacje pozarządowe. Współpraca miasta z organizacjami nie wynika jedynie z obwarowań prawnych i ustawowej konieczności uchwalania *Rocznego Programu Współpracy*, ale przede wszystkim z dostrzegania korzyści wynikającej ze wspólnych działań. Głównym celem realizowanego w 2025 r. *Programu* było wzmacnianie demokratycznego ładu społecznego w środowisku lokalnym i budowanie stabilnego partnerstwa pomiędzy samorządem a organizacjami pozarządowymi, w oparciu o realizację zadań publicznych. Działalność organizacji pozarządowych znacząco wpływa na rozwój miasta i jakość życia jego mieszkańców, aktywizuje społeczność lokalną oraz sprzyja budowaniu odpowiedzialności społecznej. Realizacja *Programu* opierała się na współpracy finansowej i pozafinansowej.

W toku współpracy finansowej zorganizowano 22 konkursy ofert na realizację zadań publicznych.

Konkursy	
rok	liczba
2023	18
2024	20
2025	22

Po kilkuletniej przerwie wznowiono zlecenie zadania z obszaru działalności na rzecz organizacji pozarządowych pn. *Prowadzenie Olsztyńskiego Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych*, będącego zapleczem administracyjno-technicznym i wsparciem merytorycznym stowarzyszeń i fundacji, a także grup nieformalnych.

Po raz pierwszy realizowano zadanie pn. *Olsztyńskie Centrum Wolontariatu*, którego celem było promowanie idei zaangażowania społecznego, dobroczynności i przyjmowania postawy aktywnej społecznie wśród mieszkańców Olsztyna.

W latach 2023-2025 r. gmina przekazała organizacjom pozarządowym na realizację zadań publicznych następujące kwoty:

Nazwa programu	2023	2024	2025
Sport i rekreacja	2 285 000	2 281 000	2 483 453
Promocja miasta	80 000	0	0
Turystyka*	0	99 610	105 000
Polityka społeczna i senioralna	35 161 659	38 149 848	46 261 767
Zdrowie	10 000	10 000	10 000
Bezpieczeństwo publiczne	220 000	220 000	265 000
Nieodpłatna pomoc prawna	254 100	270 870	282 004
Ochrona środowiska	40 000	50 000	90 000
Rozwój wspólnot i społeczności <i>Podwórka z natury</i>	80 000	80 000	80 000
Kultura	35 000	150 000	150 000
Program <i>Aktywni mieszkańcy</i>	15 000	50 000	500 000
Olsztyńskie Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych	0	0	40 000
Olsztyńskie Centrum Wolontariatu	0	0	50 000
Razem:	38 180 759	41 361 328	50 317 224

*Do 2023 r. zadanie realizowane przez pion promocji Miasta.

Mieszkańcy zrzeszeni w organizacjach pozarządowych czynnie angażowali się we współpracę z samorządem Olsztyna przez współuczestnictwo w komisjach opiniujących oferty złożone w ramach otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych. Jedną z form realizowania współpracy pozafinansowej było preferencyjne traktowanie organizacji w kwestii udostępniania lokali z zasobów gminy. W 2025 r. organizacje pozarządowe wynajmowały w tym trybie 94 lokale.

W 2025 r. intensywnie pracował *Olsztyński Zespół ds. Zwierząt*, którego działania przyczyniły się do uruchomienia w strukturach Straży Miejskiej ekopatrolu zajmującego się interwencjami dotyczącymi zwierząt. Funkcjonariusze podejmowali interwencje w przypadku zwierząt rannych, chorych lub niebezpiecznych w przestrzeni publicznej.

10.7 Wolontariat, w tym wolontariat szkolny

Po raz kolejny zorganizowano Konkurs Nastolatków *Ośmiu Wspaniałych*, który służy propagowaniu idei wolontariatu, zwraca uwagę na młodzież, która bezinteresownie pomaga innym, a dzięki swoim działaniom staje się wzorcem dla rówieśników. Kandydatów – uczniów działających na rzecz mieszkańców miasta – mogli zgłaszać m.in. dyrektorzy szkół, nauczyciele i organizacje pozarządowe. W 2025 r. odbyła się XXXI edycja a laureatem głównym został Marcel Zieliński – uczeń Zespołu Szkół Samochodowych w Olsztynie. Pozostali laureaci – kategoria *Ósemka Senior*: Zofia Kozibska (I LO), Paweł Dziedzicki (II LO), Zuzanna Szałkowska (IV LO), Oliwia Langowska (V LO). W kategorii młodszej wyróżniono Julię Schulke (SP nr 9), przyznano także wyróżnienia grupowe (Szkolne Koło Caritas – SP nr 14 i Szkolne Koło Caritas – II LO).

Na uwagę zasługują także dobrze ugruntowane obszary aktywności młodzieżowego wolontariatu, np. pomoc społeczna i charytatywna – zbiórki żywności (np. we współpracy z Bankiem Żywności, PCK), zbiórki środków finansowych (np. *Góra Grosza*), akcje świąteczne dla osób ubogich i samotnych (wigilie, paczki) i wsparcie rodzin i dzieci (zbiórki zabawek, przyborów szkolnych). Aktywność młodych wolontariuszy to także działania na rzecz domów dziecka (zbiórki darów, integracja), aktywności w ośrodkach interwencji kryzysowej czy wolontariat na rzecz seniorów (np. *Kartka dla Seniora*). Ponadto uczniowie olsztyńskich szkół uczestniczyli w innych akcjach i aktywnościach:

- Wolontariat prozdrowotny i ratowniczy – akcje krwiodawstwa (kluby HDK, współpraca z PCK), kampanie społeczne (np. rejestracja dawców szpiku – DKMS),
- Wolontariat edukacyjny i animacyjny – prowadzenie zajęć dla dzieci (np. w przedszkolach – edukacja żywieniowa), warsztaty i animacje dla pacjentów szpitali dziecięcych (np. spektakle),
- Wsparcie wydarzeń i instytucji lokalnych – obsługa wydarzeń miejskich i kulturalnych (np. wernisaże, uroczystości), udział w wydarzeniach ogólnopolskich (np. WOŚP),
- Wolontariat ekologiczny i prozwierzęcy – zbiórki karmy dla schronisk, zbiórki nakrętek na leczenie chorych dzieci.

Akcje inicjowane oddolnie przez uczniów to zbiórki dla dzieci – *I Ty możesz zostać św. Mikołajem* czy *Pola Nadziei*.

11. Bezpieczeństwo

11.1 Wstęp

Bezpieczeństwo na poziomie lokalnym to niewątpliwie czynnik rozwojowy miast. Tam, gdzie jest niebezpiecznie, nie ma miejsca na inwestycje, pozyskiwanie kapitału, nie tworzy się nowych przedsięwzięć, nie pojawiają się nowe idee, a rynek turystyczny nie ma szans się rozwinąć.

Na poziomie lokalnym, obok służb, inspekcji i straży, najważniejszym podmiotem odpowiedzialnym za stan bezpieczeństwa obywateli jest samorząd lokalny.

Zadania wchodzące do sfery bezpieczeństwa i porządku publicznego ustawodawca zaliczył do podstawowych zadań jednostek samorządu terytorialnego. Z ustawy o samorządzie gminnym wynika, że zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy. Warunkiem koniecznym do skutecznego przeciwdziałania zagrożeniom, a zwłaszcza przestępczości, jest zaangażowanie lokalnych władz na rzecz bezpieczeństwa obywateli i współdziałanie w tym obszarze z innymi podmiotami działającymi na rzecz bezpieczeństwa.

W 2025 r. zadania z dziedziny szeroko pojętego bezpieczeństwa realizowano w czterech obszarach:

1. Bezpieczeństwo i porządek publiczny,
2. Zarządzanie kryzysowe,
3. Ochrona ludności i obrona cywilna,
4. Sprawy obronne i wojskowe.

Wydatki Olsztyna na ten cel wyniosły 10 181 689,39 zł, z czego 478 961,34 zł stanowiły wydatki majątkowe.

Z powyższych środków sfinansowano m.in. działalność Regionalnego Centrum Bezpieczeństwa i Regionalnego Magazynu Kryzysowego, Straży Miejskiej, Ochotniczej Straży Pożarnej Olsztyn-Gutkowo, funkcjonowanie Miejskiego Systemu Monitoringu oraz zapewnienie bezpieczeństwa osób pływających, kąpiących się i uprawiających sporty wodne na akwenach Olsztyna.

15 773 689,98 zł - tyle wynosił plan finansowy wydatków przeznaczonych na realizację zadań związanych z pomocą obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. Wyżej wymienione środki finansowe pochodziły ze specjalnie utworzonego *Funduszu Pomocy*.

11.2 Bezpieczeństwo i porządek publiczny

Jak co roku, realizowano *Miejski Program Zapobiegania Przestępczości oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli i Porządku Publicznego - Bezpieczny Olsztyn*, który jest integralną częścią systemu zarządzania bezpieczeństwem Olsztyna. Systematyzuje on wszelkie działania służb i innych podmiotów działających w sferze bezpieczeństwa, które niewątpliwie przyczyniają się do ograniczenia zjawisk aspołecznych, co daje podstawy systemom ochrony ludności oraz stwarza warunki dla zrównoważonego rozwoju społeczności lokalnej.

Zadania realizowało osiem komisji problemowych, działających w konkretnych obszarach:

1. Bezpieczeństwo w miejscu zamieszkania,
2. Bezpieczeństwo w szkole,
3. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie,
4. Bezpieczeństwo w środkach komunikacji publicznej,
5. Ochrona dziedzictwa narodowego,
6. Bezpieczeństwo w działalności gospodarczej,
7. Bezpieczeństwo na drodze,
8. Popularyzacja Programu.

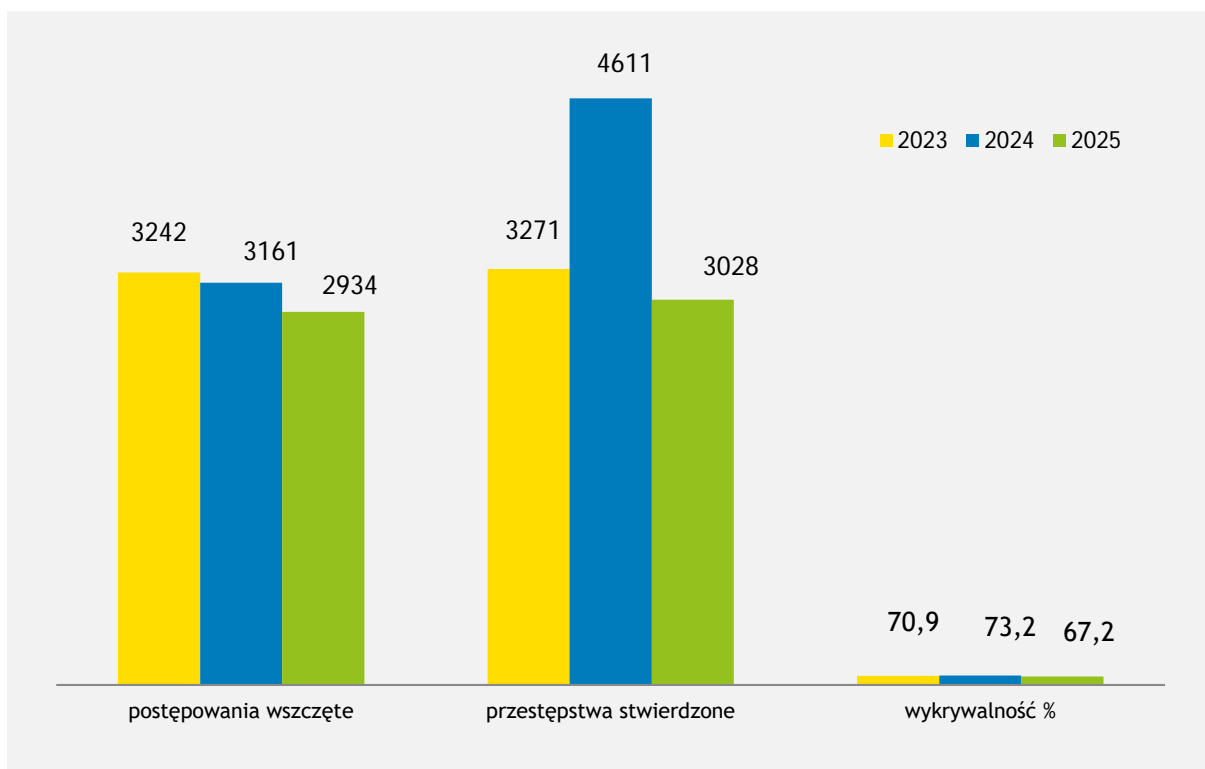
Przechodząc do działań podejmowanych przez służby takie, jak Komenda Miejska Policji, Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej, Straż Miejska oraz Ochotnicza Straż Pożarna Olsztyn-Gutkowo, należy podkreślić, że wizerunek tych instytucji i poziom społecznego zaufania do nich zależą przede wszystkim od rzeczywistej i odczuwalnej poprawy bezpieczeństwa oraz porządku publicznego w mieście. Istotne znaczenie ma również zwiększenie efektywności działania oraz usprawnienie procedur zarządzania zasobami oraz informacją, która w dobie globalizacji odgrywa niezwykle istotną rolę.

Poziom zagrożenia przestępczością jest zmienny, a jej struktura zależy od wielu czynników, dlatego podejmowane działania ukierunkowano na spadek przestępczości, przy jednoczesnym wzroście wskaźnika wykrywalności w poszczególnych kategoriach przestępstw.

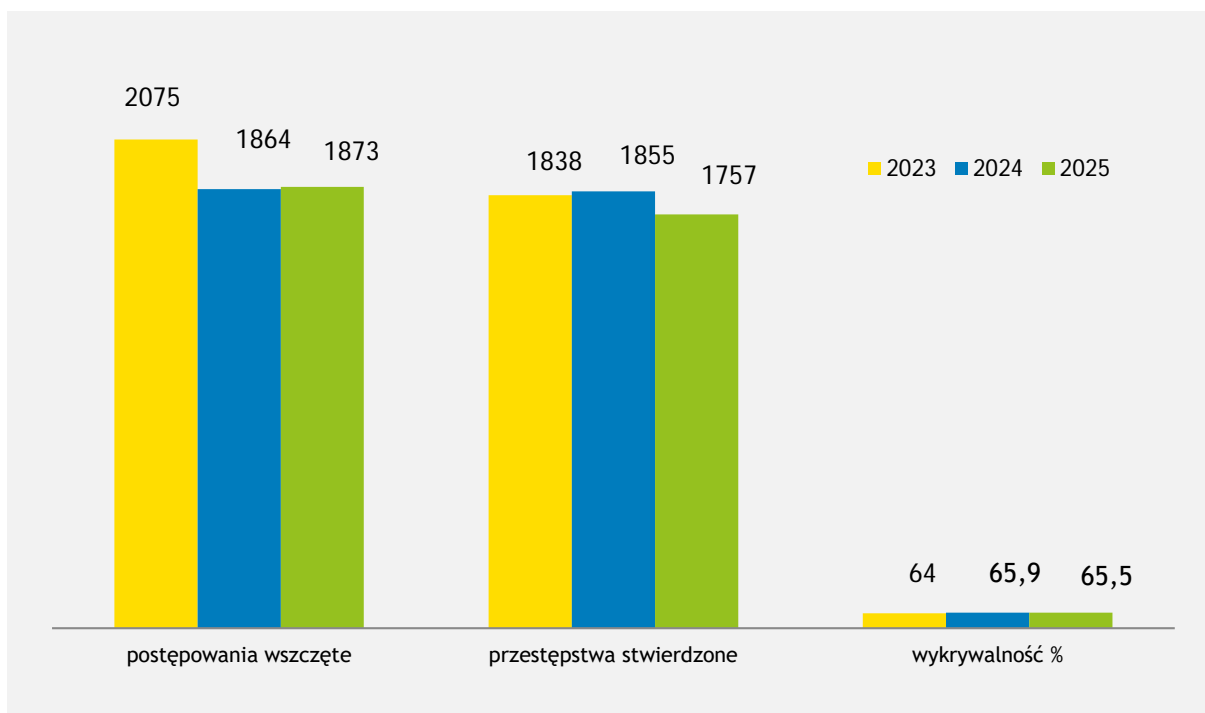
Skuteczne ujawnianie sprawców nie tylko wzmacnia poczucie bezpieczeństwa, ale także realnie przyczynia się do spadku przestępczości w danym rejonie. Niezwykle istotne znaczenie ma szybka reakcja na pojawiające się nowe trendy przestępcze oraz skuteczne prowadzenie postępowań w sprawach dotyczących już znanych typów przestępstw.

Poniżej przedstawiono najbardziej istotne kategorie obrazujące skalę i poziom przestępczości oraz wyniki uzyskane przez Komendę Miejską Policji w Olsztynie w jej zwalczaniu.

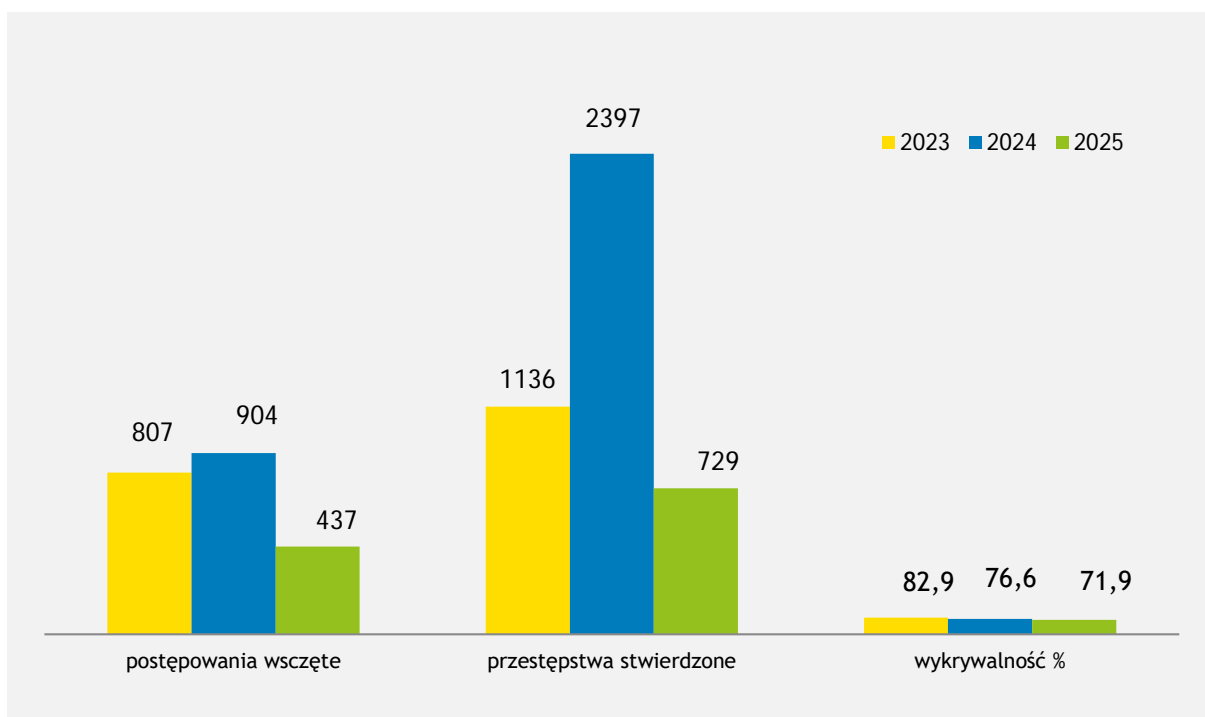
W kategorii przestępczość ogólna w 2025 r. wszczęto 2 934 postępowania, tj. 227 postępowań mniej niż w 2024 r. Liczba czynów stwierdzonych była niższa o 1 583, natomiast wykrywalność była na poziomie 67,2% - niższa niż w 2024 r.

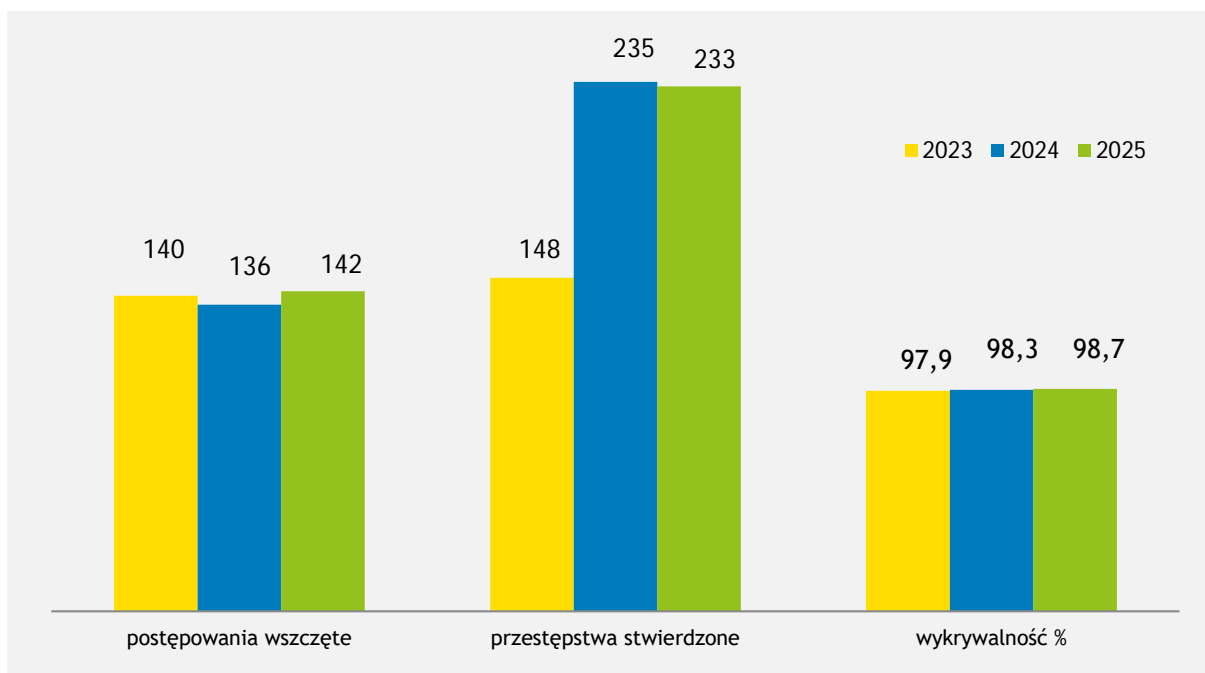
W kategorii przestępczość kryminalna w 2025 r. wszczęto 1873 postępowania, tj. dziewięć postępowań więcej niż w 2024 r. Liczba czynów stwierdzonych była niższa o 98, natomiast wykrywalność była na poziomie 65,5% - nieznacznie niższa niż w 2024 r.

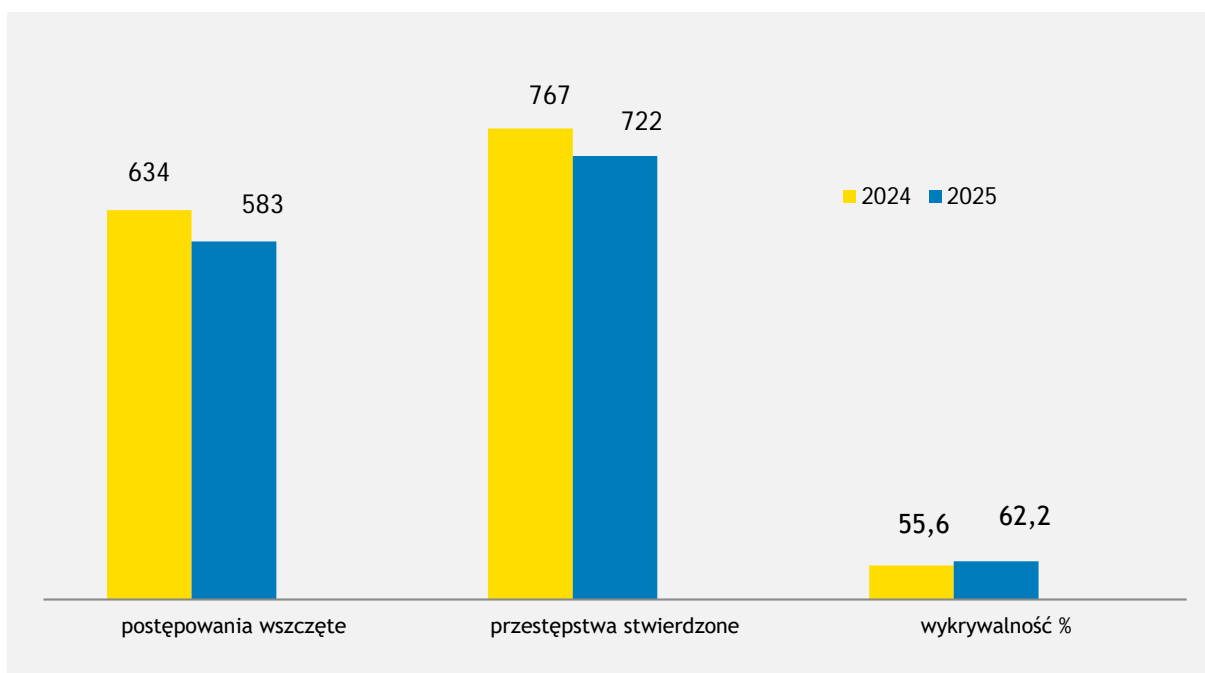
W kategorii przestępczość gospodarcza w 2025 r. wszczęto 437 postępowań, tj. 467 postępowań mniej niż w 2024 r. Liczba czynów stwierdzonych była niższa o 1 668, natomiast wykrywalność była na poziomie 71,9% - niższa niż w 2024 r.

W kategorii przestępczość narkotykowa w 2025 r. wszczęto 142 postępowania, tj. sześć postępowań więcej niż w 2024 r. Liczba czynów stwierdzonych była niższa o dwa, natomiast wykrywalność była na poziomie 98,7% - wyższa niż w 2024 r.

W wybranych kategoriach przestępczości (rozbój, kradzież rozbójnicza i wymuszenie rozbójnicze, bójka i pobicie, kradzież z włamaniem, kradzież cudzej rzeczy, kradzież i kradzież poprzez włamanie do samochodu), w 2025 r. wszczęto 583 postępowania, tj. 51 postępowań mniej niż w 2024 r. Liczba czynów stwierdzonych była niższa o 45, natomiast wykrywalność była na poziomie 62,2% - wyższa niż w 2024 r.

Istotnym obszarem działań, mającym bezpośrednie przełożenie na poziom zagrożenia przestępczością i poprawę stanu bezpieczeństwa, jest bezpieczeństwo w ruchu drogowym.

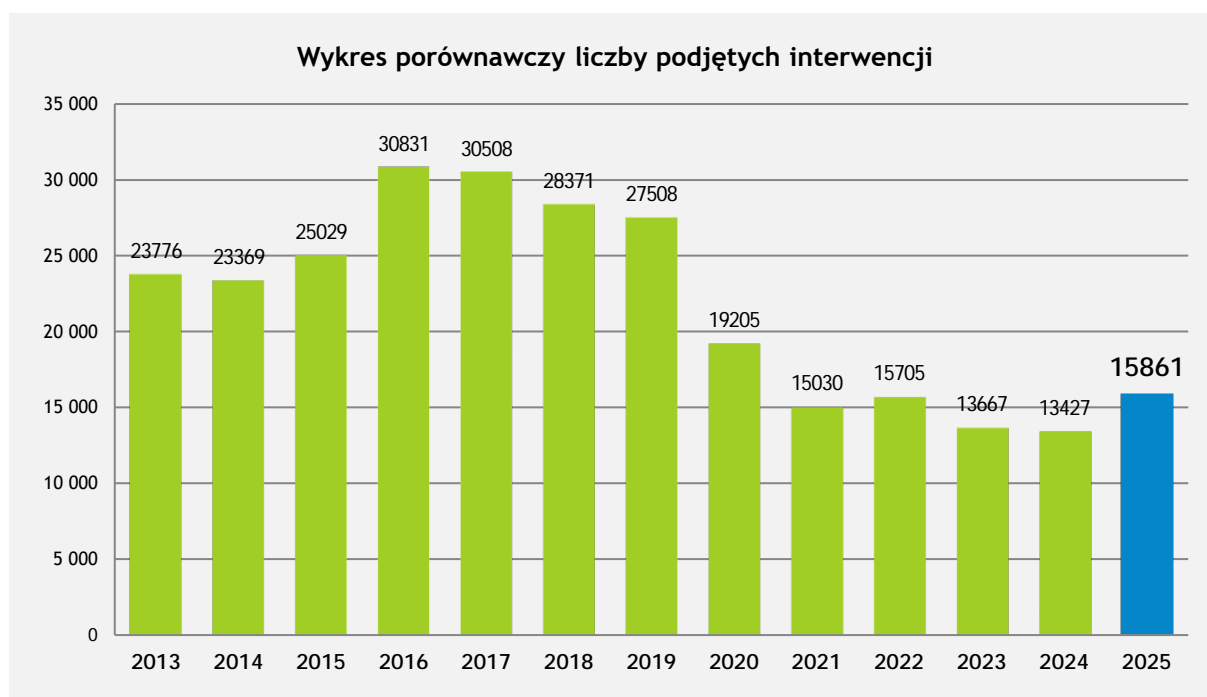
Poniższe zestawienie tabelaryczne przedstawia skalę zdarzeń drogowych, w tym wypadków, kolizji drogowych oraz osób zabitych i rannych na terenie miasta Olsztyna.

	Liczba wypadków	Liczba zabitych	Liczba rannych	Liczba kolizji	Suma zdarzeń
2023	92	0	99	2 700	2 792
2024	96	4	119	2 706	2 802
2025	90	4	88	2 742	2 832
Różnica 2024/2025	- 6	0	- 31	+ 36	+ 30

Biorąc pod uwagę powyższe dane statystyczne i porównując stan bezpieczeństwa w 2025 r. do roku poprzedzającego, nastąpił spadek liczby wypadków drogowych o sześć zdarzeń, natomiast odnotowano wzrost kolizji drogowych o 36. Liczba osób zabitych w wypadkach utrzymała się na tym samym poziomie. Głównymi przyczynami zdarzeń ze skutkiem śmiertelnym niezmiennie pozostaje niedostosowanie prędkości do warunków ruchu.

Na zwiększenie stanu porządku oraz poczucia bezpieczeństwa mieszkańców istotny wpływ miała działalność funkcjonującej w mieście Straży Miejskiej.

Realizując zadania przewidziane w ustawie o strażach gminnych i miejskich oraz prawa miejscowego, olsztyńscy strażnicy miejscy w okresie od stycznia do grudnia ubiegłego roku podjęli ogółem 15 861 interwencji, co stanowi wzrost o 2 434 interwencji w stosunku do 2024 r.

W 2025 r. Dyżurny Straży Miejskiej przyjął 13 377 zgłoszeń od mieszkańców Olsztyna, co stanowi 8% wzrost w stosunku do 2024 r. W odniesieniu do 2023 r. jest to wzrost o 5%. Zgłoszenia wpływające do dyżurnego w 2025 r. dotyczyły głównie bezpieczeństwa w ruchu drogowym, utrzymania czystości i porządku w mieście oraz ochrony środowiska i gospodarki odpadami. W pozostałych sprawach dominowały zgłoszenia dotyczące nieprawidłowego przetrzymywania zwierząt, zakłócania porządku publicznego, uszkodzeń nawierzchni dróg oraz osób potrzebujących natychmiastowej pomocy.

Jeśli chodzi o bezpieczeństwo pożarowe, to w 2025 r. na terenie miasta zanotowano ogółem 1538 zdarzeń (o 113 mniej niż w 2024 r.), w tym 282 pożary, 806 miejscowych zagrożeń oraz 450 fałszywych alarmów. W odniesieniu do 2024 r. nastąpił spadek o 40 (12,42%) pożarów powstałych na terenie miasta. Wymiernym wsparciem, jeśli chodzi o podejmowanie działań z zakresu bezpieczeństwa pożarowego, była działalność Ochotniczej Straży Pożarnej Olsztyn-Gutkowo, do której należy 43 członków. W 2025 r. OSP Gutkowo brała czynny udział w 191 zdarzeniach, co stanowi spadek o 46 zdarzeń w stosunku do roku ubiegłego.

Oprócz służb, istotną rolę w zapewnieniu bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie miasta odgrywał zarówno Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miasta Olsztyna, funkcjonujące w jego strukturze Regionalne Centrum Bezpieczeństwa, jak również inne instytucje działające na rzecz bezpieczeństwa obywateli.

W stosunku do 2024 r., w Olsztynie odbyło się więcej imprez masowych, zarówno sportowych jak i artystyczno-rozrywkowych. W 2025 r. wydano 48 decyzji na imprezy masowe (w roku poprzednim - 42). Imprezami wymagającymi szczególnej uwagi ze względu na bezpieczeństwo były: *mecze piłkarskie w rozgrywkach o mistrzostwo IV Ligi i Wojewódzkiego Pucharu Polski*, a także 64. edycja Studenckiego Festiwalu *Kortowiada 2025* i *Olsztyn Green Festiwal 2025*. W 2025 r. przyjęto 118 zawiadomień o zamiarze zorganizowania zgromadzenia. Wszystkie zgromadzenia miały charakter pokojowy.

Jeśli chodzi o kwestię zapewnienia bezpieczeństwa wodnego, na akwenach Olsztyna w 2025 r. bezpieczeństwa strzegło 19 ratowników. W 2025 r. uruchomiono dodatkowe patrole wodne Straży Miejskiej oraz OSP Olsztyn-Gutkowo na akwenach j. Ukiel. Od 1 maja do 28 września ratownicy interweniowali 88 razy, co stanowi wzrost o 18 interwencji w stosunku do roku ubiegłego. Udzielono pomocy w 156 przypadkach, z czego cztery osoby przekazano zespołom Państwowego Ratownictwa Medycznego. Nie odnotowano ofiar śmiertelnych. Wszystkie akcje ratownicze oraz interwencje prowadzone przez Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe zakończyły się pomyślnie. Nad jeziorami Ukiel, Skanda i Kortowskim funkcjonowało pięć punktów powiadamiania mieszkańców i turystów o zagrożeniach związanych z nagłymi zmianami pogody. W sezonie letnim zorganizowano bezpośrednią łączność radiową ze szkółkami żeglarskimi prowadzącymi zajęcia na jeziorze Ukiel.

Od ponad dwudziestu lat teren miasta objęty jest nadzorem monitoringu wizyjnego, w którego skład obecnie wchodzi 107 kamer. W 2025 r. wymieniono 25 wyeksploatowanych kamer oraz utworzono jeden nowy punkt kamerowy w strefie rekreacyjnej przy ul. Pana Tadeusza 2. W 2025 r. Centrum Monitoringu zrealizowało 1 516 interwencji.

11.3 Zarządzanie kryzysowe

W 2025 r. zrealizowano założenia *Miejskiego Planu Zarządzania Kryzysowego*. Dyżurny Regionalnego Centrum Bezpieczeństwa w 2025 r. przyjął i obsłużył 5 314 zgłoszeń, co stanowi wzrost o 204 zgłoszenia w stosunku do 2024 r. Poważniejszych zdarzeń o charakterze kryzysowym nie odnotowano.

Podobnie jak w latach poprzednich za koordynację wszelkich działań związanych z kryzysem uchodźczym na terenie Olsztyna odpowiedzialny był Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego oraz działające w jego strukturach Regionalne Centrum Bezpieczeństwa. Dyżurny Regionalnego Centrum Bezpieczeństwa, we współpracy z Dyżurnym Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego, przyjmował i nadawał bieg wszelkim zgłoszeniom dotyczącym pomocy humanitarnej, relokacji oraz wszelkich innych spraw dotyczących uchodźców z Ukrainy.

11.4 Ochrona ludności i obrona cywilna

W 2025 r. Miasto podejmowało szereg działań ukierunkowanych na systemowe wzmacnianie ochrony ludności oraz realizację zadań z obszaru obrony cywilnej, zgodnie z nowymi uwarunkowaniami prawnymi oraz aktualnym katalogiem zagrożeń, w tym zagrożeń militarnych, hybrydowych, terrorystycznych i infrastrukturalnych.

W 2025 r. prowadzono działania związane z identyfikacją i weryfikacją infrastruktury mogącej pełnić funkcję budowli ochronnych. Przeprowadzono inwentaryzację obiektów budowlanych lub ich części, które przed 1 stycznia 2025 r. pełniły taką funkcję oraz zlecono ich sprawdzenie pod kątem stanu technicznego i możliwości dalszego wykorzystania w systemie ochrony ludności. Równolegle, w związku z wejściem w życie nowych przepisów prawa, podjęto działania zmierzające do identyfikacji budynków użyteczności publicznej mogących potencjalnie spełniać kryteria miejsc schronienia, występując m.in. do jednostek oświatowych, podmiotów leczniczych, Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie oraz Poczty Polskiej S.A. o przekazanie podstawowych informacji o posiadanych obiektach na terenie miasta.

Ważnym przedsięwzięciem o charakterze strategicznym i edukacyjnym była organizacja 15 września 2025 r. *I Olsztyńskiego Forum Bezpieczeństwa i Ochrony Ludności*. Celem wydarzenia było zwiększenie zdolności lokalnych społeczności do skutecznej ochrony ludności i obrony cywilnej oraz budowanie odporności na sytuacje kryzysowe. Forum stanowiło również platformę podnoszenia świadomości mieszkańców, przedsiębiorców oraz przedstawicieli samorządów w sferze zagrożeń militarnych i cyberbezpieczeństwa - w tym dezinformacji i cyberataków, a także ich wzajemnych powiązań z uwarunkowaniami gospodarczymi i społecznymi.

W 2025 r. Miasto pozyskało środki finansowe na realizację zadań własnych z obszaru ochrony ludności i obrony cywilnej. Dotację w wysokości 5 716 900 zł przeznaczono na realizację zadań przez Komendę Miejską Państwowej Straży Pożarnej w Olsztynie.

Równolegle opracowano *Program realizacji zadań Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej dla miasta Olsztyna na lata 2025-2026*, który stanowi dokument planistyczny porządkujący działania Miasta w tym obszarze, określający priorytety, kierunki rozwoju oraz sposób realizacji ustawowych obowiązków w warunkach pokoju, kryzysu i zagrożeń nadzwyczajnych.

W odpowiedzi na rosnące zagrożenia o charakterze terrorystycznym, w tym sygnały dotyczące planowanych zamachów w placówkach oświatowych, zorganizowano konferencję *Procedury Antyterrorystyczne* w V Liceum Ogólnokształcącym. Wydarzenie miało na celu zwiększenie poziomu przygotowania kadry kierowniczej i pracowników oświaty do właściwego reagowania w sytuacjach zagrożenia oraz upowszechnienie wiedzy na temat obowiązujących procedur bezpieczeństwa.

W 2025 r. dokonano również wyznaczenia Miejskiego Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. oraz Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. jako podmiotów ochrony ludności i obrony cywilnej. Działanie to miało na celu formalne włączenie strategicznych spółek infrastrukturalnych w system ochrony ludności, w szczególności w sferze zapewnienia ciągłości funkcjonowania usług o charakterze krytycznym.

Uzupełnieniem działań systemowych był udział Prezydenta Olsztyna w obowiązkowym szkoleniu z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej. Szkolenie to służyło podniesieniu kompetencji organu wykonawczego Miasta w dziedzinie realizacji nowych zadań i obowiązków wynikających z obowiązujących przepisów prawa.

11.5 Sprawy obronne i wojskowe

W 2025 r. zaktualizowano plan *Akcji Kurierskiej* oraz opracowano i wdrożono nową *Instrukcję działania Stałego Dyżuru Prezydenta Olsztyna i Starosty Olsztyńskiego*. Obowiązkiem opracowania instrukcji działania stałego dyżuru oraz zapewnienia jego funkcjonowania objęto 17 jednostek organizacyjnych Miasta. Uaktualniono również procedurę przemieszczenia Urzędu Miasta Olsztyna na zapasowe stanowisko kierowania w rezerwowym miejscu pracy.

Zrealizowano ćwiczenia obronne pod kryptonimem *FENIKS - 2025*, w którym udział brały m.in. wszystkie podmioty objęte systemem stałych dyżurów Prezydenta Olsztyna, Miejski Zespół Zarządzania Kryzysowego, pracownicy Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego, Komenda Miejska Policji oraz Straż Miejska.

Opracowano i zatwierdzono trzy kluczowe plany obronne. Dotyczyły one udzielania świadczeń szpitalnych na potrzeby obronne państwa w sferze działań Prezydenta Olsztyna, Miejskiego Szpitala Zespolonego oraz właściwych komórek Urzędu Miasta, a także organizacji zespołów zastępczych miejsc szpitalnych.

Przeprowadzono również dwie kontrole przygotowań obronnych. Kontrolowane jednostki - PWiK oraz MPEC - oceniono pozytywnie pod względem stopnia przygotowania obronnego.

Ponadto wydano 139 decyzji administracyjnych na świadczenia osobiste i rzeczowe na rzecz obrony oraz 150 decyzji wygaszających nałożone wcześniej świadczenia.

Przeprowadzono aktualizację rejestru osób stawiających się do kwalifikacji wojskowej. Do stawienia się przed komisją lekarską w 2025 r. wezwano 772 osoby rocznika podstawowego (wzrost o 20 osób) i 268 osób rocznika starszego (spadek o trzy osoby) oraz 94 kobiety (wzrost o 53 osoby). Stawiło się 645 osób rocznika podstawowego (wzrost o 11 osób), 63 osób rocznika starszego (spadek o pięć osób) oraz 76 kobiet (wzrost o 41 osób).

11.6 Konkluzje i wnioski

Rok 2025 był dla Miasta Olsztyna okresem wzmożonej realizacji zadań w obszarze bezpieczeństwa, zarządzania kryzysowego, ochrony ludności, obrony cywilnej oraz spraw obronnych, przy jednoczesnym dostosowaniu do zmieniających się uwarunkowań prawnych i geopolitycznych.

Utrzymano względnie stabilny poziom zagrożeń, przy spadku przestępczości w większości kategorii oraz poprawie bezpieczeństwa pożarowego. Wzrost liczby zgłoszeń, zwłaszcza do Straży Miejskiej, świadczy o rosnącej świadomości i zaufaniu społecznym. System zarządzania kryzysowego, w tym Miejski Plan Zarządzania Kryzysowego i Regionalne Centrum Bezpieczeństwa, funkcjonował sprawnie, jednak doświadczenia związane z kryzysem uchodźczym potwierdziły konieczność utrzymywania wysokiej gotowości i zdolności adaptacyjnych.

Istotne były działania w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej, w tym inwentaryzacja budowli ochronnych, opracowanie programu na lata 2025-2026, oraz organizacja I Olsztyńskiego Forum Bezpieczeństwa. W obszarze obronnym przeprowadzono aktualizacje dokumentów, wdrożono procedury, zrealizowano ćwiczenie „FENIKS-2025” oraz kontrole, wzmacniając zdolności miasta.

Podsumowując, rok 2025 był okresem wzmacniania systemu bezpieczeństwa Olsztyna, który stanowi solidną podstawę do dalszych działań na rzecz zapewnienia mieszkańcom realnego bezpieczeństwa w obliczu ewentualnych przyszłych zagrożeń.

12. Miejski Obszar Funkcjonalny Olsztyna

12.1 Główne założenia Strategii MOF

Strategia Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Olsztyn 2030+ - Nowe wyzwania

Strategia Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Olsztyna jest odpowiedzią samorządów lokalnych na wyzwania, jakie niesie za sobą perspektywa finansowa budżetu UE na lata 2021-2027. Wskazano w niej szereg koniecznych działań, by Olsztyn wraz z całym obszarem funkcjonalnym stał się nie tylko nowoczesnym miastem wojewódzkim o rozwiniętych funkcjach metropolitalnych, ale żeby konkurował z innymi miastami w Polsce i za granicą o miejsca pracy, turystów, a także przyciągał nowych mieszkańców.

Postanowiono przygotować dokument obejmujący kompleksowo zagadnienia i problemy mające wpływ na rozwój Olsztyna i jego obszaru funkcjonalnego. Dokument ten łączy funkcję strategiczną oraz operacyjną. Składa się z syntetycznej diagnozy wraz z planem strategicznym, wyznaczające ogólne ramy założeń jej realizacji.

Na podstawie analiz oraz rekomendacji Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego wyznaczono główne kierunki realizowane z alokacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT) - instrumentu wspomagającego realizację celów MOF. Należą do nich:

- mobilność i transport,
- edukacja,
- gospodarka komunalna,
- sprawy społeczne.

12.2 Wdrażanie Strategii MOF

W programie regionalnym Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur 2021-2027 na realizację instrumentu ZIT Olsztyna przeznaczono 70 601 979 euro, z czego 51 279 613 euro na tzw. działania twarde w warunkach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), a 1 322 366 euro na działania miękkie z Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS).

Plan finansowy ZIT w FEWiM zgodnie z celami strategicznymi MOF Olsztyna

Lp.	Wiązka projektów	Cel strategiczny MOF	Cel operacyjny Strategii MOF	Alokacja ze środków UE (EUR)	Fundusz
1.	Spółeczny MOF	3. Nowoczesne usługi rozwojowe	3.4. Usługi w obszarze zdrowia i pomocy społecznej	5 772 238	EFS+
2.	Edukacyjny MOF	3. Nowoczesne usługi rozwojowe	3.1. Cyfryzacja życia społeczno-gospodarczego 3.2. Współpraca na rzecz wysokich kwalifikacji	13 550 128	EFS+
3.	Ekomobilny MOF	2. Silne sieci powiązań życia społeczno-gospodarczego	2.3. Zrównoważona mobilność	41 253 341	EFRR
4.	Komunalny MOF	1. Zrównoważone korzystanie z zasobów środowiskowych	1.2. Sprawne systemy gospodarki komunalnej	10 026 272	EFRR
RAZEM				70 601 979	

W celu realizacji strategii 14 marca 2024 r. pomiędzy Zarządem Województwa Warmińsko-Mazurskiego a Gminą Olsztyn, pełniącą funkcję Lidera ZIT, podpisano *Porozumienie w sprawie realizacji instrumentu terytorialnego Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych ZIT Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Olsztyna w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur 2021-2027*. Porozumienie sankcjonuje:

- alokację,
- zadania i obowiązki Związku ZIT,
- zadania Instytucji Zarządzającej,
- wskaźniki.

Zgodnie z zatwierdzonym przez Zarząd Województwa planem działań związku ZIT, w 2025 r. odbyły się pierwsze nabory z dedykowanej mu alokacji, w uwarunkowaniach wiązek *Społeczny MOF*, *Edukacyjny MOF* oraz *Ekomobilny MOF*. Do końca 2025 roku zakontraktowano następujące kwoty:

- *Społeczny MOF* - 9 273 559,30 zł (34% dostępnej alokacji),
- *Edukacyjny MOF* - 14 370 074,50 zł (66% dostępnej alokacji).

W wiązce *Ekomobilny MOF* ogłoszono dwa nabory wniosków. W pierwszym nie wybrano do dofinansowania żadnego ze złożonych projektów, natomiast w przypadku drugiego termin składania wniosków mijał 19 grudnia 2025 r., stąd do końca roku nie nastąpiło rozstrzygnięcie konkursu.

Aneksem nr 1 podpisanym 10 września 2024 r. Instytucja Zarządzająca programem regionalnym Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur wsparła Związek ZIT MOF Olsztyna środkami w kwocie 4 575 000,00 zł przeznaczonymi na działania związane z pomocą techniczną.

Tym samym po pozytywnej ocenie złożonego wniosku o dofinansowanie, 20 grudnia 2024 r. podpisano umowę na realizację projektu pn. *Wsparcie Związku ZIT MOF Olsztyna środkami Pomocy Technicznej FEWiM 2021-2027 Etap I*. Projekt przewiduje zakup oprogramowania do modelowania ruchu wraz z niezbędnymi badaniami ruchu, dofinansowanie realizowanych badań ewaluacyjnych i monitoringowych oraz działania promocyjne.

22 grudnia 2025 r. ogłoszono przetarg na badanie ruchu wraz z opracowaniem modelu ruchu *Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Olsztyna*. Głównym celem przeprowadzenia badań ruchu wraz z opracowaniem modelu ruchu *Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Olsztyna* jest uzyskanie aktualnych i wiarygodnych danych o podróżach mieszkańców Olsztyna i gmin jego obszaru funkcjonalnego oraz sporządzenie przy użyciu tych danych aktualnego modelu ruchu. Badanie powinno zakończyć się w 2026 r.

28 marca 2024 r. pomiędzy Województwem Warmińsko-Mazurskim a Gminą Olsztyn, pełniącą funkcję Lidera ZIT, podpisano *Porozumienie Terytorialne w sprawie realizacji w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur 2021-2027 przedsięwzięć priorytetowych dla rozwoju województwa warmińsko-mazurskiego, wynikających z ponadlokalnej strategii rozwoju pn. „Strategia Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Olsztyna 2030+ - Nowe wyzwania”* przygotowanej dla *Obszaru Strategicznej Interwencji MOF Olsztyna*. Wszystkie przedsięwzięcia współfinansowane w warunkach tego porozumienia znajdują się obecnie na różnych etapach realizacji.

Wykaz planowanych operacji o znaczeniu strategicznym

Lp.	Tytuł projektu	Beneficjent	Dofinansowanie UE	Dofinansowanie budżet państwa
1	Budowa nowego przebiegu drogi wojewódzkiej nr 527 w Olsztynie na odcinku od granicy miasta do wiaduktu kolejowego w ciągu ul. Bałtyckiej	Gmina Olsztyn	37 000 000 €	2 176 471 €
2	Modernizacja Olsztyńskiego Planetarium wraz z utworzeniem Habitatu księżycowego	Gmina Olsztyn	5 100 000 €	300 000 €
3	Budowa Centrum Dziedzictwa, Historii i Kultury Warmii w Gietrzwałdzie	Gmina Gietrzwałd	3 505 000 €	206 176 €

12.3 Aktualizacja Strategii MOF

W 2025 r. trwały prace nad aktualizacją *Strategii Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Olsztyna 2030+ - Nowe wyzwania*, rozpoczęte 8 listopada 2024 r. wraz z podjęciem przez Komitet Sterujący ZIT MOF Olsztyna uchwały nr 5/2024 w sprawie przystąpienia do zmian w zapisach *Strategii Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Olsztyna 2030+ - Nowe wyzwania*. Po dwóch latach realizacji strategię ponownie przeanalizowano, aby dostosować jej zapisy do aktualnych potrzeb.

Proponowane zmiany wiążą się przede wszystkim z aktualizacją budżetu instrumentu ZIT, którego wykorzystanie reguluje strategia. Części środków przeznaczonych na infrastrukturę wodno-kanalizacyjną w gminach otaczających Olsztyn (w kwocie 5 664 569 EUR) nie można było wykorzystać z powodu ograniczeń w przepisach dotyczących aglomeracji wodno-ściekowych. Na wniosek Instytucji Zarządzającej programem Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur 2021-2027 środki te przesunięto na działania związane m.in. z nowymi celami polityki spójności.

Procedura aktualizacji wymagała przyjęcia *Strategii MOF* przez rady wszystkich objętych nią gmin, a następnie zaopiniowania przez Instytucję Zarządzającą programem Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur 2021-2027 oraz ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego.

Rozdział III

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU MIASTA OLSZTYNA

System monitorowania *Strategii Olsztyn 2030+* opiera się na wskaźnikach realizacji poszczególnych celów strategicznych. Źródłem danych monitoringu są:

- statystyka publiczna - dla każdego celu strategicznego przypisano wskaźniki pochodzące z Banku Danych Lokalnych GUS. Dane za 2025 r. na dzień opracowywania niniejszej informacji są jeszcze niedostępne,
- barometr społeczny - dane pochodzące z własnego badania społecznego opinii przeprowadzonego wśród mieszkańców Olsztyna. Barometr zawiera wskaźniki tożsame ze wskaźnikami zapisanymi w *Strategii Warmińsko-Mazurskie 2030*. Przyjęto je dla poszczególnych celów strategicznych *Strategii Olsztyn 2030+*.

W tabeli poniżej przedstawiono przyjęte w *Strategii Olsztyn 2030+* wskaźniki monitoringu, wybrane jako obrazujące zmiany zachodzące w mieście.

Wskaźniki monitorowania *Strategii Olsztyn 2030+*

Cel strategiczny 1. Olsztyn wrażliwy							
wskaźnik	jednostka miary	Źródło danych	2022	2023	2024	2025	wartość docelowa 2030
Przestępstwa na 1000 mieszkańców	szt.	BDL GUS	24,84	17,75	27,54	-	spadek
Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności	os.	BDL GUS	213	209	175	-	spadek
% mieszkańców twierdzących, że w ich otoczeniu osoby w jakikolwiek sposób wykluczone otrzymują rzeczywiste wsparcie ze strony władz lokalnych	%	barometr społeczny	25,8	36,8	42,7	31,5	wzrost
% mieszkańców korzystających z lokalnej infrastruktury aktywizacji społecznej	%	barometr społeczny	85,2	87,9	79,5	88,5	wzrost
% mieszkańców utożsamiających się z m. Olsztyn ¹	%	barometr społeczny	26,5	38	30,4	32	wzrost
% mieszkańców wysoko oceniających stan środowiska przyrodniczego w ich otoczeniu	%	barometr społeczny	54,7	55	55,8	57,9	wzrost

¹ % mieszkańców utożsamiających się z m. Olsztyn prezentowany jako % respondentów udzielających odpowiedzi *nie planuję zmiany miejsca zamieszkania* na pytanie: *Gdyby miał(a) Pan(i) możliwość wyprowadzenia się z Olsztyna, gdzie chciał(a)by Pan(i) zamieszkać?* (w roku 2022 - N=600; w roku 2023 - N=1000, w roku 2024 - N=1000, w roku 2025 - N=1714)

Cel strategiczny 2. Olsztyn otwarty							
wskaźnik	jednostka miary	Źródło danych	2022	2023	2024	2025	wartość docelowa 2030
Studenci uczelni w Olsztynie jako % studentów ogółem w Polsce	%	BDL GUS	1,4	1,3	1,3	-	wzrost
Uczestnicy imprez kulturalnych na 1000 mieszkańców	os.	BDL GUS	529	294,9	953,1	-	wzrost
Mieszkania na 1000 mieszkańców	os.	BDL GUS	493,8	501,7	509,4	-	wzrost
% mieszkańców pozytywnie oceniających ofertę kulturalną miasta	%	barometr społeczny	49,2	64,5	71,3	71,6	wzrost
% mieszkańców oceniających wysoko poziom dostępności komunikacyjnej miejsc istotnych dla funkcjonowania ich i członków ich rodzin	%	barometr społeczny	48,4	59,4	68,8	61,5	wzrost
% mieszkańców twierdzących, że w ostatnim czasie poprawili swoje kompetencje zawodowe	%	barometr społeczny	67,8	63,3	57,6	64,1	wzrost
Cel strategiczny 3. Olsztyn proaktywny							
wskaźnik	jednostka miary	Źródło danych	2022	2023	2024	2025	wartość docelowa 2030
Nowo zarejestrowane fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1000 mieszkańców	szt.	BDL GUS	0,24	0,7	0,22	-	wzrost
Podmioty nowo zarejestrowane w sektorze prywatnym na 10 tys. mieszkańców	szt.	BDL GUS	86	103	98	-	wzrost
% mieszkańców pozytywnie oceniających ofertę sportowo-rekreacyjną miasta	%	barometr społeczny	57,2	68,8	76,1	75,8	wzrost
% mieszkańców dostrzegających poprawę pozycji miasta na arenie krajowej i międzynarodowej	%	barometr społeczny	8,7	14	21,7	23,1	wzrost
% mieszkańców deklarujących działania we współpracy z innymi osobami na rzecz społeczności lokalnych	%	barometr społeczny	20,7	20,1	24,3	25,1	wzrost

źródło: GUS (BDL) oraz wyniki badania opinii społecznej pn. Barometr społeczny Strategia Rozwoju Miasta Olsztyn 2030+

PROGRAMY WDROŻENIOWE

Programy wdrożeniowe do *Strategii Rozwoju Miasta Olsztyn 2030+* stanowią kluczowy krok w kierunku zrównoważonego rozwoju miasta, a ich realizacja pozwoli Olsztynowi na dynamiczny rozwój w różnych sferach życia miejskiego, czyniąc go miejscem jeszcze bardziej atrakcyjnym do życia, pracy i inwestycji. Przyjęcie programów wdrożeniowych ma kluczowe znaczenie dla przyszłości Olsztyna z kilku powodów:

- Programy te przekładają ogólne założenia strategii na konkretne projekty i inicjatywy,
- Dzięki szczegółowemu planowaniu Miasto może skuteczniej pozyskiwać i wykorzystywać środki finansowe, zarówno z budżetu lokalnego, jak i zewnętrzne fundusze, w tym unijne,
- Sprecyzowane cele i wskaźniki umożliwiają bieżące monitorowanie postępów oraz ocenę efektywności podejmowanych działań, co jest kluczowe dla wprowadzania ewentualnych korekt i usprawnień,
- Proces konsultacji i współpracy z mieszkańcami wzmacnia poczucie współodpowiedzialności za rozwój miasta oraz buduje zaufanie między władzami a społecznością lokalną.

Programy wdrożeniowe do *Strategii Rozwoju Miasta - Olsztyn 2030 +* przyjęto 13 grudnia 2024 r. jako załączniki 1 - 6 do Uchwały nr VIII/119/24 Rady Miasta Olsztyna. Zgodnie z zapisami strategii, programy realizują trzy cele strategiczne: Olsztyn otwarty, Olsztyn proaktywny i Olsztyn wrażliwy.

Programy koncentrują się na sposobie realizacji celów i kierunków działań poprzez wskazanie przedsięwzięć, projektów oraz szczegółowych wskaźników produktów.

2025 był pierwszym rokiem od przyjęcia programów wdrożeniowych do *Strategii Rozwoju Miasta - Olsztyn 2030 +*. Jednostki odpowiedzialne za realizację projektów oraz partnerzy zaangażowani w ich realizację wskazali, że niektóre projekty mają długi termin realizacji projektu, np. I kw. 2025-IV kw. 2028 i tym samym większość wskaźników otrzymała wartość zero. Jest to uzasadnione brakiem rozpoczęcia prac nad projektami.

Z założenia w programach wdrożeniowych (ani w zapisanych tam projektach), mimo określenia orientacyjnego budżetu projektu, nie wskazano źródła finansowania. Tym samym w niektórych projektach wskazano stan realizacji „dane nie zostały jeszcze zebrane - zadanie jest w trakcie realizacji lub nie zostało rozpoczęte”. Należy jednak pamiętać, że niektóre projekty mogą mieć możliwość finansowania m. in. z uwagi na kolejną perspektywę finansową UE.

W 2025 r. realizowano przedsięwzięcia projektowe zapisane w poszczególnych programach wdrożeniowych:

Projekty w programach wdrożeniowych	Termin realizacji projektu	Wskaźniki produktu wynikające z danego projektu	Stan realizacji projektu i osiągnięte wskaźniki na 31.12.2025 r.
1. Olsztyn metropolitalny, przedsiębiorczy, dostępny			
1.	Przestrzenie dla biznesu	IV kwartał 2024 - IV kwartał 2028	<p>1. W pełni uzbrojone tereny inwestycyjne udostępnione dla inwestorów - do ustalenia przez Prezydenta Olsztyna, które tereny będą mogły stanowić ważną ofertę inwestycyjną miasta ha</p> <p>2. Liczba ofert inwestycyjnych zgłoszonych do RCOI lub PAIH - 6 szt.</p> <p>3. Nowo utworzona przestrzeń prototypowa OPN-T - 150 m²</p> <p>4. Nowo utworzona przestrzeń showroom OPN-T - 100 m²</p> <p>5. Nowo utworzona przestrzeń biurowa i coworkingowa OPN-T - 200 m²</p> <p>Dane nie zostały jeszcze zebrane - wskaźniki dotyczące nowo utworzonej przestrzeni prototypowej, biurowej i coworkingowej oraz showroomu OPN-T są w trakcie realizacji.</p>
2.	Olsztyński akcelerator regionalny	IV kwartał 2024 - IV kwartał 2028	<p>1. Liczba ekspertów w bazie - 500 osób</p> <p>2. Liczba oferowanych usług - 200 indywidualnych usług</p> <p>3. Otwarcie invest.olsztyn.eu 0/1</p> <p>4. Uruchomienie biura biznesu 0/1 (3 etaty, budżet na kontakty, podróże krajowe, reprezentacja)</p> <p>5. Audyt miejskich przestrzeni biznesowych 0/1</p> <p>6. Liczba targów gospodarczych - 1 impreza międzynarodowa rocznie (uwaga wskaźnik ten sam dla Olsztyńskich relacji międzynarodowych)</p> <p>7. Liczba imprez targowych w Olsztynie</p> <p>8. Powołanie spółki miejskiej ARO 0/1 (wskaźniki będą uzupełnione po przyjęciu przez Zarząd ARO planu działań)</p> <p>1. OPN-T aktualnie współpracuje z grupą 22 ekspertów.</p> <p>2. OPN-T aktualnie oferuje 8 usług.</p> <p>3. - 8. Brak danych dotyczących wskaźników.</p>
3.	Cyfrowy Olsztyn 3.0	IV kwartał 2024 - IV kwartał 2028	<p>Uruchomiony został portal Otwarte dane Olsztyna, dostępny pod adresem otwartedane.olsztyn.eu w ramach wspierania cyfryzacji i digitalizacji danych oraz udostępniania danych miejskich zgodnie z ideą „otwartego urzędu” i SMART CITY, Rozbudowywany jest portal e-Dokumenty, dostępny pod adresem edokumenty.olsztyn.eu, który agreguje większość e-usług miejskich zwiększając tym samym dostęp mieszkańców do usług i informacji - Gmina Olsztyn obecnie posiada ponad 170 wdrożonych e-usług. Kolejne e-usługi są w trakcie wdrożenia zarówno w ramach projektów unijnych, jak i prac własnych, jeśli jest to możliwe - m.in. w ramach realizowanego projektu pn. Cyfrowy Olsztyn 2.0. CIUWO w ramach rozwoju stron internetowych w 2025 roku prowadziło prace nad nowymi wersjami stron m.in. olsztyn.eu, visit.olsztyn.eu czy invest.olsztyn.eu. W 2025 r. zakończono realizację zadania przeniesienia danych ze starego BIP do nowego w ramach integracji i intensyfikacji działań informacyjnych. Nowy Biuletyn Informacji Publicznej został uzupełniony o wymagane treści przez redaktorów UMO oraz udostępniony pod adresem bip.olsztyn.eu. Rozbudowano system centrali telefonicznej w Urzędzie Miasta Olsztyna, wykonano wewnętrzną sieć teletechniczną m.in. w ZSEH, ZSGS, ZSP1 czy LO5, podłączono dwie lokalizacje MOPSu do miejskiej sieci światłowodowej, rozbudowano infrastrukturę do wykonywania kopii zapasowych, wymieniono urządzenia sieciowe w infrastrukturze ITS. CIUWO organizowało szkolenia dla pracowników miejskich jednostek organizacyjnych, w tym UMO, m.in. szkolenia z podstaw pracy w Excelu, szkolenia z Platformy Usług Oświatowych, szkolenia z podstaw bezpieczeństwa informacji, w tym ochrony danych osobowych i bezpieczeństwa komputerowego (cyberbezpieczeństwa). Brak danych o pozostałych wskaźnikach.</p> <p>1. Liczba usług e-administracji</p> <p>2. Konferencja Olsztyn w badaniach naukowych - 1 co roku</p> <p>3. Liczba raportów o e-usługach - 1 co dwa lata (?)</p> <p>4. Liczba kursów dla „niecyfrowych” - 2 rocznie</p> <p>5. Liczba szkoleń PR dla prezydenta i wiceprezydentów - 8</p> <p>6. Liczba „żywych kont” na stronach UM</p> <p>7. Odsetek wniosków urzędowych w internecie - 90%</p>

4.	Olsztyńskie relacje międzynarodowe	IV kwartał 2024 - IV kwartał 2028	<ol style="list-style-type: none"> Opracowanie regulaminu i zasad działania funkcji „Ambasadora Olsztyna” 0/1 Liczba ambasadorów Liczba imprez międzynarodowych, które odbywają się cyklicznie w Olsztynie Liczba targów gospodarczych poza granicami kraju Liczba misji gospodarczych poza granicami kraju Liczba targów gospodarczych w Olsztynie (uwaga na Akcelerator!) Liczba zagranicznych misji gospodarczych w Olsztynie 	<ol style="list-style-type: none"> Podjęto działania w zakresie tworzenia ambasadorów miasta poprzez cykl podcastów prezentujących mieszkańców Olsztyna reprezentujących różne dziedziny działalności Miasta. - Zrealizowano cykliczną imprezę międzynarodową Olsztyn Green Festival. Udział w Targach Przedsiębiorczości Expo Real Monachium. 2 misje Warmińsko-Mazurskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. - OPN-T zorganizował 3 misje: współorganizował wydarzenie "Dostosowanie polityk do wyzwań rozwoju regionalnego spowodowanych wojną Rosji przeciwko Ukrainie - prezentacje -przedsiębiorców z OPN-T, Estonii, Finlandii, Litwy i Łotwy. Odbyła się wizyta delegacji Republiki Korei, gdzie zaprezentowano koreańskich przedsiębiorców oraz firm z OPN-T. Odbyła się wizyta ukraińskiej administracji i startupów w OPN-T oraz prezentacja innowacyjnych produktów firm z OPN-T.
5.	Podróże miejskie i aglomeracyjne	IV kwartał 2024 - IV kwartał 2028	<ol style="list-style-type: none"> Liczba miejsc na parkingach przesiadkowych - 4000 miejsc w systemie P+R/B+R % przewoźników zintegrowanych w systemie wspólnego biletu - 100% Liczba km nowych tras rowerowych - Liczba km nowych tras pieszych - Liczba abonentów aplikacji (cyfrowego systemu realizacji podróży) - 40 000 Liczba zakupionych autobusów/tramwajów - 40 Liczba inicjatyw edukacyjnych/promocyjnych ukierunkowanych na zachęcanie do wykorzystania transportu zbiorowego - 400 	<ol style="list-style-type: none"> Liczba miejsc: 64 100 % miejskich operatorów, 0% przewoźników i operatorów zewnętrznych W trakcie realizacji W trakcie realizacji - 10 (21 w trakcie dostawy) 0 <p>Rozpoczęto projekt „Poprawa mobilności miejskiej - ekotransport w Olsztynie”, który obejmuje zakup nowego taboru autobusowego, przebudowę dojazdów pieszych do kluczowych przystanków komunikacji miejskiej wraz z elementami zieleni oraz rozbudowę Inteligentnego Systemu Transportowego (ITS) w Olsztynie. Projekt zakłada realizację rozwiązań integrujących usługi przewozowe na obszarze MOF w zakresie infrastrukturalnym oraz w zakresie synchronizacji rozkładów jazdy różnych środków transportu, co sprzyjać będzie dobremu skomunikowaniu, usprawnieniu podróży oraz poprawie jakości usług transportu zbiorowego na terenie MOF Olsztyna.</p>
6.	Poprawa połączeń komunikacyjnych zewnętrznych	IV kwartał 2024 - IV kwartał 2028	<ol style="list-style-type: none"> Obwodnica północna 0/1 Liczba km obwodnicy północnej ... km Prognoza rozwoju rynku lotniczego na lata 2023-2030 - 1 sztuka Liczba km nowych dróg - (pod warunkiem, że liczymy dojazdówki do obwodnicy - albo te nowe to obwodnica) ... km Liczba regularnych połączeń Olsztyn - Olsztyn-Mazury / co godzinę 	<p>Dane nie zostały jeszcze zebrane - zadanie jest w trakcie realizacji lub nie zostało rozpoczęte.</p>

Projekty w programach wdrożeniowych	Termin realizacji projektu	Wskaźniki produktu wynikające z danego projektu	Stan realizacji projektu i osiągnięte wskaźniki na 31.12.2025 r.
2. Olsztyn świadomy i kompetentny			
1.	Szkoła od-NOWA	Od września 2025	<ol style="list-style-type: none"> Liczba przeszkolonych dyrektorów i nauczycieli Liczba studentów kierunków pedagogicznych uczestniczących w szkoleniu z praktykami Liczba innowacji pedagogicznych Liczba uczniów biorących udział w projekcie doradztwa zawodowego <p>Dane nie zostały jeszcze zebrane - zadanie jest w trakcie realizacji lub nie zostało rozpoczęte.</p>

2.	Olsztyn kocham - święto miasta	Corocznie od maja 2025	1. Liczba mieszkańców uczestniczących w wydarzeniu 2. Liczba stowarzyszeń i szkół zaangażowanych we współtworzenie wydarzenia 3. Liczba wystawców	Zrealizowano wydarzenia: Urodziny Miasta, Dni Olsztyna, Dzień dziecka, Noc Muzeów, Czy Mikołaj jest prawdziwy. 1. W wydarzeniach uczestniczyło między 10 000 a 30 000 mieszkańców. 2. Liczba stowarzyszeń i szkół zaangażowanych we współtworzenie wydarzenia oraz liczba wystawców wahała między 20 a 30. 3. Warmiński Jarmark Świąteczny okazał się wydarzeniem, w którym udział wzięło ponad 30 000 mieszkańców. Olsztyńska Scena Muzyczna: a) Uruchomienie dodatkowej sceny - Scena Zajezdnia - gdzie cyklicznie koncertują olsztyńskie zespoły, b) Koordynacja Sceny na Targu Rybnym - koncerty olsztyńskich zespołów podczas Dni Olsztyna, c) Promocja olsztyńskich zespołów muzycznych podczas realizacji projektów OBO i Osiedlisk, d) Dodatkowy dzień w ogólnopolskim konkursie Fest Muza dedykowany stricte młodemu zespołowi z Olsztyna i regionu
3.	SZKOŁA OD ŚRODKA - Wsparcie bazy lokalowej olsztyńskich szkół i przedszkoli	Od 2025	1. Liczba kąpoków wyciszeń i sal relaksu 2. Liczba wyremontowanych nowoczesnych sal lekcyjnych 3. Liczba uczniów korzystających z nowoczesnych przestrzeni szkolnych	1. Utworzono w ZSO nr 2 w Olsztynie 1 sali wyciszeń, z której korzystać może 300 uczniów. 2.-3. Brak danych dotyczących wskaźników.
4.	Warmiński Jarmark Świąteczny	IV kwartał 2025	1. Liczba mieszkańców uczestniczących w wydarzeniu	1. Udział ponad 30 000 mieszkańców.
5.	Odkryj nasze miasto - gra miejska dla szkół	Od września 2025	1. Liczba uczniów uczestniczących corocznie w grze miejskiej 2. Liczba szkół i stowarzyszeń zaangażowanych w organizację wydarzenia	Brak środków na realizację projektu. W planie jest przygotowanie otwartego konkursu i przeprowadzenie akcji wspólnie z organizacją pozarządową.
6.	Rozśpiewany Olsztyn - śpiewanki miejskie	Od 2025 r. - maj, wrzesień, listopad, grudzień	1. Liczba osób uczestniczących w cyklicznym wydarzeniu 2. Liczba wykonawców zaangażowanych we wspólne wykonanie piosenek	- Zorganizowano wydarzenie pn. Święto Muzyki w Olsztynie - Fête de la Musique 2025, podczas którego ponad 1 000 wykonawców wystąpiło w ponad 20 lokalizacjach muzycznych rozsiadanych po Starym Mieście, Parku Centralnym i najważniejszych punktach Olsztyna. Liczba osób uczestniczących w wydarzeniu wyniosła ponad 10 000. - Piosenka turystyczna: Realizowany w ramach OBO cykl koncertów "Szanty na Starówce". - Wspólne kolędowanie: Realizowane w okresie okooświątecznym: kolędowanie w Świątecznym Tramwaju i przy wydarzeniu Odpalamy Choinkę. Brak danych w zakresie liczby wykonawców zaangażowanych we wspólne wykonanie piosenek.
7.	Dzieje się... u nas w Olsztynie	IV kwartał 2024 - I kwartał 2025	1. Liczba wydarzeń artystycznych i sportowych w mieście 2. Liczba konkursów przeznaczonych dla dzieci, młodzieży i dorosłych	1. Liczba wydarzeń artystycznych i sportowych w mieście wyniosła ponad 4 000. 2. -
8.	Zielone ogrody pełne bioróżnorodności i edukacji	Od 2025	1. Liczba jednostek prowadzących działalność z zakresu edukacji ekologicznej. 2. Liczba wspartych form ochrony przyrody. 3. Liczba przeprowadzonych kampanii informacyjno-edukacyjnych związanych z edukacją ekologiczną. 4. Liczba gatunków chronionych objętych projektem.	Zrealizowano 6 projektów finansowanych z Funduszu Ekologii WFOŚiGW: - EKO-EDU: Budowa świadomej przyszłości dla zrównoważonej planety - V LO - Ekologiczny ogród sześciu zmysłów - SP nr 12 - Słyszający Ekologię - Szkoła dla niesłyszących - Szkolny ogród dydaktyczny - SP 1 - Zero waste w SP 33 w Olsztynie - Ekopatío - Nasz zrównoważona przyszłość - ZSO nr 2 Brak danych o pozostałych wskaźnikach.

Projekt w programach wdrożeniowych	Termin realizacji projektu	Wskaźniki produktu wynikające z danego projektu	Stan realizacji projektu i osiągnięte wskaźniki na 31.12.2025 r.
3. Olsztyn empatyczny i tolerancyjny			
1. Włączeni w edukację - wspieranie edukacji włączającej w szkołach podstawowych	2025-2027 i lata następne	1. Liczba szkół podstawowych biorących udział w projekcie 2. Liczba uczniów szkół podstawowych objętych działaniem SCEWEW 3. Liczba instytucji i organizacji biorących udział w realizacji edukacji włączającej w ramach projektu 4. Liczba nauczycieli objętych wsparciem ECEWEW oraz zaangażowanych w realizację edukacji włączającej	Dane nie zostały jeszcze zebrane - zadanie nie zostało rozpoczęte, planowane utworzenie SCEWEW w ramach konkursu ORE w roku 2026 lub 2027.
2. Utworzenie Centrum Aktywności Seniora w Olsztynie	I kwartał 2025 - IV kwartał 2028	1. liczba stałych uczestników, np. z grupy osób oczekujących na pobyt w placówce dziennego/ całonocnego pobytu (założenie: 100 osób rocznie), 2. liczba osób, które skorzystały z usług/oferty CAS (założenie: 1000 osób rocznie), 3. liczba udzielonych porad prawnych	Dane nie zostały jeszcze zebrane - zadanie nie zostało rozpoczęte. Program zakłada udział Biura Pełnomocnika jako pośrednika między Urzędem a organizacjami pozarządowymi. Jeśli pojawią się środki finansowe na realizację tego programu, Biuro proponuje przygotowanie otwartego konkursu dla organizacji pozarządowych, które mogłyby zrealizować kampanię.
3. Aktywny senior	Od 2025	Wskaźniki do osiągnięcia w realizacji corocznej: 1. Liczba osób uczestniczących w zajęciach aktywizacyjnych (wartość wskaźnika: 500) 2. Liczba zrealizowanych godzin zajęć dla uczestników (wskaźnik rezultatu: 800 godzin) 3. Liczba organizacji realizujących działania na rzecz seniorów (wskaźnik rezultatu: 10 organizacji).	1. Liczba uczestników wyniosła blisko 4 000 osób. 2. - 3. 6 organizacji pozarządowych Realizując założenia projektu „Aktywny senior” w roku 2025 zlecono organizacjom pozarządowym zadanie publiczne, polegające na organizacji i prowadzeniu działań aktywizujących seniorów, dofinansowane z budżetu miasta w łącznej wysokości 160 000 zł. Działania były realizowane w obszarze aktywizacji ruchowej, animacyjnej, zdrowego stylu życia i spędzania wolnego czasu. Umowy zostały zawarte z 6 organizacjami pozarządowymi: Klubem Tańca Sportowego "Power Dance" (zad. Aktywni Seniorzy z "Power Dance"), Federacją Stuchaj i Usłysz (zad. Olsztyn Aktywnych Seniorów), Federacją Organizacji Socjalnych Województwa Warmińsko-Mazurskiego „FOSa” (zad. Gotowi na wiek), Klubem Sportowym Warmia Active (zad. Aktywizacja Seniorów), Warmińsko-Mazurskim Uniwersytetem Trzeciego Wieku w Olsztynie (zad. Aktywny senior-poprzez sport), Stowarzyszeniem „Nasze Jakubowo” (zad. Rajdy piesze „Nie siedź w domu - wędruj z nami”).
4. Olsztyńskie Centrum Opiekuńczo-Mieszkalne	Od 2024 do 31.12.2028	1. liczba utworzonych nowych miejsc dla osób z niepełnosprawnościami 2. liczba opiekunów osób z niepełnosprawnościami, korzystających z opieki wytnieniowej, 3. liczba osób z niepełnosprawnościami, korzystających ze wsparcia centrum	Dane nie zostały jeszcze zebrane - zadanie nie zostało rozpoczęte, lokalizacja nie została wytypowana. Brak finansowania zewnętrznego - ostatni nabór wniosków do programu Centra opiekuńczo-mieszkalne (COM) w ramach Modułu I (tworzenie i wyposażenie placówek) w ramach Programu resortowego Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej był w edycji 2024.
5. Centra zdrowia 75+	12.03.2024 - 31.12.2028	1. liczba utworzonych Centrów Zdrowia 75+ 2. liczba podopiecznych korzystających z Centrów Zdrowia 75+ 3. liczba świadczeń AOS oraz w ramach opieki domowej udzielanych w Centrach Zdrowia 75+	Dane nie zostały jeszcze zebrane - zadanie nie zostało rozpoczęte ze względu na trwające prace nad nowelizacją ustawy z dnia 17 sierpnia 2023 r. o szczególnej opiece geriatrycznej. Akty wykonawcze do ustawy nie zostały opublikowane.
6. Wspieramy pokolenia	2024 - 31.12.2028	1. liczba utworzonych nowych miejsc dla seniorów, 2. liczba seniorów, korzystających z DDPS, 3. liczba nowych usług skierowanych do seniorów, 4. liczba klientów PPP Nr 3, 5. liczba porad udzielonych w PPP Nr 3, 6. liczba nowych usług realizowanych w PPP Nr 3.	Dane nie zostały jeszcze zebrane - zadanie nie zostało rozpoczęte. Program zakłada udział Biura Pełnomocnika jako pośrednika między Urzędem a organizacjami pozarządowymi.

7.	Bo wszystko, to środowisko!	2025 - 2026	<ol style="list-style-type: none"> 1. liczba uczestników wydarzeń plenerowych, 2. liczba aktywności plenerowych realizowanych w ramach wydarzenia w Parku, 3. liczba uczestników kongresu, 4. liczba zaangażowanych w realizację projektu organizacji pro-zwierzęcych. 	Wydarzenia i aktywności plenerowe - realizacja poprzez uruchomienie strony dedykowanej imprezy.olsztyn.eu; bieżąca informacja nt. wydarzeń i konkursów - media społecznościowe urzędu miasta: FB, Instagram, TIK-TOK. Brak danych dotyczących wskaźników.
8.	Budowa schroniska dla Osób Bezdomnych oraz Schroniska z Usługami Opiekuńczymi dla Osób Bezdomnych	2024 - 31.12.2028	<ol style="list-style-type: none"> 1. liczba utworzonych nowych miejsc dla osób bezdomnych w schronisku z usługami opiekuńczymi 2. liczba osób bezdomnych korzystających ze wsparcia schroniska oraz schroniska z usługami opiekuńczymi 3. liczba obiektów użyteczności publicznej dostosowanych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami 	Dane nie zostały jeszcze zebrane - zadanie nie zostało rozpoczęte. Złożono wniosek o udzielenie finansowego wsparcia ze środków Funduszu Doptat na Budowę schroniska dla Osób Bezdomnych, w wyniku którego powstanie 56 miejsc dla osób bezdomnych.
9.	Dostępna miejska przestrzeń publiczna	2025	<ol style="list-style-type: none"> 1. opracowanie standardów dostępności: ilość opracowanych dokumentów 2. opracowanie mapy barier i ilość miejsc oznaczonych na tej mapie 3. liczba wyznaczonych osób pełniących rolę koordynatora dostępności, 4. liczba self-advokatów zaangażowanych do realizacji działania w ramach projektu 5. liczba przeprowadzonych warsztatów 6. liczba pracowników JST oraz jednostek podległych biorących udział w warsztatach, 7. liczba miejsc, w których usunięto bariery/poprawiono dostęp w miejskiej przestrzeni publicznej 	Dane nie zostały jeszcze zebrane - zadanie nie zostało rozpoczęte. Program zakłada udział Biura Pełnomocnika jako pośrednika między Urzędem a organizacjami pozarządowymi.
10.	Olsztyński Festiwal Kultur Wielu	Wydarzenie cykliczne, raz do roku, trwające 5 dni (środa-niedziela), pod koniec czerwca	<ol style="list-style-type: none"> 1. liczba osób - publiczności uczestniczących w Festiwalu: założenie min. 1000 osób przez cały okres trwania festiwalu, 2. liczba artykułów prasowych dot. Festiwalu: min. 5 artykułów prasowych i w portalach internetowych, 3. liczba relacji medialnych dot. Festiwalu: min. 3 relacje radiowe i 1 relacja telewizyjna na temat festiwalu, 4. liczba organizacji pozarządowych zaangażowanych w organizację Festiwalu: udział min. 10 lokalnych organizacji w festiwalu reprezentujących różne kultury, narodowości, kościoły przewidziane w programie festiwalu. 	Przy Zajezdni Trolejbusowej MOK w Olsztynie zorganizowano wydarzenie Projekt WAGON NR 1945 - ekspozycja przesiedleńczego wagonu, mapa repatriacyjnych kierunków Olsztyn-świat, wystawa archiwaliów autorstwa mieszkańców miasta. W kolejnych latach planowane jest uzbudowanie Projektu WAGON NR 1945 w multimedia. To wydarzenie i kilka innych realizowanych przez MOK, jak wcześniejsze PEPOWINY MIASTA, KURS GWARY WARMIŃSKIEJ, mogą stanowić zaczyn do kilkudniowego, cyklicznego festiwalu poświęconego złożoności kulturowej Olsztyna. Brak danych dotyczących wskaźników.
11.	Wzajemne Światy: Warsztaty Wielokulturowości dla Dzieci i Młodzieży	Rok szkolny, tj. od września do czerwca każdego roku (początek w 2025r.)	<ol style="list-style-type: none"> 1. liczba szkół, w których zostały przeprowadzone warsztaty 2. liczba uczestników, którzy wzięli udział w warsztatach 3. procent szkół, w których zrealizowano warsztaty 	Program zakłada udział Biura Pełnomocnika jako pośrednika między Urzędem, a organizacjami pozarządowymi. Jeśli pojawią się środki finansowe na realizację tego programu, Biuro proponuje przygotowanie otwartego konkursu dla organizacji pozarządowych, które mogłyby zrealizować kampanię.

12.	Kampania społeczna "Wypromujmy tolerancję"	Od 10.2025	<p>1. liczba uczniów, którzy wzięli udział w konkursach i quizach online związanych z tematyką tolerancji, mierzona na podstawie obecności oraz zarejestrowanych online uczestników.</p> <p>2. liczba wydarzeń zorganizowanych w ramach kampanii (np. warsztaty filmowe, dyskusje, pokazy filmów) oraz liczba uczestników, mierzona na podstawie obecności.</p> <p>3. liczba interakcji (lajków, udostępnień, komentarzy) pod publikowanymi treściami edukacyjnymi na platformach społecznościowych, mierzona na podstawie analizy statystyk.</p>	Kampania społeczna "Wypromujmy tolerancję" w roku 2025 promowała wydarzenia: Akcja RELacja - HejTY Reaguj!, Promocja konkursu HejTY!Reaguj! oraz TransAtlantyk - Olsztyńskie Dni Widoczności Osób Transpłciowych i Niebinarnych, w których wzięło udział ponad 4 000 osób. Brak danych dotyczących wskaźników.
-----	--	------------	---	--

Projekt w programach wdrożeniowych		Termin realizacji projektu	Wskaźniki produktu wynikające z danego projektu	Stan realizacji projektu i osiągnięte wskaźniki na 31.12.2025 r.
4. Olsztyn inspirujący i zapraszający				
1.	Mapa miejsc nieoczywistych w mieście, czyli wirtualna kolekcja dzieł sztuki zlokalizowanych w przestrzeni Olsztyna	2025-2030+ (2 lata tworzenia strony i pierwszych zbiorów danych, a następnie stale uzupełniane bazy)	<p>1. 1 wirtualna galeria sztuki Olsztyna</p> <p>2. 1 Innowacyjna, interaktywna strona internetowa z trasami zwiedzania, z mapą obiektów, zdjęciami i opisami</p> <p>3. 100 zdigitalizowanych obiektów sztuki publicznej</p>	Dane nie zostały jeszcze zebrane - zadanie nie zostało rozpoczęte.
2.	Kulturalnie zapraszamy	Okres wdrażania 2025-2029, roczne lub półroczne rozliczenie kosztów wykorzystanych z e-legitymacji /karty mieszkańca	<p>25 000 uczniów/mieszkańców rocznie, którzy skorzystają z programu 1 programu lojalnościowy.</p> <p>Miękkie wskaźniki to:</p> <p>1. Popularyzacja wiedzy na temat regionu i jego walorów wśród obywateli miasta,</p> <p>2. Organizacja możliwości świadomego podejmowania wyboru z uwzględnieniem dofinansowania uczestnictwa w ofercie kulturalnej,</p> <p>3. Umieszczenie w przestrzeni placówek oświatowych informacji o wydarzeniach kulturalnych w mieście Wyraźnie określona tożsamość kulturalna Olsztyna,</p> <p>4. Zwiększone zaangażowanie młodych mieszkańców w życie kulturalne miasta,</p> <p>5. Zwiększenie liczby młodych osób uczestniczących w wydarzeniach kulturalnych i programach edukacyjnych,</p> <p>6. Lepsza współpraca między instytucjami i efektywniejsze wykorzystanie zasobów miasta w obszarach edukacji, kultury i rekreacji,</p> <p>7. Poprawa wizerunku Olsztyna jako atrakcyjnego miejsca do życia i odwiedzenia.</p>	Pałac Młodzieży w Olsztynie przeprowadza koncerty i spektakle edukacyjne. Brak danych dotyczących wskaźników.

3.	Allsztyń - strona i aplikacja zawierająca informacje o instytucjach kultury, muzeach, atrakcjach turystycznych, hotelach i restauracjach	Data rozpoczęcia: III kwartał 2025, data zakończenia: II kwartał 2027	1. 1 Platforma/strona internetowa, a może w przyszłości aplikacja 2. 1 sieć współpracy informacyjnej Miasta Olsztyna 3. 10 języków/ tłumaczeń strony internetowej- dostępność	Częściowo zakres dotyczący wydarzeń i imprez został zrealizowany za pomocą strony internetowej - imprezy.olsztyn.eu. W mobilnej aplikacji OKM planowane jest utworzenie panelu informującego o imprezach kulturalnych. Wszystkie instytucje miejskie mają możliwość publikowania treści w ramach sieci współpracy informacyjnej Miasta Olsztyna. W związku z rozwojem narzędzi AI możliwości tłumaczenia stron są automatyczne.
4.	NGO HUB, czyli akredytacje i dotacje dla organizacji pozarządowych	2025-2030+, w tym: 2025-2026 tworzenie programu akredytacji organizacji 2026-2030+ wdrażanie, monitorowanie i ewaluacja	1. 1 Platforma NGO HUB 2. 1 Dedykowana strona internetowa, która będzie centralnym miejscem informacji o konkursach, akredytacjach i wydarzeniach kulturalnych 3. 1 Interaktywna mapa z lokalizacjami wydarzeń, instytucji kulturalnych i projektów realizowanych przez NGO 4. Przewodnik dla NGO. Publikacja przewodnika zawierającego informacje o dostępnych dotacjach, procesie akredytacji oraz możliwościach współpracy międzysektorowej 5. Raporty i Analizy. Regularne raporty i analizy dotyczące wpływu projektu na rozwój kultury w Olsztynie oraz zaangażowanie mieszkańców	Działanie w przygotowaniu Biura Pełnomocnika Prezydenta Olsztyna ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi, zgodnie z przyjętymi terminami realizacji.
5.	Kreatywna Rada, czyli platforma współpracy	2025-2030+, w tym: 2025 tworzenie programu Rady i jej powołanie 2025-2030+ wdrażanie, monitorowanie i ewaluacja pracy Rady Kreatywnej	1. 1 Kreatywna Rada	Dane nie zostały jeszcze zebrane - zadanie nie zostało rozpoczęte.
6.	Convention Bureau Olsztyn	2025-2030+	1. 1 Convention Bureau Olsztyn 2. 20 dużych wydarzeń ogólnopolskich i międzynarodowych w roku 3. 10 wizyt studyjnych w roku 4. 20 dużych wydarzeń biznesowych sieciujących	Bieżące zadania i działania komunikacyjne skierowane były przede wszystkim do odbiorcy wewnętrznego. Opracowano program spotkań z otoczeniem biznesowym pod nazwą: Olsztyńskie Spotkania Biznesowe.
7.	Spółeczna Scena Olsztyna	2025-2030+, w tym: 2025-2026 tworzenie programu wraz z organizacjami i placówkami 2026-2030+ wdrażanie, monitorowanie i ewaluacja	1. 1 Społeczna Scena Olsztyna 2. 60 placówek i organizacji zaangażowanych w działalność 3. 40 000 mieszkańców korzystających z organizowanych wydarzeń	Projekt zakłada uruchomienie rozwiązania o charakterze systemowym. W 2025 r. tej formuły nie uruchomiono, jednocześnie odbyło się pilotażowe wydarzenie „Olsztyn Rysuje z Urban Sketchers Poland” aktywizujące twórców oraz mieszkańców. Głównymi punktami spacerów rysunkowych był Zamek Kapituły Warmińskiej, Bazylika Konkatedralna św. Jakuba Apostoła, Planetarium i Obserwatorium Astronomiczne, Szlak zakola Łyny, Targ Rolniczy na Rynku, Śródmieście z Nowym Ratuszem i Wysoką Bramą. Brak danych dotyczących wskaźników.

8.	Czas na kulturę - budowa siedziby Miejskiego Ośrodka Kultury w Olsztynie. Pierwsza miejska sala koncertowa	2025-2030+	<p>1. Nowa Siedziba Miejskiego Ośrodka Kultury: Nowoczesny obiekt zapewniający odpowiednie warunki do organizacji różnorodnych wydarzeń kulturalnych.</p> <p>2. Sala Koncertowa: Nowa sala koncertowa wyposażona w niezbędną infrastrukturę techniczną, zapewniająca komfortowe warunki dla publiczności i wykonawców.</p> <p>3. Scena Kameralna: Kameralna scena przeznaczona do organizacji mniejszych wydarzeń kulturalnych i spotkań artystycznych.</p> <p>4. Scena Widowiskowa: Duża scena umożliwiająca organizację koncertów, spektakli teatralnych, pokazów filmowych i innych dużych wydarzeń kulturalnych.</p>	Dane nie zostały jeszcze zebrane - zadanie nie zostało rozpoczęte.
9.	Teatr mój widzę ogromny - nowa siedziba Olsztyńskiego Teatru Lalek	2025-2030+	<p>1. 1 Nowa Siedziba Teatru Lalek: Budowa nowoczesnego kompleksu budynków, mieszczącego dwie sale teatralne, pomieszczenia dla zespołu artystycznego, pracownie oraz zaplecze techniczne.</p> <p>2. 1 Sala Kameralna: Sala teatralna mogąca pomieścić określoną liczbę widzów, przeznaczona na organizację bardziej kameralnych spektakli i spotkań.</p> <p>3. 1 Sala Główna: Duża sala teatralna, mogąca pomieścić 400 osób, przeznaczona na organizację głównych spektakli teatralnych i wydarzeń kulturalnych.</p> <p>4. Nowoczesne Wyposażenie Techniczne: Zakup nowoczesnego wyposażenia technicznego dla obu sal teatralnych, zapewniającego wysoką jakość realizacji spektakli.</p>	Dane nie zostały jeszcze zebrane - zadanie w trakcie realizacji - opracowano dokumentację kartograficzną - mapy dla celów inwestycji, wykonano badania geologiczne i przygotowano raport z realizacji zadania pn. „Opracowanie dokumentacji projektowej inwestycji pn.: „Budowa nowej siedziby Olsztyńskiego Teatru Lalek - lalki w Olsztynie” w ramach Programu Ministra „Infrastruktura kultury”. Gmina Olsztyn planuje ogłoszenie konkursu na wykonanie projektu architektonicznego nowej siedziby OTL w pierwszym półroczu 2026 roku.
10.	Olsztyn planetą Kopernika, czyli nowa przestrzeń Planetarium	2024-2030+	<p>1. Zmodernizowane Wyposażenie Techniczne. Wymiana starszego wyposażenia na nowoczesne urządzenia projekcyjne, dźwiękowe i multimedialne.</p> <p>2. Usprawnione Warunki Widzenia. Poprawa warunków widzenia dla publiczności poprzez modernizację sali projekcyjnej oraz zastosowanie nowych technologii.</p> <p>3. Interaktywne Elementy Edukacyjne. Wprowadzenie interaktywnych elementów edukacyjnych, takich jak ekrany dotykowe, gogle VR czy interaktywne panele, umożliwiające aktywny udział widzów w prezentowanych treściach.</p> <p>4. Restauracja Dziedzictwa Kulturalnego. Zachowanie i restauracja istniejącej infrastruktury i elementów architektonicznych związanych z historią Planetarium.</p>	Dane nie zostały jeszcze zebrane - zadanie w trakcie realizacji - „Modernizacja Olsztyńskiego Planetarium wraz z utworzeniem Habitatu księżycowego” - projekt dofinansowany ze środków programu Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur na lata 2021-2027. W roku 2025 przeprowadzono postępowanie przetargowe i zawarto umowę na wykonanie robót budowlanych olsztyńskiego Planetarium oraz prace rozbiórkowo - demontażowe. Ponadto zakupiono ze środków Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych symulator pojazdu księżycowego, który będzie jedną z głównych atrakcji interaktywnej wystawy.

11.	Zielona Informacja Turystyczna Miasta i Warmii zwiększanie funkcji informacyjnej przestrzeni z zachowaniem walorów krajobrazowych-dobrze przygotowane oznaczenia tras turystycznych i szlaków	2025-2030+	<ol style="list-style-type: none"> 1. Miejska Informacja Turystyczna o zielonym charakterze. 2. 1 system oznaczania tras turystycznych i szlaków 3. 1 aplikacja mobilna 	W 2025 roku zadanie polegające na poprawieniu oznakowania tras turystycznych zostało zrealizowane przez Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze, które otrzymało na ten cel dofinansowanie z Ministerstwa Sportu i Turystyki. Zakres prac obejmował w szczególności odnowienie i uzupełnienie istniejącego oznakowania szlaków, a także weryfikację przebiegu tras w terenie. Działania miały na celu poprawę czytelności oznakowania, zwiększenie bezpieczeństwa użytkowników oraz podniesienie standardu infrastruktury turystycznej. Zadanie zostało wykonane zgodnie z założeniami projektu oraz obowiązującymi standardami znakowania szlaków turystycznych, a jego realizacja przyczyniła się do zwiększenia atrakcyjności i dostępności tras dla turystów.
12.	Inkubator Kultury, czyli Południowe Centrum Kultury i Edukacji	2025-2030+	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nowoczesna siedziba Południowego Centrum Kultury i Edukacji z pełnym wyposażeniem. 2. Rozszerzona oferta Miejskiej Biblioteki Publicznej: 3. Szeroki dostęp do zasobów informacyjnych, książek, czasopism, zasobów cyfrowych i baz danych. 4. Różnorodne wydarzenia, wystawy, spotkania autorskie i warsztaty. 5. Przestrzeń dla Pałacu Młodzieży z bogatą ofertą zajęć edukacyjnych i kreatywnych. 6. Przestrzeń dla NGO wspierających rozwój kreatywności i integrację społeczną. 7. Programy wolontariatu i staży 8. Realizacja usług bibliotecznych związanych z udostępnianiem zbiorów z których będzie korzystać min. 2 700 osób rocznie, 9. Realizacja działań kulturalno-edukacyjnych oraz animowanie działań społecznych w których uczestniczyć będzie 1500 osób rocznie 10. Realizacja przedsięwzięć: - Moje miasto jest ciekawe - Pokaz mody bez nagrody - Edukacja ekonomiczna UWM - Service Jam Olsztyn - Centrum Edukacyjno-Naukowo-Technologiczne dla młodych 	Wychodząc naprzeciw potrzebom dostępu do kultury rozpoczęto w 2025 roku działalność Pałacu Młodzieży w Szkole Podstawowej nr 30 oraz Zespole Szkół nr 3 na Jarotach i Nagórkach. Brak danych dotyczących pozostałych wskaźników.
13.	Amfiteatr Kultury	2025-2030+	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nowa Siedziba Miejskiego Ośrodka Kultury: Nowoczesny obiekt zapewniający odpowiednie warunki do organizacji różnorodnych wydarzeń kulturalnych. 2. Scena na 3000 miejsc 	Dane nie zostały jeszcze zebrane - zadanie nie zostało rozpoczęte.
14.	Inkubator Kreatywności	2025-2030+	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wspieranie realizacji pomysłów samorządów szkolnych na zmiany w mieście 2. Wspieranie partnerstw uczniowie - nauczyciele 3. Wsparcie młodych, ambitnych i aktywnych 4. Wspieranie inicjatyw rozwijających umiejętności liderские 5. Poprawa warunków dla rozwoju klasy kreatywnej 6. Wspieranie inicjatyw łączących kulturę, edukację i rekreację 7. Wsparcie tworzenia inkubatorów innowacji społecznych 8. Działania ukierunkowane na skuteczną współpracę i komunikację na linii miasto-przedsiębiorca 	Projekt stanowi wsparcie młodzieży przez działalność Młodzieżowej Rady Miasta przy Pałacu Młodzieży w Olsztynie. Pod koniec 2025 roku przyjęto nowy statut Młodzieżowej Rady Miasta Olsztyna, zorganizowano też wizytę studyjną młodzieży w Centrum Młodzieży Gdańsku. Brak danych dotyczących pozostałych wskaźników.

	Projekt w programach wdrożeniowych	Termin realizacji projektu	Wskaźniki produktu wynikające z danego projektu	Stan realizacji projektu i osiągnięte wskaźniki na 31.12.2025 r.
5. Olsztyn zaangażowany i witalny				
1.	Ambasador zdrowia - edukacja, wsparcie, doradztwo, świadomość społeczna	2025-2030	1. Ambasador zdrowia: a) liczba przeprowadzonych prelekcji - min. 1 miesięcznie b) liczba inicjatyw - 1 rocznie c) liczba osób, która wzięła udział w prelekcjach - min. 300 rocznie d) liczba osób, która wzięła udział w inicjatywie - min. 50 rocznie 2. Platforma: a) liczba osób odwiedzających platformę edukacyjną - min. 20 miesięcznie	Dane nie zostały jeszcze zebrane - zadanie nie zostało rozpoczęte.
2.	Centrum aktywności pozarządowej	2025-2028	1. liczba przeszkolonych NGO - min. 20 rocznie 2. liczba godzin doradztwa, mentoringu - min. 20 w miesiącu 3. liczba spotkań NGO - min. 5 w miesiącu	Zadanie jest w realizacji Pełnomocnika Prezydenta Olsztyna ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi od 1 czerwca 2025. Brak danych dotyczących wskaźników.
3.	Młodzieżowe Centrum Aktywności Lokalnej	2025-2028	1. liczba Młodzieżowych Sejmików i rad zaangażowanych w bieżącą działalność MCAL - co najmniej 1 rocznie 2. liczba młodych osób (w wieku 13-24 lata) zaangażowanych w bieżącą działalność MCAL - co najmniej 50 rocznie 3. liczba spotkań i inicjatyw MCAL w ciągu roku - co najmniej 12 4. liczba kampanii edukacyjnych/promocyjnych, wskazujących ważne zagadnienia społeczne i środowiskowe, przeprowadzonych w ciągu roku - co najmniej 2 5. liczba propozycji inicjatyw projektowych, składanych przez Uczestników MCAL w ramach Olsztyńskiego Budżetu Obywatelskiego w ciągu roku - co najmniej 1	Dane nie zostały jeszcze zebrane - zadanie nie zostało rozpoczęte.
4.	Kompetentny nauczyciel drogą do odporności psychicznej dzieci i młodzieży	Wrzesień 2025- czerwiec 2027	1. liczba zrealizowanych szkoleń dla nauczycieli: 5-15 2. liczba szkół objętych wsparciem: 5-15 3. liczba nauczycieli, którzy podnieśli swoje kompetencje: 150	Miejski Zespół Profilaktyki i Terapii Uzależnień zajmuje się organizacją, prowadzeniem szeregu szkoleń m. in. dla nauczycieli, wychowawców uprawniających do prowadzenia programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży. 43 nauczycieli i pedagogów realizowało programy profilaktyczne dla dzieci i młodzieży. Brak danych dotyczących wskaźników.
5.	Olsztyńskie Centrum Wolontariatu	2025-2028	1. liczba wolontariuszy długoterminowych - min. 50 rocznie, 2. liczba przeszkolonych koordynatorów wolontariatu - min. 10 rocznie, 3. liczba szkoleń - min. 5 rocznie, 4. liczba spotkań sieciujących/animacyjnych/integracyjnych - 1 na miesiąc.	Zadanie jest w realizacji Pełnomocnika Prezydenta Olsztyna ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi. Brak danych dotyczących wskaźników.
6.	Olsztyn MÓWI!	2025-2026	1. Zorganizowane debaty - 2	Zadanie polegające na zorganizowaniu 2 debat skierowane jest do realizacji w 2026 roku. Zaplanowano organizację pierwszej debaty, której wstępnym zakresem tematycznym są oczekiwane wydarzenia kulturalno-rozrywkowe.

7.	Sport dla wszystkich - dostęp do różnorodnych zajęć sportowych dla dzieci, młodzieży olsztyńskich szkół, amatorów	2025-2030	1. liczba przeprowadzonych konkursów ofert - 3 rocznie 2. liczba uczestników zajęć sportowych - min. 7 000 rocznie 3. liczba programów realizowanych przez Miasto - 3 rocznie	Projekt realizowany był przez Wydział Sportu i Turystyki na poziomie lat ubiegłych, bez dodatkowego zwiększenia środków finansowych na ten cel wskazanych w kartach projektu. Brak danych o realizowanych wskaźnikach.
8.	Droga do mistrzostwa. Wspieranie rozwoju olsztyńskich sportowców biorących udział we współzawodnictwie sportowym organizowanym przez okręgowe i ogólnopolskie związki sportowe	2025-2030	1. liczba przeprowadzonych konkursów ofert - 2 rocznie 2. liczba uczestników zajęć sportowych - 1800 rocznie 3. liczba stypendystów - 80 osób rocznie	Projekt realizowany był przez Wydział Sportu i Turystyki na poziomie lat ubiegłych, bez dodatkowego zwiększenia środków finansowych na ten cel wskazanych w kartach projektu. Brak danych o realizowanych wskaźnikach.
9.	Komfortowa infrastruktura sportowa	2025-2030	1. stworzenie listy priorytetów inwestycji sportowych - 1 2. wypracowanie nowych zasad w sprawie udostępniania olsztyńskim klubom sportowym przyszłolnych obiektów sportowych	W dniu 31.07.2025 r. zostało wydane pozwolenie na budowę Ośrodka Szkolenia Piłkarskiego przy al. Sybiraków, który wpisuje się w projekt „Komfortowa infrastruktura sportowa” stanowiący o priorytetowych inwestycjach sportowych. Na realizację przedmiotowej inwestycji pozyskano środki w ramach Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych w wysokości 30 000 000,00 zł. Dodatkowo w 2025 r. złożono wnioski o dofinansowanie na realizację I i II etapu inwestycji w ramach Programu budowy pełnowymiarowych boisk piłkarskich. Wartość całkowita I etapu budowy ośrodka szkolenia piłkarskiego w Olsztynie przy al. Sybiraków wynosi 33 159 263,00 zł, a etapu II 18 145 729,00 zł. W 2025 r. zostało ogłoszone postępowanie przetargowe na realizację I i II etapu. Jednostką odpowiedzialną za realizację projektu jest Wydziału Sportu i Turystyki.

Projekty w programach wdrożeniowych		Termin realizacji projektu	Wskaźniki produktu wynikające z danego projektu	Stan realizacji projektu i osiągnięte wskaźniki na 31.12.2025 r.
6. Olsztyn bezpieczny				
1.	Błękitno-zielona infrastruktura Miasta Olsztyna	2024-2030	1. Liczba nowych zbiorników retencyjnych - ... szt. 2. Długość przebudowanej i/lub rozbudowanej kanalizacji deszczowej - ... km 3. Liczba nasadzonych drzew i krzewów - 297 szt. drzew i 140 szt. krzewów	Patrz punkt 1.1, 1.2.
1.1	Część I - rozwój terenów zieleni miejskiej i wzrost zadrzewienia miasta Olsztyna	2024-2030	1. Liczba nasadzonych drzew i krzewów - 297 szt. drzew i 140 szt. krzewów	Nasadzono 855 drzew i 300 krzewów.
1.2	Część II - Błękitno-zielona infrastruktura	2024-2030	1. Liczba nowych zbiorników retencyjnych - ... szt. 2. Długość przebudowanej i/lub rozbudowanej kanalizacji deszczowej - ... km 3. Liczba nasadzonych drzew i krzewów - 297 szt. drzew i 140 szt. krzewów	Dane nie zostały zebrane - zadanie w trakcie realizacji - rozpoczęto realizację projektu pn. „Rozbudowa systemu gospodarowania wodami opadowymi - III etap”.

2.	Edukacja Ekologiczna mieszkańców Miasta Olsztyna	Stale zadanie roczne w okresie 2024-2030, kampanie / zadania roczne w okresie 2024-2030	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba kampanii edukacyjno-informacyjnych - ... szt. 2. Liczba ekolekcji i warsztatów - ... szt. 3. Liczba akcji społecznych - ... szt. 	<p>Olsztyński Park Naukowo-Technologiczny zorganizował prelekcję dla Zespołu Szkół Mechaniczno-Energetycznych w Olsztynie o innowacyjnych, ekonomicznych rozwiązaniach startupów z OPN-T, prelekcję dla studentów WNE z UWM na temat ekologicznych rozwiązań startupów inkubowanych w OPN-T, a także Dzień z ekonomią na WNE UWM wraz z prezentacją ofert pracy dla studentów oraz portfolio rozwiązań ekologicznych firm rezydujących w OPN-T. Dodatkowo OPN-T przeprowadził lekcje rozwiązań ekologicznych w automatyce i robotyce HIWIN Academy Track, a także wykład o kreatywności w naturze i biznesie, wykład o budowaniu marki pracodawcy oraz wykład o marketingu inspirowanym naturą.</p> <p>Organizacje pozarządowe w ramach działań statutowych przeprowadzają akcje edukacyjne na bieżąco, a ZLiBK umieszcza na stronie internetowej ogłoszenia dotyczące prawidłowej segregacji odpadów oraz informacje o Programie "Ciepłe Mieszkanie".</p> <p>Na terenie 6 olsztyńskich szkół zrealizowano projekty z zakresu edukacji ekologicznej, które otrzymały dofinansowanie ze środków Funduszu Ekologii Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie.</p>
3.	Adaptacja Miasta Olsztyna do zmian klimatu	2024-2030	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zmniejszenie zużycia energii - ...MWh/rok 2. Zmniejszenie ładunku zanieczyszczeń - ... BZT5/rok 3. Zmniejszenie zużycia energii - ... MWh/rok 4. Zmniejszenie emisji CO2 - ... Mg CO2/rok 5. Zwiększenie poziomów odzysku i recyklingu odpadów - ...Mg/rok 6. Zmniejszenie strat wody - ...m3/rok 7. Liczba pojazdów zeroemisyjnych - ...szt./rok 8. Zmniejszenie emisji CO2 - ... Mg CO2/rok 9. Długość ścieżek rowerowych - ... km/rok 	Patrz punkt: 3.1, 3.2, 3.3, 3.4
3.1	Część I - Rozwój infrastruktury technicznej i komunalnej	2024-2030	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zmniejszenie zużycia energii - ...MWh/rok 2. Zmniejszenie ładunku zanieczyszczeń - ... BZT5/rok 	<p>Zakład Lokali i Bundunków Komunalnych w Olsztynie na bieżąco dokonywał zmniejszenia mocy zamówionej na cele grzewcze w administrowanych przez siebie budynkach. Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Olsztynie realizowało zadanie pn: Modernizacja systemu napowietrzania ścieków w reaktorach biologicznych na terenie Miejskiej Oczyszczalni Ścieków "Łyna" w Olsztynie. W ramach modernizacji wybranych ujęć wody opracowano dokumentacje techniczne i uzyskano wymagane decyzje administracyjne.</p> <p>Brak danych o realizowanych wskaźnikach.</p>
3.2	Część II - Poprawa efektywności energetycznej	2024-2030	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zmniejszenie zużycia energii - ... MWh/rok 2. Zmniejszenie emisji CO2 - ... Mg CO2/rok 	<p>W zakresie programu Czyste Powietrze Gmina prowadzi obsługę wniosków i wspiera mieszkańców w w zakresie informowania o programie. Merytoryczna obsługa złożonych wniosków odbywa się w WFOŚiGW.</p> <p>Dodatkowo w 2025 r. rozpoczęto poprawę efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej, tj. Przedszkola Miejskiego nr 20 i 24, Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 3 w Olsztynie, Zespołu Szkół Elektronicznych i Telekomunikacyjnych oraz Zespołu Szkół Ekonomiczno-Handlowych.</p> <p>MPEC - podpisana umowa o dofinansowanie projektu "Poprawa efektywności energetycznej budynku administracyjnego MPEC Sp. z o.o. w Olsztynie" w ramach działania FEWM.02.01 Efektywność energetyczna schemat A (budynki publiczne) oraz podpisana umowa o dofinansowanie projektu "Digitalizacja miejskiej sieci ciepłowniczej i węzłów w MPEC Sp. z o.o. w Olsztynie (Program Priorytetowy NFOŚiGW 4.13 Digitalizacja Sieci Ciepłowniczych). Projekt "Rozwój nowoczesnej sieci ciepłowniczej w Olsztynie" (Program Priorytetowy "Współfinansowanie projektów realizowanych w ramach Programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FENIKS), Część 4) Sieć ciepłownicza/chłodnicza efektywny system ciepłowniczy") znajduje się w ocenie NFOŚiGW.</p> <p>Brak danych o realizowanych wskaźnikach.</p>

3.3	Część III - Wdrażanie koncepcji gospodarki o obiegu zamkniętym (GOZ)	2024-2030	1. Zwiększenie poziomów odzysku i recyklingu odpadów - ...Mg/rok 2. Zmniejszenie strat wody - ...m3/rok	Dane nie zostały zebrane - w realizacji jest budowa biogazowni komunalnej ZGOK. Dokonywane jest opomiarowanie instalacji wodociągowej w lokalach administrowanych przez ZLiBK w Olsztynie.
3.4	Część IV - Rozwój ekomobilności	2024-2030	1. Liczba pojazdów zeroemisyjnych - ...szt./rok 2. Zmniejszenie emisji CO2 - ... Mg CO2/rok 3. Długość ścieżek rowerowych - ... km/rok	Dane nie zostały zebrane - zadanie w trakcie realizacji projekt „Poprawa mobilności miejskiej - ekotransport w Olsztynie” jest kolejnym krokiem w realizacji całościowej koncepcji mobilności miejskiej w Olsztynie zgodnie z zapisami Planu Zrównoważonej Mobilności dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Olsztyna 2030+ (SUMP). W sierpniu 2025 r. ogłoszono postępowanie na zakup autobusów elektrycznych wraz z ładowarkami (11 sztuk, opcja: 3 sztuki), a w październiku 2025 r. wyłoniono dostawcę autobusów - Solaris Bus&Coach sp. z o.o. Termin realizacji zamówienia planowany jest na maj/lipiec 2027 r. W ramach projektu przewidziano również inwestycje w infrastrukturę odnawialnych źródeł energii (OZE) na potrzeby transportu miejskiego. Bezpośrednią realizację infrastruktury odnawialnych źródeł energii (OZE) na potrzeby transportu miejskiego przewiduje 8 spośród 14 zadań planowanych w ramach projektu.
4.	Systemy bezpieczeństwa publicznego Miasta Olsztyna	2024-2030	1. Modernizacja Systemu Monitoringu Miasta - ... kpl. 2. Zakup i montaż nowoczesnych kamer IP - ... szt. 3. Liczba przeszkolonych mieszkańców w zakresie OC - ... osób 4. Liczba wspartych jednostek- ... podmioty	Patrz punkt: 4.1, 4.2, 4.3, 4.4
4.1	część I - Modernizacja Systemu Monitoringu Miasta Olsztyna	III kw. 2024 - II kw. 2025	1. Modernizacja Systemu Monitoringu Miasta - ... kpl. 2. Zakup i montaż nowoczesnych kamer IP - ... szt.	Działaniem sprzyjającym tworzeniu warunków do lepszego funkcjonowania miasta są również działania w zakresie projektu „Modernizacja Systemu Monitoringu Miasta Olsztyna” - zakupiono i zamontowano 24 sztuki nowoczesnych kamer IP oraz projektu „Wsparcie systemów bezpieczeństwa publicznego Miasta Olsztyna”, tj. zorganizowano I Olsztyńskie Forum Bezpieczeństwa i Ochrony Ludności.
4.2	Część II - Wsparcie Systemu Obrony Cywilnej Miasta Olsztyna	III kw. 2024 - II kw. 2025	1. Liczba przeszkolonych mieszkańców w zakresie OC - ... osób	Zrealizowano I Olsztyńskie Forum Bezpieczeństwa i Ochrony Ludności. Obecnie oczekuje się na wejście w życie wszystkich aktów wykonawczych do Ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej. Brak danych liczby przeszkolonych mieszkańców w zakresie OC.
4.3	Część III - Wsparcie systemów bezpieczeństwa publicznego Miasta Olsztyna	Stale zadania roczne w okresie 2024-2030	1. Liczba wspartych jednostek- ... podmioty	Wsparto 1 jednostkę, tj. Komendę Miejską Państwowej Straży Pożarnej w Olsztynie. W trakcie realizacji jest zakup wyposażenia i uzupełnienie umundurowania specjalnego i wyposażenia osobistego strażaków, zakup sprzętu do działań ratowniczych, sprzętu do ewakuacji, sprzętu logistycznego oraz CBRN, a także otrzymanie środków finansowych na bieżące utrzymanie wyposażenia. Obecnie oczekuje się na wejście w życie wszystkich aktów wykonawczych do Ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej.

Rozdział IV

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI OLSZTYŃSKIEGO BUDŻETU OBYWATELSKIEGO

1. Wstęp

Od 2013 r. mieszkańcy Olsztyn aktywnie współtworzą politykę finansową Miasta, decydując o części jego budżetu w drodze bezpośredniego zgłaszania oraz wyboru projektów miejskich i osiedlowych. To wyraz dojrzałej partycypacji obywatelskiej i realnego wpływu społeczności lokalnej na kierunki rozwoju miasta.

Proces ten, realizowany w formule Olsztyńskiego Budżetu Obywatelskiego, od lat stanowi jeden z filarów dialogu samorządu z mieszkańcami. Zgodnie z ustawą o *samorządzie gminnym*, każdego roku mieszkańcy wskazują przeznaczenie środków w wysokości co najmniej 0,5% wydatków gminy ujętych w ostatnim sprawozdaniu z wykonania budżetu.

OBO od 2013 r. stanowi jedno z kluczowych narzędzi partycypacji społecznej w Olsztynie. Systematyczny wzrost środków finansowych – z 2,15 mln zł w pierwszej edycji do rekordowych 10,5 mln zł w edycji XII – świadczy o konsekwentnym wzmacnianiu roli mieszkańców w procesie współdecydowania o kierunkach rozwoju miasta. Utrzymująca się na wysokim poziomie frekwencja oraz łączna liczba 398 zrealizowanych projektów potwierdzają trwałość programu oraz jego istotne znaczenie dla lokalnej wspólnoty.

Limity finansowe OBO, frekwencja w kolejnych edycjach głosowania oraz liczba projektów zrealizowanych od początku funkcjonowania programu kształtowały się następująco:

Edycja OBO	Rok wybór/realizacja	Limit OBO w zł.	Liczba głosów	Liczba głosujących	Liczba projektów
I	2013/2014	2 150 000	inne zasady	-	27
II	2014/2015	3 300 000	inne zasady	-	32
III	2015/2016	3 530 000	14 000	-	27
IV	2016/2017	3 730 000	25 687	-	31
V	2017/2018	3 730 000	43 494	-	27
VI	2018/2019	3 730 000	41 246	-	28
VII	2019/2020	6 400 000	56 673	-	41
VIII	2020/2021	6 538 221	51 402	17 134	38
IX	2021/2022	6 550 000	57 114	13 642	36
2022/2023 Zawieszenie					
X	2023/2024	7 500 000	55 527	14 116	37
XI	2024/2025	7 500 000	63 226	16 750	36
XII	2025/2026	10 500 000	64 733	13 572	38
Razem		65 158 221	Razem		398

W 2025 r. odbyły się konsultacje do XII edycji OBO, a jej procedurę regulowała uchwała Rady Miasta Olsztyna nr VIII/17/19 z dnia 29 maja 2019 r. w sprawie zasad i trybu przeprowadzenia Olsztyńskiego Budżetu Obywatelskiego uchwalona na podstawie ustawy z 11 stycznia 2018 r. o zmianie niektórych ustaw w celu zwiększenia udziału obywateli w procesie wybierania, funkcjonowania i kontrolowania niektórych organów publicznych oraz Zarządzenie nr 426 Prezydenta Olsztyna z dnia 17 grudnia 2024 r. w sprawie przeprowadzenia XII edycji Olsztyńskiego Budżetu Obywatelskiego.

Na realizację projektów OBO zgłoszonych przez mieszkańców w 2025 r. przeznaczono łączną kwotę 10 500 000 zł, w tym 3 500 000 zł na projekty miejskie oraz 7 000 000 zł na projekty osiedlowe.

Koszt realizacji projektów miejskich ustalono następująco:

- 1) 1 200 000 zł - dla projektów *twardych*,
- 2) 300 000 zł - dla projektów *miękkich*.

W przypadku projektów osiedlowych szacunkowa wartość pojedynczego projektu nie mogła przekroczyć:

- 1) maksymalnego limitu przyznanego osiedlu - dla projektów *twardych*,
- 2) 70 000 zł - dla projektów *miękkich*.

W wyniku przeprowadzenia XII edycji OBO do realizacji przekazano 38 projektów, w tym cztery projekty miejskie i 34 projekty osiedlowe. Były to projekty, które zdobyły najwyższą liczbę punktów w głosowaniu, przeprowadzonym w terminie 26 maja - 15 czerwca 2025 r. Zwycięskie projekty uwzględniono w Uchwale nr XXI/294/25 Rady Miasta Olsztyna z 15 grudnia 2025 r. w sprawie budżetu Miasta Olsztyna na 2026 rok.

Plan działań XII edycji OBO zrealizowano w 2025 r. zgodnie z następującym harmonogramem:

L.p.	Termin	Działanie
1.	Od 13 stycznia do 20 lutego 2025 roku	Nabór wniosków
2.	Od 24 lutego do 18 kwietnia 2025 roku	Ocena, odwołania od oceny wniosków, rozpatrywanie odwołań od negatywnej oceny wniosków
3.	8 maja 2025 roku	Ogłoszenie listy projektów do głosowania
4.	Od 8 do 25 maja 2025 roku	Promocja projektów wybranych do głosowania
5.	Od 26 maja do 15 czerwca 2025 roku	Głosowanie na projekty
6.	26 czerwca 2025 roku	Ogłoszenie listy zwycięskich projektów
7.	Od 1 stycznia do 31 grudnia 2026 roku	Realizacja projektów wybranych w XII edycji OBO 2026

W zarządzeniu regulującym tryb i zasady funkcjonowania OBO wprowadzono zmiany, które znacząco usprawniły organizację programu. Wśród najważniejszych modyfikacji znalazły się:

- Elektroniczne składanie projektów - formularze papierowe mogły być wypełniane wyłącznie elektronicznie, co wyeliminowało błędy i nieścisłości przy wprowadzaniu danych do elektronicznego systemu obsługi wniosków,
- Ujednoczenie głosowania - ograniczono dystrybucję papierowych kart do głosowania, zapewniając wszystkim mieszkańcom równe warunki uczestnictwa. Głosowanie odbywało się elektronicznie na platformie glosujobo.olsztyn.eu lub za pomocą papierowej karty dostępnej jedynie w punktach konsultacyjnych Urzędu Miasta Olsztyna. Zmiana ta zagwarantowała uczciwość i równość procesu głosowania, eliminując do zera dotychczasowe nieważne głosy,
- Dostępność raportów z realizacji projektów - sprawozdania jednostek realizujących projekty z XII edycji będą publikowane na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Miasta Olsztyna, co zapewni mieszkańcom stały dostęp do rzetelnych informacji o przebiegu i efektach realizacji projektów,
- Elastyczność w sytuacjach nadzwyczajnych - w przypadku szczególnych i niemożliwych do przewidzenia okoliczności formalnych, technicznych lub finansowych, ostateczną decyzję dotyczącą realizacji projektu będzie mogła podjąć wskazana komórka lub jednostka organizacyjna Urzędu Miasta Olsztyna.

Zmiany te nie tylko zwiększyły przejrzystość i efektywność OBO, ale także wzmocniły zaufanie mieszkańców do całego procesu.

2. Stan realizacji projektów Olsztyńskiego Budżetu Obywatelskiego wyłonionych w roku poprzedzającym rok sprawozdawczy (wraz z poniesionymi wydatkami)

W 2025 r. realizowano również projekty wyłonione w poprzedniej, czyli XI edycji OBO. Planowano wydatkować na projekty miejskie i osiedlowe 7 500 000 zł, a koszt ostateczny wyniósł 7 523 943 zł.

Na podstawie uchwały Rady Miasta Olsztyna nr VIII/117/19 z dnia 29 maja 2019 r., określającej zasady i tryb przeprowadzania Olsztyńskiego Budżetu Obywatelskiego oraz Zarządzenia nr 423 Prezydenta Olsztyna z dnia 15 grudnia 2023 r. w sprawie przeprowadzenia XI edycji programu, do realizacji przekazano 36 projektów, w tym dwa projekty miejskie i 34 projekty osiedlowe.

Wybrane projekty zdobyły najwyższą liczbę punktów w głosowaniu, które odbyło się w terminie 29 maja - 23 czerwca 2024 r. Zwycięskie inicjatywy uwzględniono w Uchwale nr IX/131/25 Rady Miasta Olsztyna z dnia 8 stycznia 2025 r. w sprawie budżetu miasta na 2025 rok. Projekty obejmowały szeroki zakres dziedzin życia mieszkańców Olsztyna, odpowiadając na potrzeby społeczności zarówno w skali lokalnej, jak i ogólnomiejskiej.

Rodzaj projektu	Liczba projektów
Remonty ulic i chodników	11
Imprezy sportowe/rekreacyjne/muzyczne	7
Infrastruktura sportowa/ obiekty sportowe	5
Oświetlenie/monitoring	5
Ścieżki spacerowe/parki	3
Remonty budynków	2
Czytelnictwo	2
Ochrona środowiska	1
RAZEM	36 projektów

W poniższej tabeli zaprezentowano stan realizacji projektów:

Realizacja projektów OBO w 2025 roku							
Projekty miejskie							
lp.	Nr pro.	Nazwa projektu OBO	Kwota planowana	Komórka realizująca	Kwota realizacji	Stan realizacji	Rozliczenie
1.	70	<i>zGRAna Trzynastka - Budowa kompleksu sportowego przy Szkole Podstawowej nr 13 w Olsztynie przy ul. Puszkina 11</i>	1 197 000 zł	Wydział Inwestycji Miejskich	1 743 878,05 zł	zadanie zrealizowane	100% - 585.000 dofinansowanie uzyskane przez Gminę Olsztyn
2.	141	<i>Park Nagórki-Jaroty - budowa ścieżek edukacyjnych, zagospodarowanie terenu zalesionego oraz zapewnienie ciągłości ścieżki rowerowej.</i>	1 000 000 zł	Wydział Inwestycji Miejskich	987 098 zł	zadanie zrealizowane	100% pozostało + 12 902

Projekty Osiedlowe							
Brzeziny							
3.	135	Ścieżka spacerowo - rowerowa od ul. Wadowskiego do marketu Auchan - część druga.	174 464 zł	Zarząd Dróg, Zieleni i Transportu	95 426,60 zł	Zadanie zrealizowane	100% pozostało +79037,40 zł
Dajtki							
4.	90	PUMPTRACK - Dajtki	213 369 zł	Wydział Inwestycji Miejskich	212 177,09 zł	zadanie zrealizowane	100% pozostało +1191,91 zł
Generatów							
5.	30	Ścianka do treningu tenisa ziemnego na osiedlu Generatów	173 000 zł	Zarząd Dróg, Zieleni i Transportu	197.948,99 zł	zadanie zrealizowane	100% - 24 948,99 zł
6.	61	Klatka do treningów sprawnościowych typu Ninja i OCR (bieg z przeszkodami)	130 000 zł	Zarząd Dróg, Zieleni i Transportu	105.000,51 zł	zadanie zrealizowane	100% pozostało +24 999,49 zł
Grunwaldzkie							
7.	89	Remont dachu w budynku przy ul. Grunwaldzkiej 7a	209 877 zł	Zakład Lokali i Budynków Komunalnych	209698,46 zł	zadanie zrealizowane	100% Pozostało +178,54 zł
Gutkowo							
8.	21	Budowa odcinka osiedlowej ulicy Załoby	204 824 zł	Wydział Inwestycji Miejskich	195 078 zł	zadanie zrealizowane	100% pozostało +9 746 zł
Jaroty							
9.	62	Spotkajmy się w bibliotece. Poprawa infrastruktury biblioteki na Jarotach	446 152 zł	Zakład Lokali i Budynków Komunalnych	420 520,38 zł	zadanie zrealizowane	100% pozostało +2563,62 zł
Kętrzyńskiego							
10.	116	Bezpiecznie do szkoły i domu	219 636 zł	Zarząd Dróg, Zieleni i Transportu	219 636 zł	zadanie zrealizowane	100%
Kormoran							
11.	105	Zielona strefa sportu i relaksu dla wszystkich	150 000 zł	Szkoła Podstawowa nr 2	150 000 zł	zadanie zrealizowane	100%
12.	74	Czytanie na Kormoranie	20 000 zł	Wydział Kultury	20 000 zł	zadanie zrealizowane	100%

Kortowo							
13.	100	Remont jezdni i chodników przy ul. Astronomów w Olsztynie	161 145 zł	Zarząd Dróg, Zieleni i Transportu	161 141 zł	zadanie zrealizowane	100% Pozostało +4,00 zł
Kościszki							
14.	57	Wykonanie nowego odcinka chodnika wraz z remontem odcinka chodnika istniejącego przy ul. Grzegorzewskiej w Olsztynie	217 605 zł	Wydział Inwestycji Miejskich	217 095 zł	zadanie zrealizowane	100% pozostało +510 zł
Likusy							
15.	54	Zagospodarowanie i utwardzenie dwóch ścieżek z osiedla Likusy do traktu spacerowego nad jeziorem Ukiel	174 000 zł	Zarząd Dróg, Zieleni i Transportu	40 221 zł	Zadanie niezrealizowane	23% pozostało +133 779 zł
Mazurskie							
16.	133	Dokończenie budowy dojścia z ul. Elbląskiej do ulicy Krasickiego wraz z budową oświetlenia	160 940 zł	Zarząd Dróg, Zieleni i Transportu	15 498 zł	Zadanie niezrealizowane	10% pozostało +145 442 zł
17.	35	Festyn z okazji 90. rocznicy powstania Osiedla Mazurskiego	50 000 zł	Wydział Kultury	50 000 zł	zadanie zrealizowane	100%
Nad Jeziorem Długim							
18.	69	Ratujmy Jezioro Długie	140 000 zł	Wydział Środowiska	140 000 zł	zadanie zrealizowane	100%
19.	12	Biblioteka po sąsiedzku - zawsze po drodze	25 000 zł	Wydział Kultury	25 000 zł	zadanie zrealizowane	100%
20.	87	Ale Sztuka! Ale Zwierz! Nad Długim!	25 000 zł	Wydział Kultury	25 000 zł	zadanie zrealizowane	100%
Nagórki							
21.	4	Remont ulicy Barcza. Etap 2	275 900 zł	Zarząd Dróg, Zieleni i Transportu	275 894,57 zł	Zadanie zrealizowane	100% pozostało +5,43 zł

Pieczewo							
22.	38	Oświetlenie boiska przy Szkole Podstawowej Nr 33	110 000 zł	Wydział Inwestycji Miejskich	109 000 zł	zadanie zrealizowane	100%
23.	113	Remont nawierzchni chodnika wzdłuż ul. Jeziółowicza	260 660 zł	Zarząd Dróg, Zieleni i Transportu	250 484,74 zł	zadanie zrealizowane częściowo	70% pozostało +10 175 zł
Podgrodzie							
24.	72	Doświetlenie przejść na ulicy Iwaszkiewicza.	250 000 zł	Zarząd Dróg, Zieleni i Transportu	128 000 zł	zadanie zrealizowane	100% Pozostało +122 000 zł
Podleśna							
25.	80	Modernizacja ciągu pieszego przy ulicy Wrocławskiej wraz z odbudową terenu przestrzeni zielonej	279 887 zł	Zarząd Dróg, Zieleni i Transportu	279 885 zł	zadanie zrealizowane	100% Pozostało +2,00 zł
Pojezierze							
26.	1	Monitoring strefy rekreacyjnej za blokiem przy ul. Pana Tadeusza 2	65 000 zł	Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego	64 575,00 zł.	Zadanie zrealizowane	100% pozostało +425 zł
27.	155	Bieg Olsztyńska Piątka	50 000 zł	Ośrodek Sportu i Rekreacji w Olsztynie	49 999,50 zł	Zadanie zrealizowane	100% pozostało 0,5 zł
28.	106	Warsztaty kulinarne Jak gotować żeby nie marnować	50 000 zł	Pełnomocnik Prezydenta Olsztyna ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi	50 000 zł	zadanie zrealizowane	100%
Redykajny							
29.	88	Bezpieczne Redykajny - remont nawierzchni jezdni ulicy Hozjusza wraz z opaską	176 099 zł	Zarząd Dróg, Zieleni i Transportu	176 096,95 zł	zadanie zrealizowane	100% pozostało 2,05 zł

Śródmieście							
30.	2	<i>Szanty na olsztyńskiej starówce!</i>	50 000 zł	Wydział Kultury	50 000 zł	zadanie zrealizowane	100%
31.	142	<i>Bezpieczne Stare Miasto</i>	179 750 zł	Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego	85 099,76 zł.	Zadanie zrealizowane	100% pozostało 94 650,24 zł
Wojska Polskiego							
32.	97	<i>Koncerty w Parku Jakubowo. Kultura w Parku</i>	50 000 zł	Wydział Kultury	50 000 zł	zadanie zrealizowane	100%
33.	32	<i>Utwardzenie kostką brukową nawierzchni parkingu na ul. Rataja</i>	216 531 zł	Zakład Lokali i Budynków Komunalnych	159 414,15 zł	zadanie zrealizowane	100% pozostało 57 116,85 zł
Zatorze							
34.	11	<i>Jasne! Bezpieczne Podwórka z Natury - montaż latarni</i>	215 000 zł	Zakład Lokali i Budynków Komunalnych	112 861,06 zł	zadanie zrealizowane	100% pozostało +79 238,94 zł
				Zarząd Dróg, Zieleni i Transportu	22 900 zł		
35.	121	<i>Targ Dobrej Wymiany</i>	37 300 zł	Pełnomocnik Prezydenta Olsztyna ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi	37 300 zł	zadanie zrealizowane	100%
Zielona Górka							
36.	83	<i>Poprawa bezpieczeństwa ruchu pieszych. Budowa chodnika przy ul. Marii Zientary - Malewskiej</i>	166 077 zł	Zarząd Dróg, Zieleni i Transportu	169 870 zł	zadanie zrealizowane	100% - 3 793 zł
SUMY			7 910 42,94		8 655 004,15		

Projekty wyłonione w XI edycji OBO odznaczały się wysokim poziomem realizacji. Spośród 36 projektów tylko jeden zrealizowano częściowo, natomiast dwa projekty nie mogły zostać zrealizowane ze względu na szczególne, niemożliwe do przewidzenia okoliczności formalne i techniczne, które ujawniły się dopiero na etapie realizacji:

Projekt nr 54 - Zagospodarowanie i utwardzenie dwóch ścieżek z osiedla Likusy do traktu spacerowego nad jeziorem Ukiel - zadanie niezrealizowane: realizacja robót budowlanych w 2025 r. nie była możliwa. Wykonano dokumentację projektową, uzyskano pozwolenie na budowę oraz opracowano dodatkowy projekt przebudowy sieci gazowej. W trakcie prac projektowych ujawniono liczne sieci uzbrojenia terenu znajdujące się pod planowanymi ścieżkami, co znacząco wydłużyło procedury uzgodnieniowe. Dysponent sieci gazowej wydał warunek kompleksowej przebudowy zbyt płytko posadowionego gazociągu, co było niezbędne do realizacji inwestycji. W związku z tym opracowano projekt jego pogłębienia. Z uwagi na przedłużający się proces uzgodnień oraz konieczność przebudowy gazociągu, pozwolenie na budowę wydano dopiero w grudniu 2025 r., co uniemożliwiło realizację zadania w tym samym roku. Budowa ścieżek będzie możliwa po zakończeniu wymaganych prac przygotowawczych i zabezpieczeniu środków na realizację inwestycji.

Projekt nr 133 - Dokończenie budowy dojścia z ul. Elbląskiej do ul. Krasickiego wraz z budową oświetlenia - zadanie niezrealizowane: dokumentacja techniczna została odebrana 17 października 2025 r. Realizacja robót budowlanych w 2025 r. nie była możliwa. Projekt OBO zakładał budowę oświetlenia przy dojściu wykonanym w 2024 r. Jednak ze względu na lokalizację inwestycji pod linią wysokiego napięcia, uzgodnienia z dysponentem sieci energetycznej znacznie się wydłużyły. Były to problemy techniczne, których nie można było przewidzieć na etapie oceny projektu. Dodatkowo czas potrzebny na przeprowadzenie postępowania przetargowego oraz 8-tygodniowy termin oczekiwania na dostawę latarni spowodowały, że realizacja zadania w 2025 r. była niemożliwa.

Projekt nr 113 - Remont nawierzchni chodnika wzdłuż ul. Jeziółowicza - zadanie zrealizowane częściowo: zadanie zrealizowano w wymiarze możliwym do wykonania w warunkach przyznaných środków, możliwości technicznych i funkcjonalnych. Środki pozwoliły na wykonanie ok. 70% prac przewidzianych we wniosku OBO. Wyremontowano 250 mb chodnika z planowanych 359 mb. Do wykonania pozostało ok. 110 mb. Pozostała kwota 10 000 zł nie mogła zostać wykorzystana, ponieważ nie było możliwości wyodrębnienia tak krótkiego, a jednocześnie funkcjonalnego odcinka chodnika do realizacji.

3. Raport ewaluacyjny z przebiegu konsultacji społecznych projektów Olsztyńskiego Budżetu Obywatelskiego przeprowadzonych w roku, który obejmuje Raport

Przebieg konsultacji społecznych XII edycji OBO szczegółowo opisano w raporcie ewaluacyjnym przygotowanym przez Pracownię Strategii i Projektów Społecznych z Olsztyna, który stanowi załącznik do Raportu o stanie Miasta.

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI UCHWAŁ RADY MIASTA OLSZTYNA

1. Wstęp

Rada Miasta Olsztyna podjęła w 2025 r. 176 uchwał. Uchwały są dostępne pod adresem: <https://prawomiejscowe.pl/UrządMiastaOlsztyna/tabBrowser/yearBooks/2025>

2. Realizacja uchwał Rady Miasta Olsztyna

Zrealizowano 128 uchwał, 46 jest w trakcie realizacji, dwóch nie zrealizowano.

Problematyka spraw podejmowanych w uchwałach Rady Miasta Olsztyna:

1. Uchwały z obszaru budżetu i podatków dotyczące:

- I. budżetu Miasta Olsztyna na 2025 r.,
- II. zmian uchwały w sprawie budżetu Miasta Olsztyna na 2025 r.,
- III. wieloletniej prognozy finansowej Miasta Olsztyna,
- IV. zmian wieloletniej prognozy finansowej Miasta Olsztyna,
- V. budżetu Miasta Olsztyna na 2026 r.,
- VI. rozpatrzenia i zatwierdzenia sprawozdania finansowego wraz ze sprawozdaniem rocznym z wykonania budżetu Miasta Olsztyna za 2024 r.,
- VII. udzielenia absolutorium Prezydentowi Olsztyna z tytułu wykonania budżetu miasta za 2024 r.,
- VIII. trybu prac nad projektem uchwały budżetowej,
- IX. emisji obligacji komunalnych oraz zasad ich zbywania, nabywania i wykupu,
- X. zasad i trybu przeprowadzenia OBO,
- XI. stawek podatku od nieruchomości,
- XII. zmiany uchwały Nr XIX/274/25 Rady Miasta Olsztyna z dnia 29 października 2025 r. w sprawie stawek podatku od nieruchomości.

Spośród 18 uchwał z tego obszaru 11 zrealizowano, siedem jest w trakcie realizacji.

2. Uchwały z obszaru zdrowia i spraw społecznych dotyczące:

- I. zmiany i nadania Statutu Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej pod nazwą Przychodnia Specjalistyczna w Olsztynie ul. Dworcowa 28,
- II. przekształcenia Rodzinnego Domu Dziecka Nr 3 w Olsztynie,
- III. zmiany Uchwały Nr XXXIX/680/13 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie przekształcenia placówki opiekuńczo-wychowawczej w Olsztynie przy ul. Korczaka 6 i powołania Centrum Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Olsztynie przy ul. Korczaka 6 oraz przyjęcia statutu Centrum,
- IV. zmiany Uchwały Nr XXXIX/681/13 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie przekształcenia Zespołu Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych, Edukacyjnych i Diagnostycznych oraz powołania Olsztyńskiego Centrum Pomocy Dziecku przy ul. Pstrowskiego 5A i przyjęcia statutu Centrum,

- V. zwolnienia samorządowego zakładu budżetowego o nazwie Centrum Integracji Społecznej w Olsztynie z obowiązku wpłaty nadwyżki środków obrotowych w kwocie 196 586,03 za 2024 r. do budżetu Miasta Olsztyna,
- VI. przystąpienia do realizacji projektu konkursowego pod nazwą *Integracja - Zmiana - Praca* współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w ramach Regionalnego Programu Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur 2021-2027, Priorytet 9: *Włączenie i integracja EFS+*, Działanie: 9.1: *Aktywna integracja*,
- VII. określenia zadań, na które przeznaczają się środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przyznane na realizację zadań ustawowych z obszaru rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych w 2025 r.,
- VIII. uchwalenia *Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Olsztynie na lata 2025-2027*,
- IX. uchwalenia *Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Olsztynie na lata 2025-2027*,
- X. wprowadzenia programu osłonowego w sferze udzielania wsparcia osobom starszym z terenu miasta Olsztyna w warunkach Programu *Korpus Wsparcia Seniorów na 2025 r.*,
- XI. uchylenia uchwały w sprawie określenia rozkładu godzin pracy aptek ogólnodostępnych na terenie Miasta Olsztyn,
- XII. zatwierdzenia rocznego sprawozdania finansowego Miejskiego Szpitala Zespolonego w Olsztynie za okres 01.01.2024 r.-31.12.2024 r. oraz pokrycia straty przychodami przyszłych okresów,
- XIII. udzielenia zgody na przeniesienie cesji wierzytelności zmiany podmiotu, na który sceduje się wierzytelności przyszłe przysługujące członkom konsorcjum Naprzód Marketing sp. z o.o., Naprzód Service sp. z o.o. oraz Naprzód Hospital sp. z o.o. wobec Miejskiego Szpitala Zespolonego w Olsztynie wynikające z umowy nr DZP - 382 - 63A/22 z dnia 09.02.2023 r., celem zabezpieczenia wierzytelności przysługujących Santander Bank Polska S.A. z tytułu kredytu wobec Naprzód Marketing sp. z o.o. oraz cesję zwrotną tych wierzytelności przez Santander Bank Polska S.A. na rzecz Wykonawcy,
- XIV. udzielenia zgody na przeniesienie cesji wierzytelności zmiany podmiotu, na który sceduje się wierzytelności przyszłe przysługujące Spółce Jol - Mark sp. z o. o. wobec Miejskiego Szpitala Zespolonego w Olsztynie wynikające z umowy nr DZP - 382 - 73/24, celem zabezpieczenia wierzytelności z tytułu kredytu przysługujących Santander Bank Polska S.A. wobec Spółki Jol - Mark sp. z o. o. oraz cesji zwrotnej tych wierzytelności, przez Santander Bank Polska S.A. na rzecz Wykonawcy,
- XV. zatwierdzenia rocznego sprawozdania finansowego Przychodni Specjalistycznej w Olsztynie za 2024 r. i pokrycia ujemnego wyniku finansowego z funduszu zakładu,
- XVI. powołania komisji konkursowej w celu przeprowadzenia konkursu na stanowisko Dyrektora Miejskiego Szpitala Zespolonego w Olsztynie,
- XVII. zatwierdzenia do realizacji projektu partnerskiego *Centrum Informacji i Koordynacji na rzecz osób niesamodzielnych i ich rodzin*,

- XVIII. określenia zadań, na które przeznaczają się środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przyznane na realizację zadań ustawowych z obszaru rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych w 2025 r.,
- XIX. oceny sytuacji ekonomiczno-finansowej Przychodni Specjalistycznej w Olsztynie za 2024 r.,
- XX. oceny sytuacji ekonomiczno-finansowej Miejskiego Szpitala Zespołowego w Olsztynie za 2024 r.,
- XXI. zmiany statutu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Olsztynie,
- XXII. Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Olsztyna na lata 2026-2029,
- XXIII. zmiany statutu Zespołu Żłobków Miejskich w Olsztynie,
- XXIV. przyjęcia *Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Miasta Olsztyna na lata 2025-2030*.

Spośród 25 uchwał z tego obszaru 18 zrealizowano, siedem jest w trakcie realizacji.

3. Uchwały z obszaru oświaty, kultury, ochrony zabytków i promocji dotyczące

- I. likwidacji Przedszkola Miejskiego nr 6 im. Jeana de La Fontaine'a w Olsztynie,
- II. likwidacji Przedszkola Miejskiego nr 37 w Olsztynie,
- III. likwidacji Olsztyńskiego Centrum Edukacji Nauczycieli,
- IV. ustalenia trybu udzielania i rozliczania dotacji udzielanych jednostkom oświatowym prowadzonym na terenie Miasta Olsztyna przez osoby fizyczne lub osoby prawne inne niż jednostka samorządu terytorialnego oraz trybu przeprowadzania kontroli prawidłowości ich pobrania i wykorzystania,
- V. zmiany Uchwały Nr VI/76/24 Rady Miasta Olsztyna z dnia 30 października 2024 r. w sprawie określenia zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków lub znajdującym się w gminnej ewidencji zabytków, usytuowanym na terenie Miasta Olsztyna,
- VI. udzielenia w 2025 r. dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków lub znajdującym się w gminnej ewidencji zabytków usytuowanym na terenie Miasta Olsztyna,
- VII. zmian w składzie osobowym Rady Artystycznej,
- VIII. wyrażenia zgody na upamiętnienie olsztyńskich sportowców w Alei Sław Olsztyńskiego Sportu, zlokalizowanej na terenie CR-S Ukiel w Olsztynie,
- IX. ustalenia opłaty za zakwaterowanie w bursach prowadzonych przez Miasto Olsztyn oraz terminu i sposobu jej wnoszenia,
- X. ustalenia opłat za korzystanie z miejsc noclegowych w Szkolnych Schroniskach Młodzieżowych Sezonowych przez dzieci, młodzież i ich opiekunów,
- XI. utworzenia samorządowej jednostki organizacyjnej Olsztyńskie Centrum Usług Wspólnych, nadania jej statutu oraz wspólnej obsługi jednostek organizacyjnych Miasta Olsztyna,
- XII. zmiany Uchwały Nr XV/210/25 Rady Miasta Olsztyna z dnia 25 czerwca 2025 r. w sprawie utworzenia samorządowej jednostki organizacyjnej Olsztyńskie Centrum Usług Wspólnych, nadania jej statutu oraz wspólnej obsługi jednostek organizacyjnych Miasta Olsztyna,

- XIII. nadania imienia Szkole Podstawowej nr 12 w Olsztynie,
- XIV. przystąpienia do działań mających na celu utworzenie parku kulturowego Stare Miasto w Olsztynie,
- XV. przeprowadzenia z mieszkańcami Olsztyna konsultacji społecznych w sprawie zmiany granic Miasta Olsztyna.

Spośród 16 uchwał z tego obszaru 10 zrealizowano, sześć jest w trakcie realizacji.

4. Uchwały z obszaru geodezji i gospodarki nieruchomościami dotyczące:

- I. wyrażenia zgody na zawarcie w trybie bezprzetargowym umów dzierżaw gruntu stanowiącego własność Gminy Olsztyn,
- II. wyrażenia zgody na zawarcie w trybie bezprzetargowym umów dzierżaw gruntu stanowiącego własność Gminy Olsztyn z dotychczasowym dzierżawcą,
- III. wyrażenia woli przystąpienia do procesu zmiany granic administracyjnych Miasta Olsztyna,
- IV. zmiany uchwały nr X/138/25 Rady Miasta Olsztyna z dnia 29 stycznia 2025 r. *w sprawie wyrażenia woli przystąpienia do procesu zmiany granic administracyjnych Miasta Olsztyna,*
- V. wystąpienia z wnioskiem o dokonanie zmiany granic administracyjnych Miasta Olsztyna,
- VI. zmiany Uchwały Nr LXVII/812/10 Rady Miasta Olsztyn z dnia 27 października 2010 r. *w sprawie ustalenia zasad nadawania nazw ulicom, placom, parkom i innym terenowym obiektom publicznym oraz drogom wewnętrznym położonym na terenie Miasta Olsztyna,*
- VII. sprzedaży w trybie bezprzetargowym z bonifikatą nieruchomości zabudowanej stanowiącej własność Gminy Olsztyn, położonej w Olsztynie przy ul. Dąbrowskiego 3 i 3 a na rzecz Instytutu Północnego im. Wojciecha Kętrzyńskiego z przeznaczeniem na cele prowadzonej działalności kulturalnej,
- VIII. sprzedaży w trybie bezprzetargowym dzierżawionego gruntu stanowiącego własność Gminy Olsztyn, wraz ze sprzedażą pawilonu handlowego położonego przy ul. B. z zaliczeniem nakładów poniesionych na jego nabycie, na rzecz dotychczasowego dzierżawcy,
- IX. wyrażenia zgody na udzielenie Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Olsztynie bonifikaty od opłat rocznych z tytułu trwałego zarządu,
- X. wyrażenia zgody na dokonanie zamiany nieruchomości pomiędzy Gminą Olsztyn a Olsztyńskim Towarzystwem Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. w Olsztynie,
- XI. wyrażenia zgody na dokonanie zamiany nieruchomości pomiędzy Gminą Olsztyn a Uniwersytetem Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie,
- XII. wyrażenia zgody na dokonanie zamiany nieruchomości pomiędzy Gminą Olsztyn a Panią I. K.,
- XIII. wyrażenia zgody na dokonanie zamiany nieruchomości pomiędzy Gminą Olsztyn a C. S.A.,
- XIV. wyrażenia zgody na obniżenie bonifikaty od ceny sprzedaży nieruchomości wpisanej do rejestru zabytków, położonej w Olsztynie przy ul. Ratuszowej 11,
- XV. wyrażenia zgody na obniżenie bonifikaty od ceny sprzedaży nieruchomości wpisanej do rejestru zabytków, położonej w Olsztynie przy ul. Dąbrowskiego 5 i 5b,
- XVI. wyrażenia zgody na obniżenie bonifikaty od ceny sprzedaży nieruchomości wpisanej do rejestru zabytków, położonej w Olsztynie przy ul. Mickiewicza 27,

- XVII. wyrażenia zgody na udzielenie Środowiskowemu Domowi Samopomocy *Dworek* z filią bonifikaty od opłat rocznych z tytułu trwałego zarządu,
- XVIII. wyrażenia zgody na udzielenie Środowiskowemu Domowi Samopomocy *Wyspa* bonifikaty od opłat rocznych z tytułu trwałego zarządu,
- XIX. nadania nazwy ulicy na terenie Olsztyna,
- XX. sprzedaży w trybie bezprzetargowym nieruchomości gruntowej na poprawę warunków zagospodarowania nieruchomości przyległej, położonej przy ul. Tuwima w Olsztynie,
- XXI. wyrażenia zgody na zwiększenie udziału Gminy Olsztyn w Spółce pod nazwą Hala Olsztyn Sp. z o.o. z siedzibą w Olsztynie poprzez wniesienie wkładu niepieniężnego w postaci prawa własności nieruchomości zabudowanej, celem podwyższenia jej kapitału zakładowego,
- XXII. wyrażenia zgody na zwiększenie udziału Gminy Olsztyn w spółce Zakład Gospodarki Odpadami Komunalnymi Sp. z o.o. z siedzibą w Olsztynie poprzez wniesienie wkładu niepieniężnego w postaci prawa własności nieruchomości gruntowych, celem podwyższenia jej kapitału zakładowego,
- XXIII. wyrażenia zgody na zwiększenie udziału Gminy Olsztyn w spółce Olsztyńskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. poprzez wniesienie wkładu niepieniężnego w postaci prawa własności nieruchomości zabudowanej, celem podwyższenia jej kapitału zakładowego,
- XXIV. wyrażenia zgody na ustanowienie hipoteki na nieruchomości Gminy Olsztyn.

Spośród 27 uchwał z tego obszaru 17 zrealizowano, osiem jest w trakcie realizacji, dwóch nie zrealizowano.

5. Uchwały z obszaru gospodarki komunalnej i ochrony środowiska dotyczące:

- I. uznania już uchwalonego Planu Adaptacji Miasta Olsztyna do zmian klimatu do roku 2030 za miejski plan adaptacji,
- II. porozumień międzygminnych dotyczących przekazania zadania własnego gminy polegającego na opiece nad bezdomnymi zwierzętami,
- III. porozumienia międzygminnego dotyczącego przekazania zadania własnego gminy polegającego na opiece nad bezdomnymi kotami,
- IV. przyjęcia Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt w Olsztynie na rok 2025,
- V. ustalenia stawek opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz stawek opłat za pojemniki i worki o określonej pojemności,
- VI. wykazu kąpielisk na terenie Gminy Olsztyn,
- VII. przyjęcia aktualizacji Założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Miasta Olsztyna,
- VIII. wyrażenia zgody na odstąpienie od obowiązku przetargowego trybu zawarcia umów najmu garaży, stanowiących własność Gminy Olsztyn,
- IX. wyrażenia zgody na zawarcie w trybie bezprzetargowym umowy najmu tarasu stanowiącego własność Gminy Olsztyn z dotychczasowym najemcą,

- X. wyrażenia zgody na zawarcie w trybie bezprzetargowym kolejnej umowy najmu lokalu użytkowego stanowiącego własność Gminy Olsztyn z dotychczasowym najemcą,
- XI. ustalenia stawek opłat za korzystanie z cmentarzy komunalnych w Olsztynie,
- XII. przyjęcia przez Gminę Olsztyn do realizacji w 2025 r. zadań z obszaru administracji rządowej, dotyczących obowiązku utrzymania grobów i cmentarzy wojennych na terenie Gminy Olsztyn,
- XIII. ustalenia stawki dotacji przedmiotowej udzielonej Zakładowi Cmentarzy Komunalnych - samorządowemu zakładowi budżetowemu na wymianę 12 krzyży drewnianych na grobach polskich i francuskich żołnierzy, położonych na cmentarzu wojennym z II wojny światowej w Olsztynie przy ul. Szarych Szeregów,
- XIV. wyrażenia zgody na połączenie spółek poprzez przejęcie Zakładu Budynków Komunalnych II spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Olsztynie, przez Zakład Budynków Komunalnych I spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Olsztynie,
- XV. przyjęcia regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Olsztyn,
- XVI. szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów,
- XVII. zmiany uchwały w sprawie podziału obszaru gminy na sektory,
- XVIII. zmiany uchwały w sprawie wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właścicieli nieruchomości oraz warunków i trybu składania deklaracji za pomocą środków komunikacji elektronicznej,
- XIX. uzgodnienia przeprowadzenia zabiegów pielęgnacyjnych dwóch szt. drzew wchodzących w skład alei będącej pomnikiem przyrody,
- XX. zmiany uchwały Nr LXVIII/1044/23 Rady Miasta Olsztyna z dnia 18 grudnia 2023 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody w mieście Olsztynie,
- XXI. udzielania bonifikaty od ceny sprzedaży w trybie bezprzetargowym lokali mieszkalnych stanowiących własność Gminy Olsztyn.

Spośród 24 uchwał z tego zakresu 13 zostało zrealizowanych, 11 jest w trakcie realizacji.

6. Uchwały z obszaru transportu i komunikacji dotyczące:

- I. zmiany przebiegu drogi gminnej nr 312002N (ul. Feliksa Nowowiejskiego) w Olsztynie,
- II. zmiany przebiegu drogi gminnej nr 309011N - ul. Trackiej w Olsztynie,
- III. zmiany przebiegu drogi gminnej nr 302032N - ul. Miłej, ul. Kapitańskiej i ul. Jeziornej w Olsztynie,
- IV. zmiany uchwały nr XV/256/19 Rady Miasta Olsztyna z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie ustalenia strefy płatnego parkowania w Olsztynie, zasad jej funkcjonowania oraz wysokości stawek opłat i opłaty dodatkowej oraz sposobu ich pobierania,
- V. zmian uchwały Nr XVII/207/15 Rady Miasta Olsztyna z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie ustalenia stawki opłat za korzystanie przez operatora i przewoźnika z przystanków komunikacyjnych, których właścicielem albo zarządzającym jest Gmina Olsztyn oraz warunków i zasad korzystania z tych przystanków,

- VI. ustalenia stawek opłat za korzystanie przez operatora i przewoźnika z przystanków komunikacyjnych, których właścicielem albo zarządzającym jest Gmina Olsztyn oraz warunków i zasad korzystania z tych przystanków,
- VII. ustalenia wysokości opłat obowiązujących w 2026 roku za usunięcie pojazdu z drogi w trybie art. 130a ustawy z dnia 20 czerwca 1997 roku - Prawo o ruchu drogowym i jego przechowywanie na parkingu strzeżonym oraz wysokości opłat wynikających z kosztów powstałych w przypadku odstąpienia od usunięcia pojazdu, jeżeli wydanie dyspozycji usunięcia pojazdu spowodowało powstanie tych kosztów.

Spółród dziewięciu uchwał z tego obszaru siedem zrealizowano, dwie są w trakcie realizacji.

7. Uchwały z obszaru gospodarki przestrzennej dotyczące:

- I. uchwalenia Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla działki nr 89 - 25/12 położonej w Olsztynie przy ulicy Mariana Bublewicza,
- II. przystąpienia do sporządzenia Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego na wschód od granicy linii kolejowej nr 353, ograniczonego ulicą Armii Krajowej i przedłużeniem ulicy Rolnej, obejmującego zachodnią część jeziora Kortowskiego w Olsztynie,
- III. uchylenia uchwały o przystąpieniu do sporządzenia Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego pomiędzy bocznicą kolejową, linią kolejową Olsztyn - Mrągowo, granicą administracyjną Miasta i ul. Lubelską w Olsztynie.

Spółród trzech uchwał z tego obszaru dwie zrealizowano, jedna jest w trakcie realizacji.

8. Uchwały z obszaru spraw różnych dotyczące:

- I. zmian Uchwały Nr II/18/24 w sprawie ustalenia składu osobowego stałych komisji IX kadencji Rady Miasta Olsztyna,
- II. zmian Uchwały Nr II/19/24 w sprawie powołania Komisji Rewizyjnej i Komisji Skarg, Wniosków i Petycji oraz ustalenia ich składu osobowego,
- III. zatwierdzenia rocznego planu kontroli Komisji Rewizyjnej Rady Miasta Olsztyna na 2026 r.,
- IV. zmiany Regulaminu Organizacyjnego Straży Miejskiej w Olsztynie,
- V. skarg na działanie Prezydenta Olsztyna, kierowników miejskich jednostek organizacyjnych, miejskich jednostek organizacyjnych i spółki,
- VI. zmian uchwały nr LIII/1030/18 Rady Miasta Olsztyna z dnia 26 września 2018 r. w sprawie zapewnienia wspólnej obsługi informatycznej dla jednostek organizacyjnych Gminy Olsztyn,
- VII. udzielenia wotum zaufania Prezydentowi Olsztyna,
- VIII. powierzenia spółce Hala Olsztyn zadania własnego Gminy Olsztyn,
- IX. wyrażenia opinii o lokalizacji kasyn gry,
- X. odwołania z funkcji ławnika Sądu Rejonowego w Olsztynie,
- XI. nadania Honorowego Obywatelstwa Olsztyna,
- XII. przedłużenia kadencji samorządu osiedla Śródmieście, Kościuszki oraz zarządzenia wyborów w tych osiedlach,

- XIII. wyrażenia zgody na utworzenie Młodzieżowej Rady Miasta Olsztyna, jej powołania i nadania statutu,
- XIV. udzielenia pomocy finansowej Samorządowi Województwa Warmińsko-Mazurskiego na działalność Biura Regionalnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Brukseli na 2025 r.,
- XV. ustalania wysokości opłat obowiązujących w 2026 r. za usunięcie i przechowywanie statku lub innego obiektu pływającego na obszarach wodnych Miasta Olsztyna,
- XVI. przyjęcia Programu Współpracy Miasta Olsztyna z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w roku 2026.

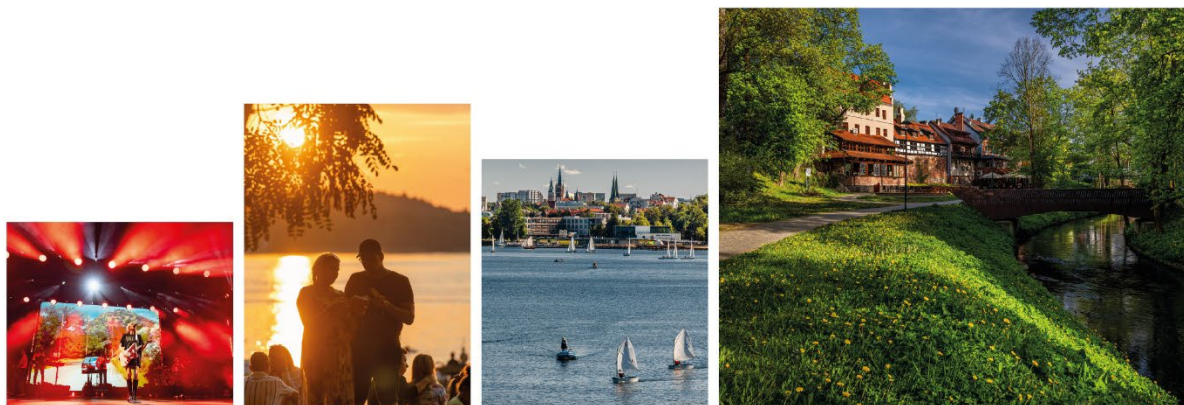
Pośród 54 uchwał z tego obszaru 50 zrealizowano, cztery są w trakcie realizacji.

Uchwały podjęte przez Radę Miasta Olsztyna w 2025 r. przekazano organom nadzoru, które zajęły stanowiska w stosunku do niżej wymienionych:

- 1) Uchwała Nr XII/162/25 Rady Miasta Olsztyna z dnia 26 marca 2025 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr LXVII/821/10 Rady Miasta Olsztyn z dnia 27 października 2010 r. w sprawie ustalenia zasad nadawania nazw ulicom, placom, parkom i innym terenowym obiektom publicznym oraz drogom wewnętrznym położonym na terenie Miasta Olsztyna - rozstrzygnięcie nadzorcze nr PN.4131.99.2025 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego stwierdzające nieważność uchwały w części,
- 2) Uchwała Nr XV/206/25 Rady Miasta Olsztyna z dnia 25 czerwca 2025 r. w sprawie udzielenia zgody na przeniesienie cesji wierzytelności zmiany podmiotu, na który scedowane będą wierzytelności przyszłe przysługujące członkom konsorcjum Naprzód Marketing sp. z o.o., Naprzód Service sp. z o. o. oraz Naprzód Hospital sp. z o.o. wobec Miejskiego Szpitala Zespólnego w Olsztynie wynikające z umowy nr DPZ - 382 - 63A/22 z dnia 09.02.2023 r., celem zabezpieczenia wierzytelności przysługujących Santander Bank Polska S.A. z tytułu kredytu wobec Naprzód Marketing sp. z o.o. oraz cesję zwrotną tych wierzytelności przez Santander Bank Polska S.A. na rzecz Wykonawcy - rozstrzygnięcie nadzorcze nr PN.4131.137.2025 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego stwierdzające nieważność uchwały w części,
- 3) Uchwała Nr XV/207/25 Rady Miasta Olsztyna z dnia 25 czerwca 2025 r. w sprawie udzielenia zgody na przeniesienie cesji wierzytelności zmiany podmiotu, na który scedowane będą wierzytelności przyszłe przysługujące Spółce Jol - Mark sp. z o.o. wobec Miejskiego Szpitala Zespólnego w Olsztynie wynikające z umowy nr DPZ - 382 - 73/24 celem zabezpieczenia wierzytelności z tytułu kredytu przysługujących Santander Bank Polska S.A. wobec Spółki Jol - Mark sp. z o.o. oraz cesji zwrotnej tych wierzytelności, przez Santander Bank Polska S.A. na rzecz Wykonawcy - rozstrzygnięcie nadzorcze nr PN.4131.136.2025 stwierdzające nieważność uchwały w części,
- 4) Uchwała Nr XX/281/25 Rady Miasta Olsztyna z dnia 26 listopada 2025 r. w sprawie przyjęcia Programu współpracy Miasta Olsztyna z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w roku 2026 - rozstrzygnięcie nadzorcze nr PN.4131.202.2025 stwierdzające nieważność uchwały w części.

PODSUMOWANIE I WNIOSKI

Raport o stanie Miasta za 2025 r. pokazuje metropolię stabilną w swoich podstawach, konsekwentną w działaniach, potrafiącą reagować na zmieniające się uwarunkowania społeczno-gospodarcze. Pomimo wyzwań, z którymi mierzą się dziś wszystkie średnie miasta w Polsce, Olsztyn utrzymuje zdolność do rozwoju, inwestowania i zapewniania mieszkańcom wysokiej jakości usług publicznych.

Szczególną uwagę zwracają działania podejmowane w obszarze infrastruktury i usług miejskich. Realizacja licznych projektów, w tym finansowanych ze środków krajowych i europejskich, pozwala systematycznie wzmacniać potencjał Miasta w obszarach transportu, edukacji, ochrony środowiska oraz polityki społecznej. Skala pozyskanych środków zewnętrznych oraz liczba realizowanych przedsięwzięć potwierdzają sprawność organizacyjną samorządu i jego zdolność do skutecznego planowania rozwoju.

Stabilna sytuacja na rynku pracy, przy niskim poziomie bezrobocia, sprzyja budowaniu lokalnej gospodarki i tworzeniu warunków do aktywności zawodowej mieszkańców. Jednocześnie Miasto konsekwentnie realizuje zadania związane z gospodarką komunalną, utrzymaniem zasobów mieszkaniowych oraz zapewnieniem dostępu do podstawowych usług publicznych.

Widoczne w danych procesy demograficzne stanowią ważny kontekst dla prowadzonych działań i kierunków rozwoju Miasta. Olsztyn podejmuje inicjatywy ukierunkowane na podnoszenie jakości życia, rozwój przestrzeni miejskiej oraz wzmacnianie funkcji społecznych, co sprzyja jego atrakcyjności jako miejsca do życia, pracy i rozwoju.

Raport potwierdza, że Olsztyn w sposób odpowiedzialny zarządza swoimi zasobami, wykorzystuje dostępne możliwości rozwojowe i konsekwentnie buduje swoją przyszłość w oparciu o realne potrzeby mieszkańców oraz długofalową perspektywę.

Demografia

W 2025 r. liczba mieszkańców Olsztyna wyniosła 150 047 osób, co oznacza spadek o 1,20% w porównaniu do roku poprzedniego. Struktura ludności pozostaje zbliżona do obserwowanej w ostatnich latach, kobiety stanowiły 54,3% mieszkańców. W dalszym ciągu widoczny jest wzrost liczby osób w starszych grupach wiekowych, szczególnie wśród mieszkańców w wieku 70-79 lat oraz spadek liczby osób w wieku 30-39 lat, istotnych z punktu widzenia rynku pracy i rozwoju demograficznego.

Udział mieszkańców w wieku produkcyjnym wyniósł 55,5%, natomiast osoby w wieku poprodukcyjnym stanowiły 27,7% ogółu mieszkańców. Dane te wskazują na postępujące zmiany struktury demograficznej, które stanowią ważny kontekst dla planowania polityk miejskich.

Ruch naturalny

W 2025 r. w Olsztynie urodziło się 810 dzieci, a liczba zgonów wyniosła 1726. Oznacza to utrzymujący się ujemny przyrost naturalny na poziomie -916. Jednocześnie obserwuje się stopniowy spadek liczby urodzeń oraz stabilizację liczby zgonów po okresie wzrostów związanych z pandemią.

Bezrobocie

Stopa bezrobocia rejestrowanego w Olsztynie na koniec 2025 r. wyniosła 2,7%. Poziom ten pozostaje niski i wskazuje na stabilną sytuację na lokalnym rynku pracy oraz utrzymującą się aktywność gospodarczą mieszkańców.

Budżet Olsztyna

W 2025 r. dochody budżetu Miasta wyniosły 1 846 369 730,97 zł, natomiast wydatki osiągnęły poziom 1 925 452 870,73 zł. Wydatki inwestycyjne stanowiły 5,86% ogółu wydatków. Struktura budżetu pokazuje stabilność finansową Miasta oraz zdolność do realizacji zarówno bieżących zadań, jak i przedsięwzięć rozwojowych.

Projekty finansowane ze źródeł zewnętrznych

W 2025 r. Olsztyn realizował 216 projektów finansowanych ze źródeł zewnętrznych, o łącznej wartości dofinansowania wynoszącej 620 940 040,52 zł. Największy udział miały projekty związane z transportem publicznym i mobilnością miejską, a także edukacją, zdrowiem i wsparciem społecznym.

Gospodarka komunalna

W zasobie mieszkaniowym Gminy Olsztyn na koniec 2025 r. znajdowały się 3 583 lokale mieszkalne. Miasto kontynuowało działania związane z zarządzaniem zasobem, remontami oraz dostosowywaniem polityki mieszkaniowej do zmieniających się potrzeb mieszkańców.

Targowiska

Na terenie Olsztyna funkcjonują trzy miejskie targowiska. Łączne wpływy z tytułu ich wynajmu w 2025 r. wyniosły 845 713,34 zł. Targowiska pełnią istotną rolę w lokalnej gospodarce i stanowią ważny element miejskiej przestrzeni handlowej.

Ochrona zdrowia i usługi społeczne

Miasto kontynuowało działania w sferze ochrony zdrowia oraz polityki społecznej, realizując programy wsparcia i zapewniając dostęp do usług dla mieszkańców. W 2025 r. wydatki na ochronę zdrowia wyniosły 14 139 962 zł, natomiast na pomoc społeczną 145 267 905 zł, a na działania w obszarze rodziny 125 929 786 zł.

Skala tych środków oraz liczba realizowanych działań wskazują na utrzymanie wysokiego poziomu zaangażowania Miasta w kwestie społeczne oraz konsekwentne odpowiadanie na potrzeby mieszkańców.

Edukacja

Oświata pozostaje jednym z kluczowych obszarów funkcjonowania Miasta. W 2025 r. największa część wydatków budżetowych została przeznaczona właśnie na edukację (ponad 912 mln zł), co potwierdza jej strategiczne znaczenie dla rozwoju Olsztyna.

Wspieranie przedsiębiorczości

Miasto realizuje działania wspierające rozwój gospodarczy, w tym projekty związane z przedsiębiorczością i innowacjami, finansowane ze środków zewnętrznych. W 2025 r. w obszarze stymulowania przedsiębiorczości realizowano osiem działań o łącznej wartości dofinansowania 92 161 154,77 zł.

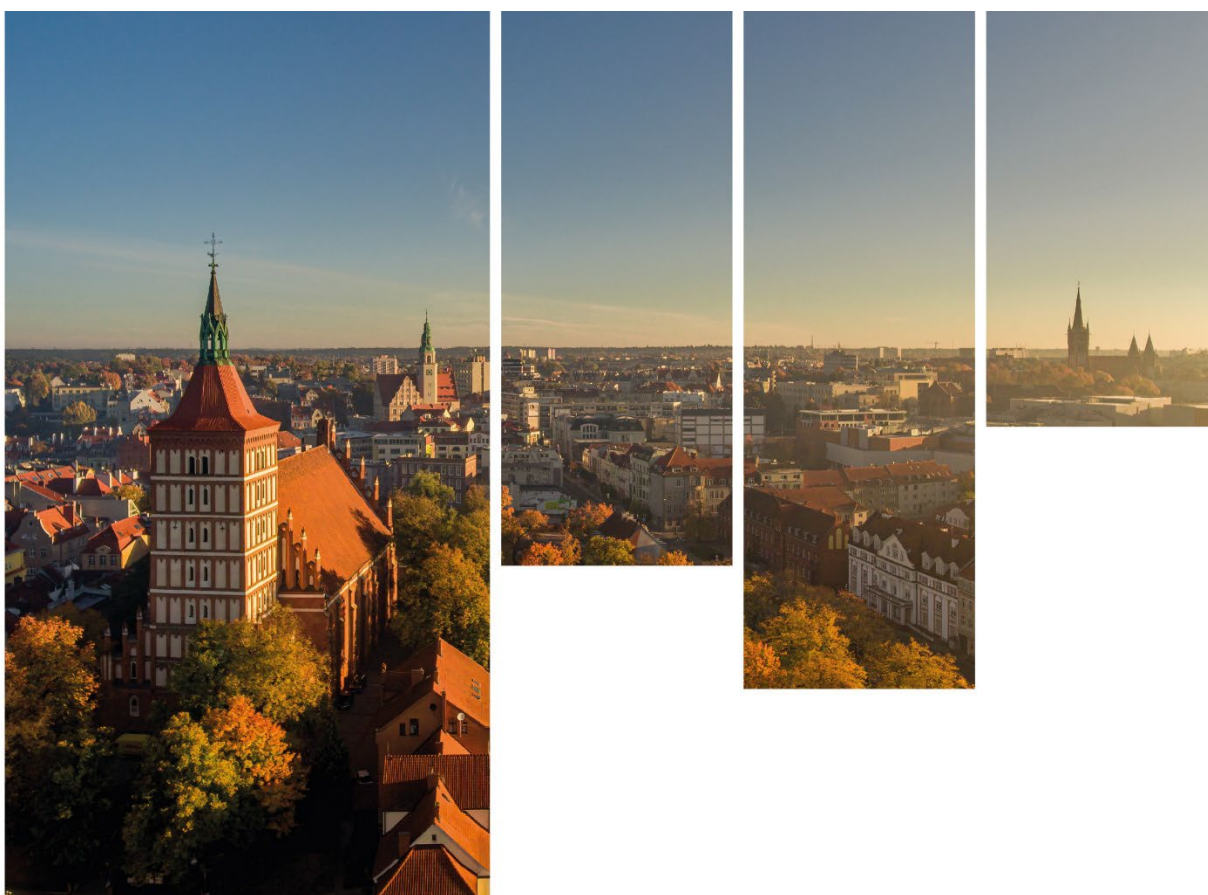
Dodatkowo wsparcie dla przedsiębiorczości było obecne w toku realizacji różnych programów krajowych i europejskich, w tym m.in. Funduszy Europejskich dla Warmii i Mazur oraz programów rządowych. Pozwalało to rozwijać inicjatywy gospodarcze i tworzyć korzystne warunki dla inwestycji. Wsparcie to sprzyja aktywizacji lokalnej gospodarki oraz tworzeniu przestrzeni dla rozwoju nowych przedsięwzięć biznesowych.

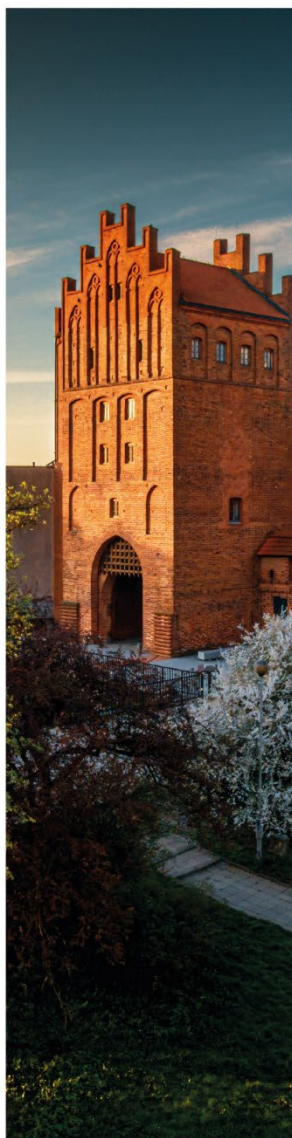
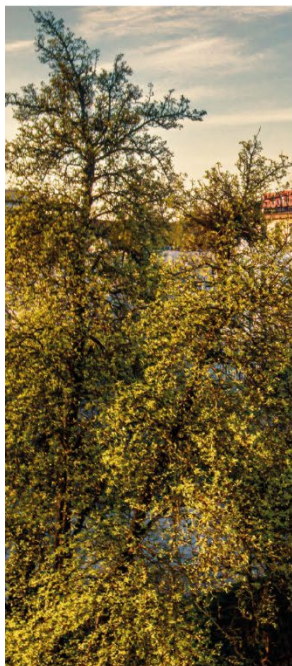
Przyszłość Olsztyna

Przyszłość Olsztyna będą kształtować decyzje podejmowane dziś w odpowiedzi na zmiany demograficzne i społeczne. Kluczowe znaczenie będzie miało utrzymanie atrakcyjności miasta jako miejsca do życia, pracy i prowadzenia działalności gospodarczej, przy jednoczesnym zachowaniu jego unikalnego charakteru i wysokiej jakości przestrzeni miejskiej.

Istotnym atutem Olsztyna pozostaje jego zdolność do łączenia funkcji administracyjnych, edukacyjnych i gospodarczych z wysoką jakością środowiska naturalnego i przestrzeni miejskiej. To miasto, które rozwija się w sposób uporządkowany, wykorzystując swoje potencjały, od kapitału ludzkiego, przez zaplecze naukowe, po rosnącą dostępność komunikacyjną. Dzięki temu tworzy warunki do życia, które odpowiadają zarówno mieszkańcom, jak i inwestorom.

Kolejne lata będą okresem dalszego dostosowywania Miasta do nowych realiów, ale także wzmacniania jego pozycji w regionie i kraju. Olsztyn ma podstawy, by rozwijać się jako nowoczesne miasto średniej wielkości, otwarte, funkcjonalne i elastyczne w stosunku do zmian. Kierunek ten wymaga konsekwencji, ale daje realną perspektywę stabilnego i długofalowego rozwoju.

RAPORT Z EWALUACJI X EDYCJI OLSZTYŃSKIEGO BUDŻETU OBYWATELSKIEGO

**OLSZTYŃSKI
BUDŻET OBYWATELSKI**

Raport z ewaluacji XII edycji Olsztyńskiego Budżetu Obywatelskiego (edycja 2025/2026)

Pracownia Strategii i Projektów Społecznych

Izabela Jurzyńska

OLSZTYN 2025

Spis treści

Wstęp	3
1. Główne informacje o XII edycji OBO	5
2. Praktyka głosowania elektronicznego w Budżetach Obywatelskich w Polsce	9
3. Wyniki badania ankietowego mieszkańców Olsztyna	11
4. Podsumowanie spotkań konsultacyjnych	18
Wnioski i rekomendacje	21

Wstęp

Olsztyński Budżet Obywatelski, realizowany od 2013 roku, stanowi przejaw partycypacji społecznej w procesie podejmowania decyzji o przeznaczeniu części środków z budżetu samorządu miasta na inwestycje i działania aktywizujące społeczność lokalną. „Budżet partycypacyjny jest mechanizmem z najwyższego poziomu partycypacji obywatelskiej – narzędziem umożliwiającym obywatelom faktyczne współdecydowanie o wydatkowaniu części środków z lokalnego budżetu. To wydzielona część budżetu Gminy Olsztyn, o której przeznaczeniu zdecydują w głosowaniu mieszkańcy” – czytamy na stronie internetowej glosujobo.olsztyn.eu.

OBO jest szczególną formą konsultacji społecznych, w których mieszkanki i mieszkańcy miasta wpierw zgłaszają propozycje projektów, a następnie w bezpośrednim głosowaniu wybierają przedsięwzięcia do realizacji przez jednostki organizacyjne miasta. Zgodnie z ideą OBO, przedstawioną na wskazanej wyżej stronie internetowej „Mieszkańcy Olsztyna świadomie uczestniczą w zarządzaniu miastem i współdecydują o wydatkowaniu pieniędzy z budżetu miasta”. Co istotne, wyniki konsultacji przeprowadzonych w ramach OBO są wiążące, zaś Rada Miasta Olsztyna – zgodnie z ustawą z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym – pracując nad projektem uchwały budżetowej „nie może usuwać lub zmieniać w stopniu istotnym zadań wybranych w ramach budżetu obywatelskiego”¹.

Cytowana ustawa nie jest jedynym aktem prawa regulującym mechanizm budżetu obywatelskiego. Należy odwołać się również do prawa miejscowego, które określa aktualne zasady i tryb przeprowadzania OBO. Podstawowym dokumentem jest uchwała nr VIII/117/19 Rady Miasta Olsztyna z dnia 29 maja 2019 r., na podstawie której Prezydent Olsztyna co roku przyjmuje zarządzenia określające szczegółowo warunki wdrażania budżetu partycypacyjnego w danym roku. Wspomniana wyżej uchwała Rady Miasta stanowi, że „proces przeprowadzania Olsztyńskiego Budżetu Obywatelskiego podlega ewaluacji”².

Ewaluacja, w świetle definicji zaczerpniętej ze Słownika Języka Polskiego, stanowi „określenie wartości czegoś”³. W tym znaczeniu pojęcie ewaluacji bliskie jest słowom takim jak np. ocena, rozpoznanie, opiniowanie. Bardziej rozbudowaną i ujmującą różne wymiary zagadnienia definicję podają autorzy opracowania pt. „Ewaluacja. Poradnik dla pracowników administracji publicznej”. Wedle tej publikacji, „ewaluacja to systematyczne badanie, prowadzone z użyciem zróżnicowanych metod, złożone ze zbierania danych, analizy, oceny oraz informowania o wynikach. Jego celem jest oszacowanie (...) jakości i wartości procesu oraz efektów wdrażania interwencji publicznych”⁴.

¹ Art. 5a ust. 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 609 ze zm.).

² § 24 uchwały nr VIII/117/19 Rady Miasta Olsztyna z dnia 29 maja 2019 r. w sprawie zasad i trybu przeprowadzenia Olsztyńskiego Budżetu Obywatelskiego (Dz. Urz. Woj. War.-Maz. 2019 poz. 3450).

³ <https://sjp.pwn.pl/sjp/ewaluacja;2557271.html>.

⁴ *Ewaluacja. Poradnik dla pracowników administracji publicznej*, praca zbiorowa, Warszawa 2021, s. 12.

Celem ewaluacji Olsztyńskiego Budżetu Obywatelskiego nie jest określenie wartości samego mechanizmu budżetu partycypacyjnego, ponieważ, po pierwsze, jest to instrument obligatoryjny, a po drugie – efekty jego wdrażania są, można by rzec, widoczne gołym okiem, jak również opisane i udostępnione na łamach różnych publikacji. Dyskusji podlega więc nie to, czy OBO wdrażać, ale jak to robić, aby budżet obywatelski przynosił jak najwięcej korzyści całej wspólnocie samorządowej.

Niniejszy Raport, opisujący wyniki badania ewaluacyjnego dwunastej edycji OBO, skupia się na kluczowych procesach realizowanych w ramach mechanizmu budżetu partycypacyjnego. Głównym przedmiotem tegorocznej ewaluacji stał się proces głosowania, a w jego ramach głosowanie elektroniczne – w szczególności jego przejrzystość oraz dostępność, a także wiedza mieszkańców o sposobie głosowania i warunkach udziału w nim.

W badaniu wzięli udział kluczowi interesariusze OBO, czyli mieszkańcy Olsztyna, wnioskodawcy oraz członkowie dwóch zespołów odpowiedzialnych za koordynację i realizację konsultacji społecznych w formie OBO. Mieszkańcy Olsztyna zostali zaproszeni do wzięcia udziału w badaniu ankietowym poprzez formularz zamieszczony na stronie konsultacje.olsztyn.eu. W okresie od 16 lipca do 14 sierpnia 2025 roku wypełniło go 97 osób. W dniu 26 sierpnia 2025 roku odbyły się również spotkania konsultacyjne z członkami Zespołu Opiniującego i Zespołu Koordynującego oraz wnioskodawcami. Analizie poddano także dokumenty dotyczące organizacji i przeprowadzenia XII edycji OBO. Na tej podstawie sformułowano wnioski i zalecenia, zaprezentowane w ostatniej części Raportu.

1. Główne informacje o XII edycji OBO

Dwunasta edycja Olsztyńskiego Budżetu Obywatelskiego została zrealizowana w okresie od 13 stycznia do 20 czerwca 2025 roku. Szczegółowe uregulowania odnośnie jej realizacji wprowadziło Zarządzenie nr 426 Prezydenta Olsztyna z dnia 17 grudnia 2024 r. w sprawie przeprowadzenia XII edycji Olsztyńskiego Budżetu Obywatelskiego.

Na realizację projektów zgłoszonych przez mieszkańców w ramach OBO w 2025 roku przeznaczono kwotę 10 500 000 zł, w tym 3 500 000 zł na projekty miejskie oraz 7 000 000 zł na projekty osiedlowe. Wysokość tych środków wzrosła w stosunku do 2024 roku o 3 000 000 zł, przy czym kwota na projekty miejskie zwiększyła się o 1 300 000 zł, a kwota na projekty osiedlowe – o 1 700 000 zł.

Puła na projekty miejskie dotyczy projektów realizowanych w granicach administracyjnych Miasta Olsztyna, natomiast puła na projekty osiedlowe została podzielona na 23 jednostki pomocnicze – osiedla w poniższy sposób:

- Brzeziny – 196 459 zł
- Dajtki – 271 507 zł
- Generałów – 410 489 zł
- Grunwaldzkie – 263 756 zł
- Gutkowo – 256 586 zł
- Jaroty – 713 119 zł
- Kortowo – 171 744 zł
- Kościuszki – 294 156 zł
- Kormoran – 415 826 zł
- Kętrzyńskiego – 286 522 zł
- Likusy – 196 621 zł
- Mazurskie – 265 636 zł
- Nad Jeziorem Długim – 236 002 zł
- Nagórki – 388 489 zł
- Pieczewo – 359 853 zł
- Podgrodzie – 350 292 zł
- Podleśna – 398 769 zł
- Pojezierze – 381 458 zł
- Redykajny – 201 193 zł
- Śródmieście – 209 709 zł
- Wojska Polskiego – 277 169 zł
- Zatorze – 273 665 zł
- Zielona Górka – 180 980 zł

Szacunkowa wartość pojedynczego projektu osiedlowego nie może przekroczyć kwoty maksymalnego limitu przyznanego osiedlu w przypadku projektów „twardych” oraz kwoty 70 000 zł w przypadku projektów „miękkich”. W przypadku projektu miejskiego limity wartości projektu wynosiły 1 200 000 zł dla projektów „twardych” i 300 000 zł dla projektów „miękkich”.

Harmonogram działań zrealizowanych w 2025 roku w ramach edycji XII konsultacji społecznych Olsztyńskiego Budżetu Obywatelskiego był następujący:

- 13 stycznia – 20 lutego – Nabór wniosków;
- 24 lutego – 18 kwietnia – Ocena, odwołania od oceny wniosków, rozpatrywanie odwołań od negatywnej oceny wniosków;
- 8 maja – Ogłoszenie listy projektów do głosowania;
- 8 maja – 25 maja - Promocja projektów wybranych do głosowania;
- 26 maja - 15 czerwca - Głosowanie na projekty;
- 26 czerwca - Ogłoszenie listy zwycięskich projektów.

Etap pierwszy XII edycji OBO, czyli nabór wniosków, zakończył się wynikiem 117 wniosków, które znalazły się w weryfikacji formalnej. Wśród nich było 98 wniosków na projekty osiedlowe i 19 wniosków na projekty miejskie. Charakter „miękki” miało 31 wniosków, a 86 wniosków to wnioski o charakterze „twardym” czyli remontowo-inwestycyjnym. Najwięcej wniosków (11) dotyczyło Osiedla Jaroty, a następnie Osiedla Generałów (8). Najmniej projektów, tylko jeden, zgłoszono na Osiedlu Zielona Górka.

Za ocenę formalną złożonych wniosków odpowiedzialny był Zespół Koordynujący XII edycję Olsztyńskiego Budżetu Obywatelskiego, powołany Zarządzeniem nr 2 Prezydenta Olsztyna z dnia 10 stycznia 2025 r. W jego skład weszło 13 osób, w tym: 2 mieszkańców miasta oraz 2 osoby reprezentujące organizacje pozarządowe, a także po 2 przedstawiciele: Prezydenta, Rady Miasta i Rad Osiedli oraz 3 ekspertów Prezydenta Olsztyna. Do zadań Zespołu Koordynującego należało również kierowanie wniosków z pozytywną oceną formalną do przewodniczących Rad Osiedli i zapoznawanie się z opiniami Rad Osiedli, a także kierowanie wniosków z pozytywną oceną formalną do oceny merytorycznej oraz zapoznawanie się z oceną merytoryczną, wydaną przez Zespół Opiniujący.

Zadaniem Zespołu Koordynującego jest także dbanie o prawidłowy przebieg XII edycji Olsztyńskiego Budżetu Obywatelskiego, w szczególności: 1) nadzór nad realizacją harmonogramu OBO 2025, 2) rozpatrywanie skarg i wniosków w sprawie nieprawidłowości działań promocyjnych, 3) udział w promowaniu idei OBO, 4) zatwierdzenie listy do głosowania zawierającej projekty z pozytywną oceną formalną i merytoryczną w formie protokołu, 5) zatwierdzenie wyników głosowania w formie protokołu i przekazanie ich Prezydentowi Miasta celem opublikowania.

Drugim ważnym ogniwem w realizacji XII edycji OBO był Zespół Opiniujący, powołany Zarządzeniem nr 5 Prezydenta Olsztyna z dnia 10 stycznia 2025 r. W jego skład weszły 34 osoby, w tym przedstawiciele Urzędu Miasta, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Miejskiego Ośrodka Kultury, Miejskiej Biblioteki Publicznej, Ośrodka Sportu i Rekreacji, Zakładu Lokali i Budynków Komunalnych, Miejskiego Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej Sp. z o.o., Olsztyńskiego Planetarium i Obserwatorium Astronomicznego, Olsztyńskiego Teatru Lalek, Olsztyńskiego Towarzystwa Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. oraz Centrum Informatycznych Usług Wspólnych Olsztyna. Zadaniem tego Zespołu było przeprowadzenie oceny merytorycznej projektów, które przeszły ocenę formalną. Zespół Opiniujący mógł ponadto proponować wnioskodawcom zmiany, które miały istotne znaczenie dla realizacji zgłoszonego przez nich zadania.

Ogłoszenie listy projektów, które po pozytywnej weryfikacji pod względem formalnym i merytorycznym zostały skierowane do głosowania, nastąpiło 8 maja 2025 roku. Od tego momentu wnioskodawcy mieli czas do 25 maja na promocję swoich inicjatyw. Następnego dnia rozpoczęło się głosowanie, do którego ostatecznie zakwalifikowano 77 projektów, w tym 64 osiedlowe i 13 miejskich.

Mieszkańki i mieszkańcy miasta zachęceni byli do głosowania drogą elektroniczną, poprzez platformę glosujobo.olsztyn.eu. Instrukcja informowała, kto i w jaki sposób może zagłosować, a także ile wniosków można poprzeć w kategorii „miejski” i „osiedlowy”, przyznając im odpowiednie punkty. Ponadto umożliwiono głosowanie w sposób „tradycyjny”, za pomocą wydrukowanych kart do głosowania, które były dostępne wyłącznie w punktach do głosowania. Głosowanie za pomocą papierowej karty do głosowania odbywało się za okazaniem dowodu osobistego, przy czym jedna osoba mogła otrzymać tylko jedną kartę i karta ta musiała zostać wypełniona samodzielnie i odręcznie w punkcie do głosowania.

Prawo do udziału w głosowaniu miał każdy mieszkaniec Miasta Olsztyna, niezależnie od wieku, przy czym głosy mieszkańców, którzy nie mieli ukończonych 18 lat, musiały zostać potwierdzone przez ich rodziców lub opiekunów prawnych – w tym celu umożliwiono posługiwanie się jednym numerem telefonu przy pięciu głosowaniach. Każdy mieszkaniec Olsztyna mógł poprzeć w głosowaniu maksymalnie trzy projekty z listy projektów miejskich oraz maksymalnie trzy projekty z listy projektów osiedlowych. Prawidłowe oddanie głosu wymagało podania imienia i nazwiska oraz 4 ostatnich cyfr PESEL.

Głosowanie zakończyło się 15 czerwca. Wzięło w nim udział 13 572 mieszkańców i mieszkanki Olsztyna. Frekwencja była zatem niższa, o ponad 3,1 tysiąca, od poprzedniej edycji OBO, w której zagłosowało 16 750 osób. Warto tu wskazać, że wszystkie karty do głosowania były ważne, nie odnotowano kart nieważnych. Suma wszystkich głosów oddanych na ważnych kartach do głosowania wyniosła 64 733, ponieważ każdy głosujący mógł wybrać maksymalnie 6 projektów, w tym 3 miejskie oraz 3 osiedlowe. Spośród ważnych kart do głosowania, prawie wszystkie (99,8%), zostały oddane za pomocą internetu (13 542 karty), a 0,2% kart zostało

złożonych w formie papierowej (30 kart). Osoby głosujące elektronicznie nieco częściej korzystały z urządzeń mobilnych (60,0%) niż komputera (40,0%).

Pierwszy głos został oddany 26 maja o godz. 9.01, natomiast ostatni – 15 czerwca o godz. 23.59. Analiza głosowania dzień po dniu wskazuje, że najwięcej ważnych kart oddano drogą elektroniczną w ostatnim dniu głosowania (1 598) oraz w pierwszym dniu (1 467). Największym natężeniem wykazują się ostatnie dni głosowania, tj. od 8 czerwca, ponieważ od tej daty codziennie oddawano więcej niż 500 kart, a 10 czerwca oddano 768 kart. Liczba ważnych kart przekroczyła 500 jeszcze tylko w drugim dniu głosowania tj. 27 maja (842), w trzecim dniu – 28 maja (811) oraz w siódmym dniu (529). W pozostałych dniach liczba ta kształtowała się w przedziale od 341 w dniu 7 czerwca do 482 w dniu 29 maja. Częściej głosowały kobiety niż mężczyźni, bowiem spośród ważnych kart do głosowania, 8 196 kart (60,0% ogółu) zostało wypełnionych przez kobiety, a 5 376 (40%) przez mężczyzn.

Wyniki głosowania poznaliśmy 26 czerwca 2025 roku podczas konferencji. Tego samego dnia lista zwycięzców oraz pełne wyniki głosowania zostały opublikowane na glosujobo.olsztyn.eu. W wyniku przeprowadzonych konsultacji społecznych w ramach budżetu obywatelskiego do realizacji w 2026 roku zostaną skierowane 34 projekty osiedlowe, a także 4 projekty miejskie.

Poniżej zaprezentowano dla porównania wybrane dane i informacje dotyczące wszystkich edycji Olsztyńskiego Budżetu Obywatelskiego.

Edycja OBO	Rok	Limit OBO	Liczba głosów	Liczba głosujących	Liczba projektów
I	2013/2014	2 150 000	inne zasady	-	27
II	2014/2015	3 300 000	inne zasady	-	32
III	2015/2016	3 530 000	14 000	-	27
IV	2016/2017	3 730 000	25 687	-	31
V	2017/2018	3 730 000	43 494	-	27
VI	2018/2019	3 730 000	41 246	-	28
VII	2019/2020	6 400 000	56 673	-	41
VIII	2020/2021	6 538 221	51 402	17 134	38
IX	2021/2022	6 550 000	57 114	13 642	36
2022/2023 Zawieszenie					
X	2023/2024	7 500 000	55 527	14 116	37
XI	2024/2025	7 500 000	63 226	16 750	36
XII	2025/2026	10 500 000	64 733	13 572	38
Razem		65 158 221	Razem		398

2. Praktyka głosowania elektronicznego w Budżetach Obywatelskich w Polsce

Tematem przewodnim ewaluacji XII edycji OBO jest głosowanie, w szczególności aspekt głosowania elektronicznego. Zgodnie z rekomendacjami z poprzednich procesów ewaluacyjnych Miasto Olsztyn stopniowo wprowadza głosowanie elektroniczne, ograniczając możliwości głosowania na kartach w formie papierowej, co jest podyktowane m.in. potrzebą usprawnienia procesu głosowania, zmniejszeniem liczby kart nieważnych oraz większą przejrzystością procedury. Takie rozwiązania funkcjonują już od lat w innych miastach w Polsce, dlatego w ramach ewaluacji postanowiono je przanalizować i przytoczyć ich przykłady.

Zgodnie z *Uchwałą Nr VII/108/24 Rady Miasta Białystok z dnia 21 października 2024 r. w sprawie konsultacji społecznych z mieszkańcami Miasta Białegostoku dotyczących budżetu obywatelskiego* wyboru projektów dokonują mieszkańcy w głosowaniu bezpośrednim. Głosowanie polega na wypełnieniu wyłącznie jednej karty do głosowania w jednej z form:

- 1) papierowej – w jednym z wyznaczonych punktów do głosowania, określonych zarządzeniem Prezydenta;
- 2) elektronicznej – karta elektroniczna zostanie udostępniona na miejskiej stronie internetowej od pierwszego dnia głosowania.

Zarządzeniem Nr 727/25 Prezydenta Miasta Białegostoku z dnia 13 sierpnia 2025 r. określono punkty do głosowania w formie papierowej. Są to 4 budynki Urzędu Miejskiego w Białymstoku oraz mobilny punkt do głosowania funkcjonujący zgodnie z harmonogramem, który zostanie udostępniony na www.bialystok.pl oraz www.cas.bialystok.pl.

Zasady głosowania w Budżecie Obywatelskim w Gdańsku określone są w *Uchwale Nr V/29/2019*

Rady Miasta Gdańska z dnia 31 stycznia 2019 r. w sprawie określenia zasad i trybu przeprowadzania konsultacji społecznych budżetu obywatelskiego z mieszkańcami miasta Gdańska. W świetle § 14 ust. 3 tej uchwały głosowanie odbywa się w formie elektronicznej za pomocą interaktywnego formularza. Jednocześnie każdorazowo wyznaczone zostaną punkty konsultacyjne na terenie Miasta Gdańska, w których mieszkańcy będą mogli zagłosować. Za wyznaczenie punktów odpowiada Prezydent. Natomiast w *Zarządzeniu Nr 281/25 Prezydenta Miasta Gdańska z dnia 14 lutego 2025 r. w sprawie przeprowadzenia na terenie Miasta Gdańska konsultacji społecznych projektu „Budżet Obywatelski 2026 w Gdańsku”* czytamy, że na czas głosowania, mogą zostać ustalone punkty konsultacyjne na terenie miasta Gdańska, w których mieszkańcy będą mogli zagłosować. Lista punktów będzie umieszczona na stronie internetowej. W momencie opracowywania niniejszego raportu lista punktów jeszcze nie została udostępniona.

Zasady i tryb Poznańskiego Budżetu Obywatelskiego, stanowiące Załącznik nr 1 do Uchwały Nr XVII/318/IX/2025 Rady Miasta Poznania z dnia 1 kwietnia 2025 roku, wskazują, że głosowanie odbywa się poprzez wypełnienie formularza głosowania w wersji elektronicznej, dostępnego w serwisie PBO26. Gabinet Prezydenta Urzędu może wyznaczać w Poznaniu dodatkowe

stacjonarne punkty do głosowania. Możliwe jest także tworzenie punktów do głosowania przez przedstawicieli rad osiedli, przy czym muszą one spełniać szereg warunków tj.

- urządzenie elektroniczne udostępnione będzie osobie, która chce oddać swój głos na wybrane przez siebie projekty, a głosowanie musi odbyć się zgodnie z jej wolą;
- punkty mają być oznaczone w sposób jednoznacznie wskazujący, że nie są punktami organizowanymi przez Miasto;
- organizator punktu, na minimum 2 dni robocze przed jego uruchomieniem musi przesłać do Gabinetu Prezydenta Urzędu adres IP komputera, z którego będą zbierane głosy mieszkańców;
- organizator punktu, na minimum 2 dni robocze przed uruchomieniem punktu, prześle do Gabinetu Prezydenta Urzędu skan lub zdjęcie podpisanego oświadczenia o utworzeniu punktu do głosowania.

Zasady przygotowania i realizacji budżetu obywatelskiego w Opolu, stanowiące Załącznik do Uchwały nr VI/110/19 Rady Miasta Opola z dnia 28 lutego 2019 r., wskazują, że głosowanie odbywa się za pośrednictwem dedykowanej platformy internetowej, również w zorganizowanych na terenie Miasta punktach do głosowania. Głosowanie jest możliwe z dowolnego komputera lub na stanowisku pomocy elektronicznego oddania głosu, zorganizowanego przez Prezydenta.

**BUDŻET
OBYWATELSKI
OPOLA**

3. Wyniki badania ankietowego mieszkańców Olsztyna

W badaniu ankietowym wzięło udział 97 mieszkank i mieszkańców Olsztyna, wśród których były 62 kobiety i 33 mężczyzn. Ponadto 1 osoba wskazała inną płeć i również 1 osoba zadeklarowała, że nie chce podawać swojej płci⁵.

Tabela 1. Uczestnicy badania ankietowego według wybranych cech socjodemograficznych

Wyszczególnienie	Liczba
Płeć	
Kobieta	62
Mężczyzna	33
Inna	1
Nie chcę podawać	1
Wiek	
Do 29 lat	9
30-44 lata	46
45-59 lat	29
60 lat i więcej	13
Osiedle	
Brzeziny	0
Dajtki	2
Generatów	5
Grunwaldzkie	1
Gutkowo	1
Jaroty	21
Kortowo	0
Kościuszki	4
Kormoran	2
Kętrzyńskiego	4
Likusy	3
Mazurskie	3
Nad Jeziorem Długim	2
Nagórki	4
Pieczewo	6
Podgrodzie	8
Podleśna	6
Pojezierze	6
Redykajny	2
Śródmieście	5
Wojska Polskiego	4
Zatorze	5
Zielona Górka	3

Źródło: opracowanie własne na podstawie Raportu z konsultacji społecznych „Olsztyński Budżet Obywatelski edycja XII - oceni głosowanie”.

⁵ Z uwagi na to, że liczba respondentów nie przekroczyła 100 osób, odstąpiono od podawania wyników badań w % ze względów metodologicznych.

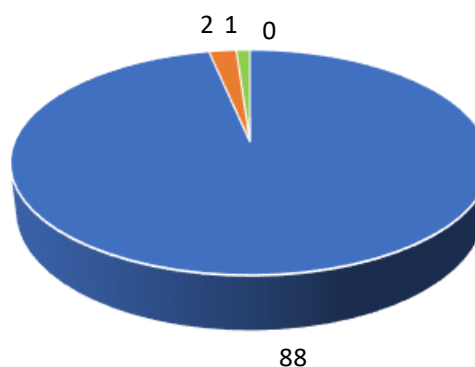
Struktura wiekowa respondentów była dość zróżnicowana. Najwięcej osób uczestniczących w badaniu to osoby w przedziale wiekowym od 30 do 44 lat (46), a następnie osoby od 45 do 59 lat (29) i osoby od 60 lat wzwyż (13). Najmniej respondentów było w wieku do 29 lat (9). Analiza miejsca zamieszkania uczestników badania wskazuje na to, że najczęściej osób to mieszkańcy Jarot (21). W dalszej kolejności pojawiły się takie osiedla jak Podgrodzie (8), Pieczewo (6), Podleśna (6) i Pojezierze (6). W przypadku pozostałych liczba respondentów wynosiła 5 lub mniej osób. Nikt z badanych nie zadeklarował zamieszkiwania na osiedlach Brzeziny oraz Kortowo.

Większość osób, które uczestniczyły w badaniu ankietowym to osoby, które już wcześniej, przynajmniej raz, brały udział w głosowaniu w poprzednich edycjach OBO. Najwięcej osób (35) wskazało, że głosowało od 2 do 5 razy, 15 osób – więcej niż 5 razy, a 10 osób – raz. Nigdy wcześniej nie głosowało 8 osób, a 28 respondentów nie udzieliło odpowiedzi w tym pytaniu. W tegorocznej edycji OBO wzięło udział 91 uczestniczek i uczestników niniejszego badania i te osoby w kolejnych pytaniach wypowiadały się na temat sposobu głosowania oraz poziomu wiedzy w tym zakresie.

Prawie wszyscy respondenci, którzy głosowali w XII edycji OBO, zrobili to samodzielnie poprzez system elektroniczny – wskazuje na to 88 osób. Pozostałe 2 osoby głosowały przez system elektroniczny z pomocą członka rodziny, sąsiada lub znajomego, a 1 osoba papierowo w punkcie do głosowania w Urzędzie Miasta. Spośród badanych, 85 osób uznało, że wybrana przez nie forma głosowania była łatwa i przejrzysta.

Wykres 1. Z jakiej formy głosowania skorzystał/a Pan/i w tegorocznej edycji OBO?

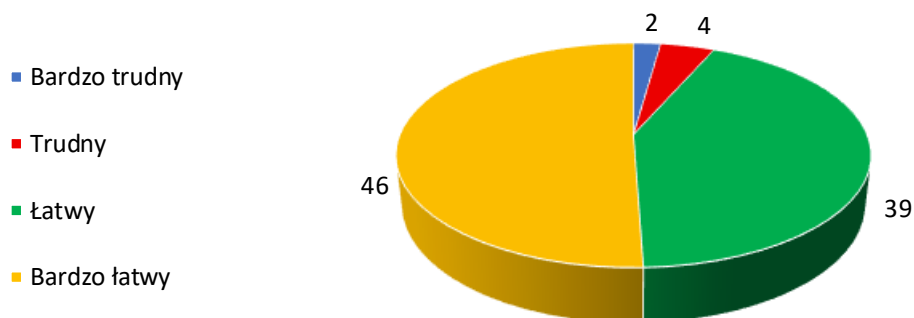
- Przez system elektroniczny samodzielnie
- Przez system elektroniczny z pomocą członka rodziny, sąsiada, znajomego itp.
- Przez system elektroniczny w punkcie do głosowania w Urzędzie Miasta
- Papierowo w punkcie do głosowania w Urzędzie Miasta

Źródło: opracowanie własne na podstawie Raportu z konsultacji społecznych „Olsztyński Budżet Obywatelski edycja XII - ocień głosowanie”.

Osoby, którym głosowanie sprawiło trudność wskazywały na to, że w systemie brak jest możliwości sortowania i filtrowania, wybór projektów i powrót do listy projektów nie był intuicyjny.

Respondenci zostali zapytani o to, jak oceniają proces głosowania w tegorocznej edycji. W świetle uzyskanych odpowiedzi, 46 osób ocenia go jako *bardzo łatwy*, a 39 osób jako *łatwy*. Według 4 osób proces głosowania był *trudny*, a 2 osoby uznają go za *bardzo trudny*.

Wykres 2. Jak ocenia Pan/i proces głosowania w tegorocznej edycji OBO?

Źródło: opracowanie własne na podstawie Raportu z konsultacji społecznych „Olsztyński Budżet Obywatelski edycja XII - ocen głosowanie”.

Respondenci zostali poproszeni o dokonanie oceny ich poziomu wiedzy w zakresie wybranych zasad głosowania w OBO. W świetle uzyskanych odpowiedzi okazuje się, iż najwięcej osób ma wiedzę, że:

- można zagłosować zarówno na projekty miejskie, jak i osiedlowe – 88 osób;
- można oddać głos łącznie na 6 projektów, w tym 3 miejskie i 3 osiedlowe – 87 osób;
- w ramach głosowania przyznaje się projektom punkty – 84 osoby;
- zagłosować w OBO może każdy pełnoletni mieszkaniec Olsztyna – 84 osoby;
- aby zagłosować w OBO trzeba być zameldowanym w Olsztynie – 78 osób;
- aby zagłosować w OBO trzeba podać 4 ostatnie cyfry PESEL – 74 osoby.

Mniej mieszkańców biorących udział w badaniu wykazało się wiedzą, że:

- w przypadku braku zameldowania w Olsztynie można złożyć oświadczenie o zamieszkanu w Olsztynie i uzyskać prawo do głosowania – 44 osoby;
- można zagłosować w formie papierowej w punkcie do głosowania w pok. 15 w Urzędzie Miasta – 44 osoby;
- zagłosować w OBO może dziecko od urodzenia do 18 roku życia – 53 osoby;
- można zagłosować w formie papierowej w punkcie do głosowania w Biurze Obsługi Klienta Urzędu Miasta – 68 osób.

Na podstawie tych informacji można wnioskować, że mieszkańcy mają 3-dużą wiedzę odnośnie ugruntowanych już zasad OBO, zgodnie z którymi istnieje podział na projekty miejskie i osiedlowe, można głosować na 6 projektów, a w ramach głosowania przyznaje się projektom punkty. Mieszkańcy wiedzą też, że głosować może każdy pełnoletni mieszkaniec Olsztyna, przy czym wymogiem jest zameldowanie w Olsztynie oraz konieczność podania 4 ostatnich cyfr PESEL podczas głosowania.

Jednocześnie są kwestie, których mieszkańcy wydają się być mniej świadomi, na co wskazuje mniejsza skala odpowiedzi twierdzących. W szczególności chodzi tu o wiedzę, że w przypadku

braku zameldowania w Olsztynie można złożyć oświadczenie o zamieszkaniu w Olsztynie i uzyskać w ten sposób prawo do głosowania w OBO – jedynie mniej niż połowa badanych wiedziała, że jest taka możliwość. Druga kwestia dotyczy wieku osób uprawnionych do głosowania. Otóż, o ile głosowanie przez osoby pełnoletnie jest dla ankietowanych dość oczywiste, to głosowanie przez dzieci i młodzież już nie. Wiedzę, że osoba niepełnoletnia może zagłosować deklaruje nieco więcej niż połowa respondentów. Trzecia kwestia dotyczy natomiast punktów do głosowania. Mniej niż połowa osób uczestniczących w badaniu wiedziała, że można zagłosować w formie papierowej w punkcie do głosowania w pok. 15 w Urzędzie Miasta, trochę więcej osób miało świadomość, że taki punkt jest w Biurze Obsługi Klienta Urzędu Miasta.

Tabela 2. Wiedza respondentów o zasadach głosowania

Wyszczególnienie	Tak	Nie	Nie udzielono odpowiedzi
Czy wiedziała Pani/Pan, że aby zagłosować w OBO trzeba podać 4 ostatnie cyfry PESEL?	74	16	7
Czy wiedziała Pani/Pan, że zagłosować w OBO może każdy pełnoletni mieszkaniec Olsztyna?	84	7	6
Czy wiedziała Pani/Pan, że zagłosować w OBO może dziecko od urodzenia do 18 roku życia?	53	35	9
Czy wiedziała Pani/Pan, że aby zagłosować w OBO trzeba być zameldowanym w Olsztynie?	78	12	7
Czy wiedziała Pani/Pan, że w przypadku braku zameldowania w Olsztynie można złożyć oświadczenie o zamieszkaniu w Olsztynie i uzyskać prawo do głosowania?	44	45	8
Czy wiedziała Pani/Pan, że można zagłosować w formie papierowej w punkcie do głosowania w Biurze Obsługi Klienta Urzędu Miasta?	68	20	9
Czy wiedziała Pani/Pan, że można zagłosować w formie papierowej w punkcie do głosowania w pok. 15 w Urzędzie Miasta?	44	43	10
Czy wiedziała Pani/Pan, że można zagłosować zarówno na projekty miejskie, jak i osiedlowe?	88	1	8
Czy wiedziała Pani/Pan, że można oddać głos łącznie na 6 projektów, w tym 3 miejskie i 3 osiedlowe?	87	2	8
Czy wiedziała Pani/Pan, że w ramach głosowania przyznaje się projektom punkty (3 punkty za wybór na I miejscu, 2 punkty za wybór na II miejscu i 1 punkt za wybór na III miejscu)?	84	5	8

Źródło: opracowanie własne na podstawie Raportu z konsultacji społecznych „Olsztyński Budżet Obywatelski edycja XII - oceń głosowanie”.

W kontekście działalności punktów do głosowania w formie papierowej zapytano respondentów również o potrzebę ich funkcjonowania. Według 37 osób nie ma potrzeby funkcjonowania takich punktów, a w opinii 51 osób punkty te są potrzebne. Respondenci, którzy wskazywali na potrzebę, aby punkty do głosowania funkcjonowały, uzasadniali to w szczególności poprzez konieczność zapewnienia możliwości głosowania osobom, które nie korzystają z internetu, nie potrafią obsługiwać urządzeń elektronicznych, są z różnych względów wykluczone cyfrowo, nie mogą zagłosować elektronicznie oraz nie mają zaufania do formy elektronicznej. Wskazywano tu najczęściej na osoby starsze.

Tabela 3. Opinie dotyczące wybranych aspektów związanych z głosowaniem

Wyszczególnienie	Tak	Nie	Brak odpowiedzi
Czy uważa Pan/i, że punkty do głosowania w formie papierowej (Biuro Obsługi Klienta i pok. 15 w Urzędzie Miasta) są potrzebne?	51	37	9
Czy uważa Pan/Pani, że głosowanie mogłoby odbywać się zgodnie z zasadą 1 głos = 1 punkt? (dotychczasowe głosowanie polega na przyznawaniu od 1 do 3 punktów wybranym projektom)	45	43	9
Czy uważa Pan/Pani, że głosowanie powinno odbywać się w sposób jednolity, polegający na tym, że każdy oddaje głosy na 6 projektów? (Aktualnie można głosować na minimum jeden projekt, maksymalnie na 6)	50	39	8

Źródło: opracowanie własne na podstawie Raportu z konsultacji społecznych „Olsztyński Budżet Obywatelski edycja XII - ocena głosowanie”.

Respondenci mają dość podzielone zdanie na temat wprowadzenia zasady głosowania, zgodnie z którą mogłoby się ono odbywać poprzez traktowanie 1 głosu jako 1 punktu. Zgodnie z uzyskanymi odpowiedziami 45 osób uważa, że głosowanie mogłoby odbywać się w ten sposób, a 43 osoby mają odmienne zdanie.

Nieco mniejsze zróżnicowanie odnotowano przy odpowiedzi na pytanie o głosowanie w sposób jednolity, polegający na tym, że każdy oddaje głosy na 6 projektów. W tym przypadku 50 osób uznało, że tak powinno być, a 39 osób jest zdania odmiennego, uzasadniając je w szczególności tym, że:

- nie zawsze głosujący jest w stanie znaleźć 6 projektów, na które chciałby zagłosować, więc wprowadzenie obowiązku głosowania na 6 spowoduje dobór przypadkowych projektów;
- może to zniechęcać do głosowania np. w sytuacji, gdy ktoś chciałby zagłosować tylko na 1 czy 2 projekty;
- nie powinno się zmuszać mieszkańców do oddania 6 głosów;
- mieszkańcy powinni sami decydować o tym, na ile projektów będą głosować;

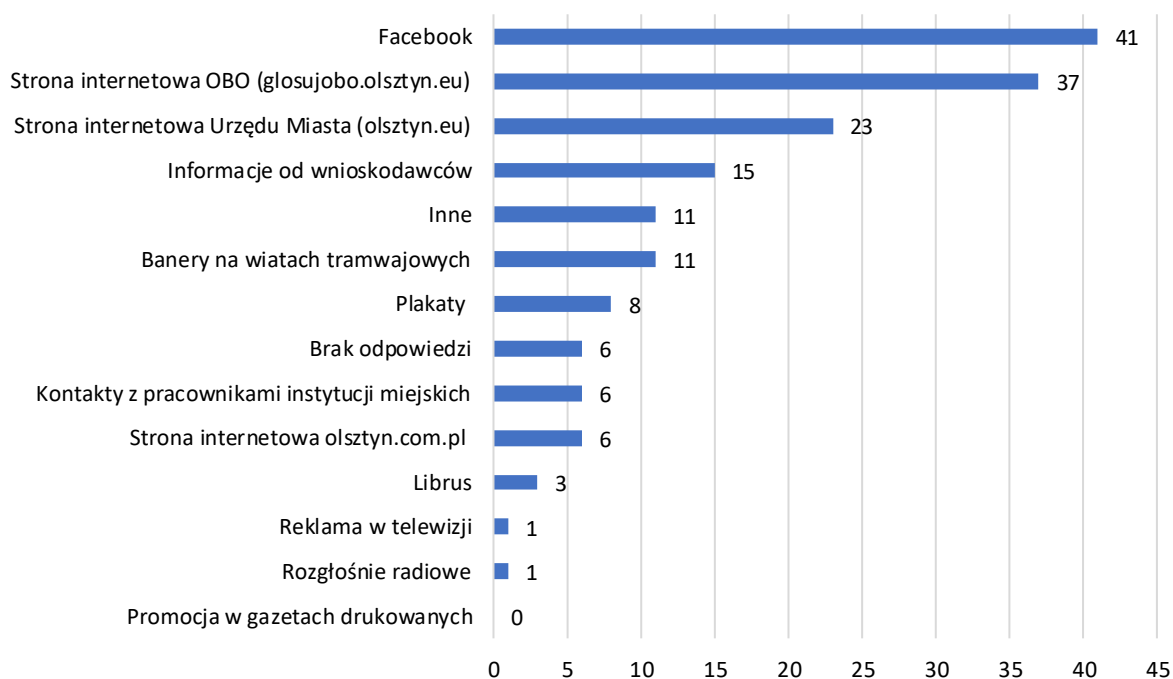
- proponowany sposób głosowania mógłby spowodować, że projekty mało atrakcyjne, a wybierane „na siłę”, aby dobrać do sześciu, mogłyby przechodzić do realizacji.

W tym miejscu respondenci wskazywali również swoje propozycje odnośnie głosowania. Proponowali m.in.:

- głosowanie na 2 projekty, w tym 1 miejski i 1 osiedlowy;
- głosowanie na 4 projekty, w tym 2 miejskie i 2 osiedlowe, 2 twarde i 2 miękkie;
- głosowanie bez przyznawanych punktów.

Respondenci zostali zapytani o to, skąd dowiedzieli się o głosowaniu w tegorocznym OBO. W odpowiedzi najczęściej wskazywali na Facebook (41), stronę internetową OBO (37 osób), a następnie stronę internetową Urzędu Miasta (23), informacje od wnioskodawców (15) oraz banery na wiadach tramwajowych (11). W mniejszym stopniu wskazywano na plakaty (8), kontakty z pracownikami instytucji miejskich (6), stronę internetową olsztyn.com.pl (6), Librus (3), reklamę w telewizji (1) i rozgłoszenie radiowe (1). Nikt nie dowiedział się o OBO z promocji w gazetach drukowanych.

Wykres 3. Skąd dowiedział/a się Pan/i o głosowaniu w tegorocznym OBO?

Źródło: opracowanie własne na podstawie Raportu z konsultacji społecznych „Olsztyński Budżet Obywatelski edycja XII - ocena głosowanie”.

W ramach odpowiedzi „Inne” mieszkańcy wskazywali na to, że są zaangażowani w OBO od dawna i sami śledzą ważne dla nich informacje bądź, że są wnioskodawcami. Ponadto wymieniono festyn rodzinny, aplikację oraz znajomych.

Wśród uczestników badania 6 osób zadeklarowało, że nie brały udziału w tegorocznym głosowaniu w ramach OBO. Zapytane o powód takiej sytuacji najczęściej wskazywały, że:

- nie są zameldowane w Olsztynie – 3 osoby,
- nie złożyły oświadczenia o zamieszkiwaniu w Olsztynie – 3 osoby,
- miały trudności z systemem elektronicznym – 3 osoby,
- wśród projektów nie było takich, na które chciałyby zagłosować – 2 osoby,
- nie miały czasu – 1 osoba,
- nie miały wiedzy o terminie głosowania – 1 osoba,
- nie słyszały o OBO – 1 osoba.

W ramach odpowiedzi „Inne” 2 osoby wskazały, że nie zagłosowały ze względu na niepełnoletność, a 1 osoba podważyła sens głosowania w ogóle.

Aż 95 osób, które wzięły udział w badaniu zamierza głosować w następnej edycji OBO, a jedynie 2 osoby twierdzą, że tego nie zrobią. Respondentów zapytano o to, co można zrobić, aby chcieli brać udział w OBO. Wśród propozycji zmian i usprawnień znalazły się m.in. następujące:

- wprowadzenie zasady 1 głos=1 punkt,
- selekcja projektów przed głosowaniem i pozostawienie tylko tych, które na pewno będą mogły być realizowane (ze względu m.in. na koszty, czas realizacji itp.),
- powrót do wersji papierowej,
- dłuższy termin głosowania,
- zwiększenie środków na OBO,
- większa promocja projektów,
- możliwość wyboru 2 projektów (1 miejski i 1 osiedlowy) z przyznaniem każdemu z nich po 1 punkcie,
- niewskazywanie kwot dofinansowania, aby głosujący sugerowali się pomysłem, a nie kwotą,
- nacisk na informację, kto może głosować,
- zastosowanie sortowania projektów według tematów, których dotyczą np. zieleń, zwierzęta, boiska itp.

4. Podsumowanie spotkań konsultacyjnych

Spotkania konsultacyjne odbyły się w 26 sierpnia 2025 roku. Wzięli w nich udział przedstawiciele Zespołu Opiniującego (I spotkanie) oraz przedstawiciele Zespołu Koordynującego i wnioskodawcy (II spotkanie). Dyskusje skupiły się wokół dwóch kwestii związanych z głosowaniem, tj. propozycję zmiany sposobu głosowania na głosowanie zgodnie z zasadą 1 głos = 1 punkt oraz liczbę projektów, na które głosujący mogą oddać swój głos.

Członkowie Zespołu Opiniującego mają zróżnicowane zdanie odnośnie propozycji zmiany sposobu głosowania na głosowanie zgodnie z zasadą 1 głos = 1 punkt. Wskazali m.in. na następujące aspekty:

- przyznawanie punktów wybranym projektom daje głosującym możliwość priorytetyzacji, pozwala zaakcentować i dowartościować najbardziej interesujące dla mieszkańców projekty;
- w przypadku braku wartościowania projektów mniejsze szanse mogą mieć projekty, które są słabiej promowane;
- osoby skupione wokół konkretnych projektów zawierają „sojusze” w zakresie promocji i głosowania, takie sojusze będą miały silniejszy wymiar w przypadku głosowania zgodnie z zasadą 1 głos = 1 punkt;
- aktualnie mają miejsce sytuacje, w których liczba osób głosujących na projekt jest większa, ale jednocześnie uzyskuje on mniejszą liczbą punktów i nie wygrywa głosowania.

Zespół Koordynujący i Wnioskodawcy wskazali natomiast, że:

- nie jest dobrze często zmieniać zasady głosowania, trzeba dać mieszkańcom czas, aby mogli się przyzwyczaić do obowiązujących zasad;
- stopniowanie powoduje, że wygrywa projekt, który ma mniej głosów, a więcej punktów;
- informacja o sposobie głosowania na stronie internetowej jest czytelna i jasno wskazuje, w jaki sposób głosować, ile punktów można przyznać itp.

Odnośnie liczby projektów, na które głosujący mieszkańcy mogą oddać swoje głosy, dyskusje w ramach Zespołu Opiniującego skupiły się na następujących kwestiach:

- wybieranie więcej niż jednego projektu jest zasadne, dyskusji podlega natomiast liczba projektów, na które obowiązkowo należy zagłosować;
- wymóg głosowania na 6 projektów może spowodować zniechęcenie do głosowania lub wybór przez głosujących przypadkowych projektów, których nie znają lub które ich nie interesują;

- trzeba przeciwdziałać sytuacjom, polegającym na tym, że namawia się osoby na głosowanie tylko na jeden projekt, żeby zwiększać jego przewagę, a zmniejszać przewagę innych.

W opinii Zespołu Koordynującego i Wnioskodawców:

- nie powinno się przymuszać głosujących do głosowania na więcej niż jeden projekt;
- istotna jest świadomość głosujących odnośnie liczby projektów, na jakie mogą oddać głos – trzeba położyć nacisk na edukowanie i promowanie, aby mieszkańcy wiedzieli na ile projektów mogą oddać swój głos;
- propozycja wprowadzenia rozwiązania, w świetle którego istnieje możliwość oddawania głosów przez dłuższy czas, tzw. „otwarta furтка” – polegającego na tym, że nawet pod oddaniem głosu, można oddać głos na kolejny projekt nawet w późniejszym czasie w terminie głosowania – była mocno dyskutowana z uwagi na jasność i przejrzystość zasad głosowania, a także kwestie techniczne.

Dodatkowe uwagi i sugestie, wynikające ze spotkań konsultacyjnych:

Zespół Opiniujący:

- odejście od obowiązku, że na każdym osiedlu musi być co najmniej jeden projekt – bo taki obowiązek może powodować, że będą przechodzić projekty niskiej jakości;
- wymagany minimalny próg % w głosowaniu, który kwalifikuje projekt do realizacji;
- standaryzacja różnych aspektów realizacyjnych OBO, np. urbanistycznych i uwzględnienie w zasadach OBO zasady „Nie czyn poważnych szkód”;
- procedura składania wniosku – powinno być więcej przestrzeni na opis projektu oraz załączniki;
- doprecyzowanie, czy gmina musi mieć 100% własności gruntu, na którym ma być realizowany projekt;
- doprecyzowanie, czy jest możliwość wynajmu sali na gruncie nie należącym do Miasta;
- wprowadzenie ograniczenia lub możliwości protestu, w przypadku projektów wymuszających zmianę sposobu użytkowania gruntu np. parking na miejscu terenu zielonego.

Zespół Koordynujący i Wnioskodawcy:

- wskazanie na konieczność szerszej współpracy ze szkołami pod kątem informowania o OBO, w szczególności pod kątem możliwości głosowania przez osoby niepełnoletnie;
- należy zastanowić się dlaczego tylko kilkanaście procent mieszkańców głosuje w OBO – jako jedną z przyczyn wskazywano brak informacji i promocji zrealizowanych projektów, a także informowanie o negatywnych aspektach tych projektów, np. w przypadku trudności ich realizacji. OBO kojarzy się ze sferą tylko dla wybranej grupy aktywistów, a nie dla wszystkich mieszkańców Olsztyna;

- konieczność wypracowania systemowych rozwiązań, służących temu, żeby na etapie realizacji projektów Wnioskodawcy byli bardziej włączani w ten proces, aby z nimi konsultowano realizację, brano pod uwagę ich opinie i wskazówki;
- większa promocja zrealizowanych projektów i ich efektów, powołanie zespołu ds. promocji OBO (na etapie realizacji projektów);
- potrzeba funkcjonowania większej liczby punktów do głosowania w ramach OBO;
- propozycja, aby Wnioskodawca mógł za pełnomocnictwem właściciela terenu (Miasta Olsztyna) wystąpić o potrzebne zgody/decyzje, co mogłoby przyspieszyć realizację projektu;
- pomysł utworzenia Szkolnego Budżetu Obywatelskiego – z punktu widzenia przepisów prawa możliwe jest utworzenie takiego Budżetu obok OBO, albo zgłoszenie projektu na Szkolny Budżet Obywatelski w ramach OBO.

Wnioski i rekomendacje

Olsztyński Budżet Obywatelski stał się ważnym elementem partycypacyjnego zarządzania miastem, które angażuje znaczną grupę mieszkańców. Jest to narzędzie umożliwiające bezpośredni wpływ obywateli i obywaterek na zaspokajanie potrzeb społeczności lokalnej, poprawę warunków życia, decydowanie o sprawach ważnych dla mieszkańców. Nie ma drugiego takiego mechanizmu w mieście, który w relatywnie krótkim czasie aktywizowałby równie dużą grupę osób do analizowania problemów, kreowania pomysłów, budowania poparcia społecznego, a zarazem umożliwiającego szybką realizację części z tych inicjatyw dzięki środkom z budżetu samorządu miasta.

Przeprowadzone badanie wykazało zróżnicowanie opinii, wskazało na różne punkty widzenia i wynikające z nich nierzadko odmienne rozwiązania. W obszarze głosowania dyskusja dotyczy głównie wokół rozwiązań związanych z głosowaniem elektronicznym i jego dostępnością dla mieszkańców, a także wokół konsultowanych zmian w systemie głosowania polegających na wprowadzeniu zasady, zgodnie z którą 1 głos = 1 punkt i zasady głosowania na ustaloną odgórnie liczbę projektów.

W XII edycji OBO wprowadzone zostało głosowanie elektroniczne, przy czym możliwość głosowania za pomocą kart drukowanych była dostępna, jednak wyłącznie w dwóch punktach do głosowania. Przeprowadzone badanie wskazało, że głosowanie elektroniczne nie sprawiło respondentom trudności. Wskazywali oni ponadto na potrzebę funkcjonowania punktów do głosowania, jednocześnie pojawiły się głosy, że dla niektórych mieszkańców dostęp do tych punktów mógł stanowić utrudnienie. W świetle statystyk w punktach zagłosowało 30 osób, pozostałe oddały swoje głosy w systemie elektronicznym. Warto tu nadmienić, że głosowanie elektroniczne z punktami do głosowania / konsultacyjnymi staje się już dość powszechną praktyką w budżetach obywatelskich miast wojewódzkich. Z tego względu wydaje się, że utrzymanie tego sposobu głosowania jest konieczne. Rozwiązanie takie przynosi ponadto sporo korzyści związanych m.in. z ujednoczeniem i uproszczeniem systemu, zwiększeniem bezpieczeństwa głosowania oraz wyeliminowaniem ryzyka oddawania głosów nieważnych, a także zmniejszeniem kosztów ekonomicznych i środowiskowych związanych z drukiem, transportem i przechowywaniem kart papierowych. Ponadto ogranicza to niektóre nadużycia np. polegające na dostarczaniu mieszkańcom w części wypełnionych papierowych kart do głosowania. Ważne jest natomiast, by umożliwić głosowanie w punktach do głosowania, przy czym do rozważenia pozostaje np. zwiększenie liczby punktów, czy dodanie przynajmniej jednego punktu poza lokalizacją w Ratuszu, co przyczyni się do zwiększenia ich dostępności i rozpoznawalności. Istotna jest również promocja takiego rozwiązania i lokalizacji punktów.

W ramach przeprowadzonych badań pojawił się temat, na ile obecny sposób głosowania utrudnia dostęp niektórym grupom mieszkańców, w tym np. osobom starszym i osobom z różnych względów wykluczonym cyfrowo. W dyskusji tej należy jednak pójść dalej i zastanowić się, dlaczego corocznie w głosowaniach w ramach OBO bierze udział jedynie kilkanaście tysięcy

mieszkańców, podczas gdy liczba osób faktycznie zamieszkujących Olsztyn, według danych Głównego Urzędu Statystycznego, to w 2024 roku 166 392 osoby. W świetle tych danych w tegorocznej edycji zagłosowało tylko 8,2% mieszkańców miasta.

Rozwiązanie prowadzące do określenia liczby projektów, na które ma zagłosować mieszkaniec, spotkało się ze zróżnicowanymi opiniami. W badaniu ankietowym konsultowano rozwiązanie, zgodnie z którym każdy głosujący musi zagłosować na 6 projektów. Ma ono poważną zaletę w postaci przeciwdziałania sytuacjom, polegającym na tym, że namawia się osoby na głosowanie tylko na jeden projekt, żeby zwiększać jego przewagę, a zmniejszać przewagę innych przedsięwzięć. Z drugiej strony może to spowodować, że mieszkańcy będą głosować na losowe, przypadkowe projekty. Określenie liczby projektów, na które mieszkaniec musi zagłosować wydaje się logiczne, natomiast należy rozważyć zmniejszenie ich liczby np. do 4, tj. 2 projektów miejskich i 2 projektów osiedlowych. Daje to większą szansę na brak przypadkowości wyboru.

Drugi ważny aspekt to przyznawanie projektom punktów podczas głosowania. Aktualnie mieszkańcy mogą wartościować projekty przyznając im od 1 do 3 punktów. I w tym przypadku zdania są podzielone. Zaletą tego rozwiązania jest to, że projekt uznany przez głosującego za wartościowy może być dowartościowany w głosowaniu nawet trzema punktami, co daje mu większe szanse na zwycięstwo. Ale jednocześnie prowadzi to do sytuacji, w których zwyciężają projekty, które uzyskały najwięcej punktów, ale nie głosowało na nie najwięcej osób – i to budzi poważne wątpliwości. Wprowadzenie zasady 1 głos = 1 punkt dało równowagę wszystkim głosów, a do realizacji przechodziłyby projekty, które skupiły wokół siebie największą liczbę osób i na które najwięcej osób zagłosowało.

Z tegorocznego badania wynika również konieczność dalszego kładzenia nacisku na promocję głosowania w ramach OBO. Słusznym kierunkiem jest rozwijanie mediów społecznościowych, które są aktualnie jednym z bardziej efektywnych i szybkich kanałów komunikacji. W promocji należy położyć nacisk przede wszystkim na informowanie o tym, że mogą głosować również niepełnoletni mieszkańcy Olsztyna oraz, że można głosować również w przypadku braku zameldowania w Olsztynie, ale pod warunkiem złożenia odpowiedniego oświadczenia. Istotne jest również prezentowanie lokalizacji punktów do głosowania.

Izabela Jurzyńska